

ZEMĚDĚLSTVÍ

2014

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Ministerstvo zemědělství

ZEMĚDĚLSTVÍ 2014

Praha 2015

Připravili:

MZe

- Odbor kanceláře ministra
- Odbor legislativní a právní
- Odbor rozpočtu, financování a ekonomických rozborů
- Sekce pro spol. zemědělskou a rybářskou politiku EU
- Sekce zahraničních vztahů
- Odbor státní správy lesů, myslivosti a rybářství
- Odbor živočišných komodit
- Odbor rostlinných komodit
- Odbor environmentálního a ekologického zemědělství

PGRLF

SZIF

ÚZEI

Redakční uzávěrka: 31. 3. 2015 *)

Redakce: Ing. Bronislava Blažková

Ing. Marcela Nosková

*) **Některé údaje uvedené v publikaci Zemědělství 2014 se mohou lišit od údajů uvedených v publikaci Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2014 („Zelená zpráva“), protože termíny a zdroje podkladů pro tyto publikace jsou odlišné.**

Obsah

Úvodní slovo ministra zemědělství	5
Použité zkratky	6
OBECNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ	8
Národohospodářský rámec	8
Vývoj sektoru zemědělství	11
Souhrnný zemědělský účet ČSÚ	16
Vývoj na vnitřním agrárním trhu	18
Agrární zahraniční obchod	21
Podpůrná a dotační politika MZe (podle Zásad - State Aid)	23
Státní zemědělský intervenční fond	28
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond	52
Změny národní a evropské legislativy v roce 2014	56
ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA	60
ROSTLINNÁ VÝROBA	60
Výrobní faktory rostlinné výroby	60
Počasí	60
Výživa rostlin	61
Ochrana rostlin	62
Osivo a sadba	68
Rostlinné komodity	69
Obiloviny	69
Cukrová řepa, cukr	72
Brambory	74
Bramborový a pšeničný škrob	75
Olejniny	76
Luskoviny	77
Len a konopí seté	78
Zelenina	78
Ovoce	80
Chmel	81
Réva, víno	82
Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny	85
Květiny a okrasné rostliny	87
ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA	91
Výrobní faktory živočišné výroby	91
Plemenářská práce a evidence zvířat	91
Krmiva	91
Ochrana zvířat	94
Živočišné komodity	95
Mléko, mléčné výrobky	95
Skot, hovězí maso	101
Prasata, vepřové maso	110
Drůbež, drůbeží maso a vejce	112
Ostatní živočišné komodity (Ovce a kozy, Králíci, Ryby, Včely, Koně)	115
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	123
BIOPALIVA	126
GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANISMY	131

Úvodní slovo ministra zemědělství

Vážení čtenáři,

držíte v rukou publikaci, která přináší řadu informací o stavu a výsledcích zemědělství za rok 2014. V průběhu tohoto roku došlo k oživení české ekonomiky poté, co se vymanila ve 2. čtvrtletí roku 2013 z dvouleté recese. HDP vytvořený v roce 2014 téměř vyrovnal svou úroveň z vrcholu konjunktury v roce 2008 a meziročně vzrostl o 2 %. Vzrostl počet zaměstnaných osob, došlo k růstu reálných mezd, a tím i příjmů domácností, což mělo pozitivní vliv na nárůst konečné spotřeby domácností.

Tržby v zemědělství stouply proti roku 2013 o 7,9 %. Rostlinná produkce vzrostla v porovnání s rokem 2013 o 5,8 % a živočišná produkce dokonce o 10 %. Zemědělská produkce celkem stoupla oproti předchozímu roku o 6,7 % a produkce zemědělského odvětví včetně nezemědělských vedlejších činností (neoddělitelných) o 6,6 %. Vliv na zvýšení tržeb měly ceny zemědělských výrobců, které byly v úhrnu za rok 2014 o 26,5 % vyšší než ceny v roce 2013, z toho ceny rostlinných výrobků vzrostly o 29,2 % a ceny živočišných výrobků o 24,1 %. Vstupní ceny do zemědělství se zvýšily pouze nepatrně, a to o 0,1 %.

Rostlinnou výrobu pozitivně ovlivnilo počasí, kdy byl rok 2014 nejteplejším od roku 1961. V porovnání s ostatními lety ho lze srážkově označit za normální. V roce 2014 bylo sklizeno 26 409 tis. t. plodin, tj. o 19,5 % více než v roce 2013, z toho 8 779 tis. t. obilovin, tj. o 16,9 % více než v předchozím roce. Největší podíl na sklizni obilovin měla pšenice ozimá, které bylo sklizeno 5 223 tis. t, dále ječmen jarní 1 376 tis. t a kukuřice na zrno 832 tis. t. Z ostatních plodin představovala sklizeň kukuřice na zeleno a na siláž 9 578 tis. t, cukrovky technické 4 425 tis. t, řepky na semeno 1 537 tis. t. a píce 1 307 tis. t. Na zvýšení sklizně měly hlavní podíl zvýšené hektarové výnosy, které stouply proti roku 2013 o 23,2 %.

V období od 1. dubna 2013 do 1. dubna 2014 došlo oproti stejnému sledovanému předchozímu období k nevýznamnému zvýšení celkových početních stavů skotu, a to o 20 678 kusů na konečný počet 1 373 560 kusů skotu (meziroční nárůst o 1,5 %). Jde tedy stále o nejnižší početní stavy skotu v České republice od roku 1990. V kategorii krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka dochází v roce 2014, na rozdíl od trendu v uplynulých 20 letech, konečně k mírnému nárůstu jejich početního stavu. V roce 2014 došlo, na rozdíl od roku 2013, kdy byl zaznamenán meziroční pokles proti roku 2012, ke zvýšení stavů prasat. Jejich celkový stav v České republice k 1. dubnu 2014 dosáhl 1 607 tis. kusů. Stavů drůbeže se v roce 2014 snížily k 1. dubnu proti roku 2013 o 7,7 %. K zásadnímu propadu došlo v kategorii kuřat určených na chov. Početní stavy ovcí a koz pokračují v trendu dlouhodobého růstu.

Produkce hovězího masa v roce 2014 činila 169,6 tis. t. ž. hm., tj. o 3,4 % více než v roce 2013, produkce mléka činila 2 856,3 mil. l., tj. o 2,9 % více, produkce vepřového masa byla 307,8 tis. t. ž. hm., tj. o 0,6 % méně, produkce drůbežního masa 236,8 tis. t. ž. hm., tj. o 0,8 % více, produkce vajec 2 237 mil. ks, tj. o 3,6 % více a produkce skopového a kozího masa 7 217 t. ž. hm., tj. o 10,7 % více.

V roce 2014, stejně jako v letech předchozích, byl uplatňován systém podpor dle „Zásad Ministerstva zemědělství, kterými se stanoví podmínky pro poskytování dotací“. Ty jsou poskytovány za účelem udržování výrobního potenciálu zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkovského prostoru a zajištění konkurenceschopnosti českého zemědělství na evropském i světovém trhu. Na těchto podporách bylo vyplaceno v průběhu roku 2014 celkem 1 880 205 tis. Kč.

Již od roku 1990 se v ČR rozvíjí ekologické zemědělství. Zatímco v tomto roce byly registrovány první 3 ekologické farmy, k 31. prosinci 2014 to bylo již více než 4 000 certifikovaných ekologických farem. Každoročně se také zvyšuje počet výrobců biopotravin, které se nyní vyrábí ve více než 500 provozovnách. Registrováno je také 16 ekologických včelařů.

Hlavním strategickým dokumentem v oblasti rozvoje produkce biopotravin je „Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2011 - 2015“. Hlavním cílem tohoto plánu je dosažení 15% podílu ekologického zemědělství do roku 2015 a v oblasti produkce biopotravin 3% podílu biopotravin na celkovém množství zpracovaných potravin a zvýšit také podíl českých biopotravin na 60 % na trhu s biopotravinami.

I v dalších letech bude důležité pracovat na radikální proměně našeho zemědělství a nadále podporovat výrobu místních potravin zlepšováním podmínek pro hospodaření našich zemědělců a podmínek pro fungování našeho potravinářského průmyslu. Vhodnou legislativou, finančními podporami, poradenskou činností a aktivním přístupem je třeba se snažit o rozvoj zemědělství a potravinářství, a současně o co největší eliminaci dopadů a rizik moderního průmyslového hospodaření. Za účelem zlepšení a udržení zdraví občanů je nutné prosazovat zdravé ekologické zemědělství a usilovat o čistou přírodu, která bude produkovat potraviny, jimž se dá důvěřovat. Věřím, že se podaří těmto cílům dosáhnout, a tím přispět ke spokojenosti nás všech.

Ing. Marian Jurečka
ministr zemědělství

Použité zkratky

a. s.	akciová společnost
AEO	agroenvironmentální opatření
AZO	agrární zahraniční obchod
b. c.	běžné ceny
BSE	bovinní spongiformní encefalopatie (nemoc šílených krav)
CPV	ceny průmyslových výrobců
CZV	ceny zemědělských výrobců
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
DPH	daň z přidané hodnoty
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
EU 15	Evropská unie po roce 1994 (Belgie, Dánsko, Německo, Španělsko, Francie, Velká Británie, Řecko, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Finsko, Švédsko)
EU 28	Evropská unie od 1. 7. 2013 (vč. Chorvatska)
€	euro = společná měna Evropské měnové unie (platnost od 1. 1. 1999)
Eurostat	Evropské statistické centrum
EZ	ekologické zemědělství
FADN	Farm Accountancy Data Network (Síť testovacích podniků)
FAME	Fat Acid Methylster (skupina esterů mastných kyselin)
GMO	geneticky modifikované organismy
HDP	hrubý domácí produkt
HPH	hrubá přidaná hodnota
HRDP	Horizontal Rural Development Plan (Horizontální plán rozvoje venkova)
CHKO	chráněná krajinná oblast
j. hm.	jatečná hmotnost
KVS	Krajská veterinární správa
LFA	Less Favoured Areas (méně příznivé oblasti)
MEŘO	metylester řepkového oleje; nyní užíváno FAME
MJ	měrná jednotka
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MZe	Ministerstvo zemědělství

Natura 2000	Evropská ekologická síť chráněných území
NM	normalizovaný moštoměr (množství cukru v kg/100 l moštu)
NOP	Národní ozdravovací program
NP	národní park
NV	nařízení vlády
OP	Operační program
OZE	obnovitelné zdroje energie
p. b.	procentní bod
PF ČR	Pozemkový fond ČR
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
PRV	Program rozvoje venkova ČR pro období 2007-2013
s. c.	stálá cena
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SAPS	Single Area Payment Scheme (zjednodušená přímá platba na plochu)
Sb.	sbírka zákonů
SEUROP	Klasifikace jatečně upravených těl prasat a skotu (třídy S, E, U, R, O, P)
SRS	Státní rostlinolékařská správa
SVB	Sdružení pro výrobu bionafty
SVS ČR	Státní veterinární správa ČR
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SZÚ	Souhrnný zemědělský účet
ÚKOZ	Ústřední komise pro ochranu zvířat
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
USD	americký dolar
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VDJ	velká dobytčí jednotka
VFU	Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně
VÚRV	Výzkumný ústav rostlinné výroby
VÚZT	Výzkumný ústav zemědělské techniky
WTO	World Trade Organization (Světová obchodní organizace)
z. p.	zemědělská půda
ž. hm.	živá hmotnost

OBECNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ

Národohospodářský rámec

Vybrané makroekonomické údaje o ČR v letech 2002, 2013 a 2014

Ukazatel	Rok		
	2002	2013	2014
Počet obyvatel (střední stav v milionech)	10,2	10,51	10,53
HDP celkem (v mld. Kč, běžné ceny)	2 675	4 086	4 266
HDP běžné ceny – meziroční přírůstek (v %)	1,6	-0,7	2
HDP běžné ceny – vývoj (v %, 2002 = 100)	100	152,7	159,5
HDP běžné ceny na 1 obyvatele (v Kč)	262 199	388 771	405 342
Směnný kurz – průměr roku (Kč/USD)	32,7	19,6	20,7
Směnný kurz – průměr roku (Kč/EUR)	30,8	26	27,5
Saldo celkového zahraničního obchodu (v mld. Kč)	-70,8	351,2	441,9
Výdaje na konečnou spotřebu domácností (meziroční index v %)	102,9	100,4	101,7
Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu (meziroční index v %)	102,2	95,6	104,5
Tržby: v průmyslu (meziroční index v %)	99,7	101,5	108,4
ve stavebnictví (meziroční index v %)	103	93,3	104,3
ve službách (meziroční index v %)	-	99,8	100,6
v zemědělství (meziroční index v %)	102,5	97,9	107,9
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ ČSÚ (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	99,9	109,6
z toho: Produkce rostlinných výrobků (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	56,5	64,8
Produkce živočišných výrobků a zvířat (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	43,4	44,8
Zaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	4764,9	4937,1	4974,3
Nezaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	374,1	368,9	323,6
Míra obecné nezaměstnanosti (průměr v %)	7,3	7	6,1
Průměrná hrubá měsíční mzda (v Kč)	15 524	25 101	28 295
Průměrné hrubé nominální mzdy (meziroční index v %)	108	100	102,4
Průměrné reálné mzdy (meziroční index v %)	106,1	98,6	102
Hrubé národní úspory (v mld. Kč, běžné ceny)	681,7	932,2	1033,5
Průměrný starobní důchod / průměrná mzda (v %)	43,5	42,3	41,9
Průměrná míra inflace (meziroční index v %)	101,8	101,4	100,4
Vládní deficit (přebytek) / HDP (v %)	-6,3	-1,3	-2
Saldo státního rozpočtu (SR) (v mld. Kč)	-45,7	-81,3	-77,8
Saldo SR / HDP (v %)	-1,7	-2	-1,8
Vládní dluh (v mld. Kč)	693,4	1869,2	1816
Vládní dluh / HDP (v %)	25,9	45,7	42,57

Pramen: ČSÚ

- Oživení ekonomiky České republiky - které započalo podle meziočnické dynamiky v posledním čtvrtletí 2013 a v mezikvartálním srovnání již ve 2. čtvrtletí 2013, pokračovalo i v roce 2014 s tím, že meziočnické již tempo růstu HDP¹ v trendu sláblo. Ve srovnání s dynamikou ekonomiky EU rostl český HDP v průběhu roku 2014 rychleji v meziočnickém srovnání, mezičtvrtletně jen ve 2. a 3. čtvrtletí. Podle dynamiky hrubé přidané hodnoty výkonnost české ekonomiky rostla ještě rychleji než HDP prakticky v každém čtvrtletí 2014. Příčinou bylo předzásobením tabákovými výrobky koncem roku 2013, které ovlivnilo výsledné saldo daní z produktů a dotací na produkty za celý rok 2014.
- V úhrnu za celý rok 2014 se HDP ČR zvýšil o 2 %, hrubá přidaná hodnota vzrostla o 2,6 %. Největším dílem k tomu přispěl zpracovatelský průmysl orientovaný silně na zahraniční poptávku. Zbývající průmyslová odvětví v úhrnu růst ekonomiky brzdila. V porovnání s rokem předchozím se na růstu hrubé přidané hodnoty podílela i skupina odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství a poprvé od roku 2010 i stavebnictví. Služby jako celek k růstu přispěly již podruhé, jejich pozitivní vliv navíc zesílil v roce 2013 a v roce 2014. Zatímco hrubá přidaná hodnota již svoji úroveň z roku 2008 překonala, HDP setrvala mírně nižší i nadále (-0,2 %).
- Pozitivním aspektem ekonomického vývoje v roce 2014 byl fakt, že k růstu HDP přispěly všechny hlavní složky domácí poptávky, výjimkou byla jen změna zásob. Investice, které v posledním čtvrtletí 2014 stouply v mezikvartálním srovnání již pošesté, rovněž přispěly. Stejnou silou se na růstu ekonomiky podílely i celkové výdaje na konečnou spotřebu. Zatímco samotná spotřeba domácností, pozitivně ovlivněná obratem na trhu práce, přidala k růstu HDP výrazně více než v roce předchozím, příspěvek spotřeby vládních institucí mírně oslabil. Změna zásob růst české ekonomiky, stejně jako ve dvou letech předchozích, brzdila.
- Ve vnějších vztazích zaznamenala ČR několik historických zlepšení, a to přebytek na běžném účtu (teprve druhý od roku 1993), rekordní obchodní bilanci či „mzdové saldo“ se zahraničím. Historicky nejvyšší byla podle údajů platební bilance i odliv dividend z přímých investic, výše reinvestovaných zisků byla druhá nejvyšší. Tento vývoj umožnila silná dynamika tržeb, především z exportu a zisky, k nimž přispěla i oslabená koruna. Příliv přímých investic ze zahraničí byl pod průměrem předchozích tří i deseti let.
- Celková cenová hladina v ekonomice vzrostla v roce 2014 podle implicitního deflátoru HDP o 2,3 %, především díky příznivému vývoji cen v zahraničním obchodě se zbožím. Ceny v průmyslu přešly do deflace (-0,8 %), index spotřebitelských cen se zvýšil jen o 0,4 %.
- Změny na trhu práce měly komplexní charakter. Významně klesla míra nezaměstnanosti (na 6,1 %), celková zaměstnanost v pojetí národních účtů stoupla o 0,4 % při zvýšení počtu volných pracovních míst. Podíl částečných pracovních úvazků však již klesl. Průměrná nominální mzda po stagnaci v roce 2013 stoupla o 2,4 %, reálná byla po dvou letech poklesů vyšší o 2,0 %.
- K růstu ekonomiky docházelo bez úvěrové expanze, firmy zřejmě využívaly k financování tvorby hrubého fixního kapitálu peněz nakumulovaných z příznivého vývoje jejich zisků. Pokračoval úbytek peněz na termínovaných vkladech, protože depozitní úrokové sazby pro klienty vč. sazeb na netermínovaných vkladech dále klesaly.
- Deficit státního rozpočtu ve výši 1,8 % nominálního HDP byl nejpříznivější od roku 2008. K jeho redukcii došlo již popáté v řadě. Ekonomické oživení pomohlo vysokému růstu inkasa DPH i korporátní daně, snížilo i deficit důchodového účtu. Jeho saldo zaznamenalo meziočnické největší pozitivní posun od roku 2007. Zastavil se také tři roky trvající pokles výdajů státu na investice vlivem intenzivního čerpání peněz z evropských fondů.
- Souhrnně vyjádřeno, ekonomika ČR, která se ve 2. čtvrtletí 2013 vymanila z recese, v průběhu roku 2014 dále oživila². Její výkonnost se zvyšovala, měřeno mezičtvrtletní změnou hrubého domácího produktu (HDP), po celý rok bez výjimky. Jestliže v 1. čtvrtletí se HDP zvýšil o 0,3 % a stejně tak ve 2. kvartále, ve zbývajících dvou čtvrtletích shodně o 0,4 %. Takto zachycený vývoj ekonomiky, už tak příznivý, byl ale podhodnocen. Předzásobením tabákovými výrobky na konci roku 2013 a s ním souvisejícím nárůstem vybraných spotřebních daní totiž vedlo k tomu, že saldo daní z produktů, které je do HDP započítáváno, v posledním čtvrtletí 2013 značně narostlo a růst HDP dynamizovalo, avšak v průběhu roku 2014 setrvalo klesalo a dynamiku HDP naopak snižovalo. Údaje za rok 2014 potvrdily, že česká ekonomika již překonala dva roky recese. Ze čtyř největších ekonomik EU vzrostlo ve 4. čtvrtletí 2014 mezikvartálně více než ČR jen Německo.
- Po třech letech 2011, 2012 a 2013, které tvrdě dopadly do celkových příjmů českých domácností, se jejich příjmová situace v roce 2014 (podle dosud známých údajů) již zlepšila. Pokračující přibývání počtu zaměstnanců, opětovné prodlužování skutečně odpracované doby, růst reálných mezd v podnikatelské i nepodnikatelské sféře, ale například i nárůst počtu sebezaměstnaných osob (zejména živnostníků), to je jen stručný nástin změn na trhu práce, které měly na příjmy domácností v roce 2014 pozitivní vliv, a v logice věci se tak přenesly i do vyšších spotřebních vydání. Jestliže v úhrnu za roky 2011-2013 výdaje na konečnou spotřebu domácností klesly o 1,2 %, v roce obnoveného růstu české ekonomiky 2014 posílily o 1,7 %. Zvýšily se nejvíce za posledních šest let.

¹ Pokud není uvedeno jinak, jsou data o HDP a jeho složkách vyjádřena reálně a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.

² Reálně, očištěno od sezónnosti a vlivu nestejného počtu pracovních dní - pokud není uvedeno jinak.

- Růst české ekonomiky v roce 2014 byl z velké části postaven na vyšší poptávce po investicích. Hodnota zásob na skladech se v úhrnu za celý rok 2014 snížila.
- Obnovený hospodářský růst v eurozóně společně se slabší korunou, která zvyšovala konkurenceschopnost domácích exportérů na světových trzích, měl velmi pozitivní vliv na objem vývozu zboží a služeb z ČR do zahraničí. Narostl o 8,8 %.
- Celkový výkon české ekonomiky, měřený hrubou přidanou hodnotou, se v roce 2014 zvýšil o 2,6 %. Všechna odvětví v ekonomice ČR vyprodukovala společně zboží a služby v objemu, jenž poprvé překročil úroveň roku 2008. Byl vyšší o 0,5 %.
- K růstu ekonomiky ČR v roce 2014, z hlediska nabídkové strany, největším dílem přispěl zpracovatelský průmysl. Dobrá úroda zemědělských plodin se pozitivně projevila ve výkonech skupiny odvětví zahrnující zemědělství, lesnictví a rybářství. Úroda zemědělských plodin měla přímý pozitivní vliv na ceny ovoce, jež se v úhrnu za rok 2014 zvýšily jen o 0,5 % a zeleniny, které dokonce o 3,7 % klesly, projevila se ale také nepřímo v cenách pekárenských výrobků a obilovin (+0,4 %). Maso se v obchodech prodávalo o 2,5 % draž než před rokem, nejvíce si spotřebitelé museli připlatit za mléko, sýry a vejce (+7,4 %). Nárůst poptávky po stavebních činnostech ze strany soukromých osob i veřejných zadavatelů se projevil v hrubé přidané hodnotě stavebnictví. Služby jako celek, které se na celkovém výkonu české ekonomiky podílí zhruba třemi pětinami, k růstu ekonomiky v roce 2014 přispěly silou 0,9 p. b.
- Vnější rovnováha české ekonomiky se v roce 2014 zlepšovala už čtvrtý rok za sebou. Toky peněz se zahraničím na běžném účtu platební bilance končily v kumulaci každého čtvrtletí přebytkem. Kladné tak bylo i celoroční saldo (26,1 mld. korun, nejlepší výsledek v historii ČR, v roce 1993 přebytek 13,3 mld. korun). Vývozní ceny zboží vzrostly v roce 2014 v úhrnu o 3,5 %, nejvíce za posledních deset let. Je zřejmé, že stejně jako na straně dovozu, i zde ceny pozitivně ovlivnila devizová intervence ČNB. Za vyšší ceny než před rokem se vyváželo veškeré zboží s výjimkou minerálních paliv a maziv (-5,0 %), potravin a živých zvířat (-0,2 %), a hodnotově málo významných živočišných a rostlinných olejů (-3,2 %).
- Zásoba peněz v ekonomice ČR stoupla v roce 2014 proti roku 2013 o 4,6 % na 3 429,9 mld. korun, tedy mírně rychleji než o kolik vzrostl nominální HDP.
- Pozitivní vliv na růst české ekonomiky měly stále velmi nízké úrokové sazby v ekonomice a úroveň směnného kurzu koruny ovlivněného měnovou intervencí ČNB - koruna k euru během roku 2014 kolísala v měsíčních průměrech mezi hodnotami 27,39–27,82 CZK/EUR, v roce 2013 (od ledna do října) mezi 25,48–25,95 CZK/EUR.
- Hospodaření státu v roce 2014 skončilo (dle pokladního plnění) nejnižším schodkem (-77,8 mld. korun) od počátku hluboké hospodářské recese. Kladná čistá pozice ČR vůči rozpočtu EU dosáhla v roce 2014 výše 76 mld. korun a přiblížila se dosud rekordní úrovni roku 2013.
- Celkový státní dluh se během roku 2014 mírně snížil (o 19,6 mld. korun) na 1 663 mld. korun. Šlo o první snížení zadlužení od roku 1995. Plných 82 % státního dluhu připadalo na konci roku 2014 na vnitřní zadluženost (jejíž výše meziročně vzrostla o 5,9 %).

Vývoj sektoru zemědělství

Skližeň některých zemědělských plodin v letech 2013 a 2014

Plodina	Sklizňová plocha (ha)		Výnos (t/ha)		Skližeň (t)	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Pšenice ozimá	788 422	790 690	5,75	6,61	4 530 773	5 222 695
Pšenice jarní	40 970	45 251	4,15	4,85	169 923	219 653
Žito	37 498	25 137	4,70	5,13	176 278	129 059
Ječmen ozimý	106 265	102 927	4,47	5,74	474 699	590 689
Ječmen jarní	242 727	247 590	4,61	5,56	1 119 061	1 376 360
Oves	43 559	42 289	3,19	3,60	139 120	152 232
Kukuřice na zrno	96 902	98 749	6,97	8,43	675 380	832 235
ostatní obiloviny	56 800	56 975	4,00	4,50	227 378	256 376
OBILOVINY CELKEM	1 413 143	1 409 610	5,32	6,23	7 512 612	8 779 299
Hrách setý	12 934	14 449	2,37	2,96	30 700	42 748
Brambory - rané	854	1 196	13,85	21,03	11 825	25 153
- ostatní (bez sadbových)	19 220	19 548	24,14	30,82	463 995	602 460
Cukrovka technická	62 401	62 959	60,00	70,28	3 743 772	4 424 619
Řepka na semeno	418 808	389 298	3,45	3,95	1 443 210	1 537 320
Mák	20 250	27 020	0,69	0,91	13 911	24 665
Ostatní olejnin	47 849	47 956	1,60	1,71	76 538	82 073
Len - stonky	-	-	-	-	-	-
Kukuřice na zeleno a siláž	233 815	237 235	32,66	40,37	7 635 367	9 577 873
Víceleté pícniny na o.p. celkem	171 325	168 824	6,76	7,74	1 157 818	1 306 783
Chmel (chmelnice plodnicí)	4 319	4 460	1,23	1,39	5 330	6 202

Pramen: ČSÚ

Celková produkce jednotlivých plodin vychází z osevních ploch zjišťovaných ČSÚ k 31. 5. 2014 a z vývoje vegetačních podmínek.

Sklizňová plocha obilovin (zejména díky žitu a ozimému ječmeni) se meziročně snížila o 3,5 tis. ha tj. o 0,25 % z celkové plochy obilovin 1409,6 tis. ha. Celková sklizeň r. 2014 ve výši 26 409 tis. tun byla proti roku 2013 vyšší o 4 314 tis. tun, tj. o 19,5 %.

Obilovin bylo sklizeno v roce 2014 celkem 8779,3 tis. t., což je o 1 266,7 tis. t. více než v roce minulém (meziroční nárůst 16,9 %). Z toho pšenice ozimé bylo sklizeno 5 222,7 tis. t, tj. o 691,9 tis. více než v roce 2013 (meziroční nárůst 15,3 %), pšenice jarní 219,6 tis. t., tj. o 49,7 tis. tun více než v r. 2013 (meziroční nárůst 29,3 %), ječmene ozimého 590,7 tis. t., tj. o 116 tis. t. více než v roce 2013 (meziroční nárůst 24,4 %), ječmene jarního 1.376,3 tis. t., tj. o 257,3 tis. t. více než v r. 2013 (meziroční nárůst 23 %), ovsu 152,2 tis. t., tj. o 13,1 tis. t. více než v r. 2013 (meziroční nárůst 9,4 %), kukuřice na zrno 832,2 tis. t., tj. o 156,9 tis. t.

více než v r. 2013 (meziroční nárůst 23,2 %) a ostatních obilovin 256,4 tis. t, tj. o 29 tis. t. více než v roce 2013 (meziroční nárůst 12,8 %). U ostatních plodin vzrostla zejména sklizeň brambor raných, a to více jak dvojnásobně, kde je meziroční nárůst 112,7 %, dále pak sklizeň máku, kde činí meziroční nárůst 77,3 %.

Hektarový **výnos obilovin** 6,23 t je ve srovnání s předchozím rokem vyšší o 0,91 t (tj. o 17,2 %), z toho u pšenice ozimé byl dosažen hektarový výnos 6,61 t (5,75 t v roce 2013), pšenice jarní 4,85 t (4,15 t), žita 5,13 t (4,70 t), ječmene ozimého 5,74 t (4,47 t), ječmene jarního 5,56 t (4,61 t), ovsu 3,60 t (3,19 t), kukuřice na zrno 8,43 t (6,97 t) a ostatních obilovin 4,50 t (4,00 t).

I produkce **luskovin** byla vyšší než v roce předcházejícím. Celkem bylo sklizeno 53,8 tis. tun luskovin. Z toho hrachu setého 42,7 tis. tun, tj. v porovnání s rokem 2013 více o 12 tis. t. Celková produkce **zrnin** (obiloviny a luskoviny) 8833,1 tis. tun je proti předchozímu roku vyšší o 1282,2 tis. tun (tj. o 17 %).

Celková sklizeň **brambor** po zahrnutí sklizně domácností ve výši 832,8 tis. tun představuje proti roku 2013 zvýšení o 186 tis. tun (o 28,7 %). Hektarový výnos ve výši 27,68 t je v porovnání s rokem 2013 vyšší o 5,59 t/ha. Raných brambor bylo sklizeno 25,15 tis. tun. **Cukrovky** technické bylo sklizeno při výnosu 70,28 t z jednoho hektaru 4 424,6 tis. tun bulev (3 743,8 tis. tun v roce 2013) tzn. zvýšení o 18,2 %.

V roce 2014 došlo ke snížení osevních ploch **olejnin** celkem o 22,6 tis. ha (o 4,9 %) na výměru 464,2 tis. ha. Dosažená produkce z této plochy 1644,05 tis. tun je o 110,4 tis. tun vyšší než v roce minulém. Řepky bylo sklizeno 1537,3 tis. tun, v roce předchozím 1443,2 tis. tun, tzn. zvýšení o 94,1 tis. tun. Výnos řepkového semene z jednoho hektaru 3,95 t je o 0,5 t vyšší. Vyšší byla produkce máku,

kdy se z plochy 27 tis. ha při průměrném hektarovém výnosu 0,91 t sklídilo 24,7 tis. tun (13,91 tun při hektarovém výnosu 0,69 t v roce 2013) makového semene.

Produkce **zeleniny** po zahrnutí sklizně domácností byla proti předchozímu roku vyšší (o 23 %). Ve sledovaném roce bylo sklizeno 294,2 tis. tun zeleniny (239,7 tis. tun v roce 2013). Produkce **ovoce** (včetně domácností) 325 tis. tun byla proti loňskému roku vyšší (o 4,4 %).

Výnosová plocha (**plodících vinic**) vinic v roce 2014 byla 15,7 tis. ha. Hektarový výnos byl 4,03 t, 3,83 t v roce 2012, 4,77 t v roce 2013). Sklizeno bylo 63,5 tis. tun hroznů, tj. o 11,2 tis. tun méně než v roce 2013. Produkce **chmele** ve výši 6202 tun se proti roku 2013 zvýšila o 872 tun (tj. o 16,4%). Výnos chmele z jednoho hektaru 1,39 t je také vyšší, a to o 0,16 t než v roce minulém.

Některé ukazatele živočišné produkce v letech 2012 až 2014

Ukazatel	2012	2013	2014	Index 2014/2013
Stavy skotu celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	1 354	1 353	1 374	101,5
z toho: Býci ost. vč. volů (nad 8 měs. a do 1 roku) – Soupis k 1.4. (tis. ks)	146	146	146	100,0
Býci ost. vč. volů (nad 1 rok a do 2 let) – Soupis k 1.4. (tis. ks)	111	111	107	97,3
Býci ost. vč. volů (nad 2 roky) – Soupis k 1.4. (tis. ks)	17	16	19	115,6
Jalovice od 1 do 2 let – Soupis k 1.4. (tis. ks)	201	194	193	99,5
Jalovice nad 2 roky – Soupis k 1.4. (tis. ks)	74	72	71	98,8
Krávy celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	551,2	551,9	563,9	102,1
v tom: Krávy dojné – Soupis k 1.4. (tis. ks)	373	367	373	101,4
Krávy bez TPM ¹⁾ – Soupis k 1.4. (tis. ks)	178	185	191	103,6
Průměrné stavy dojnic (tis. ks)	368,7	372,7	370,7	99,5
Užitkovost dojených krav – průměr (l/ks/rok)	7 432,6	7 443,4	7 704,8	103,5
Produkce mléka celkem (mil. l)	2 740,7	2 774,5	2 856,3	102,9
Celkový prodej mléka (mil. l)	2 628,6	2 665,5	2 753,2	103,3
z toho: Dodávky mléka do mlékáren (mil. l)	2 381,9	2 319,5	2 350,7	101,3
Domácí spotřeba mléka (mil. l)	2 201,0	2 156,0	2 179,0	101,1
Vývoz mléka (mil. l)	1 086,4	1 041,7	1 069,7	102,7
Dovoz mléka (mil. l)	898,5	879,5	935,5	106,4
CZV za mléko – I. a vyšší třídy (Kč/1000 l)	7 670	8 500	9 370	110,2
Soběstačnost ČR - mléko (%)	124,5	128,7	131,1	101,9
Porážky skotu celkem (tis. ks)	227,5	221,2	222,4	100,5
z toho: Býci (tis. ks)	88	92	99	107,6
Krávy (tis. ks)	106	98	94	99,5
Jalovice (tis. ks)	23	21	20	95,2
Telata (tis. ks)	7,4	7,3	7,9	108,2

Ukazatel	2012	2013	2014	Index 2014/2013
Průměrná živá hmotnost poráženého skotu (kg ž. hm.)	542,1	549,2	549,7	100,1
Produkce hovězího masa celkem (tis. t ž. hm.)	170,8	164,0	169,6	103,4
Domácí spotřeba hovězího masa (tis. t ž. hm.)	129,9	112,2	121,1	107,9
Vývoz hovězího masa (tis. t ž. hm.)	83,5	92,6	94,6	102,2
Dovoz hovězího masa (tis. t ž. hm.)	37,7	42,4	44,8	105,7
Soběstačnost ČR - hovězí maso (%)	131,5	146,2	140,0	95,8
Stavy prasat celkem – Soupis k 31.12. (tis. ks)	1 579	1 548	1 607	103,8
z toho: Prasnice celkem – Soupis k 31.12. (tis. ks)	100,1	102	98	95,8
Prasničky celkem – Soupis k 31.12. (tis. ks)	72,9	49	45	91,7
Selata – Soupis k 31.12. (tis. ks)	460,7	452	440	97,9
Prasata na výkrm (vč. vyřaz. kanců a prasníc) - Soupis k 31.12. (tis. ks)	597,9	596	641	107,4
Opraseno prasníc a prasniček (tis. ks)	257,3	265	277	104,5
Narozeno selat (tis. ks)	2 840	3 026	3 182	105,1
Počet odchovaných selat (tis. ks)	2 529	2 706	2 852	105,4
Počet odchovaných selat na prasnici	23,9	27,9	29,0	103,8
Produkce vepřového masa (tis. t ž. hm.)	303,6	311,6	307,8	99,4
Porážky jatečných prasat bez prasníc a kanců - (tis. ks)	2 656	2 591	2 574	99,3
Průměr. porážková hmotnost prasat bez prasníc a kanců (kg ž. hm.)	111,4	110,5	112,5	101,8
Domácí spotřeba vepřového masa (tis. t ž. hm.)	556,6	542,6	581,1	107,1
Vývoz vepřového masa (tis. t ž. hm.)	77,6	86,2	91,9	106,6
Dovoz vepřového masa (tis. t ž. hm.)	328,5	312,5	337,8	108,1
Soběstačnost ČR - vepřové maso (%)	54,5	57,6	53,3	92,5
Stavy drůbeže celkem (bez hobby aktivit) – Soupis k 1.4. (tis. ks)	20 691	23 265	21 464	92,3
z toho: Hrabavá drůbež celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	20 107	22 533	20 656	91,7
Slepice - Soupis k 1.4. (tis. ks)	5 354	7 243	6 756	93,3
Kuřata na výkrm - Soupis k 1.4. (tis. ks)	11 820	11 693	11 508	98,4
Produkce drůbežího masa celkem (tis. tun ž. hm.)	241,7	235,0	236,8	100,8
Domácí spotřeba drůbežího masa (tis. tun ž. hm.)	348,4	331,9	341,2	102,8
Vývoz drůbežího masa (tis. tun ž. hm.)	42,8	43,5	44,2	101,6
Dovoz drůbežího masa (tis. tun ž. hm.)	148,9	139,4	147,7	106,0
Soběstačnost ČR - drůbeží maso (%)	69,4	70,8	69,4	98,0
Stavy slepic – po dopočtu domácích hospodářství (tis. ks)	8 101,5	8 752,2	9 160,0	104,7
Produkce vajec – včetně samozásobení (mil. ks)	2 001	2 160	2 237	103,6
Průměrná roční snáška vajec (ks/slepice)	299	308	299	97,1
Domácí spotřeba vajec (mil. ks)	2 472	2 519	2 699	107,1
Vývoz vajec (mil. ks)	179,5	255,2	214,4	84,0
Dovoz vajec (mil. ks)	650,5	614,4	679,0	110,5

Ukazatel	2012	2013	2014	Index 2014/2013
Soběstačnost ČR - vejce (%)	80,9	85,7	82,9	96,7
Stavy ovcí a beranů celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	221	221	225	102,2
Stavy koz a kozlů celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	23,6	24,0	24,3	101,3
Produkce skopového a kozího masa (t ž. hm.)	6 174	6 522	7 217	110,7
Domácí spotřeba skopového a kozího masa (t ž. hm.)	7 130	7 848	7 935	101,1
Vývoz skopového a kozího masa (t ž. hm.)	17,3	21,7	39,1	180,2
Dovoz skopového a kozího masa (t ž. hm.)	783	848	793	93,5
Soběstačnost ČR - skopové a kozí maso (%)		91,5	92,0	95,6

Pramen: ČSÚ-soupis hospodářských zvířat k 1.4.2013, prasata k 31.12.2013; výsledky statistického zjišťování MZe, Situační a výhledové komoditní zprávy MZe

Poznámka: ¹⁾TPM = Tržní produkce mléka

V období od 1. dubna 2013 do 1. dubna 2014 došlo oproti stejnému sledovanému předchozímu období k nevýznamnému zvýšení celkových početních stavů skotu a to o 20 678 kusů na konečný počet 1 373 560 kusů skotu (meziroční nárůst o 0,01 %). Jedná se tedy stále o nejnižší početní stavy skotu v České republice od roku 1990, kdy byl stav skotu v historii České republiky nejvyšší. K 1. 1. 1990 bylo v ČR chováno 3 506 222 kusů skotu.

V kategorii krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka dochází v roce 2014, na rozdíl od trendu v uplynulých 20 letech, konečně k mírnému vzrůstu jejich početního stavu. Došlo ke zvýšení o 5 305 kusů na 372 632 kusů (nárůst o 1,4%). V kategorii krav chovaných v systému bez tržní produkce mléka došlo, tak jako i v předchozích 4 letech, k početnímu zvýšení, a to o 6 734 kusů na 191 331 kusů (vzestup o 3,6 %), což představuje nejvyšší dosažený počet v této kategorii od roku 1995. V rámci sledování krav celkem, jako národního základního stáda skotu, se projevuje již čtyřletá stagnace jejich početních stavů. V roce 2014 byl zaznamenán nárůst počtu o 4 009 kusů (vzestup o 0,7 %).

V rámci celé České republiky bylo v uplynulém kontrolním roce 2014/2013 dosaženo mléčné užitkovosti 8 370 kg mléka za normovanou laktaci, což představuje navýšení o 103 kg mléka oproti minulému kontrolnímu období. V rámci početně nejvíce zastoupených plemen chovaných v České republice se jednalo u plemene holštýnského skotu o užitkovost 9 405 kg mléka (nárůst o 130 kg) a u plemene českého strakatého skotu byla dosažena užitkovost 7 016 kg mléka (nárůst o 56 kg).

Ohledně bilance výroby hovězího masa lze konstatovat, že v roce 2014 výroba hovězího masa včetně telecího činila 169,6 tis. tun živé hmotnosti. Oproti sledovanému roku 2013 byla výroba hovězího masa vyšší o 5,6 tis. tun. Dovoz hovězího masa se zvýšil o 2,4 tis. tun na 44,8 tis. tun živé hmotnosti (meziročně nárůst o 5,7 %). Vývoz se v roce 2014 také zvýšil, a to o 2 tis. tun, tedy na úroveň 94,6 tis. tun živé hmotnosti (meziročně nárůst o 2,15 %). Domácí spotřeba hovězího masa zaznamenala v letošním roce oproti předchozím šesti letům konečně nárůst o 8,9 tis. tun živé hmotnosti na 121,1 tis. tun. Soběstačnost v produkci tohoto druhu masa se v důsledku zvýšené spotřeby v roce 2014 snížila o 6,2 %.

V roce 2014 došlo ke zvýšení stavů prasat. Celkový stav prasat v České republice k 1. dubnu 2014 dosáhl 1 617 tis. kusů (podle Soupisu hospodářských zvířat vydávaného každoročně k tomuto datu ČSÚ). Ve čtvrtém čtvrtletí však došlo vlivem klesajících nákupních cen jatečných prasat k opětovnému poklesu stavů prasat. Meziročně došlo k nárůstu celkových stavů prasat o 3,7 %. Stav prasníc k 1. dubnu 2014 činil 103 tis. kusů, ale k 31. 12. 2014 pouze 98 tis. kusů, což způsobilo meziroční pokles o 3,9 %.

Vepřové maso tvoří v České republice 53,9 % z celkové spotřeby masa. Ta činila v roce 2013, v posledním roce hodnoceném Českým statistickým úřadem, 74,8 kg. Z toho spotřeba vepřového masa na 1 obyvatele České republiky činila 40,3 kg. Došlo tedy k mírnému snížení celkové spotřeby masa ve srovnání s rokem 2012, ale i vepřového masa na 1 obyvatele České republiky, kdy spotřeba činila 41,3 kg. Stavy drůbeže v roce 2014 se snížily k 1. 4. proti roku 2013 o 7,7 % (Soupis hospodářských zvířat). K zásadnímu propadu došlo v kategorii kuřat určených na chov, kde pokles v porovnání s r. 2013 dosáhl hodnoty téměř 36 %. U ostatních kategorií drůbeže se nárůst početních stavů pohyboval v rozmezí od 5,8 do 29,6 %.

V roce 2014 pokračoval růst stavů nosnic proti roku 2013 o 4,7 %, a to jak v zemědělském, tak v domácím sektoru. Důsledkem zvýšení početních stavů nosnic se v roce 2014 zvýšila výroba vajec proti roku 2013 o 3,5 %. Spotřeba vajec v ČR je jedna z nejvyšších ve vyspělých státech Evropy a pohybuje se již několik let kolem 240 kusů vajec na obyvatele a rok. Rozdíl mezi spotřebou a výrobou je řešen dovozem, který v současné době tvoří cca jednu třetinu výroby.

Početní stavy ovcí a koz pokračují v trendu dlouhodobého růstu. Stavy ovcí se od roku 2000, kdy se chovalo pouze 84 108 kusů, zvýšily na 221 014 kusů v roce 2012, což představuje nárůst o 136 956 kusů, tj. o 161,4 %, v roce 2013 se celkové stavy ovcí mírně snížily na 220 521 kusů a oproti roku 2013 došlo v roce 2014 opět k nárůstu početních stavů ovcí na 225 397 kusů, tj. o 4 876 kusů, čili o 2,2 %. Stavy bahnic překročily v roce 2013 hranici 125 tisíc kusů (125 136 ks) a společně s 25 747 ks jehnic je to základ pro další rozvoj chovu ovcí u nás. Tento vývoj pokračoval i v r. 2014, kdy se chovalo 128 986 bahnic a 26 545 kusů jehnic.

V roce 2014 se chovalo celkem 24 348 kusů koz, což představuje proti roku 2004 zvýšení o 12 436 kusů. Oproti roku 2013 došlo k dalšímu zvýšení početních stavů koz o 306 ks, tj. o 1,3 %.

Od roku 2005 se zvyšuje produkce skopového a koziho masa vlivem neustále se zvyšujících stavů těchto druhů zvířat. Nejvyšší nárůst produkce byl meziročně v roce 2006 (18,5 %), zatímco v roce 2010 byl nárůst o 10 %. V roce 2011

bylo zvýšení produkce proti roku 2010 o 10,7 %. Nejvyšší nárůst produkce byl proti roku 2011 v roce 2012. Produkce stoupla o 26 %. V roce 2013 vlivem vyšších stavů bahnic a jehnic proti roku 2012 stoupla produkce o cca 10 %.

V roce 2014 se zpomalil růst produkce, zejména z důvodu stagnace poptávky po tomto druhu masa, vlivem poměrně vysokých spotřebitelských cen. Produkce v r. 2014 se zvýšila proti r. 2013 pouze o 5,12 %.

Některé ukazatele vývoje agrárního sektoru ČR v letech 2000, 2013 a 2014

Ukazatel	Rok		
	2000	2013	2014
Zemědělská půda (tis. ha)	4 280	3980	4216
Orná půda (tis. ha)	3 082	2985,8	2979
Zornění ¹⁾ (%)	72,01	70,7	70,7
Podniky zemědělské prvovýroby celkem (počet k 31.12.)	56 487	48 119	48 554
z toho: Podniky fyzických osob (počet k 31.12.)	53 460	44 120	44 392
Zemědělská družstva (počet k 31.12.)	746	529	524
Obchodní společnosti (počet k 31.12.)	2 107	3 207	3 322
Ostatní podniky, vč. státních (počet k 31.12.)	174	263	317
Podíl zemědělství na HPH ²⁾ dle statistiky národních účtů (%) ³⁾	2,99	2,37	2,62
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ - v běžných cenách (mld. Kč)	100,3	122,1	131,1
z toho: Produkce rostlinných výrobků - v běžných cenách (mld. Kč)	49,8	75,2	79,5
Produkce živočišných výrobků a zvířat - v běž. cenách (mld. Kč)	50,5	46,9	51,6
Vývoj cen zemědělských výrobců (CZV) (v %, meziroční index)	109,2	104,5	126,5
z toho: CZV rostlinné produkty celkem (v %, meziroční index)	112,69	105,1	129,2
CZV živočišné produkty celkem (v %, meziroční index)	108	103,8	127,3
Vývoj cen vstupů do zemědělství (v %, meziroční index)	108,5	104	100,1
Počet pracovníků v zemědělství - AWU ⁴⁾ (tis. osob)	x	103,5¹²⁾	102,1¹²⁾
Průměrná měsíční nominální mzda v zemědělství ⁵⁾ (Kč/zaměstnanec)	10 134	20 584⁶⁾	21 117⁶⁾
Rentabilita (výnosnost celkového kapitálu) ⁷⁾ v zemědělství (v %)	+ 1,76 ⁹⁾	- ¹⁰⁾	- ¹⁰⁾
Míra zadluženosti ⁷⁾ v zemědělství (v %)	39,18 ⁸⁾	- ¹⁰⁾	- ¹⁰⁾
Hospodářské výsledky zemědělství (+ zisk/- ztráta) (mld. Kč)	-1,2	16,7	22,9
Celková podpora agrokompexu (mld. Kč) ¹¹⁾	10,85	42 788	48 669
v tom: - ze zdrojů ČR (mld. Kč) ¹¹⁾	10,85	10 210	14 484
- ze zdrojů EU (mld. Kč) ¹¹⁾	x	32 578	34 185
Saldo agrárního zahraničního obchodu (mld. Kč)	-17,3	-23,7	-18,2

Pramen: ČÚZK, ČSÚ, ÚZEI – FADN CZ, MZe

Poznámky:

¹⁾ Zornění = podíl celkové výměry orné půdy na celkové výměře zemědělské půdy v %

²⁾ HPH = Hrubá přidaná hodnota

³⁾ Podíl zemědělství na HPH v běžných cenách = včetně myslivosti a souvisejících činností

⁴⁾ V souladu s údaji používanými v EU byl nahrazen původní údaj o počtu pracovníků údajem ALI (Annual Labour Input – vstup pracovní síly do sektoru zemědělství) vyjádřeným v jednotkách AWU (Annual work unit – Roční pracovní jednotka). Jedna AWU zahrnuje takový počet hodin, který odpovídá počtu skutečně odpracovaných hodin v rámci plného pracovního úvazku v zemědělství (1 800 hodin). Nezahrnuje státní svátky, placenou dovolenou na zotavenou, dny pracovní neschopnosti, přestávky na jídlo, apod. Předběžný údaj.

⁵⁾ Bez podniků fyzických osob

⁶⁾ Předběžný údaj

⁷⁾ Od roku 2008 metodika - data výběrového souboru FADN napočtena na celorepublikovou úroveň prostřednictvím systému vážení (tzv. "weighting system")

⁸⁾ V roce 2000 odlišná metodika (cizí kapitál / celkový kapitál) x 100, jen za podniky hospodařící na z. p.

⁹⁾ V roce 2000 odlišná metodika (hosp. výsledek za účetní období / celkový kapitál) x 100, jen za podniky hospodařící na z. p.

¹⁰⁾ Údaje za rok 2013 a 2014 nejsou k dispozici

¹¹⁾ Předpoklad vyplacení do 30.6.2015

¹²⁾ Semidefinitivní údaj

Souhrnný zemědělský účet (SZÚ)

Semidefinitivní výsledky za rok 2013 a předběžné výsledky za rok 2014

Tab. 1: SZÚ - výsledky účtu výroby v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2014/13 (%)
		2013	2014	
1	OBILOVINY (včetně osiva)	31 601,1	33 856,5	107,1
1.1	Pšenice a špalda	19 332,0	20 484,9	106,0
1.2	Žito a souřež	615,4	484,6	78,7
1.3	Ječmen	7 302,8	8 337,7	114,2
1.4	Oves a letní směsky	563,3	563,6	100,1
1.5	Kukuřice na zrno	2 909,3	3 082,5	106,0
1.7	Ostatní obiloviny	878,3	903,3	102,8
2	TECHNICKÉ PLODINY	20 219,1	21 482,3	106,2
2.1	Olejnata semena a olejnate plody (včetně osiva)	15 960,0	16 345,2	102,4
2.2	Bílkovinné plodiny (včetně osiva)	274,8	385,8	140,4
2.4	Cukrová řepa	3 096,1	3 583,9	115,8
2.5	Ostatní technické plodiny	888,2	1 167,5	131,4
3	PÍCNINY	12 524,6	12 853,0	102,6
4	ZELENINA A ZAHRADNICKÉ VÝROBKY	5 450,8	5 669,9	104,0
4.1	Čerstvá zelenina	1 596,6	1 849,5	115,8
4.2	Sazenice a květiny	3 854,2	3 820,3	99,1
5	BRAMBORY (včetně sadby)	2 448,5	2 723,5	111,2
6	OVOCE	1 372,8	1 292,9	94,2
6.1	Čerstvé ovoce	1 372,8	1 292,9	94,2
7	VÍNO ¹⁾	935,4	804,4	86,0
9	OSTATNÍ ROSTLINNÉ VÝROBKY	609,6	861,4	141,3
10	ROSTLINNÁ PRODUKCE (01 AŽ 09)	75 161,8	79 543,8	105,8
11	ZVÍŘATA	22 288,2	22 612,0	101,5
11.1	Skot	6 657,7	6 634,5	99,7
11.2	Prasata	9 580,4	9 642,9	100,7
11.4	Ovce a kozy	86,5	113,5	131,2
11.5	Drůbež	5 939,8	6 197,4	104,3

11.6	Ostatní zvířata	23,8	23,8	99,8
12	ŽIVOČIŠNÉ VÝROBKÝ	24 607,6	28 956,9	117,7
12.1.	Mléko	22 401,9	26 583,7	118,7
12.2.	Vejce	2 163,4	2 323,9	107,4
12.3	Ostatní živočišné produkty	42,3	49,3	116,6
13	ŽIVOČIŠNÁ PRODUKCE (11+12)	46 895,8	51 568,9	110,0
14	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH VÝROBKŮ (10+13)	122 057,7	131 112,7	107,4
15	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH SLUŽEB	3 522,9	2 832,2	80,4
16	ZEMĚDĚLSKÁ PRODUKCE (14+15)	125 580,6	133 944,9	106,7
17	NEZEMĚDĚLSKÉ VEDLEJŠÍ ČINNOSTI (NEODDĚLITELNÉ)	2 487,6	2 629,8	105,7
17.2.	Jiné neoddělitelné vedlejší činnosti (zboží a služby)	344,9	435,6	126,3
18	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÉHO ODVĚTVÍ (10+13+15+17)	128 068,2	136 574,7	106,6
19	MEZISPOTŘEBA CELKEM	93 082,9	94 775,7	101,8
19.1	Osivo a sadba	3 926,1	4 195,6	106,9
19.2	Energie; maziva	14 968,1	16 251,0	108,6
19.3	Hnojiva a prostředky zlepšující půdu	6 815,5	7 170,8	105,2
19.4	Prostředky na ochranu rostlin a pesticidy	5 705,4	5 930,3	103,9
19.5	Veterinární náklady	2 918,1	3 163,0	108,4
19.6	Krmiva	34 223,3	32 713,9	95,6
19.6/2	krmiva nakupovaná mimo zemědělské odvětví	17 786,1	17 112,7	96,2
19.6/3	krmiva vyrobená a spotřebovaná uvnitř podniku	16 437,3	15 601,2	94,9
19.7	Údržba a oprava strojů a zařízení	4 415,6	4 935,0	111,8
19.8	Údržba a oprava budov	3 666,0	3 947,8	107,7
19.9	Zemědělské služby	3 522,9	2 832,2	80,4
	Finanční zprostředkovatelské služby nepřímo měřené (FISIM)	776,0	1 214,0	156,4
19.10, 11	Ostatní zboží a služby	12 145,8	12 422,0	102,3
20	HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (18-19)	34 985,3	41 799,0	119,5
21	SPOTŘEBA FIXNÍHO KAPITÁLU	15 388,8	16 051,1	104,3
22	ČISTÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (20-21)	19 596,4	25 748,0	131,4

Pramen: ČSÚ; Poznámka: ¹⁾ vinné hrozny určené k výrobě stolního vína.

Tab. 2: SZÚ - výsledky účtu tvorby důchodu v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2014/13 (%)
		2013	2014	
23	NÁHRADY ZAMĚSTNANCŮM	25 499,7	26 163,2	102,6
24	OSTATNÍ DANĚ NA VÝROBU	1 260,0	1 197,0	95,0
25	OSTATNÍ DOTACE NA VÝROBU	30 269,5	30 895,9	102,1
26	DŮCHOD Z FAKTORŮ (22-24+25)	48 606,0	55 446,8	114,1
27	ČISTÝ PROVOZNÍ PŘEBYTEK/SMÍŠENÝ DŮCHOD (22-23-24+25)	23 106,3	29 283,6	126,7

Pramen: ČSÚ

Tab. 3: SZÚ - výsledky účtu podnikatelského důchodu v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2014/13 (%)
		2013	2014	
28	PŘEDEPSANÉ PACHTOVNÉ A OSTATNÍ NÁJEMNÉ Z NEMOVITOSTÍ	4 994,7	5 540,6	110,9
29	NÁKLADOVÉ ÚROKY	1 885,4	1 365,6	72,4
30	VÝNOSOVÉ ÚROKY	462,6	493,8	106,7
31	PODNIKATELSKÝ DŮCHOD (27-28-29+30)	16 688,8	22 871,2	137,0

Pramen: ČSÚ

Komentář k předběžným výsledkům SZÚ 2014

Produkce zemědělského odvětví (PZO) vyjádřená v běžných základních cenách představovala v předběžných výsledcích za rok 2014 výši 136 574,7 mil. Kč, z toho rostlinná produkce činila 79 543,8 Kč a živočišná produkce 51 568,9 mil. Kč. Zbytek do celkové produkce zemědělského odvětví vedle rostlinné a živočišné produkce tvořila jednak zemědělská práce prováděná dodavatel-sky, tj. produkce zemědělských služeb (2 832,2 mil. Kč) a jednak nezemědělské vedlejší činnosti (neoddělitelné) ve výši 2 629,8 mil. Kč. V rostlinné výrobě došlo, kromě žita, ovoce a vína u hlavních komodit k nárůstu produkce v b.c. Celková rostlinná produkce v b.c. stoupla proti roku 2013 o 5,8%. Celková živočišná produkce v b.c. byla v roce 2014 vyšší oproti minulému roku o 10 %. Největší nárůst produkce v b.c. zaznamenal chov ovcí a koz (31,2 %). Živočišné výrobky v b.c. vykázaly nárůst v r. 2014 proti roku 2013 o 17,7 %. V případě mléka došlo k nárůstu produkce v b.c. oproti roku 2013 o 18,7 %.

Produkce zemědělského odvětví ve stálých základních cenách roku 2000 činila 99 927,7 mil. Kč, z toho rostlinná produkce 56 555,3 mil. Kč a živočišná produkce 43 372,4 mil. Kč.

Rostlinná produkce se v roce 2014 podílela na produkci zemědělského odvětví v běžných základních cenách 58,2 %, přičemž nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly obiloviny (42,6 %) technické plodiny (27 %) a píce (16,2 %). Živočišná produkce byla zastoupena na produkci zemědělského odvětví v běžných základních cenách 37,8 %, nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly produkce mléka (51,5 %) a chov jatečných prasat (18,7 %).

Mezispotřeba (MS) se podílela na produkci zemědělského odvětví (bez dotací na výrobky) 69,4 %, v mezispotřebě byla nejvíce zastoupena krmiva (34,5 %).

Vývoj na vnitřním agrárním trhu

Vývoj cen zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců (CZV) byly v úhrnu za celý rok 2014 o 26,5 % vyšší než ceny v roce 2013, z toho ceny rostlinných výrobků se zvýšily o 29,2 % a ceny živočišných výrobků pak o 24,1 %.

Nejvyšší meziroční nárůst zaznamenaly položky – stonky lnu odsemeněné rosené (56,5 %), ječmen sladovnícký (51,5 %), ječmen krmný (50 %), hrách krmný (49,6 %), dále pak oves krmný (40,3 %) pšenice krmná

(39,3 %) a pšenice potravinářská (35,4 %). Nejvýraznější snížení ceny zemědělských výrobců v roce 2014 naopak postihlo položky – mrkev (13 %), telata jatečná savá (15,1 %) a jehňata jatečná výkrm v živém (14,6 %).

Nejvyšší čtvrtletní nárůst CZV v roce 2014 byl zaznamenán v 1. a 2. čtvrtletí u položky hrách krmný (58,7 % a 73,1 %)

Ceny zemědělských výrobců vybraných zemědělských komodit – indexy 2014/2013 (%)¹⁾

Název	Průměr roku 2014	Průměr čtvrtletí roku 2014			
		I.	II.	III.	IV.
Rostlinné produkty celkem	129,2	141,2	140,7	125,1	116,6
z toho: Pšenice potravinářská	135,4	140,3	146,7	132	122,7
Pšenice krmná	139,3	146,5	154,7	133,6	122,3
Ječmen sladovnický	151,5	153,6	153,5	151,2	147,7
Ječmen krmný	150	155	166,1	146,9	131,8
Žito	137,9	127,3	143,7	141,6	138,8
Oves krmný	140,3	145,8	153,9	132,1	129,5
Kukuřice krmná	129,6	132,3	140,9	136,3	108,8
Hrách jedlý	125,1	112,9	112,9	139,5	135,2
Hrách krmný	149,6	158,7	173,1	126,6	140
Semeno řepky olejné	125,7	127,7	139,3	119,3	116,3
Chmel sušený	130	²⁾	²⁾	44,7	127,6
Stonky lnu odsemeněné rosené	156,5	162,5	156	152	155,5
Cukrovka technická	117,3	39	²⁾	²⁾	117,3
Brambory konzumní	104,6	152	135,8	85,5	67,3
Brambory průmyslové	125,4	106	²⁾	48,8	110,6
Vinné hrozny čerstvé	95,5	²⁾	²⁾	32,5	105,2
Jablka konzumní	103,8	124,2	121,3	118,2	90,3
Třešně	116	²⁾	²⁾	38,7	²⁾
Mrkev	77	96,6	²⁾	83,6	69,6
Zelí bílé hlávkové	81,1	94,1	159,1	88,2	69,1
Cibule kuchyňská	95,6	95,7	99,2	115,3	74,3
Živočišné produkty celkem	124,1	125,5	125,4	125,3	120,3
Hospodářská zvířata (bez živočišných výrobků)	120,9	121,2	120,6	124,6	117,3
z toho: Býci jateční (tř. jak. EUROP v živém)	117,4	116,2	117,9	118	117,6
Jalovice jatečné (tř. jak. EUROP v živém)	123,4	123,1	123	125	122,6
Krávy jatečné (tř. jak. EUROP v živém)	121,1	119,1	122,8	123,6	118,7
Telata jatečná savá (tř. jak. EUROP v živém)	84,9	80,9	85,3	91,5	81,7
Prasata jatečná (tř. jak. EUROP v živém)	123,9	124,7	123,2	131,4	116,3
Jehňata jatečná výkrm v živém	85,4	89	87,5	87,5	77,5
Kuřata jatečná (tř. jak. I.)	117,1	118,3	116,5	116,7	116,8
Krůty brojlerové v živém	136	135	132,7	136,9	139,6
Pstruh v živém	118,8	107,4	123,5	122,9	121,5
Kapr (tř. jak. I. v živém)	100,1	102,2	99	101,3	97,8
Živočišné výrobky	127,3	129,9	130,2	125,8	123,2
Mléko kravské (tř. jak. Q)	129,3	132	132,8	128,8	123,6
Vejce slepičí (konzumní tříděná)	102,5	106,1	105,7	88,4	110
Zemědělské produkty úhrnem	126,5	132,6	132,9	124,8	117,9

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ Stejně období předchozího roku = 100; ²⁾ Údaje nejsou k dispozici

Vývoj cen vstupů do zemědělství

Index cen dodávek výrobků a služeb do zemědělství (dále jen index cen vstupů do zemědělství) se v roce 2014 meziročně zvýšil o 0,1 %. Ceny výrobků a služeb běžně spotřebovávaných v zemědělství se snížily o 0,1 %, ceny výrobků a služeb přispívajících do zemědělských investic vstoupily o 0,9 %.

V roce 2014 byl vývoj cen vstupů do zemědělství příznivý, kdy oproti roku 2013 došlo jen k nepatrnému zvýšení cen vstupů (0,1 %). Tato pozitivní skutečnost měla vliv na nižší nárůst spotřebitelských cen zemědělských produktů proti r. 2013. K mírnému poklesu cen došlo u energie a maziv (o 1,1 %) a u krmiv (o 0,9 %).

Ceny vstupů do zemědělství – indexy 2014/2013 (%) ¹⁾

Název	Průměr roku 2014	Průměr čtvrtletí roku 2014			
		I.	II.	III.	IV.
Osiva a sadba	100,4	98,8	101,8	100,3	100,7
z toho: Pšenice ozimá	99,9	100,4	100	98,4	101
Ječmen jarní	98,7	96,2	98,6	100	99,9
Kukuřice	100,3	96	105,4	100	100
Řepka ozimá	101,6	100	100	103,7	102,8
Zvířata pro chov a výrobu ²⁾					
Energie a maziva	98,9	97,9	99,6	100,7	97,6
z toho: Paliva na topení	98,6	96	99,9	99,8	98,8
Motorová paliva	99,6	100,8	99,6	101	97,1
Elektřina	97	88,5	99,8	100	100,2
Maziva	97	101,3	100,5	101,1	86,1
Umělá hnojiva, půdní zlepšovací prostředky	100,8	100,2	103	98,5	101,4
z toho: Jednoduchá hnojiva	101	101,3	103,4	97,9	101,6
Směsi hnojiv	99,5	94,6	101,7	102	100
Chemické prostředky, pesticidy	101,5	102,2	101,3	102,3	100,3
z toho: Fungicidy	101,8	100,3	99,7	104	103,4
Insekticidy	101,5	103,3	102,6	99,4	100,8
Herbicidy	101,4	103	101,6	102,4	98,7
Krmiva	99,1	102,7	101	96,7	96,3
z toho: Jednoduchá krmiva	98,5	104,4	102,6	93,3	94,3
Krmné směsi	99,4	102	100,4	98,1	97,1
Údržba a oprava strojního zařízení ²⁾					
Údržba a oprava budov ²⁾					
Veterinární služby	100,1	100,2	100	100,1	100,1
Ostatní výdaje	100,8	101,4	100,7	100,8	100,4
z toho: Voda, její úprava a rozvod	100,8	103,4	100	100	100
Skladování a podpůrné služby v dopravě	100,4	100,9	100,7	100	100
Telekomunikační služby	100	100	100	100	100,1
Neživotní pojištění	100,7	102,4	100	100,2	100,3
Právní a účetnické služby	100,3	100,8	100,4	100	100,1
Služby pro zemědělství	100	100	100,2	99,8	100

Stroje a ostatní zařízení pro zemědělství	101,1	102,2	100,8	101,3	100,3
Budovy	100,2	100,3	100,3	100,2	100,2
Celkem výroby a služby přisp. do zem. investic	100,9	101,7	100,7	101,1	100,3
Celkem výroby a služby běžně spotř. v zeměd.	99,9	100,6	100,8	99,5	98,9
Vstupy do zemědělství celkem	100,1	100,8	100,8	99,7	99

Pramen: ČSÚ

Poznámky: ¹⁾ Stejně období předchozího roku = 100; ²⁾ Údaje nejsou k dispozici

Agrární zahraniční obchod

Za agrární zahraniční obchod (AZO) ČR se považuje jak obchod s třetími zeměmi, tak obchod s ostatními členy EU.³

V roce 2014 se obrat českého AZO meziročně zvýšil o 32,0 mld. Kč, tj. o 9,3 %, viz tab. 1. Na straně vývozu se hodnota zvýšila o 18,9 mld. Kč, tj. o 11,8 %, na 179,5 mld. Kč

a na straně dovozu vzrostla o 13,1 mld. Kč, tj. o 7,1 %, na 197,7 mld. Kč. V důsledku toho se záporná bilance AZO ČR snížila o téměř jednu čtvrtinu na 18,2 mld. Kč a stupeň krytí dovozu vývozem se zlepšil o 3,8 p. b. na 90,8 %, což jsou nepříznivější hodnoty od vstupu ČR do EU.

³ Odeslání (vývoz) a přijetí (dovoz) zboží do/z EU sleduje ČSÚ v rámci tzv. Intrastatu, a to za subjekty, které jsou plátcí DPH a dosahují stanovené roční hodnoty přijatého nebo odeslaného zboží. Od 1. ledna 2009 činí práh stanoven pro stranu přijetí i odeslání zboží shodně 8 mil. Kč. Podprahové obchodní operace jsou pak matematicko-statistickými metodami dopočítávány (pouze do úrovně 2-místných kódů celního sazebníku). Data v podrobnějším komoditním členění jsou k dispozici bez těchto dopočtů. Obchod realizovaný mimo EU podléhá klasickému celnímu řízení. Zdrojem údajů za tzv. Extrastat jsou celní prohlášení (Jednotné správní doklady).

Tab. 1 - Vývoj celkového a agrárního zahraničního obchodu v letech 2009 až 2014 (mil. Kč)

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Změna r. 2014 k r. 2013	
							mil. Kč	%
Agrární zahraniční obchod ČR ¹⁾								
Obrat	235 442,9	245 372,0	277 054,3	321 334,2	345 268,1	377 274,9	32 006,8	109,3
Vývoz	101 707,7	105 364,2	120 380,7	148 308,5	160 594,1	179 542,0	18 947,9	111,8
Dovoz	133 735,2	140 007,8	156 673,6	173 025,7	184 674,0	197 732,9	13 058,9	107,1
Bilance	-32 027,5	-34 643,6	-36 292,9	-24 717,2	-24 079,9	-18 190,9	5 889,0	75,5
Stupeň krytí dovozu vývozem (%)	76,1	75,3	76,8	85,7	87,0	90,8	3,8 p. b.	-
Zahraněční obchod ČR celkem								
Obrat	4 127 659,1	4 944 353,6	5 566 254,2	5 839 486,0	5 998 189,1	6 790 441,7	792 252,6	113,2
Vývoz	2 138 623,1	2 532 797,2	2 878 691,3	3 072 597,8	3 174 704,4	3 616 465,0	441 760,6	113,9
Dovoz	1 989 036,0	2 411 556,4	2 687 562,9	2 766 888,2	2 823 484,7	3 173 976,7	350 492,0	112,4
Bilance	149 587,1	121 240,8	191 128,4	305 709,6	351 219,7	442 488,3	91 268,6	126,0
Podíl obratu AZO na celk. obratu ZO (%)	5,70	4,96	4,98	5,50	5,76	5,56	-0,20 p. b.	-
Podíl agrárního vývozu na celk. vývozu (%)	4,76	4,16	4,18	4,83	5,06	4,96	-0,10 p. b.	-
Podíl agrárního dovozu na celk. dovozu (%)	6,72	5,81	5,83	6,25	6,54	6,23	-0,31 p. b.	-

Pozn.: ¹⁾ Agrární zboží je vymezeno kapitolami 01 až 24 celního sazebníku.

Pramen: ČSÚ (předběžná data z 9. 3. 2014). Data „s dopočty“.

Na poklesu bilančního schodku českého AZO se však podílelo především zvýšení netto-vývozu⁴ „cigaret“ (o 4,2 mld. Kč) a „pšenice“ (o 3,4 mld. Kč), dále „výživy pro psy a kočky“, „nezahuštěného mléka“ a „piva“. Bez „cigaret“ a „pšenice“ by se pasivní bilance v roce 2014 meziročně mírně prohloubila. Vývoz „cigaret“ a „pšenice“ dosáhl v roce 2014 dosavadního maxima (11,5 mld. Kč v obou případech).

Při vyjádření hodnot vývozu a dovozu v eurech se český agrární export v roce 2014 v meziročním porovnání zvýšil o 5,5 %, zatímco český agrární dovoz vzrostl o 1,1 %, tzn. v obou případech menší měrou než v korunách. Rozdílný vývoj v korunách a eurech odráží změnu kurzu po intervenci ČNB, ke které došlo v říjnu 2013.

Vzhledem k vyšší dynamice růstu celkového českého exportu a importu v porovnání s agrárním vývozem a dovozem došlo v roce 2014 k meziročnímu poklesu podílu agrárního zboží na celkovém zahraničním obchodu, a to zejména na straně dovozu, kde se snížil o 0,3 p. b. na 6,2 %. V případě vývozu byl odpovídající ukazatel meziročně nižší o 0,1 p. b. a činil 5,0 %. Nadále je tak zastoupení agrárního zboží v celkovém českém vývozu menší nežli v dovozu, přičemž rozdíl mezi uvedenými podíly byl nižší od roku 2009.

Podíl EU 28 na českém AZO zaujímal v roce 2014 na straně vývozu 91,5 % (tj. meziročně o 0,1 p. b. méně) a na straně dovozu činil 85,1 % (tj. o 0,9 p. b. méně než v roce 2013). Nárůst hodnoty agrárního exportu a importu ČR do/z EU 28 vykazoval v roce 2014 vzhledem k roku předchozímu nižší dynamiku než český agrární vývoz a dovoz do/z třetích zemí. Agrární export ČR do EU 28 vzrostl o 11,7 %, zatímco do třetích zemí o 12,5 %. Na straně dovozu byl rozdíl v dynamice výraznější - import agrárních výrobků ČR z EU 28 se zvýšil o 6,0 %, zatímco z třetích zemí o 13,9 %.

Záporná bilance českého agrárního obchodu s EU 28 se ve sledovaném roce meziročně zlepšila o 7,8 mld. Kč na 4,0 mld. Kč, zatímco v AZO ČR s třetími zeměmi došlo k prohloubení bilančního schodku o 1,9 mld. Kč na 14,1 mld. Kč. Stupeň krytí dovozu vývozem se ve stejné době v prvním případě zvýšil na 97,6 % a ve druhém poklesl na 51,8 %.

Hlavními odběrateli agrárních výrobků z ČR byly v roce 2014, stejně jako v předchozích letech, Slovensko (23,9 %), Německo (20,6 %), Polsko (11,0 %), Itálie (7,0 %), Rakousko (6,4 %) a Maďarsko (4,5 %) a v rámci třetích zemí Rusko (1,7 %). V meziročním porovnání se v roce 2014 nejvýrazněji zvýšila hodnota vývozu do Německa (o 4,5 mld. Kč, tj. o 14,1 %, na 37,1 mld. Kč), Polska (o 2,2 mld. Kč, tj. o 12,6 %, na 19,8 mld. Kč), Rakouska (o 2,0 mld. Kč, tj. o 21,7 %, na 11,4 mld. Kč) a na Slovensko (o 1,9 mld. Kč, tj. o 4,7 %, na 42,9 mld. Kč). Mimo to byl patrný dynamický nárůst hodnoty vývozu do Francie (o 1,9 mld. Kč, tj. o 38,8 % na 6,7 mld. Kč), což bylo způsobeno mimořádným vývozem „cigaret“ a „tabáku ke kouření“ do této země. Hodnota vývozu do Ruska se meziročně zvýšila navzdory embargu, které tato země uvalila na dovoz některých zemědělských a potravinářských výrobků z EU (od září se do Ruska z ČR nevyvážely již prakticky žádné mléčné výrobky, které do té doby patřily k hlavním exportním položkám do této destinace).

Nejvýznamnějšími dodavateli agrárních výrobků do ČR zůstaly ve sledovaném roce Německo (22,9 %), Polsko (16,6 %), Slovensko (7,5 %), Nizozemsko (6,8 %), Itálie (5,2 %), Španělsko (5,0 %), Rakousko (3,9 %) a Maďarsko (3,9 %) a z třetích zemí Brazílie (2,0 %), Čína (1,4 %), USA (1,3 %) a Turecko (1,3 %). Meziročně vzrostla hodnota dovozu především z Polska (o 2,9 mld. Kč, tj. o 9,7 %, na 32,8 mld. Kč), Nizozemska (o 1,8 mld. Kč, tj. o 15,2 %, na 13,5 mld. Kč) a Německa (o 1,7 mld. Kč, tj. o 4,0 %, na 45,2 mld. Kč). Ke stagnaci došlo v případě dovozu ze Slovenska.

Pasivní bilanci AZO vykazuje ČR především s Polskem (12,9 mld. Kč v roce 2014), Nizozemskem (10,1 mld. Kč), Německem (8,1 mld. Kč) a Španělskem (8,1 mld. Kč), třebaže pořadí uvedených zemí na druhém až čtvrtém místě se meziročně mění. V rámci třetích zemí dosahuje ČR nejvyššího agrárního netto-dovozu s Brazílií (3,8 mld. Kč v roce 2014), Čínou (2,3 mld. Kč), Tureckem (2,1 mld. Kč) a USA (1,7 mld. Kč), tj. s hlavními, již zmiňovanými, mimounijními dodavateli. V meziročním porovnání se pasivní bilance obchodu s uvedenými zeměmi v roce 2014 s výjimkou Německa prohloubila, z toho nejvíce s Nizozemskem (o 1,8 mld. Kč).

Výrazně aktivní bilanci má naproti tomu ČR tradičně se Slovenskem. V roce 2014 dosáhla její hodnota 28,1 mld. Kč a meziročně se zvýšila o 2,0 mld. Kč. Pořadí dalších čistých odběratelů agrárních výrobků z ČR (s již řádově menší hodnotou bilančního aktiva) se meziročně mění. Na druhé místo se před Rusko dostalo v roce 2014 Rakousko (v minulosti bylo naopak čistým dodavatelem) a čtvrté místo obsadila Itálie (do roku 2011 rovněž netto-dodavatel). Změnu znaménka bilance v případě Itálie ovlivnily zejména „cigarety“ a „sýry a tvaroh“ (především sýry k dalšímu zpracování), které jsou hlavními exportními položkami do této země a jejichž vývoz skokově vzrostl před čtyřmi lety a nadále roste. V případě Rakouska se projevil nárůst vývozu „řepkového oleje“, „pšenice“ a „živého skotu“. Dále dosahuje ČR stabilně aktivní bilance v agrárním obchodě s Rumunskem, Spojeným královstvím, Japonskem a Chorvatskem. Poprvé po osmi letech byla v roce 2014 mírně aktivní bilance obchodu s Maďarskem (ke zlepšení hodnoty bilance došlo v obchodě s řadou komodit, nejvíce však u „řepkového oleje“ a „limonád“).

Kladná bilance obchodu se všemi výše uvedenými zeměmi se v roce 2014, s výjimkou Spojeného království, meziročně navýšila. K nejvýraznějšímu zlepšení bilance došlo v roce 2014 nicméně v agrárním obchodě s Německem (pokles netto-dovozu o 2,8 mld. Kč) a výrazné zlepšení v rámci čistých dodavatelů zaznamenal i agrární obchod s Francií (pokles netto-dovozu o 1,7 mld. Kč).

V komoditním pohledu měly v roce 2014 největší podíl na českém agrárním vývozu „cigarety“ (6,8 %), „pšenice“ (6,7 %), „nezahuštěné mléko“ (4,6 %)⁵, „řepkový olej (s nízkým obsahem kyseliny erukové)“ (4,6 %), „přípravky používané k výživě zvířat“ (4,5 %)⁵, „pečivo, sušenky, oplatky apod.“ (4,2 %), „různé potravinové přípravky“ (HS 2106) (3,8 %), „čokoláda a ostatní přípravky s kakaem“ (3,8 %), „pivo“ (3,2 %), „sýry a tvaroh“ (2,8 %), dále „káva“, „semena řepky“, „cukrovinky bez kaka“ „cukr“, „limonády“, „živý skot“, „slad“, „zahuštěné mléko a smetana“, „vepřové maso“, „jiné přípravky a konzervy z masa, drobů nebo krve“ (HS 1602), „živá drůbež“, „uzenky a salámy“ a „přípravky a koncentráty z kávy (vč. přípravků na jejich bázi“).

Řada předních vývozních komodit patří zároveň k hlavním netto-vývozním položkám. V roce 2014 dosáhla ČR nejvyššího bilančního aktiva v obchodě s „pšenici“ (11,3 mld. Kč), „cigaretami“ (8,4 mld. Kč), „nezahuštěným mlékem“ (7,0 mld. Kč), „pivem“ (5,2 mld. Kč), „řepkovým olejem“ (4,7 mld. Kč), „živým skotem“ (3,7 mld. Kč), „semeny řepky“ (3,0 mld. Kč), „sladem“ (2,8 mld. Kč), zahuštěným mlékem a smetanou“ (2,3 mld. Kč), „cukrovinkami bez kaka“ (2,1 mld. Kč), „cukrem“ (2,1 mld. Kč), „živou drůbeží“ (1,7 mld. Kč), „přípravky používanými k výživě zvířat“ (1,6 mld. Kč), dále „řepkovými pokrutinami“, „mákem“, „pufovanými výrobky, corn flakes, müsli apod.“ (HS 1904), „chmelem“, „sladkými sušenkami a oplatkami (slazené a neslazené pečivo je naopak výrazně netto-dovozní), „syrovátkou“, „pektinovými látkami“, „uzenkami a salámy“ (v roce 2014 byly poprvé netto-vývozní i „jiné přípravky z masa, drobů nebo krve“), „ječmenem“ a „homogenizovanými potravinovými směsmi“ (HS 2104 20).

Nejvíce dováženými agrárními komoditami do ČR byly v roce 2014 „vepřové maso“ (7,5 %), „sýry a tvaroh“ (4,3 %), „pečivo, sušenky, oplatky apod.“ (4,3 %), „čokoláda a ostatní přípravky s kakaem“ (4,2 %), „různé potravinové přípravky“ (3,6 %), „přípravky používané k výživě zvířat“ (3,2 %), „maso a droby drůbeže“ (2,8 %), „káva“ (2,8 %), „víno“ (2,4 %), „sójové pokrutiny“ (2,1 %), „limonády“, dále „výtažky a koncentráty z kávy“, „řepkový olej“, „lihoviny“, „cigarety“, „citrusové plody“, „hovězí maso“, „banány“, „přípravky z mouky, krupice, škrobu nebo mléka“, „rajčata“ a „tabák (nezpracovaný)“.

Většina těchto položek patří zároveň k hlavním netto-dovozním položkám, přičemž jednoznačně nejvyšší schodek bilance vykazuje „vepřové maso“. V roce 2014 dosáhla jeho hodnota 11,5 mld. Kč a meziročně se zvýšila o 5,7 % (v množstevním vyjádření vzrostl bilanční schodek o 7,4 %). Výjimkou jsou mimo „řepkového oleje“, „cigaret“ a nově také „přípravků používaných k výživě zvířat“ také „limonády“, jež jsou netto-exportní opět od roku 2013. K hlavním netto-importním položkám, zatím neuvedeným, patří naproti tomu „vinné hrozny“, „přípravky a konzervy z ryb“, „papriky“, „venkovní a pokojové rostliny, sazenice a řízky“, „máslo“, „glukóza a glukózový sirup“, „margarín“, „řezané květiny“, „rybí filé“ a „okurky (vč. nakládaček)“.

Řada komodit vykázala v roce 2014 zároveň výrazný meziroční nárůst (popř. pokles) hodnoty dovozu, tak vývozu (vývoj v množstevním vyjádření však nemusel tento nárůst kopírovat). Nárůst hodnoty exportu i importu vykazovala např. „káva“, „přípravky používané k výživě zvířat“, „čokoláda a ostatní přípravky s kakaem“, „řepkový olej“ a „sýry a tvaroh“. Naopak pokles hodnoty vývozu a dovozu je patrný u „řepkových semen“ a „cukru“. U „semeny řepky“, „cukru“ a „řepkového oleje“ došlo přitom ve sledovaném období k poklesu průměrných jednotkových vývozních a dovozních cen, zatímco u „kávy“, „sýrů a tvarohu“, „čokolády a ostatních přípravků s kakaem“ a „přípravků používaných k výživě zvířat“ se projevily meziročně vyšší průměrné vývozní a dovozní ceny. „Cigarety“ zaznamenaly vysoký přírůstek hodnoty vývozu, zatímco na straně dovozu zaznamenaly naopak nejvýraznější pokles hodnoty.

⁴ Netto-vývoz (čistý vývoz) znamená obchod s aktivní bilancí a naopak netto-dovoz (čistý dovoz) představuje obchod s pasivní bilancí.

⁵ Téměř tři čtvrtiny hodnoty vyváženého mléka (bez smetany), tj. HS 0401 10 a 20, tvořila položka „mléko o obsahu tuku více než 3 % a maximálně 6 % v balení nad 2 litry, která představuje hlavně surové mléko.

⁶ Dynamicky roste zvláště hodnota vývozu výživy pro psy a kočky v maloobchodním balení.

Podpůrná a dotační politika MZe

Přehled o financování z rozpočtové kapitoly MZe na podporu agrokomplexu v roce 2014

Ukazatel	Rozpočet pro rok 2014		Limit ¹⁾ k čerpání (tis. Kč)	Čerpání rozpočtu	
	Schválený (tis. Kč)	Upravený (tis. Kč)		(tis. Kč)	(v %)
Podpory podle „Zásad“ ²⁾	1 531 333	1 531 333	1 831 333	1 830 205	99,97
NV č. 505/2000 Sb. ³⁾	700	700	772	772	100,00
Podpora zemědělství celkem	1 532 033	1 532 033	1 832 105	1 830 977	99,97
Vinařský fond ⁴⁾	45 000	45 000	32 001	32 001	100,00
PGRLF ⁵⁾	409 000	409 000	1 201 334	861 516	71,71
Podpora agrokomplexu úhrnem	1 986 033	1 986 033	3 065 440	2 724 494	88,89

Pramen: MZe

Poznámky:

¹⁾ Limit = upravený rozpočet + prostředky poskytnuté z PF ČR

²⁾ Zásady MZe, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2013 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

³⁾ Nařízení vlády č. 505/2000 Sb., kterým se stanoví podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny, programy pomoci k podpoře méně příznivých oblastí a kritéria pro jejich posuzování, ve znění nařízení vlády č. 500/2001 Sb. a nařízení vlády č. 203/2004 Sb.

⁴⁾ Prostředky převedené na Vinařský fond podle zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství

⁵⁾ Prostředky převedené na podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.

Dotační programy podle Zásad

Cílem dotačních programů podle „Zásad“ je udržování výrobního potenciálu zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkovského prostoru a zajištění konkurenceschopnosti českého zemědělství na evropském i světovém trhu.

Dotace a podpory podle „Zásad“ poskytované v roce 2014 v zásadě navazovaly na obdobné, nebo stejné programy předchozích let.

Dotační programy pro zemědělství podle „Zásad“ MZe + Povodně v letech 2013 a 2014

Program	Název programu	Podpory 2013	Podpory 2014	Index 2014/2013 (v %)
		(tis. Kč)		
1.	D. Podpora včelařství	79 836	79 919	100,10
	I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích	12 163	17 205	141,45
	R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů	54 109	58 657	108,41
2.	A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat	189 600	224 593	118,46
3.	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin	104 655	117 888	112,50
5.	Podpora NH Kladruby n. L., ZH Písek a ZH Tlumačov	25 000	30 500	122,00
6.	Podpora genetických zdrojů	61 994	70 000	112,91
8.	Nákazový fond	589 086	935 904	158,87
9.	A. Speciální poradenství	27 859	39 975	143,49
	E. Školní závody	5 743	8 600	149,75
	F. Podpora poradenství v zemědělství	6 496	10 556	162,50
	H. Podpora marketingu a propagace	48	536	1116,67
	I. Podpora zlepšování výuky v produkčním rybářství	0	62	0,00
10.	D. Podpora evropské integrace nevládních organizací	11 703	11 779	100,22
	E.a. Podpora české technologické platformy-potraviny	10 000	11 999	119,99
	E.b. Podpora české technologické platformy-biosložky	672	687	102,23
	E.c. Podpora české technologické platformy-ekol. zeměd.	1 250	1 250	100,00
13.	Zpracování zemědělských produktů	130 595	140 433	107,51
15.	Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků	79 302	69 662	87,84
	Povodně -L1	13 337	0	0,00
	Povodně -Z1	315 684	0	0,00
	Povodně -R13		50 000	0,00
	Rozlivy	42	0	0,00
Celkem DP podle „Zásad“		1 719 174	1 880 205	109,40

Pramen: MZe

1.D. Podpora včelařství

Účelem dotace bylo zabezpečení opylování zemědělských hmyzosubných plodin a tento účel byl splněn. Zásluhou tohoto dotačního programu se daří držet takový stav včelstev, který je nutný pro minimální zabezpečení opylování zemědělských hmyzosubných plodin. Příjemcem dotace byl včelař chovající včely na území ČR. Výše dotace činila 126,- Kč/včelstvo. Byla přijata pouze 1 žádost, kterou podává souhrnně Český svaz včelařů, o. s. a která byla schválena. Podpořeno bylo celkem 602 910 včelstev (550 099 včelstev v roce 2013) a vyplaceno 79 919 tis. Kč.

1.I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách

Systém kapkové závlahy je způsob zavlažování, kterým se docílí stabilita produkce a zvýšení její kvality, při minimalizaci spotřeby vody. Účelem dotace bylo zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných hroznů a školkařských výpěstků. Účel dotace byl splněn. Příjemci dotací byli podnikatelé (dle § 420 zákona č. 89/2012Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace činila v roce 2014 celkem 60 000 Kč/ha. Bylo přijato 38 a schváleno 37 žádostí. Podpořeno bylo 24,6 ha vinic, 27,5 ha chmelnic, a 250,2 ha ovocných sadů. Celkem bylo vyplaceno 17 205 tis. Kč.

1.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Účelem dotace byla restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Účel dotace byl splněn. Z důvodu snížení celkového stáří sadů a pro zabezpečení vhodné odrůdové skladby v sadech, vzhledem k následné produkci zdravého ovoce v systému integrované produkce, je nezbytně nutné v této podpoře nadále pokračovat. Pokud by restrukturalizace sadů nebyla podpořena přímou dotací, výsadba v nutném rozsahu by se nerealizovala vzhledem k vysokým investičním nákladům a dlouhé době návratnosti investice. Příjemci dotace byli podnikatelé (podle § 420 zákona. č. 89/2012 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě.

V rámci 1.R.a - výsadba ovocných sadů obhospodařovaných podle směrnice pro integrované systémy pěstování na půdách, které nepřekročí limity těžkých kovů činila výše dotace 200 000 Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 800/ha, 100 000 Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 400/ha a 50 000 Kč/ha u sadů drobného ovoce. Počet přijatých žádostí činil 67, schválených pak 65 ks. Podpořeno bylo celkem 333,9 ha a vyplaceno celkem 58 657 tis. Kč.

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Cílem programu bylo zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči. Příjemci dotací byly oprávněné osoby, uznaná chovatelská sdružení a chovatelé. Podpory byly vypláceny na ověřování původu (vyplaceno 1 631 tis. Kč), zavádění a vedení plemenných knih dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat (vyplaceno 23 750 tis. Kč), kontrolu užitkovosti, výkonnosti

zkoušky, výkonnostní testy a kontrolu dědičnosti užitkových vlastností a zdraví u vyjmenovaných hospodářských zvířat (vyplaceno 199 211 tis. Kč). Účel dotace byl ve všech vyjmenovaných směrech plněn. Na tento podpůrný program bylo vyplaceno celkem 224 593 tis. Kč. Přijato bylo 213 žádostí a 213 bylo schváleno.

3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Cílem programu bylo zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření karanténních virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem. Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin byla podpořena částkou 5 760 tis. Kč. Podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu ovocných plodin, révy vinné a chmele se zaměřením na uchování zdravého genetického materiálu v zájmu udržení biologické rozmanitosti odrůd na území ČR byla podpořena ve výši 2 352 tis. Kč. Testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických a metod PCR bylo podpořeno v celkové částce 6 952 tis. Kč. Tvorba rostlinných genotypů s vysokou rezistencí proti škodlivým biotickým a abiotickým činitelům byla podpořena částkou 63 991 tis. Kč. Podpora prevence proti šíření karanténních bakterií bramboru v uzavřených sadbových oblastech vymezených zákonem č. 219/2003 Sb. o uvádění osiva a sadby do oběhu byla poskytnuta ve výši 20 653 tis. Kč. Použití uznané certifikované sadby chmele ve zdravotní třídě „VT“ nebo „VF“ (dle vyhlášky č. 332/2006 Sb.) bylo podpořeno částkou 17 881 tis. Kč. Použití uznaného a mořeného osiva přadného lnu a uznané osivo konopí setého, odrůd registrovaných na základě užitné hodnoty v ČR a uvedených ve Společném katalogu odrůd EU pro osev produkčních ploch (dle vyhlášky č. 369/2009 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu) bylo podpořeno částkou 299,7 tis. Kč. Účel dotace byl ve všech uvedených směrech plněn. Celková částka podpory podle tohoto programu dosáhla částky 117 888,7 tis. Kč.

5. Podpora Národnímu hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik, Zemskému hřebčinci Písek, státní podnik a Zemskému hřebčinci Tlumačov, státní podnik

Účelem této dotace bylo zachování chovu starokladrubského koně v Národním hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik a zajištění plnění úkolů státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní ČR v Zemském hřebčinci Písek, státní podnik a v Zemském hřebčinci Tlumačov, státní podnik. Účel dotace byl plněn, chov starokladrubských koní v prostorách historického hřebčína v Kladrubech nad Labem je zachován a nejnutnější genetický základ památkově chráněného stáda starokladrubských koní je udržován. Úkoly státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní ČR jsou plněny v požadované kvalitě. Jsou zajištěny plemenici pro reprodukci ohrožených či málo početných plemen a plemenných rázů koní dle požadavků plemenných plánů chovatelských sdružení a potřeb chovatelů. V rámci tohoto programu bylo celkem vyplaceno 30 500 tis. Kč, z toho 15 500 tis. Kč Zemskému hřebčinci Písek, s.p. a 15 000 tis. Kč Zemskému hřebčinci Tlumačov, s.p.

6. Podpora genetických zdrojů

Cílem dotace byla ochrana genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Tento program zahrnoval tři samostatné podprogramy: Národní program ochrany a využití genetických zdrojů hospodářských zvířat a ostatních živočichů využívaných pro výživu a zemědělství, Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agrobiodiversity a Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů mikroorganismů a drobných živočichů hospodářského významu. Účel podpory je plněn; těmito národními programy plní MZe závazky vyplývající z mezinárodní Dohody o biologické rozmanitosti, která se stala součástí legislativy ČR jako sdělení MZV č. 134/1999 Sb. a Mezinárodní úmluvy o rostlinných genetických zdrojích pro výživu a zemědělství uzavřené mezi ČR ve FAO a Globálního plánu akcí pro živočišné genetické zdroje FAO. Zahrnuje veškeré subjekty zabývající se ochranou genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Z těchto programů je vyloučena podpora genových rezerv starokladrubských koní chovaných v Národním hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik, které jsou dotované z dotačního programu č. 5. Příjemci podpory byly fyzické osoby, právnické osoby, university, soukromé a veřejné výzkumné instituce. Přijato a schváleno bylo celkem 49 žádostí. V rámci programu bylo celkem vyplaceno 70 000 tis. Kč.

8. Nákazový fond

Cílem programu byla podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nálezů hospodářských zvířat, a částečná úhrada nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů - udržení příznivé nákazové situace v chovech hospodářských zvířat a minimalizace rizik šíření nálezů přenosných ze zvířat na člověka. Program byl rozdělen do těchto podprogramů:

8.A. Podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nálezů hospodářských zvířat, v rámci kterého bylo podpořeno vyšetření na paratuberkulózu skotu částkou do 35 Kč za jedno serologické vyšetření provedené v akreditované laboratoři - max. 1 vyšetření u 1 kusu za kalendářní rok. Byla podána 1 žádost, schválena byla také 1 a vyplaceno bylo 51 tis. Kč. Účel podpory byl plněn, postupně vyřazování pozitivně vyšetřených jedinců nadále vedlo k ozdravování chovů od paratuberkulózy skotu pod epizootologickou kontrolou KVS – tento program byl v r. 2014 ukončen.

8.E. Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu (IBR). Dotace činila 13 Kč za provedení odběru krve laboratorně vyšetřené v laboratořích SVÚ nebo VÚVeL na IBR skotu od 1 ks zařazeného do individuálního ozdravovacího programu stáda od 1. 10. 2013 do 31. 10. 2013, a dále 40 Kč na 1 dávku markerové vakcíny proti IBR skotu a její aplikaci skotu zařazenému do individuálního ozdravovacího programu stáda od 1. 10. 2013 do 31. 10. 2013. Podpořeno bylo 14 519 odběrů krve částkou 189 tis. Kč a 39 178 aplikovaných dávek markerových vakcín částkou 1 567 tis. Kč. Účel programu byl plněn; postupně vyřazování pozitivně vyšetřených jedinců a vakcinace vedlo k zahájení ozdravování chovů pod epizootologickou kontrolou KVS SVS. Zároveň je zajištěna depistáž IBR v celé České republice. Tento program byl ukončen k 31. 12. 2013. V roce 2014 probíhaly platby za poslední čtvrtletí r. 2013.

8.F.a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic. Celkově bylo schváleno 18 žádostí a podpořeno 1 255 ks ozdravených ustajovacích porodních míst prasnic. Celková výše dotace činila 26 828 tis. Kč. Účel dotace je plněn; podpora vybraných opatření zaměřených proti rozšiřování chorob prasat souvisejících s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nálezů prasat“ je pod kontrolou Krajské veterinární správy Státní veterinární správy (dále jen „KVS SVS“) a podpora je vyplácena poté, co u chovů došlo k rozsáhlé rekonstrukci technologických a stavebních zařízení završené kontrolou prostředí i zvířat ze strany epizootologa příslušné KVS SVS.

8.F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasat. Bylo přijato a schváleno celkem 599 žádostí a ozdraveno 727 595 ustajovacích míst. Celková dotace činila 550 086 tis. Kč. Účel dotace je plněn; podpora vybraných opatření zaměřených proti rozšiřování chorob prasat souvisejících s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nálezů prasat“ je pod kontrolou Krajské veterinární správy Státní veterinární správy (dále jen „KVS SVS“) a podpora je vyplácena poté, co u chovů došlo k rozsáhlé rekonstrukci technologických a stavebních zařízení završené kontrolou prostředí i zvířat ze strany epizootologa příslušné KVS SVS.

8.F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů drůbeže zvýšením biologické bezpečnosti. Celkově bylo přijato a schváleno 471 žádostí a vyplaceno 357 183 tis. Kč na 8 499 281 ošetřených m² ploch hal pro drůbež. Účel dotace je plněn. Podpora souvisí s tlumením výskytu původců zoonóz (salmonel, aviární influenzy, campylobaktery) zvýšením biologické bezpečnosti v chovech drůbeže je pod kontrolou KVS SVS. Podpora je vyplácena poté, co byla u chovů provedena preventivní opatření k tlumení výskytu zoonóz zvýšením biologické bezpečnosti završené kontrolou prostředí i zvířat ze strany epizootologa příslušné KVS SVS.

9. Poradenství a vzdělávání

Cílem programu bylo poskytnout podnikatelům v resortu zemědělství dostatek informací a vzdělání potřebné k jejich podnikání a dále zajistit vzdělávání nastupující generace zemědělců a pracovníků v zemědělství. Účel dotací byl ve všech následujících směrech plněn. Finanční prostředky na jednotlivé podprogramy byly poskytnuty následovně:

9.A.a. Speciální poradenství pro živočišnou výrobu ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb., zaměřené na podporu pořádání seminářů a školení pro chovatelskou veřejnost a zveřejňování výsledků plemenářské práce a podporu pořádání výstav a přehlídek hospodářských zvířat, bylo podpořeno částkou 24 984 tis. Kč.

9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu, zaměřené na pořádání výstav pěstovaných rostlin, pořádání seminářů a školení pro pěstitelskou veřejnost a zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin, za účelem zajistit získání a šíření informací o pěstitelských vlastnostech registrovaných odrůd polních plodin, bylo podpořeno částkou 14 991,6 tis. Kč

9.E. Školní závody, které sloužily k vytvoření podmínek pro zajištění praktické přípravy ve vybraných zemědělských, lesnických a potravinářských oborech, byly podpořeny částkou 8 600 tis. Kč.

9.F. Podpora poradenství v zemědělství, zaměřená na pomoc zemědělským podnikům při plnění zákonných požadavků a správné zemědělské praxe, šíření informací o opatřeních Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a o aktuálních problémech při realizaci Společné zemědělské politiky EU, představovala celkem částku 10 556,3 tis. Kč.

9.H. Podpora marketingu a propagace na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí, zaměřená na podporu marketingu a propagace vystavovatelů z České republiky, jejich výrobků, případně služeb na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí. Částečná úhrada nájmu výstavní plochy bez vybavení, u subjektů účastnících se české národní expozice organizované pod gescí MZe v době od 31. 8. 2013 do 29. 8. 2014, byla podpořena částkou 536 tis. Kč.

9.I. Podpora zlepšování praktické výuky v produkčním rybářství, zaměřené na zvýšení funkčnosti technického vybavení a obsluhy vodních děl za účelem zkvalitnění podmínek pro zajištění výuky v oboru rybářství byla podpořena částkou ve výši 62 tis. Kč.

10. D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem dotace bylo zlepšení efektivnosti a odborné úrovně činnosti nevládních organizací formou podpory integrace v rámci ES. Příjemci dotací byly české stavovské agrární nevládní organizace s významnou celostátní působností v zemědělsko-potravinářském komplexu. Účel dotace byl plněn, program napomáhá začleňování českých nevládních agrárních organizací do evropských struktur. Na tuto podporu bylo poskytnuto 11 779 tis. Kč.

10. E. Podpora technologických platform v působnosti rezortu MZe

Účelem dotace byla podpora činnosti České technologické platformy (ČTP) zaměřená na posílení její funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur. Informační a propagační činnost sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce platformy, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a podnikatelskou praxí s důrazem na malé a střední podnikání z oblasti výroby potravinářských produktů.

10.E.a. Podpora České technologické platformy pro potravinářství - v rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 11 999 tis. Kč. Účel je dosahováno, podpora napomáhá ČTP k posílení funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur, informační a propagační činnosti sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce ČTP, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a podnikatelskou praxí s důrazem na malé a střední podnikání z oblasti výroby potravinářských produktů.

10. E.b. Podpora České technologické platformy pro využití biosložek v dopravě a chemickém průmyslu

- V rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 687 tis. Kč. Účel dotace byl splněn, podpora přispěla k rozvoji činnosti České technologické platformy pro využití biosložek v dopravě a chemickém průmyslu, podpora byla čerpána na mzdové náklady pracovníků platformy, náklady týkající se zabezpečení a provozu, náklady vztažené k informačním, propagačním a vzdělávacím činnostem.

10.E.c. Podpora České technologické platformy pro ekologické zemědělství - v rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 1 250 tis. Kč. Účel je dosahováno, podpora přispěla k rozvoji činnosti České technologické platformy pro ekologické zemědělství, podpora byla čerpána na mzdové náklady pracovníků platformy, náklady týkající se zabezpečení a provozu, náklady vztažené k informačním, propagačním a vzdělávacím činnostem a na náklady spojené s jednáním orgánů platformy.

13. Podpora zpracování zemědělských produktů

Účelem dotace bylo zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů a krmiv a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářských podniků na evropském trhu z hlediska jakosti, nezávadnosti a dohledatelnosti výrobků a zabezpečení funkčnosti a účinnosti jakostních systémů, vč. integrované prevence a omezování znečištění. Příjemci dotace byli výrobci potravin podle zákona č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích a registrovaní výrobci hotových krmiv podle zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech. Účel dotace byl plněn; realizované projekty vedly ke zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů. Na tuto podporu bylo poskytnuto 140 433 tis. Kč.

15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků

Cílem této dotace byla částečná kompenzace újmy rybářským subjektům vzniklé zajišťováním vodohospodářských a celospolečenských funkcí rybníků (akumulace vody v krajině, retenční účinek při povodních, zajišťování sportovních a rekreačních účelů apod.). Příjemci dotací byli podnikatelé (§420 zákona č. 89/2012 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Účel dotace byl plněn. Zásluhou tohoto programu jsou plněna rozhodnutí vydaná vodohospodářskými orgány, nebo orgány ochrany přírody. V rámci tohoto programu bylo vyplaceno celkem 69 662 tis. Kč.

R.13 Dotace na zmírnění škod způsobených povodněmi na rybách v červnu roku 2013

Cílem dotace byla částečná úhrada škod na rybách způsobených povodněmi v červnu roku 2013. Příjemcem dotace byl subjekt provozující rybníkářství ve smyslu §3 zákona č. 99/2004 Sb., a to podnikatel podle § 420 zák. č. 9/2012 Sb., nebo osoba zapsaná v evidenci zemědělského podnikatele podle zák. 256/2000 Sb., Školní rybářství Protivín, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, fakulta rybářství a ochrany vod, Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický a rybářské spolky (dle § 214 zák. č. 89/2012 Sb.). V roce 2014 bylo vyplaceno v rámci tohoto programu celkem 50 000 tis. Kč.

Státní zemědělský intervenční fond

1. Úvod

Státní zemědělský intervenční fond byl zřízen zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, v platném znění, je právnickou osobou se sídlem v Praze a náleží do působnosti Ministerstva zemědělství.

SZIF je tvořen centrálním pracovištěm a 7 regionálními odbory - Praha, České Budějovice, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Brno, Olomouc a Opava. Statutárním orgánem SZIF je ředitel. Činnost a hospodaření SZIF kontroluje Dozorčí rada.

V roce 2004 byla SZIF udělena akreditace jako Platební agentura pro provádění opatření Společné zemědělské politiky financovaných ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. Dne 10. října 2007 udělilo Ministerstvo financí SZIF akreditaci jako Platební agentura pro provádění opatření Společné zemědělské politiky financovaných z Evropského zemědělského záručního fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

SZIF jako Platební agentura přispívá k plnění závazků vyplývajících ze Společné zemědělské politiky a v souladu s právními předpisy, právem Evropských společenství a mezinárodními smlouvami zajišťuje zejména následující činnosti:

- rozhoduje o poskytnutí dotace a kontroluje plnění podmínek poskytnutí dotace,
- provádí intervenční nákupy zemědělských výrobků a potravin a zajišťuje skladování, případně zpracování takto nakoupených zemědělských výrobků a potravin,
- prodává nebo jiným způsobem převádí intervenčně nakoupené zemědělské výrobky a potraviny,
- provádí vládou schválené programy zaměřené na nepotravinářské využití a zpracování zemědělských výrobků,
- provádí činnosti související se systémem produkčních kvót,
- poskytuje subvence při vývozu zemědělských výrobků a potravin,
- rozhoduje o poskytnutí licence při dovozu a vývozu zemědělských výrobků a potravin a kontroluje plnění podmínek poskytnutí licence,
- provádí činnosti související se systémem záruk pro zemědělské výrobky a potraviny,
- ukládá, vybírá a odvádí finanční dávky z výroby cukru a v odvětví mléka a mléčných výrobků,

- provádí programy strukturální podpory a Program rozvoje venkova,
- provádí činnosti související se systémem schvalování, registrace, evidence nebo uznávání producentů zemědělských výrobků nebo potravin v oblasti společných organizací trhu a strukturálních opatření,
- vykonává dozor nad plněním povinností vyplývajících pro fyzické a právnické osoby z přímo použitelného předpisu ES,
- provádí podporu marketingu zemědělských výrobků a potravin,
- provádí činnosti zprostředkujícího subjektu podle přímo použitelných předpisů ES upravujících strukturální fondy nebo Evropský rybářský fond.

Na základě § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 256/2000 Sb., o SZIF a v souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, ve znění vyhlášky č. 581/2004 Sb., vyhlášky č. 342/2009 Sb. a vyhlášky č. 24/2012 Sb., byla zpracována Výroční zpráva o činnosti Státního zemědělského intervenčního fondu za rok 2014.

2. Komentář k rozpočtu a jeho změnám

2.1. Rozpočet

Rozpočet Státního zemědělského intervenčního fondu na rok 2014 schválila Poslanecká sněmovna parlamentu ČR dne 25. března 2014 usnesením č. 188.

2.2. I. změna rozpočtu

I. změna rozpočtu SZIF na rok 2014 byla schválena Poradou vedení SZIF dne 25. března 2014, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 26. března 2014 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 11. dubna 2014.

2.2.1. Společná zemědělská politika

Zdroje

Zůstatek na účtech Společné zemědělské politiky

Po zpracování účetní závěrky za rok 2013 byl vykáán zůstatek finančních prostředků na účtech Společné zemědělské politiky ve výši 5 528 179 tis. Kč, o který se navýšil rozpočet v roce 2014 takto:

Přímé platby - ČR část o	4 625 tis. Kč
- EU část o	3 830 431 tis. Kč
Společná organizace trhu - ČR část o	30 680 tis. Kč
- EU část o	206 120 tis. Kč
Program rozvoje venkova - ČR část o	305 346 tis. Kč
- EU část o	1 150 977 tis. Kč

Dotace z nespotřebovaných výdajů Ministerstva zemědělství

Dopisem Ministerstva zemědělství ze dne 26. února 2014 pod č. j.: 14740/2014-MZE-13212 byly SZIF sděleny dotace z nespotřebovaných výdajů Ministerstva zemědělství minulých let v celkové výši 11 251 991 tis. Kč, z toho na:

Přímé platby - ČR část	87 125 tis. Kč
- EU část	2 335 960 tis. Kč
Společnou organizaci trhu - EU část	326 690 tis. Kč
Program rozvoje venkova - ČR část	285 561 tis. Kč
- EU část	8 216 655 tis. Kč

Užití zdrojů

Podpora spotřeby školního mléka

Rozpočet položky byl upraven dle předběžných dodávek podporovaných mléčných výrobků do škol v prvním období školního roku 2013/2014 a vývoje kurzu Kč.

Ovoce a zelenina do škol

V rozpočtu položky byla zohledněna celková částka spolufinancování projektu ze státního rozpočtu.

Vrácení dávek z výroby cukru a úroky z jejich vrácení

V rámci I. změny rozpočtu došlo ke zpracování předpokládaných dávek z výroby cukru, které měly být cukrovarům vráceny za hospodářské roky 2004/2005 a 2005/2006 včetně úroků za neoprávněně vybrané částky.

Propagace zpracovaných masných výrobků z EU na ruském trhu

Do rozpočtu byl zahrnut propagační program k propagaci zpracovaných masných výrobků z EU na ruském trhu, který měl být od roku 2014 vyplácen.

Ostatní změny SZP

Dále byla zpřesněna výše rozpočtu na položkách podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP, podpora pro předběžně uznané skupiny producentů ovoce a zeleniny a odvod finančních dávek a poplatků z přebytku z výroby cukru.

V rámci SOT - část EU došlo v I. změně rozpočtu Společné zemědělské politiky k vytvoření rezervy SOT, která zahrnuje nevyužité prostředky předchozích let - zůstatek na účtech SOT z roku 2013 a nespotřebované výdaje Ministerstva zemědělství minulých let.

2.2.2. Marketing

K 31. prosinci 2013 byl na účtech marketingu vykázán zůstatek finančních prostředků ve výši 7 217 tis. Kč, který byl v souladu s ustanovením § 6a odst. 4 zákona č. 256/2000 Sb. převeden do roku 2014 na provádění marketingových činností.

2.2.3. Správní výdaje

Zdroje správních výdajů SZIF na rok 2014 byly navýšeny o zůstatek na účtech správních výdajů z roku 2013 ve výši 559 970 tis. Kč, představující zejména finanční prostředky určené na přípravu informačního systému SZIF pro

nové programové období Společné zemědělské politiky. Dále byla zpřesněna výše rozpočtu na položce podíl na dávkách z cukru a položkách technické pomoci Programu rozvoje venkova a Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Změny oproti rozpočtu SZIF na rok 2014 schválenému Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR představovaly zvýšení zdrojů a jejich užití na Společnou zemědělskou politiku o 16 778 964 tis. Kč, marketingovou činnost o 7 217 tis. Kč a správní výdaje o 571 026 tis. Kč.

2.3. II. změna rozpočtu

II. změna rozpočtu SZIF na rok 2014 byla schválena Poradou vedení SZIF dne 10. června 2014, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 18. června 2014 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 11. července 2014.

2.3.1. Společná zemědělská politika

Užití zdrojů

Intervenční nákupy másla a SOM

Vzhledem k vyšší tržních cen se již v roce 2014 nepředpokládalo zahájení intervenčních nákupů másla a SOM. Dle této skutečnosti byl rozpočet upraven.

Úroky z vrácených dávek z výroby cukru

Na základě nařízení vlády ČR č. 142/1994 Sb., v platném znění, došlo k úpravě odhadu výše úroků z vrácených dávek z výroby cukru za hospodářské roky 2004/2005 a 2005/2006.

Podpora propagace zemědělských produktů

Změny rozpočtu položek vycházely z předpokladu vyplacení finančních prostředků na plánované akce žadatelů dle příslušných smluv do konce roku 2014. Dále byl v rozpočtu zohledněn vývoj kurzu Kč.

Program propagace zpracovaných masných výrobků z EU na ruském trhu nebyl Evropskou komisí schválen, z tohoto důvodu byl rozpočet upraven na nulové částky.

2.3.2. Správní výdaje

V II. změně rozpočtu byla upravena výše mzdových prostředků a souvisejících výdajů a do rozpočtu byl zahrnut nový projekt technické pomoci Programu rozvoje venkova - Personální a mzdový aspekt při administraci PRV - odměny.

Změny oproti I. změně rozpočtu SZIF na rok 2014 představovaly snížení zdrojů a jejich užití na Společnou zemědělskou politiku o 37 541 tis. Kč a zvýšení zdrojů a jejich užití na správní výdaje o 616 tis. Kč.

2.4. III. změna rozpočtu (rozpočtové opatření)

III. změna rozpočtu (rozpočtové opatření) SZIF na rok 2014 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 14. října 2014, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 22. října 2014 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 7. listopadu 2014.

2.4.1. Společná zemědělská politika

Zdroje

Dotace z kapitoly Ministerstva na společnou organizaci trhu na rok 2014

Na základě sdělení Ministerstva zemědělství ze dne 5. června 2014 pod č. j.: 43005/2014-MZE-13212 byla navýšena dotace na společnou organizaci trhu ze státního rozpočtu na rok 2014 o 22 000 tis. Kč na vrácení dávek z výroby cukru - část ČR.

Užití zdrojů

Vrácení dávek z výroby cukru a úroky z jejich vrácení

Rozpočet byl snížen dle skutečně vrácených dávek a vyplacených úroků, jejichž výše byla stanovena na základě nařízení vlády ČR č. 156/2014 Sb.

Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic, podpora na investice v rámci SOT s vínem

V rozpočtu položek došlo k přerozdělení finančních prostředků mezi podporou na restrukturalizaci a přeměnu vinic a podporou na investice v rámci SOT s vínem. Dále byl zohledněn vývoj kurzu Kč.

Intervenční nákupy obilovin

Vzhledem k situaci na trhu se již v roce 2014 nepředpokládalo zahájení intervenčních nákupů obilovin. Dle této skutečnosti byl rozpočet upraven.

Propagace spotřeby medu

V rozpočtu položky bylo zohledněno nedočerpání plánovaných finančních prostředků z důvodu krácení výplaty zůstatku v souvislosti s nálezy provedené kontroly na místě u žadatele.

Ostatní změny SZP

Dále byla zpřesněna výše rozpočtu na položce podpora spotřeby školního mléka a v rámci opatření propagace zemědělských produktů.

2.4.2. Marketing

Na základě dopisu Ministerstva zemědělství ze dne 17. září 2014 pod č. j.: 65524/2014-MZE-11110 došlo k přesunu 30 000 tis. Kč z rozpočtu na propagaci potravin značky kvality KLASA do rozpočtu projektu Regionální potravin.

2.4.3. Správní výdaje

V rámci III. změny rozpočtu správních výdajů byla upravena výše rozpočtu na položkách technické pomoci Programu rozvoje venkova a Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Změny oproti II. změně rozpočtu SZIF na rok 2014 představovaly snížení zdrojů a jejich užití na Společnou zemědělskou politiku o 89 458 tis. Kč a správní výdaje o 7 600 tis. Kč.

3. Stručné hodnocení Společné zemědělské politiky

3.1. Přímé platby

Směnný kurz pro výplaty přímých plateb je stanoven nařízením Rady vždy k poslednímu směnnému kurzu stanovenému Evropskou centrální bankou před 1. říjnem kalendářního roku. Tento kurz je závazný pro výplaty žádostí podaných v příslušném roce a pro žádosti 2014 činí 27,50 Kč/€.

Jednotná platba na plochu

Žádosti SAPS 2009 až 2014 byly vypláceny na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 47/2007 Sb., v platném znění.

V roce 2014 bylo podáno 29 897 žádostí na celkovou plochu 3 547 994,15 ha a žádosti byly podávány do 15. května 2014. Sazba byla stanovena na 5 997,23 Kč/ha zemědělské půdy.

Výplata žádostí na SAPS probíhala v roce 2014 ve 2 etapách. Od 16. října 2014 byla vydávána rozhodnutí o platbě zálohy ve výši 50 % celkové příznané částky a od 1. prosince 2014 rozhodnutí o doplátku.

Národní doplňková platba k přímým podporám

Národní doplňková platba k přímým podporám (žádosti Top-Up 2009 až 2012) byla poskytována na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., v platném znění.

Přechodná vnitrostátní podpora

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., v platném znění.

Přechodná vnitrostátní podpora je přímým nástupcem národní doplňkové platby k přímým podporám, která byla vyplácena v letech 2007 až 2012.

Žádosti na přechodnou vnitrostátní podporu byly podávány do 15. května 2014. Sazby pro rok 2014 jsou uvedeny v následující tabulce:

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., v platném znění.

Komodita	Jednotka	Sazba v Kč/jednotka	Počet jednotek
Zemědělská půda	ha	185,06	3 537 628,24
Přežvýkavci	VDJ	96,64	1 006 156,35
Chmel	ha	4 937,65	5 594,76
Škrob	t	1 681,86	26 027,59
Krávy bez tržní produkce mléka	VDJ	131,95	192 606,40
Ovce, kozy	VDJ	61,15	20 848,80

Oddělená platba za cukr

Podpora se řídí nařízením Rady (ES) č. 73/2009, nařízením Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízením vlády ČR č. 45/2007 Sb., v platném znění.

Na oddělenou platbu za cukr bylo podáno 815 žádostí a žádosti byly podávány do 15. května 2014. Sjednané množství cukrové řepy A+B, na které byly žádosti podány, činilo 3 186 517,34 tun. Sazba byla stanovena na 382,25 Kč/t cukrové řepy.

Oddělená platba za rajčata

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 95/2008 Sb., v platném znění.

V roce 2014 bylo podáno 14 žádostí na sjednané množství 11 930 tun rajčat a žádosti byly podávány do 15. května 2014. Sazba dotace byla stanovena na 954,25 Kč/t.

Zvláštní podpora

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 60/2012 Sb., v platném znění.

Žádosti byly podávány do 15. května 2014.

Zvláštní podpora na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka

Na tuto podporu bylo v roce 2014 podáno 1 765 žádostí na celkový počet 363 508 VDJ. Sazba dotace byla stanovena na 2 750,62 Kč/VDJ.

Zvláštní podpora na tele masného typu

V roce 2014 bylo podáno 4 866 žádostí na celkový počet 28 617 VDJ (1 tele=0,2VDJ). Sazba dotace byla stanovena na 15 214,35 Kč/VDJ.

Zvláštní podpora na bahnice, popřípadě kozy, pasené na travních porostech

Na tuto podporu bylo v roce 2014 podáno 2 640 žádostí na celkový počet 20 012,70 VDJ (1 bahnice/koza = 0,15VDJ). Sazba dotace byla stanovena na 3 505,11 Kč/VDJ.

Zvláštní podpora na brambory pro výrobu škrobu

Na tuto podporu bylo v roce 2014 podáno 242 žádostí na celkový počet 4 525,90 ha. Sazba dotace byla stanovena na 19 670,44 Kč/ha.

Zvláštní podpora na chmel

V roce 2014 bylo podáno 115 žádostí na celkový počet 4 503,08 ha. Sazba dotace byla stanovena na 9 207,53 Kč/ha.

Celkový přehled vyplacených prostředků na přímé platby v roce 2014

Přímé platby		Počet vyplacených žádostí vyplacené ČR	Finanční prostředky vyplacené v roce 2014 (v tis. Kč)		
			Počet vyplacených žádostí		
			ČR	EU	Celkem
SAPS	žádosti 2009	1	0	6	6
	žádosti 2011	3	0	131	131
	žádosti 2012	3	0	172	172
	žádosti 2013	15 474	0	2 640 398	2 640 398
	žádosti 2014	53 144	0	19 753 992	19 753 992
	SAPS celkem	68 625	0	22 394 699	22 394 699
SSP	žádosti 2013	817	0	1 076 614	1 076 614
	SSP celkem	817	0	1 076 614	1 076 614
STP	žádosti 2013	14	0	10 109	10 109
	STP celkem	14	0	10 109	10 109
SS	žádosti 2012	9	0	129	129
	žádosti 2013	8 507	0	773 871	773 871
	SS celkem	8 516	0	774 000	774 000

Top-Up a PVP	žádosti 2009	2	61	0	61
	žádosti 2010	1	1	0	1
	žádosti 2011	3	9	0	9
	žádosti 2012	48	984	0	984
	žádosti 2013	13 282	66 842	0	66 842
	Top-Up a PVP celkem	13 336	67 897	0	67 897
Přímé platby celkem		91 308	67 897	24 255 422	24 323 319

Ostatní výdaje

Dle nařízení Komise (ES) č. 1848/2006, v platném znění, bylo do správních výdajů převedeno 20 % z vrácených prostředků, tj. 406 tis. Kč.

Celkem bylo v rámci přímých plateb vyplaceno 24 323 725 tis. Kč, z toho 68 303 tis. Kč ze státního rozpočtu a 24 255 422 tis. Kč z rozpočtu EU.

3.2. Společná organizace trhu

Na základě nařízení Komise (ES) č. 1913/2006, v platném znění a některých dalších nařízení pro jednotlivá opatření a podpory poskytované v rámci společné organizace trhu je stanovena tzv. rozhodná skutečnost, ke které se váže použití platného směnného kurzu mezi € a Kč (povinně použitelný směnný kurz je obvykle kurz stanovený Evropskou centrální bankou před dnem rozhodné skutečnosti). Např. rozhodnou skutečností v případě intervenčních nákupů je den převzetí produktu, u vývozních subvencí den přijetí celního prohlášení. Konkrétní směnný kurz je pro každou žádost o jednotlivé druhy podpor nebo pro každou nabídku produktů jiný.

3.2.1. Finanční podpory

Podpora spotřeby školního mléka

Podpora spotřeby mléka a vybraných mléčných výrobků žáky je v ČR poskytována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a nařízením Komise (ES) č. 657/2008, v platném znění. Dne 1. srpna 2009 nabylo účinnosti nařízení vlády ČR č. 238/2009 Sb., kterým se změnilo nařízení vlády ČR č. 205/2004 Sb. Toto nařízení obnovilo od školního roku 2009/2010 poskytování národní podpory na vybrané mléčné výrobky.

Ve školním roce 2013/2014 bylo do programu Podpora spotřeby školního mléka zapojeno 6 schválených mlékárenských subjektů, které dodávaly podporované mléčné výrobky do cca 3 001 škol. Počet škol se v porovnání se školním rokem 2012/2013 zvýšil o 1,4 %. Počty škol a odbírajících žáků se v jednotlivých obdobích školního roku měnily. Žáci ve školách plně nevyužívali možnosti odběru podporovaných mléčných výrobků 5x v týdnu.

V porovnání se školním rokem 2012/2013 se celkové dodávky podporovaných mléčných výrobků zvýšily o 3,2 %. Do škol bylo dodáno o 1 % více polotučného neochuceného mléka, jogurtového mléka a ochucených jogurtů. Naopak se o 2 % snížily dodávky polotučného ochuceného mléka.

Přehled dodávek podporovaných mléčných výrobků do škol v rámci programu Podpora spotřeby školního mléka ve školním roce 2013/2014 je uveden v následující tabulce:

Období	Počet škol	Počet žáků	Počet dodaných ml. výr. (v ks)	Podíl žáků, kteří výr. odbírali (v %)	Celkové dodané množství (v kg)	Celková výše podpory (v tis. Kč)	
						ČR	EU
IX.-XII.13	3 060	593 445	6 019 918	13,31	1 212 608	20 461	4 763
I.-III.14	3 043	592 776	4 386 721	13,39	863 980	14 999	3 514
IV.-VI.14	2 900	572 892	3 361 040	10,16	624 399	11 806	2 387
Celkem	–	–	13 767 679	12,40	2 700 987	47 266	10 664

Míry podpory pro jednotlivé mléčné výrobky jsou stanoveny v příloze II nařízení Komise (ES) č. 657/2008.

V roce 2014 bylo na podporu spotřeby školního mléka **vyplaceno za 3 období školního roku 2013/2014 celkem 57 930 tis. Kč, z toho 47 266 tis. Kč ze státního rozpočtu a 10 664 tis. Kč z rozpočtu EU.**

Podpora soukromého skladování cukru

Jedná se o opatření v oblasti stabilizace trhu, které vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a nařízení Komise (ES) č. 826/2008, v platném znění.

Na soukromé skladování cukru nebyly čerpány **žádné finanční prostředky.**

Podpora soukromého skladování másla a SOM

V roce 2014 byl režim soukromého skladování másla vyhlášen nařízením Komise (EU) č. 947/2014 a režim soukromého skladování SOM nařízením Komise (EU) č. 948/2014. Podpory jsou dále poskytovány na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a nařízení Komise (ES) č. 826/2008, v platném znění.

V období od 6. září do 31. prosince 2014 neobdržel SZIF žádnou žádost o podporu soukromého skladování másla a přijal 2 žádosti o podporu soukromého skladování SOM v objemu 769 tun. Vzhledem ke smluvnímu skladovacímu období, které bude ukončeno až v roce 2015, dojde k čerpání finančních prostředků ve finančním roce 2015.

Na soukromé skladování másla a SOM tedy nebyly čerpány žádné finanční prostředky.

Podpora soukromého skladování hovězího a telecího masa

Tato podpora vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízení Komise (ES) č. 826/2008 a nařízení vlády ČR č. 249/2004 Sb., v platném znění.

Vzhledem ke stabilizované situaci na trhu jatečného skotu a příznivým cenám hrazeným chovatelům nebylo

nutné opatření vedoucí ke stabilizaci trhu vyhlásit. Na soukromé skladování hovězího a telecího masa tedy nebyly v roce 2014 čerpány žádné finanční prostředky.

Podpora soukromého skladování vepřového masa

Opatření vyplývá z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízení Komise (ES) č. 826/2008 a nařízení vlády ČR č. 249/2004 Sb., v platném znění.

Režim soukromého skladování vepřového masa nebyl v roce 2014 vyhlášen. Na soukromé skladování vepřového masa tedy nebyly čerpány žádné finanční prostředky.

Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh

Poskytování dotací chovatelům včel se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízením Komise (ES) č. 917/2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 797/2004, v platném znění a nařízením vlády ČR č. 197/2005 Sb., ve znění nařízení vlády ČR č. 285/2007 Sb., nařízení vlády ČR č. 373/2010 Sb., nařízení vlády ČR č. 173/2011 Sb., nařízení vlády ČR č. 251/2013 Sb. a nařízení vlády ČR č. 400/2013 Sb. Jediným žadatelem o dotaci za všechny chovatele včel je Český svaz včelařů, o.s.

Na jednotlivé podpory byly vyplaceny následující finanční prostředky (50 % ze státního rozpočtu a 50 % z rozpočtu EU):

Opatření	Vyplacené prostředky (v tis. Kč)
Technická pomoc včelařům	34 307
Boj proti varroáze	17 238
Racionalizace kočování včelstev	2 259
Úhrada nákladů na rozbory medu	678
Obnova včelstev	9 465
Celkem	63 947

Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP

Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP je administrována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízením Komise (EU) č. 543/2011 a nařízením vlády ČR č. 318/2008 Sb., v platném znění.

V roce 2014 bylo evidováno 18 uznaných organizací producentů a 1 nadnárodní organizace producentů.

Celková **vyplacená** částka ve výši **48 520 tis. Kč z rozpočtu EU** zahrnuje finanční podporu na výdaje operačních programů realizované v roce 2013 ve výši 33 040 tis. Kč a částečné platby na výdaje operačních programů roku 2014 ve výši 15 480 tis. Kč.

Podpora pro předběžně uznané skupiny producentů ovoce a zeleniny

Podpora je administrována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízením Komise (EU) č. 543/2011 a nařízením vlády ČR č. 318/2008 Sb., v platném znění.

V roce 2014 byly evidovány 2 uznaná seskupení producentů. Podpora je stanovena na základě hodnoty obchodované produkce uvedené na trh určitou procentní sazbou. Na podpoře se podílí 25 % členský stát a 75 % je financováno ze zdrojů EU.

V rámci této podpory bylo **vyplaceno** celkem **8 168 tis. Kč, z toho 2 042 tis. Kč ze státního rozpočtu a 6 126 tis. Kč z rozpočtu EU.**

Ovoce a zelenina do škol

Podpora je administrována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízením Komise (ES) č. 288/2009 a nařízením vlády ČR č. 478/2009 Sb., v platném znění.

Ve školním roce 2013/2014 dodávalo produkty v rámci projektu Ovoce a zelenina do škol 14 schválených žadatelů do 3 530 základních škol s počtem 456 233 žáků 1. až 5. ročníků a bylo dodáno přes 14,7 mil. porcí ovoce, zeleniny a šťáv.

V roce 2014 bylo **vyplaceno** celkem **143 564 tis. Kč, z toho 38 766 tis. Kč ze státního rozpočtu a 104 798 tis. Kč z rozpočtu EU.**

3.2.2. Vývozní subvence

Vývozní subvence

Vývozní subvence na zpracované a nezpracované výrobky vycházejí z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 510/2014, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízení Komise (EU) č. 578/2010, naříze-

ní Komise (ES) č. 612/2009, nařízení Komise (ES) č. 376/2008 a nařízení vlády ČR č. 181/2004 Sb., v platném znění.

Vývozní subvence jsou v novém programovém období zachovány jako opatření pro umožnění vývozu z EU v případech, kdy je vnitřní trh narušen v důsledku výrazné změny cen na vnitřních nebo vnějších trzích a okolností, které závažně narušují nebo by mohly narušit trh. Za takovéto situace při respektování uzavřených mezinárodních dohod EU může být rozdíl mezi cenami na světových trzích a cenami v EU pokryt vývozními subvencemi.

Výši vývozních subvencí stanovuje Evropská komise. V roce 2014 byla pro všechny subvencované produkty nulová. Z tohoto důvodu nebyly na vývozní subvence **vyplaceny žádné finanční prostředky**.

3.2.3. Dotace a odvody

Odvod finančních dávek a poplatků z přebytku z výroby cukru

Výběr výrobních dávek z cukru a poplatku z přebytku z výroby cukru provádí SZIF dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění. Výrobní dávka je nařízením Rady (EU) č. 1370/2013, v platném znění, stanovena na 12 €/t cukru podléhajícího kvótám. Platbu výrobní dávky odvádí každý cukrovarnický podnik z kvóty cukru přidělené pro daný hospodářský rok.

Částky vybrané na výrobních dávkách z cukru a poplatku z přebytku jsou považovány za tzv. vlastní zdroje Evropské unie ve smyslu čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Rady 2007/436/ES. Vybraná částka je snížena o náklady spojené s výběrem dávek. Do konce února 2014 vybral SZIF od cukrovarnických podniků částku 115 001 tis. Kč za celou kvótu 372 459 tun cukru, z toho 28 750 tis. Kč zůstalo na účtu SZIF (25 %) a 86 251 tis. Kč bylo odvedeno přes účet Ministerstva financí do EU (75 %). Poplatky z přebytku jsou vybírány v souvislosti s výrobou nadkvótového cukru buď jako sankce za nedodržení předpisů nebo v rámci zavedených mimořádných opatření, kdy mohou cukrovary za určitý poplatek prodat tento cukr na trhu EU. V průběhu roku 2014 bylo od cukrovarů vybráno 72 tis. Kč za cukr vyrobený nad kvótu v hospodářském roce 2012/2013. Do EU bylo odvedeno 54 tis. Kč a na správní výdaje převedeno 18 tis. Kč.

Celkem bylo v roce 2014 **vybráno 115 073 tis. Kč, z toho 86 305 tis. Kč bylo odvedeno do EU a 28 768 tis. Kč převedeno na správní výdaje**.

Vrácení dávek z výroby cukru

Na základě nařízení Rady (EU) č. 1360/2013 **vrátil** SZIF v roce 2014 cukrovarům rozdíl mezi neoprávněně vybranými dávkami a dávkami stanovenými dle tohoto nařízení za hospodářské roky 2004/2005 a 2005/2006 celkem ve výši **22 590 tis. Kč, z toho 5 647 tis. Kč ze státního rozpočtu a 16 943 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic

Tato podpora vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízení Komise (ES) č. 555/2008 a nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. srpna a končí 31. července roku následujícího. Výši podpory na jednotlivá opatření upravuje nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., v platném znění.

Za hospodářský rok 2013/2014 bylo **vyplaceno celkem 106 157 tis. Kč z rozpočtu EU** na 490 ha restrukturalizované výměry.

Podpora na investice v rámci SOT s vínem

Podpora vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízení Komise (ES) č. 555/2008 a nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. srpna a končí 31. července roku následujícího. Výše podpory na investice je upravena nařízením vlády ČR č. 245/2004 Sb.

Za hospodářský rok 2013/2014 bylo **vyplaceno celkem 28 277 tis. Kč z rozpočtu EU** na 162 žádostí.

3.2.4. Intervenční nákupy a související výdaje

Mlékárenské výrobky

Intervenční nákup mlékárenských výrobků

Intervenční nákup másla a sušeného odstředěného mléka je realizován na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a nařízení Komise (EU) č. 1272/2009, v platném znění.

Evropská komise vyhláší nákup mlékárenských výrobků každoročně bez ohledu na vývoj cen na trhu EU a v období od 1. března do 30. září garantuje nákupní cenu másla 2 217,5 €/t a SOM 1 698,0 €/t. Intervenční nákup másla a SOM za pevnou cenu byl v roce 2014 odchýlně od nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 prodloužen do 31. prosince 2014 nařízením Komise (EU) č. 949/2014. Realizace intervenčního nákupu mlékárenských výrobků dále probíhá na základě nařízení vlády ČR č. 225/2004 Sb., v platném znění.

Vzhledem k vývoji tržních cen v EU a ČR nebyl v roce 2014 intervenční nákup másla a SOM uskutečněn.

Intervenční skladování mlékárenských výrobků

Intervenční skladování másla a SOM probíhá v souladu s nařízením Komise (EU) č. 906/2014 a nařízením Komise (EU) č. 907/2014, v platném znění.

Vzhledem k nulovým počátečním zásobám a neuskutečnění intervenčního nákupu v roce 2014 režim intervenčního skladování mlékárenských výrobků neprobíhal.

Obiloviny

Intervenční nákup obilovin

Na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým jsou stanoveny druhy intervenčně nakupovaných obilovin, nařízení Rady (EU) č. 1370/2013, kterým se stanoví výše intervenční ceny a množstevní stropy pro intervenčně nakupované obiloviny a nařízení Komise (EU) č. 1272/2009, v platném znění, bylo možné v roce 2014 realizovat intervenční nákup pšenice obecné za garantovanou nákupní cenu 101,31 €/t (plus příplatky a srážky za kvalitu a dopravu). Realizace intervenčního nákupu obilovin dále probíhá na základě nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., v platném znění.

Vzhledem k situaci na světovém i evropském obilném trhu a výši tržních cen nebyl v roce 2014 intervenční nákup obilovin realizován.

Intervenční skladování obilovin

Intervenční skladování obilovin probíhá v souladu s nařízením Komise (EU) č. 906/2014 a nařízením Komise (EU) č. 907/2014, v platném znění.

Vzhledem k nulovým počátečním zásobám a neuskutečnění intervenčního nákupu v roce 2014 režim intervenčního skladování obilovin neprobíhal.

Splátka půjčky na intervenční nákupy

V červnu 2014 byla **splacena půjčka Ministerstva financí na intervenční nákupy ve výši 40 000 tis. Kč.**

3.2.5. Podpora propagace zemědělských produktů

V roce 2014 byly realizovány programy propagace spotřeby mléka, řepkového oleje, chráněných zeměpisných označení původu a kvalitních evropských mléčných výrobků. U programu propagace spotřeby medu byla provedena závěrečná platba.

Propagace spotřeby medu - Bez medu to nejde

Program byl administrován na základě nařízení Komise (ES) č. 501/2008, v platném znění a rozhodnutí Komise K(2010) 4312. Žadatelem o podporu byl Český svaz včelařů.

V roce 2014 byla provedena výplata zůstatku za 3. rok realizace programu **ve výši 1 002 tis. Kč, z toho 376 tis. Kč ze státního rozpočtu a 626 tis. Kč z rozpočtu EU.**

Propagace spotřeby mléka - Bílé plus

Tento program vychází z nařízení Komise (ES) č. 501/2008, v platném znění a rozhodnutí Komise C(2013) 7297. Žadatelem o podporu byla Agrární komora ČR.

V roce 2014 program zahrnoval následující propagační aktivity: PR aktivity (komunikace s médii, vydávání tiskových zpráv, články v tisku), Internet (webové stránky, Facebook), účast na veletrzích a speciální mediální projekty.

Celkem byly v roce 2014 **vyplaceny** finanční prostředky **ve výši 2 905 tis. Kč, z toho 1 090 tis. Kč ze státního rozpočtu a 1 815 tis. Kč z rozpočtu EU.**

Propagace spotřeby řepkového oleje - Olej nad zlato

Podpora byla vyplacena na základě nařízení Komise (ES) č. 501/2008, v platném znění a rozhodnutí Komise C(2012) 4334. Žadatelem o podporu byl Svaz pěstitelů a zpracovatelů olejnin.

V roce 2014 byly realizovány následující propagační aktivity: tisková konference, roadshow, ochutnávky, PR aktivity, odborná konference, aktivity na Internetu (webové stránky, Facebook), účast na výstavách a veletrzích.

Celkem byly v roce 2014 **čerpány** finanční prostředky **ve výši 3 875 tis. Kč, z toho 1 453 tis. Kč ze státního rozpočtu a 2 422 tis. Kč z rozpočtu EU.**

Propagace chráněných zeměpisných označení původu - Propagační kampaň pro EU systém kvality zemědělských produktů

Program vychází z nařízení Komise (ES) č. 501/2008, v platném znění a rozhodnutí Komise C(2012) 4334. Žadatelem o podporu byla Potravinářská komora ČR.

V roce 2014 byly realizovány tyto propagační aktivity: tiskové konference, setkání s novináři, webové stránky, roadshow, ochutnávky, účast na veletrzích, televizní a tisková reklama, odborné semináře.

Na tento program bylo **vyplaceno celkem 26 189 tis. Kč, z toho 9 821 tis. Kč ze státního rozpočtu a 16 368 tis. Kč z rozpočtu EU.** Výplata prostředků za 4. čtvrtletí 2. roku programu se předpokládala až na začátku roku 2015 s ohledem na průběh kontroly na místě

v předchozím roce. Vzhledem ke skutečnosti, že kontrola na místě za 2. rok programu proběhla bez nálezu, byla tak uzavřena již v polovině prosince 2014. V zájmu plynulého pokračování programu byla výplata provedena již v roce 2014 s tím, že byly využity nedočerpané prostředky rozpočtu na opatření propagace kvalitních evropských mléčných výrobků. Celkově nedošlo k překročení rozpočtu na propagační opatření.

Propagace kvalitních evropských mléčných výrobků

Program byl administrován na základě nařízení Komise (ES) č. 501/2008, v platném znění a rozhodnutí Komise C(2013) 2261. Žadatelem o podporu byl Českomoravský svaz mlékárenský.

V roce 2014 byly realizovány následující propagační aktivity: webové stránky, účast na veletrhu, výroba a distribuce dárkových předmětů, výroba a tisk brožury, venkovní reklama, mise do výrobních závodů v ČR a tematické večere.

Celkem byly v roce 2014 čerpány finanční prostředky ve výši 19 458 tis. Kč, z toho 7 297 tis. Kč ze státního rozpočtu a 12 161 tis. Kč z rozpočtu EU.

3.2.6. Ostatní výdaje související se SOT

Ostatní výdaje

Do správních výdajů bylo dle nařízení Komise (ES) č. 1848/2006, v platném znění, **převedeno 20 % z vrácených prostředků, tj. 2 tis. Kč.**

V roce 2014 byly vyplaceny úroky z vrácených dávek z výroby cukru za hospodářské roky 2004/2005 a 2005/2006 stanovené na základě nařízení vlády ČR č. 156/2014 Sb. v celkové výši **30 569 tis. Kč.**

Celkem bylo v rámci společné organizace trhu vynaloženo 718 226 tis. Kč, z toho 300 806 tis. Kč ze státního rozpočtu (zdrojové krytí těchto výdajů je podrobně uvedeno v příloze A/2 tohoto materiálu) **a 417 420 tis. Kč z rozpočtu EU.**

3.3. Program rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova

3.3.1. Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013 byl realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, nařízení Komise (EU) č. 65/2011, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, nařízení Komise (ES) č. 800/2008, nařízení Komise (ES) č. 1974/2006, nařízení Komise (ES) č. 1848/2006, nařízení Komise (ES) č. 1320/2006, nařízení Komise (ES) č. 885/2006, nařízení Komise (ES) č. 883/2006, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 53/2009 Sb., nařízení vlády ČR č. 147/2008 Sb., nařízení vlády ČR č. 239/2007 Sb., nařízení vlády ČR č. 79/2007 Sb., nařízení vlády ČR č. 75/2007 Sb., v platném znění a rozhodnutí Rady 2006/144/ES.

Čerpání finančních prostředků z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova probíhalo v roce 2014 v souladu s programovým dokumentem na období 2007 až 2013, který byl schválen Výborem pro rozvoj venkova Evropské komise dne 23. května 2007 a usnesením vlády ČR č. 948 ze dne 16. srpna 2006.

Projektová opatření Programu rozvoje venkova

V roce 2014 byla spuštěna 2 kola příjmu žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova (20. a 21. kolo) a nadále probíhal kontinuální příjem žádostí na projekty technické pomoci Programu rozvoje venkova (opatření V. 1 Příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola v rámci programu a skupina opatření V. 2 Zřízení a provoz Celostátní sítě pro venkov). Zaregistrováno bylo celkem 2 382 žádostí o dotaci (projektů) ve výši 4 121 510 tis. Kč.

V první polovině roku 2014 byly schvalovány žádosti o dotaci u opatření I.3.4 Využívání poradenských služeb a podopatření II.2.4.1 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření, jejichž zaregistrování proběhlo v roce 2013. U těchto dvou opatření bylo

schváleno 2 164 žádostí v částce 223 133 tis. Kč.

Za 20. kolo příjmu žádostí bylo v roce 2014 schváleno 1 391 žádostí v celkové výši 1 850 981 tis. Kč. Žádosti 21. kola na opatření I. 1.4 Pozemkové úpravy byly schváleny v lednu 2015. Celkem bylo k 31. prosinci 2014 za žádosti 20. kola uzavřeno 1 335 Dohod se žadateli/příjemci dotací, jejichž finanční objem činil 1 772 810 tis. Kč. SZIF proplatil 5 534 projektů zaregistrovaných v předchozích letech (doba realizace je 24 měsíců) v celkové výši 5 081 765 tis. Kč, z toho 1 223 856 tis. Kč ze státního rozpočtu a 3 857 909 tis. Kč z rozpočtu EU.

Uskutečněná kola příjmu žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova v roce 2014

Kolo příjmu žádostí	Termín	Opatření, podopatření, záměr
Kontinuální příjem	od 15. 1. 2008	V. 1
	od 3. 11. 2008	V. 2
20. kolo	3. 3. – 7. 3. 2014	III.1.2.e) a f), IV. 1.2
	3. 3. – 14. 3. 2014	I.1.1.1, I.1.3.2.d)
21. kolo	4. 8. – 8. 8. 2014	I.1.4

20. kolo příjmu žádostí

V rámci 20. kola příjmu žádostí byly od 3. do 14. března 2014 přijímány žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova na podopatření I.1.1.1 Modernizace zemědělských podniků, podopatření I.1.3.2 Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií (resp. inovací) v potravinářství, záměr d) Hlavní město Praha. V termínu od 3. do 7. března 2014 probíhal příjem žádostí na podopatření III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje, záměr e) Zakládání a rozvoj

mikropodniku - území krajů Ústeckého a Moravskoslezského a záměr f) Zakládání a rozvoj mikropodniku - území České republiky kromě krajů Ústeckého a Moravskoslezského a opatření IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie.

21. kolo příjmu žádostí

Ve 21. kole příjmu žádostí byly přijímány žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova na opatření I.1.4 Pozemkové úpravy. Příjem žádostí probíhal od 4. do 8. srpna 2014.

Přehled zaregistrovaných a schválených žádostí o dotaci na projektová opatření Programu rozvoje venkova v roce 2014

Kolo příjmu žádostí	Program rozvoje venkova - projektová opatření	Zaregistrované žádosti o dotaci		Schválené žádosti o dotaci	
		Počet žádostí	Dotace (v tis. Kč)	Počet žádostí	Dotace (v tis. Kč)
Kontinuální příjem	V.1	47	83 966	47	83 966
	V.2.1	0	0	0	0
	V.2.2	17	6 535	17	6 535
	Kont. příjem celkem	64	90 501	64	90 501
19.kolo	I.3.4	-	-	2 051	76 130
	II.2.4.1	-	-	113	147 003
	19. kolo celkem	-	-	2 164	223 133
20. kolo	I.1.1.1	1 319	2 045 003	777	1 104 116
	I.1.3.2.d)	4	114 647	4	114 610
	III.1.2.e) a f)	501	1 218 233	223	559 686
	IV.1.2	393	73 399	387	72 569
	20. kolo celkem	2 217	3 451 282	1 391	1 850 981

21. kolo	I.1.4	101	579 727	(viz poznámka)	
	21. kolo celkem	101	579 727		
Projektová opatření PRV celkem		2 382	4 121 510	3619	2 164 615

Poznámka:

Schvalování žádostí na opatření I.1.4 Pozemkové úpravy proběhlo v lednu 2015.

Administrace změn projektových opatření Programu rozvoje venkova

V roce 2014 bylo na SZIF doručeno celkem 9 291 Hlášení o změnách, z toho 9 169 Hlášení bylo předloženo na regionální odbory SZIF a 122 Hlášení se týkalo opatření osy V. Technická pomoc, které je administrováno na centrále SZIF.

Z celkového počtu Hlášení o změnách doručených v roce 2014 na regionální odbory bylo nejvíce Hlášení doručeno na regionální odbor Brno a regionální odbor České Budějovice. Na centrálu bylo předáno k posouzení celkem 2 040 Hlášení (tj. 22 %). Nejvíce Hlášení posuzovaných na centrále bylo z regionálního odboru Brno.

Z hlediska opatření bylo nejvíce Hlášení předloženo na opatření IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie, a to celkem 2 941 Hlášení (tj. 32 %). Druhým nejvíce zatíženým opatřením z hlediska změn je opatření I.3.4 Využívání poradenských služeb, na které bylo předloženo 1 561 Hlášení (tj. 17 %).

Celkem bylo za rok 2014 nahlášeno cca 21 tis. změn. Nejčastější změny se týkají změny termínu předložení Žádostí o proplacení a základních, finančních a technických parametrů projektu.

Dle průměrného počtu dnů administrace Hlášení o změnách lze konstatovat, že termíny administrace Hlášení jsou vesměs dodržovány. Hlášení je administrováno v průměru 12 dní, z toho na regionální odbor připadá 5 dní a na centrálu 7 dní.

Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova

Podpory v rámci Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013 byly poskytovány prostřednictvím následujících neprojektových opatření:

- Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA),
- Platby v rámci NATURA 2000 na zemědělské půdě,
- Agroenvironmentální opatření (AEO),
- Zalesňování zemědělské půdy,
- Platby v rámci NATURA 2000 v lesích,
- Lesnicko-environmentální platby,
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ).

Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)

Žádost o dotaci na Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech je součástí Jednotné žádosti. Jednotné žádosti byly podávány do 15. května 2014. V roce 2014 bylo podáno celkem 13 638 žádostí.

Platby v rámci NATURA 2000 na zemědělské půdě

Žádost o dotaci v rámci opatření NATURA 2000 na zemědělské půdě je součástí Jednotné žádosti. Do 15. května 2014 bylo podáno celkem 304 žádostí.

Agroenvironmentální opatření (AEO)

V roce 2014 již nebylo možné podat žádost o zařazení do AEO v rámci Programu rozvoje venkova na standardní pětiletý závazek dle nařízení vlády ČR č. 79/2007 Sb., v platném znění.

Žádost o dotaci v rámci AEO je součástí Jednotné žádosti. V roce 2014 bylo podáno 15 117 žádostí o dotaci.

Zalesňování zemědělské půdy

V roce 2014 nebyly v rámci opatření Lesnictví - zalesňování zemědělské půdy přijímány žádosti o dotaci na založení lesního porostu. Žádosti o dotaci na péči a náhradu byly přijímány do 15. května 2014. Dotace na péči o lesní porost se poskytuje po dobu 5 kalendářních let a náhrada za ukončení zemědělské činnosti po dobu 15 kalendářních let počínaje rokem následujícím po roce zalesnění. V roce 2014 bylo přijato celkem 1 519 žádostí o dotaci na péči a náhradu.

Platby v rámci NATURA 2000 v lesích

V termínu do 15. května 2014 bylo na opatření Platby v rámci NATURA 2000 v lesích podáno celkem 25 žádostí o dotaci. Žadatel je do tohoto opatření zařazen na období 20 let a po celou dobu podává každoročně žádost o dotaci.

Lesnicko-environmentální platby

Na opatření Lesnicko-environmentální platby bylo v termínu do 15. května 2014 podáno celkem 79 žádostí o dotaci. Žadatel je do tohoto opatření zařazen na období 20 let a po celou dobu podává každoročně žádost o dotaci.

Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)

Rok 2013 byl posledním rokem vstupu do opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti. Vstupní žádosti o dotaci byly podávány do 1. října 2013 včetně projektu na převod zemědělského podniku na nabyvatele, který musel být uskutečněn do 1. listopadu 2013. Doložení převodu podniku a splnění veškerých podmínek předkládal žadatel do téhož data společně s První žádostí o proplacení, na jejímž základě byla s žadatelem sepsána Dohoda o poskytování dotace po dobu nejvýše 15 kalendářních let, nejpozději do 70 let věku žadatele.

V roce 2014 bylo v termínu od 1. ledna do 15. února 2014 podáno 622 Žádostí o proplacení roční dotace a 2 Žádosti byly zamítnuty. Celkem bylo podáno 7 námitek proti sdělení o výši poskytnuté dotace. Většina žadatelů pobírá starobní důchod, o který je dle Pravidel roční výše dotace snížena.

Přehled vyplacených prostředků na žádosti neprojektových opatření Programu rozvoje venkova v roce 2014

Program rozvoje venkova - neprojektová opatření		Počet vyplacených žádostí	Finanční prostředky vyplacené v roce 2014 (v tis. Kč)		
			ČR	EU	Celkem
LFA	žádosti 2009	1	11	47	58
	žádosti 2012	7	92	368	460
	žádosti 2013	12 235	478 255	1 913 016	2 391 271
	žádosti 2014	410	113 289	453 153	566 442
	LFA celkem	12 653	591 647	2 366 584	2 958 231
NATURA 2000 na zem. půdě	žádosti 2012	1	18	71	89
	žádosti 2013	262	2 012	8 048	10 060
	žádosti 2014	24	487	1 947	2 434
	NATURA 2000 celkem	287	2 517	10 066	12 583
AEO	žádosti 2011	2	29	119	148
	žádosti 2011 (2014+)*	1	15	46	61
	žádosti 2012	18	1 546	6 184	7 730
	žádosti 2012 (2014+)*	11	261	781	1 042
	žádosti 2013	12 798	652 054	2 608 117	3 260 171
	žádosti 2013 (2014+)*	2 991	258 957	776 871	1 035 828
	AEO celkem	15 821	912 862	3 392 118	4 304 980
Zalesňování	žádosti 2012	2	408	1 630	2 038
	žádosti 2013	1 010	8 808	35 233	44 041
	žádosti 2014	13	753	3 012	3 765
	LES celkem	1 025	9 969	39 875	49 844
NATURA 2000 v lesích	žádosti 2012	17	412	1 648	2 060
	NATURA 2000 celkem	17	412	1 648	2 060
Lesnicko - environ. platby	žádosti 2011	1	7	28	35
	žádosti 2012	6	77	308	385
	LEO celkem	7	84	336	420
PUZČ	žádosti 2013	1	9	27	36
	žádosti 2014	616	27 519	82 557	110 076
	PUZČ celkem	617	27 528	82 584	110 112
Neprojektová opatření PRV celkem		30 427	1 545 019	5 893 211	7 438 230

Poznámka:

* Zdroje z finanční obálky na nové programové období.

Odvolání proti rozhodnutí o poskytnutí dotace

Průměrná doba předání řešeného odvolání proti rozhodnutí o poskytnutí dotace odvolacímu orgánu, tj. Ministerstvu zemědělství, případně vyřešení odvolání v autoremeduře, je 35 dní.

Celkový přehled vyplacených prostředků na Program rozvoje venkova v roce 2014

Program rozvoje venkova		Finanční prostředky vyplacené v roce 2014 (v tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
Osa I	I.1.1 Modernizace zemědělských podniků	152 085	456 255	608 340
	I.1.2 Investice do lesů	53 050	159 150	212 200
	I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	118 554	353 674	472 228
	I.1.4 Pozemkové úpravy	138 258	414 773	553 031
	I.3.1 Další odborné vzdělávání a inf. činnost	9 720	29 160	38 880
	I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců	6 493	19 479	25 972
	I.3.3 Předčasné ukončení zeměděl. činnosti	27 528	82 584	110 112
	I.3.4 Využívání poradenských služeb	14 283	42 851	57 134
	Osa I celkem	519 971	1 557 926	2 077 897
Osa II	II.1.1 Platby za přír. znevýhod. poskyt. v hor. obl. a platby poskyt. v jiných znevýhod. obl.	591 647	2 366 584	2 958 231
	II.1.2 Platby v rámci NATURA 2000 na zemědělské půdě	2 517	10 066	12 583
	II.1.3 Agroenvironmentální opatření	653 629	2 614 420	3 268 049
	II.1.4 Ekolog. zemědělství z AEO (2014+)*	69 647	208 940	278 587
	II.1.5 Agroenvironmentálně-klimatické opatření z AEO (2014+)*	189 586	568 758	758 344
	II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy	9 969	39 875	49 844
	II.2.2 Platby v rámci NATURA 2000 v lesích	412	1 648	2 060
	II.2.3 Lesnicko-environmentální opatření	84	336	420
	II.2.4 Obnova les. potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesa	14 239	56 957	71 196
	Osa II celkem	1 531 730	5 867 584	7 399 314
Osa III	III.1.1 Diverzifikace činností nezem. povahy	67 873	203 619	271 492
	III.1.2 Podpora zakl. podniků a jejich rozvoje	90 392	271 175	361 567
	III.1.3 Podpora cestovního ruchu	54 904	164 714	219 618
	III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	248 429	745 287	993 716
	III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	63 576	190 728	254 304
	III.4.1 Získávání dovedností, animace a provádění	3 978	11 934	15 912
	Osa III celkem	529 152	1 587 457	2 116 609
Osa IV	IV.1.1 Místní akční skupina	15 769	63 074	78 843
	IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie	145 943	583 767	729 710
	IV.2.1 Realizace projektů spolupráce	12 379	49 518	61 897
	Osa IV celkem	174 091	696 359	870 450
Osa V	V.1 Příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola v rámci programu	10 733	32 200	42 933
	V.2.1 Struktury potřebné pro provoz sítě	188	565	753
	V.2.2 Akční plán	3 010	9 029	12 039
	Osa V celkem	13 931	41 794	55 725
Program rozvoje venkova celkem		2 768 875	9 751 120	12 519 995

Poznámka:

* Zdroje z finanční obálky na nové programové období.

Celkem bylo na Program rozvoje venkova vynaloženo 12 519 995 tis. Kč, z toho 2 768 875 tis. Kč ze státního rozpočtu a 9 751 120 tis. Kč z rozpočtu EU.

3.3.2. Horizontální plán rozvoje venkova

Horizontální plán rozvoje venkova ČR na období 2004 - 2006 byl realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, nařízení Komise (ES) č. 817/2004, nařízení vlády ČR č. 69/2005 Sb., nařízení vlády ČR č. 655/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 308/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 242/2004 Sb. a nařízení vlády ČR č. 241/2004 Sb., v platném znění.

Podpory v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova ČR na období 2004 - 2006 byly poskytovány prostřednictvím následujících opatření:

- Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními (LFA),
- Agroenvironmentální opatření (AEO),
- Lesnictví (LES),
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ),
- Zakládání skupin výrobců (ZSV).

Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními

Žádosti o dotaci na opatření Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními se od roku 2007 podávají pouze v rámci Programu rozvoje venkova.

Agroenvironmentální opatření

Od roku 2007 již není možné se nově zařadit do Agroenvironmentálního opatření v rámci Horizontálního plánu

rozvoje venkova. Poslední pětileté závazky AEO uzavřené v roce 2006 skončily v roce 2010. V roce 2014 již nebyly podávány žádné žádosti.

Lesnictví

V rámci programu Zalesňování zemědělské půdy mohou žadatelé od roku 2011 žádat pouze o dotaci na náhradu. Žádosti o dotaci na náhradu byly přijímány k 30. dubnu 2014. Celkem bylo podáno 873 žádostí o dotaci na náhradu.

Předčasné ukončení zemědělské činnosti

U opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti byly přijímány žádosti o poskytnutí dotace v termínu od 1. ledna do 15. února 2014. Celkem bylo podáno 332 žádostí. Dotace je žadatelům poskytována po dobu 15 kalendářních let počínaje rokem, v němž byl žadatel zařazen do programu, nejdéle však do 75 let věku žadatele. V případě, že se žadatel stane poživitelem starobního důchodu, dotace se počínaje následujícím kalendářním rokem sníží o částku vyplacenou na starobním důchodu za uplynulý kalendářní rok.

Zakládání skupin výrobců

Poslední žádosti o poskytnutí dotace na opatření Zakládání skupin výrobců byly přijímány v roce 2011, kdy došlo k ukončení opatření. V roce 2014 byla řešena pouze odvolání k jednotlivým žádostem. V tomto roce byla vyplacena všechna zbývající odvolání.

Přehled vyplacených prostředků na Horizontální plán rozvoje venkova v roce 2014

Horizontální plán rozvoje venkova		Počet vyplacených žádostí	Finanční prostředky vyplacené v roce 2014 (v tis. Kč)		
			ČR	EU	Celkem
AEO	žádosti 2009	1	6	18	24
	AEO celkem	1	6	18	24
LES	žádosti 2012	1	1	2	3
	žádosti 2013	178	378	1 510	1 888
	žádosti 2014	8	245	983	1 228
	LES celkem	187	624	2 495	3 119
PUZČ	žádosti 2012	1	30	89	119
	žádosti 2013	338	2 235	6 705	8 940
	žádosti 2014	332	5 914	17 743	23 657
	PUZČ celkem	671	8 179	24 537	32 716
ZSV	žádosti 2008	1	458	1 374	1 832
	ZSV celkem	1	458	1 374	1 832
HRDP celkem		860	9 267	28 424	37 691

Celkem bylo na Horizontální plán rozvoje venkova vynaloženo 37 691 tis. Kč, z toho 9 267 tis. Kč ze státního rozpočtu a 28 424 tis. Kč z rozpočtu EU.

3.4. Financování z cizích zdrojů

Půjčka na intervenční nákupy

Dne 31. prosince 2013 byla mezi SZIF a Ministerstvem financí uzavřena smlouva o půjčce na financování intervenčních nákupů v roce 2014 ve výši 195 000 tis. Kč. Tato smlouva navázala na obdobnou smlouvu o půjčce uzavřenou s Ministerstvem financí pro rok 2013, kdy se finanční prostředky na účtech SZIF staly součástí prostředků státní pokladny.

K 1. dubnu 2014 převedlo Ministerstvo financí na účet SZIF dílčí část finančních prostředků ve výši 40 mil. Kč s tím, že vzhledem k příznivým tržním cenám zemědělských komodit a potravin nebyla oproti původním předpokladům ani tato dílčí část půjčky využita pro intervenční nákupy. Na žádost SZIF proto došlo k předčasnému splacení této částky již k 30. červnu 2014 a další část půjčky nebyla do konce roku 2014 čerpána. Došlo tak k výrazné úspoře úrokových nákladů, které činily pouze 99 tis. Kč.

3.5. Souhrnné čerpání rozpočtu Společné zemědělské politiky

Celkové zdroje SZIF na financování SZP v roce 2014 dosáhly výše 39 105 704 tis. Kč, z toho 3 299 629 tis. Kč ze státního rozpočtu a 35 806 075 tis. Kč z rozpočtu EU.

V rámci SZP byly v roce 2014 vyplaceny finanční prostředky ve výši 37 599 637 tis. Kč, z toho 3 147 251 tis. Kč ze státního rozpočtu a 34 452 386 tis. Kč z rozpočtu EU.

4. Stručné hodnocení marketingové činnosti

4.1. Propagace potravin značky kvality KLASA

Národní značka kvality KLASA je od roku 2003 udělována prověřeným potravinářským a zemědělským výrobcům vykazujícím výjimečné kvalitativní charakteristiky, které zvyšují jejich přidanou hodnotu a zaručují jejich jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu. Požadavky pro udělení značky KLASA jsou tedy přísnější než běžné hygienické a potravinářské normy.

Značka KLASA jako marketingový nástroj napomáhá zvyšovat hodnotu oceněných potravinářských výrobků. Jejím smyslem je na straně jedné marketingově podpořit aktivity tuzemských producentů potravin, na straně druhé pak informovat spotřebitele. Značka garantuje, že jsou nabízeny skutečně kvalitní a zdravotně nezávadné potraviny. Jde o proces získání důvěry spotřebitelů a odběratelů, udržení si této důvěry, což je nezbytný předpoklad rozvoje potravinářství a zabezpečení konkurenceschopnosti v rámci trhů v ČR i zahraničí.

Za dobu své existence se značka KLASA stala nejen prestižní záležitostí pro její držitele, ale především si získala důvěru obyvatel ČR, kteří výrobky označené logem KLASA při nákupech preferují. Rovněž výrobci a zástupci obchodních řetězců velmi pozitivně hodnotí prodejnost těchto výrobků a vítají podporu kvalitní potravinářské produkce.

Vzhledem ke zrušení veřejné zakázky s názvem „Rámcová smlouva - Komunikační podpora značky Klasa pro rok 2014“ hodnotitelskou komisí v listopadu 2014 byla marketingová podpora značky KLASA zaměřena především na zajištění výstav, veletrhů a aktivit určených na podporu prodeje oceněných výrobků. Jednotlivé aktivity byly realizovány na základě výběrových řízení formou veřejných zakázek malého rozsahu a zjednodušených podlimitních řízení.

V roce 2014 byly využity osvědčené tradiční komunikační aktivity zaměřené na podporu prodeje a zvyšování spotřebitelské preference potravin značky KLASA ve všech regionech ČR:

Podpora prodeje a propagace

- příprava marketingového plánu na rok 2014,
- roadshow - prodejní akce v regionech za přítomnosti výrobců,
- ochutnávky oceněných produktů,
- prezentace značky KLASA na vánočních trzích, v tisku a na webových portálech,
- drobné prezentační předměty KLASA.

PR aktivity

- tiskové zprávy a publikace článků na aktuální témata,
- zpracování advertorialů v titulech Svět potravin, Agrobaze, Agrární obzor, Potravinářský zpravodaj a Potravinářská Revue,
- články v odborných titulech,
- systematický denní monitoring médií.

Webová prezentace

- aktualizace výrobků a výrobců KLASA na www.eklasa.cz a www.klasa.eu,
- aktualizace článků a prezentace připravovaných aktivit,
- provoz infolinky KLASA,
- KLASA book - prezentace výrobců KLASA v rámci www.eklasa.cz,
- Facebook KLASA.

Veletrhy a výstavy

- SALIMA (únor, Brno),
- Víno & delikatesy (duben, Praha),
- Země živitelka 2014 (srpen/září, České Budějovice),
- SIAL 2014 (říjen, Paříž),
- Olima (říjen, Olomouc).

Ostatní aktivity

- prezentace značky KLASA na významných kulturních a společenských akcích.

V roce 2014 byly na propagaci potravin značky KLASA čerpány finanční prostředky ve výši 48 697 tis. Kč ze státního rozpočtu.

4.2. Projekt Regionální potravina

Značku Regionální potravina uděluje na základě krajských soutěží Ministerstvo zemědělství ve 13 krajích České republiky nejkvalitnějším zemědělským nebo potravinářským výrobkům. Výrobky musí být vyrobeny z lokálních surovin a mít vazbu na svůj kraj - ať už tradičním způsobem výroby nebo originální regionální recepturou. Odborné poroty vybírají vždy 1 vítězný výrobek v 9 kategoriích. V roce 2014 bylo oceněno 106 výrobků.

Oceněné výrobky získávají certifikát ministra zemědělství a právo užívat značku Regionální potravina daného kraje po dobu 4 let. Soutěžít o značku Regionální potravina mohou pouze malé a střední podniky do 250 zaměstnanců. Tento projekt byl spuštěn Ministerstvem zemědělství koncem roku 2009. Od roku 2012 jej administruje SZIF.

Značka Regionální potravina se prezentuje formou celostátní kampaně, jejímž cílem je seznámit spotřebitele s oceněnými regionálními potravinami, poukázat na jejich původ, tradici a kvalitu, současně budovat pozitivní vnímání regionálních produktů a značky Regionální potravina, prostřednictvím vhodných informačních a komunikačních kanálů značku zviditelnit a napomoci zvyšování loajality veřejnosti k místní zemědělské a potravinářské produkci. Součástí projektu jsou veškeré vhodné a efektivní komunikační aktivity, určené pro jednotlivé cílové skupiny (ženy/hospodyně, široká veřejnost/spotřebitelé a odborná veřejnost), a to s ohledem na informační potřeby každé z těchto cílových skupin.

Na základě veřejné zakázky s názvem „Rámcová smlouva - Komunikační podpora značky Regionální potravina v období 2014 - 2015“ v předpokládané hodnotě 68 970 tis. Kč včetně DPH byla 21. července 2014 uzavřena smlouva s vítěznou agenturou Ogilvy & Mather, spol. s r.o.

V roce 2014 byly v rámci projektu Regionální potravina realizovány následující aktivity:

Projekty krajských soutěží o značku Regionální potravina

- koordinace a kontrola projektů na zabezpečení organizace 13 krajských soutěží o značku Regionální potravina.

Informační materiály

- POS materiály (katalogy, informační materiály, letáky, plakáty, samolepky, mapy) včetně jejich distribuce výrobcům a koordinátorům.

Prezentační aktivity

- ochutnávky oceněných produktů,
- spotřebitelská soutěž České Vánoce včetně mediální kampaně na podporu soutěže,
- pojízdné prodejny.

PR aktivity

- tiskové konference za účasti ministra zemědělství,
- tiskové zprávy na aktuální témata, spotřebitelské tipy a články pro lifestyle a internetová média,
- newsletter pro výrobce, regionální koordinátory a příznivce značky Regionální potravina,
- speciální mediální projekty a advertorials,
- PR články v odborných titulech,
- denní monitoring médií.

Webová prezentace

- obsahová správa webových stránek www.regionálnipotravina.cz,
- správa profilu na www.facebook.com a YouTube.com.

Veletřhy a výstavy

- Regiontour a RegFoodFest 2014 (leden, Brno),
- Země žitelka 2014 (srpen/září, České Budějovice),
- Regionfest (říjen, Praha).

Mediální kampaň

- výroba image inzerátu „Regionální potraviny“ a inzerátu „Pojízdná prodejna“ včetně regionálních mutací,
- DTP příprava formátů tiskové inzerce, tvorba rozhlasového spotu,
- product placement - prezentace produktů v rámci pořadu Kluci v akci,
- realizace mediaplánů (tisk, rozhlas, Internet apod.).

Na projekt Regionální potravina bylo v roce 2014 vyplaceno 20 664 tis. Kč ze státního rozpočtu.

4.3. Souhrnné čerpání rozpočtu na marketingovou činnost

Celkové zdroje na marketingovou činnost v roce 2014 **dosáhly výše 154 048 tis. Kč.** Dotace z kapitoly Ministerstva zemědělství na marketing činila 146 303 tis. Kč. Dalšími zdroji byl zůstatek z roku 2013 ve výši 7 217 tis. Kč a poplatky za výstavní činnost ve výši 528 tis. Kč.

Na **marketingové aktivity byly** v roce 2014 **vynaloženy** finanční prostředky **celkem ve výši 69 361 tis. Kč** ze státního rozpočtu.

5. Stručné hodnocení správních výdajů

5.1. Neinvestiční výdaje

Neinvestiční výdaje (bez technické pomoci PRV) činily v roce 2014 celkem **1 097 852 tis. Kč** a podle druhového třídění byly čerpány následovně:

5011 Platy zaměstnanců v pracovním poměru	380 921 tis. Kč
5021 Ostatní osobní výdaje	2 681 tis. Kč
5024 Odstupné	1 138 tis. Kč
5029 Ostatní platby za provedenou práci jinde nezařazené	48 tis. Kč
5031 Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	95 937 tis. Kč
5032 Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	34 610 tis. Kč
5041 Odměny za užití duševního vlastnictví	3 tis. Kč
5042 Odměny za užití počítačových programů	132 tis. Kč
5132 Ochranné pomůcky	844 tis. Kč
5133 Léky a zdravotnický materiál	38 tis. Kč
5136 Knihy, učební pomůcky a tisk	477 tis. Kč
5137 Drobný hmotný dlouhodobý majetek	5 866 tis. Kč
5139 Nákup materiálu	10 681 tis. Kč
5141 Úroky vlastní	99 tis. Kč
5142 Kurzové rozdíly ve výdajích	53 tis. Kč
5151 Studená voda	1 129 tis. Kč
5152 Teplo	4 623 tis. Kč
5153 Plyn	782 tis. Kč
5154 Elektrická energie	6 285 tis. Kč
5156 Pohonné hmoty a maziva	7 677 tis. Kč
5161 Poštovní služby	5 324 tis. Kč
5162 Služby telekomunikací a radiokomunikací	68 213 tis. Kč
5163 Služby peněžních ústavů	1 338 tis. Kč
5164 Nájemné	7 370 tis. Kč
5166 Konzultační, poradenské a právní služby	8 774 tis. Kč
5167 Služby školení a vzdělávání	1 704 tis. Kč
5168 Zpracování dat a služby souvis. s informač. a kom. technologiemi	196 tis. Kč
5169 Nákup ostatních služeb	393 680 tis. Kč
5171 Opravy a udržování	8 125 tis. Kč
5172 Programové vybavení	23 676 tis. Kč
5173 Cestovné (tuzemské i zahraniční)	5 837 tis. Kč
5175 Pohoštění	1 604 tis. Kč
5176 Účastnické poplatky na konference	295 tis. Kč
5191 Zaplacené sankce	6 tis. Kč

5192 Poskytnuté neinvestiční příspěvky a náhrady (část)	59 tis. Kč
5194 Věcné dary	177 tis. Kč
5195 Odvody za neplnění povinnosti zaměstnávat zdravotně postižené	145 tis. Kč
5342 Převody fondu kulturních a sociálních potřeb	4 079 tis. Kč
5361 Nákup kolků	1 tis. Kč
5362 Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu	294 tis. Kč
5424 Náhrady mezd v době nemoci	909 tis. Kč
5909 Ostatní neinvestiční výdaje jinde nezařazené	12 022 tis. Kč

5.1.1. Oblast personální

S účinností od 1. ledna 2014 byl schválen plánovaný počet systemizovaných funkčních míst na 1 142. Od 1. prosince 2014 došlo k navýšení o 55 funkčních míst na 1 197 systemizovaných funkčních míst z důvodu dokončení začleňování Krajských agentur pro zemědělství a venkov do struktur SZIF a administrativního zajištění nových opatření SZP. K 31. prosinci 2014 bylo v evidenčním stavu 1 101 zaměstnanců a mimo evidenční stav 130 zaměstnanců. Počet zaměstnanců mimo evidenční stav mírně klesl vzhledem k návratům zaměstnanců z mateřské a rodičovské dovolené. Zároveň roste počet pracovních poměrů na dobu určitou na 1 rok s možností dalšího prodloužení.

Během roku 2014 probíhala řada výběrových řízení a pohovorů za účelem naplnění volných míst v jednotlivých organizačních útvarech SZIF. K nejhůře obsazovaným pracovním pozicím z důvodu odbornosti i nadále patřily auditor a právník. Nedostatek vhodných uchazečů na uvedené pozice odráží současný stav na trhu pracovních sil.

V roce 2014 byly z důvodu změn schváleny a vydány 2 Organizační řády SZIF včetně Organizačních schémat a 7 Rozhodnutí o organizační změně v souvislosti s optimalizací a zkvalitněním řídicích procesů v rámci restrukturalizace SZIF a přípravy na nové programové období SZP. Organizační změny mimo jiné posilovaly činnosti jednotlivých organizačních útvarů a rušily nadbytečné články řízení. Organizační struktura SZIF je uvedena v příloze E tohoto materiálu.

Celkové čerpání mzdových prostředků v roce 2014 dosáhlo výše 384 740 tis. Kč, z toho platy zaměstnanců 380 921 tis. Kč, ostatní osobní výdaje 2 681 tis. Kč a odstupné 1 138 tis. Kč.

V rámci neinvestičních výdajů souvisejících se mzdovými prostředky bylo celkem vyplaceno 135 535 tis. Kč, z toho pojistné na sociální zabezpečení 95 937 tis. Kč, zdravotní pojištění 34 610 tis. Kč, převody fondu kulturních a sociálních potřeb 4 079 tis. Kč a náhrady mezd v době nemoci 909 tis. Kč.

5.1.2. Informační a komunikační technologie

V roce 2014 byla v oblasti neinvestičních nákupů výpočetní techniky (položka 5137 Drobný hmotný dlouhodobý majetek) realizována veřejná zakázka na dodávku výpočetní techniky - pracovních stanic a notebooků. Vzhledem k problémům na straně dodavatele, kdy původní výherce

veřejné zakázky pro dodávku notebooků veřejnou zakázku nerealizoval a odstoupil od podpisu smlouvy, nebyla tato část nákladů uhrazena v roce 2014. Celkové výdaje na výpočetní techniku v roce 2014 činily 3 917 tis. Kč.

V rámci spotřebních výdajů (položka 5139 Nákup materiálu) na zajištění běžného chodu SZIF nebyl předpokládaný rozpočet zcela vyčerpán. Důvodem je realizace nákupů prostřednictvím elektronického tržiště, kdy při pořizování spotřebního materiálu dochází k významným úsporám oproti standardním tržním cenám.

V roce 2014 byly na provoz infrastruktury informačního systému SZIF (položka 5162 Služby telekomunikací a radiokomunikací) čerpány finanční prostředky ve výši 34 694 tis. Kč. Částka vycházela ze smlouvy uzavřené na základě otevřeného zadávacího řízení na kalendářní rok 2014 se společností O2 Czech Republic, a.s. Ve srovnání se 2 předchozími roky se jedná o roční snížení nákladů na provoz infrastruktury o více než 40 %. Toto snížení bylo způsobeno zejména investicemi do nových technologií realizovaných v roce 2013, kdy došlo ke kompletní obměně infrastruktury informačního systému SAP. Na provoz datových linek a souvisejících služeb byly vynaloženy finanční prostředky ve výši 29 941 tis. Kč. Výše výdajů zohledňuje množství lokalit, ve kterých SZIF působí a je pro ně nezbytné zajistit konektivitu s vysokou dostupností a rychlostí připojení. Kromě centrály a regionálních poboček na úrovni NUTS 2 se jedná i o lokální pracoviště na úrovni NUTS 4, kde probíhá příjem žádostí o dotace.

V roce 2014 byla realizována příprava podkladů k zadávacímu řízení na zajištění provozu a rozvoje informačního systému SZIF (položka 5166 Konzultační, poradenské a právní služby).

V oblasti informačních technologií byly v roce 2014 hlavními dodavateli poskytovaných služeb společnosti: SAP ČR, s.r.o., O2 Czech Republic, a.s., ORACLE ČR, s.r.o. a VUSTE APIS, s.r.o. Na základě smluv uzavřených s těmito subjekty byly zajištěny služby provozu informačních a komunikačních technologií pro primární informační systémy SZIF.

Výdaje za služby SAP (položky 5169 Nákup ostatních služeb a 6111 Programové vybavení) činily v roce 2014 celkem 503 562 tis. Kč. Oproti roku 2013 se jednalo o snížení výdajů téměř o 10 mil. Kč, které bylo způsobeno snížením investic do nových licencí za jednotlivé moduly SAP. V roce 2014 nebyly pořizeny nové licence. Finanční prostředky byly vynaloženy na provoz informačního systému včetně maintenance stávajících licencí.

V roce 2014 bylo v oblasti informačních technologií uskutečněno několik významných projektů (položka 5169 Nákup ostatních služeb). SZIF standardně využíval formu otevřeného zadávacího řízení, a to i u zakázek do 2 mil. Kč bez DPH, které obvykle realizoval prostřednictvím elektronického tržiště. Mezi významné projekty lze zařadit zejména projekt Adonis - customizace aplikace pro procesní modelování, kdy byly původní úpravy nástroje převedeny na standardní aplikační knihovnu umožňující správu a obsluhu aplikace vlastními zaměstnanci SZIF. Došlo tak ke snížení ročních nákladů na obsluhu aplikace cca o 3,8 mil. Kč. Dalším projektem byl upgrade infrastruktury PKI, která slouží jako základ pro administraci uživatelů a jejich bezpečné přihlašování do výpočetní techniky. Cílem projektu bylo zvýšit úroveň zabezpečení přihlašování pro nové verze operačních systémů uživatelských stanic. Celková cena projektu činila 1 633 tis. Kč. Na provoz informačního systému AGIS, který slouží pro administraci opatření společné organizace trhu, byly čerpány finanční prostředky ve výši 17 400 tis. Kč. Tento informační systém vyvinutý na platformě Oracle výhradně pro potřeby SZIF dodávala stejně jako v předchozím roce společnost VUSTE APIS, s.r.o.

5.1.3. Ostatní neinvestiční výdaje

V rámci kontrolní činnosti, kdy SZIF zajišťuje kontrolu oprávněnosti nároků a přidělených finančních prostředků a dokládá kontrolním orgánům Evropské komise, jakým způsobem a v jakém množství jsou kontroly prováděny, byly vynaloženy prostředky na cestovní výdaje (položky 5156 Pohonné hmoty a maziva, 5173 Cestovné), vybavení pro terénní inspektory (položky 5132 Ochranné pomůcky, 5137 Drobný hmotný dlouhodobý majetek a 5139 Nákup materiálu) a výdaje na služby, např. dálkový průzkum Země, letecko-měřické snímkování, kontroly kvality vzorků apod.

5.2. Investiční výdaje

Investiční výdaje (bez technické pomoci) činily v roce 2014 celkem 235 753 tis. Kč a podle druhového třídění byly čerpány následovně:

6111 Programové vybavení	208 893 tis. Kč
6122 Stroje, přístroje a zařízení	7 137 tis. Kč
6123 Dopravní prostředky	11 297 tis. Kč
6125 Výpočetní technika	8 426 tis. Kč

5.2.1. Informační a komunikační technologie

V rámci investičních výdajů byly finanční prostředky v oblasti IT rovněž čerpány v souladu s uzavřenými smlouvami (dodavatel SAP ČR, s.r.o.), zejména na zajištění rozvoje stávajících aplikací a softwarových úprav informačního systému SZIF (položka 6111 Programové vybavení).

V roce 2014 byla realizována obměna velkoformátových multifunkčních zařízení (položka 6122 Stroje, přístroje a zařízení), které slouží zejména pro tisk předtisků jednotlivých žádostí včetně mapových podkladů. Celková výše finančních prostředků vynaložených v rámci obnovy činila 6 574 tis. Kč.

(položka 5169 Nákup ostatních služeb). Dále byly čerpány finanční prostředky na zahraniční pracovní cesty, a to především na jednání řídicích výborů Evropské komise v Bruselu k problematice Společné zemědělské politiky EU.

K významným výdajům dále patřily výdaje na zajištění prostor a ostatních provozních podmínek pro zaměstnance SZIF (položky 5137 Drobný hmotný dlouhodobý majetek, 5139 Nákup materiálu, 5151 Studená voda, 5152 Teplo, 5153 Plyn, 5154 Elektrická energie, 5161 Poštovní služby, 5164 Nájemné, 5169 Nákup ostatních služeb a 5171 Opravy a udržování). V objektu Ve Smečkách byly realizovány stavební úpravy převzatých prostor v 1. patře za účelem jejich využití jako nových kancelářských prostor a byla zřízena nová zasedací místnost. V důsledku zaplavení suterénu budovy přívalem deštěm byla provedena sanace prostor a opatření k vyloučení dalších škod. V budově ve Štěpánské ulici byly rekonstruovány získané prostory ve 4. patře za účelem jejich využití jako kancelářských prostor a uskutečněna sanace suterénu včetně ekologické likvidace nefunkční a poškozené vzduchotechniky, klimatizačních jednotek a podlahových krytin. V roce 2014 byly dále realizovány výdaje spojené s průběžnou optimalizací dislokace pracovišť v souvislosti s organizačními změnami (malování, výměna podlahových krytin, drobné stavební úpravy).

V rámci položky 5166 Konzultační, poradenské a právní služby byla provedena zejména dopadová analýza reformy SZP na systém LPIS pro nové programové období EU. Jejím účelem bylo analyzovat a definovat základní standardy a požadavky na nový systém LPIS 2015, analyzovat implementaci tzv. greeningu reformy SZP, zajistit metodickou podporu implementace krajinných prvků, zpracovat střednědobou koncepci rozvoje systému LPIS v ČR s ohledem na nová pravidla SZP a návrh komplexního zajištění kontroly kvality systému LPIS dle standardů EU aj.

V oblasti výpočetní techniky (položka 6125 Výpočetní technika) byla provedena obměna serverové infrastruktury, která slouží pro podpůrné informační systémy a veškeré informační systémy mimo SAP celkem za 8 426 tis. Kč.

5.2.2. Ostatní investiční výdaje

V roce 2014 mělo dojít k zahájení zásadní obnovy GPS (položka 6122 Stroje, přístroje a zařízení) pro Oddělení inspekční služby a zaměstnance Krajských agentur pro zemědělství a venkov. Vzhledem k pozastavení veřejné zakázky budou přístroje pořízeny až v roce 2015.

Dle plánu obnovy vozového parku bylo v průběhu roku 2014 pořízeno 12 automobilů značky Škoda Fabia, 10 automobilů Škoda Yeti a 4 automobily Škoda Octavia. Nákup 10 služebních vozidel byl spolufinancován z technické pomoci Programu rozvoje venkova. V rámci transformace Krajských agentur pro zemědělství a venkov převedlo Ministerstvo zemědělství SZIF bezúplatně 8 služebních vozidel.

5.3. Technická pomoc Programu rozvoje venkova

V minulých letech bylo na Program rozvoje venkova uvolněno více finančních prostředků na úkor budoucích let a bylo schváleno více projektů, než odpovídalo plánovaným finančním alokacím a předpokládaným počtům administrovaných projektů. V důsledku administrace zvýšeného počtu projektů v letech 2009 až 2011 došlo od roku 2011 k navýšení kontrolní činnosti související s příjmem žádostí o proplacení u již zrealizovaných projektů, počtu posuzovaných hlášení o změnách a rovněž k výraznému navýšení počtu kontrol

ex-post. Pro zabezpečení zvýšené administrativní a kontrolní činnosti v rámci opatření Programu rozvoje venkova bylo vyčleněno celkem 95 až 110 zaměstnanců z regionálních odborů a centrály SZIF na práci spojenou výhradně s Programem rozvoje venkova (včetně závazků HRDP, které jsou již plně hrazeny z prostředků na PRV).

V roce 2014 byly v rámci projektu „Personální a mzdový aspekt při administraci PRV“ vyplaceny finanční prostředky celkem ve výši 34 479 tis. Kč. Na další neinvestiční výdaje a investiční výdaje hrazené z technické pomoci Programu rozvoje venkova byly čerpány finanční prostředky celkem ve výši 6 754 tis. Kč, z toho zejména na dopravní prostředky 2 538 tis. Kč, ultrabooky, dálkoměry, přenosné skenery a fotoaparáty pro terénní inspektory 1 495 tis. Kč, dálkový průzkum Země 1 173 tis. Kč, školení a vzdělávání 926 tis. Kč, systém sledování vazeb 360 tis. Kč.

V rámci technické pomoci Programu rozvoje venkova byly v roce 2014 vynaloženy finanční prostředky celkem ve výši 41 233 tis. Kč.

6. Stav zásob

Stav zásob SZIF k 31. prosinci 2014 činil:

v Kč

Druh zásob	
Zásoby spotřebního materiálu	1 588 710,67
Zásoby pohonných hmot	374 823,24
Zásoby celkem	1 963 533,91

5.4. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

V roce 2014 byla z Ministerstva práce a sociálních věcí čerpána dotace na projekt „Praxe platebních agentur EU - předávání znalostí a výměna zkušeností“ Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Program Lidské zdroje a zaměstnanost spadá mezi víceúčelové tematické cíle Konvergence, ale v oblastech aktivní politiky trhu práce, modernizace veřejné správy a veřejných služeb a mezinárodní spolupráce rovněž z prostředků pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

V rámci projektu se v roce 2014 uskutečnilo 8 studijních návštěv platebních agentur EU za účelem sdílení dobré praxe (32 účastníků), 64 zaměstnanců se zúčastnilo jazykových kurzů a 5 zaměstnanců jazykových zkoušek. Celkem byly čerpány finanční prostředky ve výši 2 206 tis. Kč, z toho zejména na jazykové vzdělávání 1 048 tis. Kč a cestovné v zahraničí 434 tis. Kč.

Na základě schválených monitorovacích zpráv za rok 2013 a první pololetí roku 2014 byly SZIF v roce 2014 proplaceny způsobilé výdaje ve výši 3 088 tis. Kč.

5.5. Souhrnné čerpání rozpočtu správních výdajů

Celkové zdroje SZIF na financování správních výdajů v roce 2014 dosáhly výše 2 351 055 tis. Kč. Dotace z kapitoly Ministerstva zemědělství na správní výdaje SZIF činila 1 723 472 tis. Kč. Dalšími zdroji byly podíl na dávkách z cukru ve výši 28 768 tis. Kč, zůstatek z roku 2013 ve výši 559 970 tis. Kč a ostatní příjmy (např. ostatní nedaňové příjmy, příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, příjmy na technickou pomoc Programu rozvoje venkova aj.) ve výši 38 845 tis. Kč.

Na správní výdaje SZIF byly v roce 2014 vynaloženy finanční prostředky celkem ve výši 1 377 044 tis. Kč.

7. Hodnota majetku

K 31. prosinci 2014 byla hodnota (brutto) dlouhodobého majetku SZIF následující:

v Kč

Druh majetku	
Software (účet 013)	2 989 804 499,94
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek (účet 018)	1 17 763 644,29
Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek (účet 019)	244 371,00
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí (účet 022)	304 027 029,39
Drobný dlouhodobý hmotný majetek (účet 028)	157 629 730,62
Kulturní předměty (účet 032)	473 610,00
Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji (účet 036)	907 500,00
Hodnota dlouhodobého majetku celkem	3 570 850 385,24

Inventurní soupisy majetku SZIF jsou uloženy v Odboru účtáren a reportingu.

8. Přehled pohledávek a závazků

Podle účetní evidence byl stav pohledávek a závazků k 31. prosinci 2014 následující:

v Kč

	Ve lhůtě splatnosti	Po lhůtě splatnosti
1. KRÁTKODOBÉ POHLEDÁVKY		
a) Společná zemědělská politika:		
Vratky podpor PP, PRV, HRDP	2 809 384,80	232 071 139,51
Sankce a penále	0,00	12 731 195,86
Poskytnuté zálohy na dotace	42 500 000,00	0,00
Pohledávky starého bloku	0,00	494 701 934,42
Ostatní krátkodobé pohledávky	272 308,11	11 571 334,29
Krátkodobé pohledávky - SZP celkem	45 581 692,91	751 075 604,08
b) Marketing:		
Ostatní krátkodobé pohledávky	329 120,00	0,00
Krátkodobé pohledávky - marketing celkem	329 120,00	0,00
c) Správní výdaje:		
Pohledávky za zaměstnanci	29 308,00	0,00
Poskytnuté zálohy	14 399 253,84	0,00
Ostatní krátkodobé pohledávky	27 908 119,80	195 596,50
Krátkodobé pohledávky - správní výdaje celkem	42 336 681,64	195 596,50
Krátkodobé pohledávky celkem	88 247 494,55	751 271 200,58
2. KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY		
a) Společná zemědělská politika:		
Závazky PP, SOT, PRV, HRDP	546 570 199,89	2 944 593,91
Zálohy na vratky	8 454 924,59	0,00
Kauce a záruky na licence a podpory SOT	392 564 826,51	0,00
Ostatní krátkodobé závazky	43 451 297,34	0,00

Krátkodobé závazky - SZP celkem	991 041 248,33	2 944 593,91
b) Marketing:		
Marketingové náklady	54 692 866,97	0,00
Krátkodobé závazky - marketing celkem	54 692 866,97	0,00
c) Správní výdaje:		
Zaměstnanci výplaty, srážky	24 541 614,00	0,00
Zaměstnanci zdravotní a sociální pojištění	14 304 519,00	0,00
Daň z příjmu placená zaměstnavatelem	3 691 590,00	0,00
Ostatní krátkodobé závazky	77 404 236,98	456 195,89
Krátkodobé závazky - správní výdaje celkem	119 941 959,98	456 195,89
Krátkodobé závazky celkem	1 165 676 075,28	3 400 789,80

Odbor legislativně právní eviduje k 31. prosinci 2014 pohledávky po lhůtě splatnosti v celkové výši cca 859 360 tis. Kč. Všechny pohledávky za dlužníky je možné rozdělit do několika skupin:

- Pohledávky, na které byly vydány exekuční tituly a kde v současné době probíhá některý ze způsobů výkonu rozhodnutí podle ustanovení zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění, tj. soudní výkon rozhodnutí (cca 0,76 mil. Kč).
- Pohledávky, na které byly vydány exekuční tituly a kde v současné době probíhá některý ze způsobů exekuce podle ustanovení § 90 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, v platném znění (cca 38,1 mil. Kč).
- Případy, kdy jsou dlužníci v konkurzu a pohledávky SZIF jsou do konkurzu řádně přihlášeny. SZIF čeká na rozdělení konkurzní podstaty nebo jiný způsob skončení konkurzu. Je otázkou, do jaké míry budou jednotlivé pohledávky uspokojeny (cca 103,2 mil. Kč).
- Případy, kdy je dlužník v insolvenční nebo v likvidaci a vymáhaná pohledávka byla přihlášena do insolvenčního řízení nebo do likvidace (cca 72,3 mil. Kč).
- Pohledávky představující např. neuhrazený dluh, které se nachází ve stádiu, kdy Odbor legislativně právní podal na dlužníka žalobu (cca 365 mil. Kč).
- Pohledávky, u kterých SZIF využil veškerých prostředků k jejich vymožení, avšak bezúspěšně. Subjekt již na uvedené adrese nesídlí, nevyvíjí žádnou činnost, nemá žádný movitý ani nemovitý majetek apod. (cca 55,3 mil. Kč).
- Pohledávky vzniklé z opatření uplatněných po vstupu do EU (vratky dotací, penále) - uváděna pouze část hrazená z EU (cca 224,7 mil. Kč).

Rozdíl mezi účetním a právním údajem o stavu pohledávek je způsoben:

- zařazením pohledávek SZIF, které dosud nenabývaly právní moci,
- pohledávkami, které jsou v odvolacím řízení,
- zápočty pohledávek,
- pohledávkami, které propadnou ve prospěch EU.

9. Kontrolní činnost

Významnou činnost SZIF představují kontroly oprávněnosti jednotlivých nároků a přidělených finančních prostředků. Do kontrolního systému řadíme administrativní kontroly a kontroly na místě. Administrativní kontroly jsou prováděny u 100 % podaných žádostí. V případě kontrol na místě se celková míra každoročně prováděných kontrol liší dle jednotlivých oblastí (cca 1 až 100 % podaných žádostí). Systém kontrol v rámci SZIF můžeme rozdělit do několika oblastí - oblast podpor pod IACS, oblast společné organizace trhu, oblast projektových opatření Programu rozvoje venkova a oblast operačních programů.

9.1. Oblast podpor pod IACS

V rámci podpor pod IACS probíhají kontroly na místě metodou dálkového průzkumu Země a metodou fyzických kontrol na místě. Kontrola metodou dálkového průzkumu Země se provádí nad družicovými snímky pořízenými ve spolupráci s Výzkumným střediskem Evropské komise JRC IPSC v Ispře (Itálie). Kontrola spočívá ve zpracování snímků, jejich vizuální interpretaci, kontrole údajů deklarovaných v žádosti a dalších podmínek. Výsledná zjištění kontroly jsou buď konečná, nebo slouží v odůvodněných případech jako podklad pro fyzické kontroly na místě prováděné zaměstnanci regionálních odborů SZIF, tzn. terénními inspektory. V rámci fyzických kontrol na místě jsou kontrolováni žadatelé, kteří nejsou vybráni ke kontrole metodou dálkového průzkumu Země. Cílem kontroly na místě je zjistit skutečný stav, porovnat jej s údaji deklarovanými v žádosti a ověřit, zda jsou plněny podmínky pro poskytnutí dotace, k jejichž plnění se žadatel zavázal podáním žádosti o pod-

poru. Fyzickou kontrolu na místě mohou provádět i pracovníci jiných organizací, na které delegoval SZIF část kontrolních pravomocí. Terénního inspektora mohou příležitostně doprovázet i úředníci jiných orgánů nebo úředníci orgánů EU. Výsledkem kontroly na místě je vždy protokol o kontrole s uvedenými kontrolními zjištěními.

Některá opatření jsou kontrolována v průběhu celého kalendářního roku. Kontroly dalších opatření mají charakter kampaní, kdy kontroly na místě jsou prováděny v období po podání žádosti a před vyplacením podpory.

V roce 2014 bylo v rámci přímých plateb kontrolováno 3 077 žádostí. V oblasti společné organizace trhu spadající pod IACS byla provedena kontrola 393 žádostí. U neprojektových opatření Programu rozvoje venkova bylo zkontrolováno 2 049 žádostí. V oblasti Horizontálního plánu rozvoje venkova byly realizovány kontroly 48 žádostí.

9.2. Oblast společné organizace trhu

U většiny opatření administrovaných v rámci společných organizací trhu (nemajících vazbu na plochu) je prováděna kontrola na místě ve 100 % případů. V případech, kde se 100% kontrola nevyžaduje, je výběr žadatelů ke kontrole na místě prováděn na základě analýzy rizik. Cílem kontrol na místě je ověření podmínek pro poskytnutí finančních podpor a dodržení pravidel stanovených legislativou ČR a EU. Při realizaci fyzických kontrol na místě se ověřuje, zda údaje deklarované žadatelem o podporu odpovídají skutečnosti a jsou splněny veškeré závazky a povinnosti žadatele. Ověřování rozhodných skutečností je zajišťováno inspekční službou regionálních odborů SZIF, Oddělením kontrol SOT na centrále SZIF a delegováním pravomocí na další organizace. Spolupráce s dalšími organizacemi se týká zejména kontrol, při kterých jsou předepsány odběry a analýzy vzorků.

V roce 2014 bylo v oblasti SOT provedeno celkem 584 kontrol včetně kontrol škol. Oddělení kontrol SOT na centrále realizovalo 52 kontrol na místě včetně škol, 1 nařízenou kontrolu a 6 doplňkových kontrol. Na regionálních odborech bylo provedeno 522 kontrol na místě včetně škol, 1 nařízená kontrola a 2 doplňkové kontroly. Dále bylo realizováno celkem 60 inspekčních kontrol zaměřených na sledování kontrolní činnosti terénních inspektorů, případně na vylepšení kontrolních postupů pro jednotlivé podpory, z toho 32 kontrol jednotlivými metodiky a 28 kontrol vedoucími oddělení inspekční služby (případně koordinátory SOT).

9.3. Oblast projektových opatření Programu rozvoje venkova

SZIF realizuje kontroly projektových opatření Programu rozvoje venkova v souladu s nařízením Komise (EU) č. 65/2011. Kontroly fyzické realizace projektu (správní kontroly) se skládají z administrativní kontroly, která se provádí u 100 % zaregistrovaných Žádostí o proplacení a kontroly na místě, která se u vybraných opatření provádí na vzorku operací. Kontroly na místě jsou realizovány na základě vhodného výběrového souboru před vyplacením finančních prostředků alespoň u 4 % veřejných výdajů každoročně vykázaných Evropské komisi a alespoň u 5 % veřejných výdajů vykázaných Evropské komisi během celého programového období. Tyto kontroly provádějí regionální odbory SZIF souběžně se správní kontrolou. Výběr vzorku ke kontrole zajišťují zaměstnanci centrály SZIF, kde se tyto kontroly

také důsledně vyhodnocují. U operací investičního charakteru, u kterých musí být zachován účel projektu po dobu 5-ti let od podpisu Dohody o poskytnutí dotace, se provádějí kontroly ex-post. Kontroly jsou realizovány u 1 % způsobilých výdajů, na které byla provedena konečná platba. Výběr vzorku ke kontrole ex-post a samotnou kontrolu projektů zabezpečují zaměstnanci centrály. V průběhu administrace Žádosti o dotaci a Žádosti o proplacení jsou prováděny neplánované kontroly.

V roce 2014 bylo v rámci projektových opatření Programu rozvoje venkova provedeno 5 860 kontrol fyzické realizace projektu (z toho 75 zaměstnanci centrály a 5 785 zaměstnanci regionálních odborů), 238 kontrol na místě zaměstnanci regionálních odborů a 128 kontrol ex-post zaměstnanci centrály.

9.4. Oblast operačních programů

9.4.1. Kontroly OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

Proplácení projektů OP Zemědělství bylo ukončeno k 31. prosinci 2008. V roce 2014 nebyly provedeny žádné kontroly fyzické realizace projektu. U příjemců pomoci bylo realizováno 11 kontrol ex-post, které se provádějí u opatření, u nichž je stanovena podmínka dodržování některých závazků příjemcem pomoci ještě po předepsanou dobu po ukončení realizace projektu. Tyto kontroly jsou prováděny minimálně u 3 % vzorků projektů, které mají v podepsaných Podmínkách uvedenou lhůtu vázanosti na projekt.

9.4.2. Kontroly OP Rybářství

V rámci OP Rybářství jsou kontroly prováděny dle nařízení Komise (ES) č. 498/2007.

Po ukončení realizace projektu a předložení Žádosti o platbu je před vyplacením finančních prostředků prováděna u 100 % zaregistrovaných Žádostí o platbu kontrola fyzické realizace projektu, která se skládá z administrativní kontroly a kontroly na místě. Kontrola je prováděna zaměstnanci regionálních odborů SZIF. V průběhu administrace Žádosti o dotaci, Žádosti o platbu i po proplacení finančních prostředků v době lhůty vázanosti projektu na účel mohou být prováděny neplánované kontroly. Dalším druhem kontroly jsou kontroly ex-post, které ověřují dodržování lhůty vázanosti projektu na účel po dobu stanovenou Rozhodnutím nebo Pravidly. Tyto kontroly se provádějí minimálně u 10 % vzorků způsobilých výdajů proplacených projektů. Výběr projektů je prováděn zaměstnanci centrály SZIF. Vlastní kontroly ex-post provádějí zaměstnanci regionálních odborů.

V roce 2014 bylo v rámci OP Rybářství realizováno 130 kontrol fyzické realizace projektu, 28 neplánovaných kontrol a 81 kontrol ex-post zaměstnanci regionálních odborů.

SZIF dbá na důkladné provádění kontrol jednotným způsobem u všech žadatelů při současném dodržování zásad efektivnosti a profesionality. Kontrolní systém SZIF vychází z legislativních požadavků a jeho správné nastavení je jedním ze základních předpokladů pro umožnění čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu a rozpočtu EU. Způsob realizace kontrol na místě je pravidelně probíráván kontrolním misím uskutečňovaným orgány

EK - DG Agri, Evropským účetním dvorem a dále kontrolními orgány ČR, kterým SZIF dokládá, zda jsou kontroly prováděny v dostatečném počtu, rozsahu a kvalitě.

10. Závěr

Státní zemědělský intervenční fond v roce 2014 významně přispěl k realizaci opatření Společné zemědělské politiky. Při své činnosti postupoval v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v platném znění a s nařízeními EU a vlády ČR vydanými k provádění Společné zemědělské politiky.

V roce 2014 byly v rámci Společné zemědělské politiky vyplaceny finanční prostředky celkem ve výši 37 599 637 tis. Kč. Dotace zemědělcům činily 37 390 997 tis. Kč, z toho 24 323 319 tis. Kč bylo vyplaceno na přímé platby, 509 992 tis. Kč na společnou organizaci trhu a 12 557 686 tis. Kč na Program rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova. Ostatní výdaje ve výši 208 640 tis. Kč představovaly zejména odvody finančních dávek, vrácení dávek z výroby cukru a úroky z jejich vrácení.

Pro další období je hlavní prioritou SZIF plynule navázat na nové programové období Společné zemědělské politiky 2014 až 2020 a zabezpečit administraci a kontrolu opatření SZP dle platných nařízení EU a příslušných nařízení vlády ČR.

Operační program Rybářství 2007 – 2013

Nařízením Rady (ES) č. 1198/2006 ze dne 27. července 2006 o Evropském rybářském fondu (dále jen „EFF“) byl zřízen EFF a stanoveny podmínky pro poskytování finančních prostředků do odvětví rybářství. Jeho prováděcím předpisem je nařízení Komise (ES) č. 498/2007 ze dne 26. března 2007. MZe zpracovalo Národní strategický plán pro odvětví rybářství na léta 2007 – 2013 (dále jen „NSP“) a Operační program Rybářství 2007 – 2013 (dále jen „OP Rybářství“). NSP byl schválen usnesením vlády ČR č. 854 ze dne 25. 7. 2007, předložen EK, která jej vzala na vědomí. OP Rybářství byl schválen usnesením vlády ČR č. 855 ze dne 25. 7. 2007, předložen EK a po dopracování dle požadavků EK byl schválen rozhodnutím Komise K (2007) 6441 dne 11. 12. 2007.

ČR využívá v OP Rybářství tři prioritní osy: osu 2 Akvakultura, zpracování produktů rybolovu a akvakultury a jejich uvádění na trh, osu 3 Opatření společného zájmu a osu 5 Technická pomoc.

V ose 2 jsou dotovány především investice do chovu ryb, jejich zpracování a uvádění na trh prostřednictvím opatření 2.1. Opatření pro produktivní investice do akvakultury a 2.4. Investice do zpracování a uvádění na trh. Dále opatření 2.2. Opatření na ochranu vodního prostředí má za cíl ochranu a zlepšování životního prostředí, udržování krajiny a tradičních charakteristik akvakulturních oblastí.

V ose 3 největší část zaujímá všeobecná propagace ryb a rybářství, dalšími dotovanými činnostmi jsou pilotní projekty, vysazování úhoře říčního do řek Labe a Odry, některé vzdělávací aktivity a propagace produktů uznaných podle nařízení Rady (ES) č. 510/2006. Osa 3 je realizována opatřeními 3.1. Společné činnosti, 3.2. Opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin, 3.3. Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně a 3.4. Pilotní projekty.

Osa 5 Technická pomoc je určena pro účinnou a efektivní realizaci OP Rybářství a pro přípravu navazujícího programovacího období.

Žádosti o dotaci z OP Rybářství byly poprvé registrovány v roce 2008.

V roce 2009 bylo proplaceno prvních 30 projektů v částce 17 486 tis. Kč dotace, z toho podíl EU činí 13 114 tis. Kč a podíl ČR 4 371 tis. Kč.

V roce 2010 bylo proplaceno 163 projektů v částce 172 668 tis. Kč dotace, z toho podíl EU činí 129 501 tis. Kč a podíl ČR 43 167 tis. Kč.

V roce 2011 bylo proplaceno 221 projektů v částce 217 35 tis. Kč dotace, z toho podíl EU činí 163 302 tis. Kč a podíl ČR 54 434 tis. Kč.

V roce 2012 bylo proplaceno 211 projektů v částce 129,4 mil. Kč dotace, z toho podíl EU činí 96,9 mil. Kč a podíl ČR 32,5 mil. Kč.

V roce 2013 bylo proplaceno 106 projektů v částce 77,3 mil. Kč dotace, z toho podíl EU činí 58,0 mil. Kč a podíl ČR 19,3 mil. Kč.

V roce 2014 bylo proplaceno 155 projektů v částce 77,9 mil. Kč dotace, z toho podíl EU činí 58,4 mil. Kč a podíl ČR 19,5 mil. Kč.

Celkový objem vyplacených podpor z OP Rybářství za období 2008–2014 představoval částku 692,5 mil. Kč, z toho největší podíl byl vyplacen v prioritní ose 2 na opatření 2.1., kam bylo směřováno téměř 55 % (tj. 379 mil. Kč).

Přehled čerpání finančních prostředků z OP Rybářství v letech 2013 - 2014 (mil. Kč)

Priorita/Opatření	2013			2014		
	EU	ČR	celkem	EU	ČR	celkem
2.1. Opatření pro produktivní investice do akvakultury	32,2	10,7	42,9	35,3	11,8	47,1
2.2. Opatření na ochranu životního prostředí	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
2.3. Opatření v oblasti zdraví zvířat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Investice do zpracování a uvádění na trh	0,5	0,2	0,7	2,0	0,7	2,7
Celkem prioritní osa 2	32,8	10,9	43,7	37,3	12,5	49,8
3.1. Společné činnosti	5,7	1,9	7,6	4,4	1,5	5,9
3.2. Opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin	7,1	2,4	9,5	6,7	2,2	8,9
3.3. Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně	0,8	0,3	1,1	3,8	1,3	5,1
3.4. Pilotní projekty	7,2	2,4	9,6	3,7	1,2	4,9
Celkem prioritní osa 3	20,8	7,0	27,8	18,6	6,2	24,8
Prioritní osa 5: Technická pomoc	4,4	1,4	5,8	2,5	0,8	3,3
OPERAČNÍ PROGRAM CELKEM	58,0	19,3	77,3	58,4	19,5	77,9

Pramen: MZe

Přehled čerpání finančních prostředků z OP Rybářství za období 2007 - 2014 (mil. Kč)

Priorita/Opatření	2007-2014		
	EU	ČR	celkem
2.1. Opatření pro produktivní investice do akvakultury	284,3	94,8	379,1
2.2. Opatření na ochranu životního prostředí	0,4	0,1	0,5
2.3. Opatření v oblasti zdraví zvířat	0,0	0,0	0,0
2.4. Investice do zpracování a uvádění na trh	26,2	8,7	34,9
Celkem prioritní osa 2	310,9	103,6	414,5
3.1. Společné činnosti	14,6	4,9	19,5
3.2. Opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin	32,1	10,7	42,8
3.3. Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně	120,4	40,1	160,5
3.4. Pilotní projekty	26,5	8,8	35,3
Celkem prioritní osa 3	193,6	64,5	258,1
Prioritní osa 5: Technická pomoc	14,9	5,0	19,9
OPERAČNÍ PROGRAM CELKEM	519,4	173,1	692,5

Pramen: MZe

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. – programy roku 2014

V roce 2014 byly Fondem poskytovány podpory v následujících podpůrných programech:

INVESTIČNÍ PROGRAMY

Formou podpory je poskytování finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení.

Investiční programy podpory podnikání jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivnosti, modernizaci, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů.

- **Program ZEMĚDĚLEC** (podpora je poskytována od 15. 8. 1999).

Hlavní program PGRLF, a.s. zaměřený na rozvoj investic zemědělských prvovýrobců, zejména na podporu pořízení zemědělské techniky.

Obdobně jako v roce 2013 byla konečná výše základní sazby podpory stanovena až po ukončení příjmu žádostí. V roce 2014 zůstala sazba podpory ve stejné výši jako v roce předchozím, tedy maximálně 2,5 % s 1% navýšením pro mladé zemědělce.

Příjem žádostí byl v roce 2014 zahájen 3. února a ukončen 30. září s tím, že od roku 2015 dozná uvedený program významných změn, a to i v důsledku změny právních předpisů Evropské unie.

PGRLF, a.s. se za dobu své existence stal významným zdrojem pro financování inovací zemědělské výroby, zejména zemědělské techniky a zemědělských staveb. Díky sledování účelovosti v žádostech o podporu od roku 2003 v rámci investičního programu Zemědělec má fond přehled o nejčastěji financovaných prostředcích, strojích nebo stavbách. Tak např. za posledních 12 let bylo díky podpoře fondu nakoupeno zemědělci 10 342 traktorů, 2 667 kombajnů a 1 791 nakladačů z celkového počtu 16 343 ks mobilních strojů. Dále bylo s podporou Fondu pořízeno 1 828 secích strojů, 1 625 lisů a 1 055 podmítačů z celkového počtu 16 086 nemobilních strojů a pořízeno celkem dalších 296 zemědělských technologií. V investiční výstavbě fond podpořil za období 2003 - 2007 novou výstavbu 155 objektů a rekonstrukci 147 objektů.

V průběhu roku 2014 bylo v rámci programu Zemědělec schváleno 3 410 žádostí s celkovou podporou ve výši 465 mil. Kč. Zemědělství podnikatelé tímto způsobem využijí pro další rozvoj svého podnikání a podporu své konkurenceschopnosti fondem podporované úvěry od komerčních bank ve výši 6 308 mil. Kč.

Multiplikační efekt v případě podpory úroků z investičních úvěrů i v roce 2014 dosahuje poměru 1 : 14, kdy za každý 1 mil. Kč vynaložený na poskytnuté dotace z národních zdrojů byly pořízeny investice do sektoru zemědělství v celkovém objemu téměř 14 mil. Kč.

- **Program Podpora nákupu půdy ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení úvěrů na nákup zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu a to v režimu podpory de minimis** (Podpora nákupu půdy de minimis – od roku 2013).

Příjem žádostí byl zahájen 1. října 2013 po zajištění finančních prostředků ve výši 100 mil. Kč. Ještě před vyčerpáním prostředků v roce 2014 došlo k jejich navýšení z dotace v posledním čtvrtletí roku 2014, a díky tomu je program pro podávání žádostí stále otevřený. Od 1. 7. 2014 došlo ke zvýšení maximální částky pro čerpání podpory de minimis z 7 500 EUR na 15 000 EUR pro sektor zemědělské prvovýroby a díky tomu mohlo dojít i k náležité úpravě podmínek programu. V rámci všech programů pro podporu nákupu půdy bylo již zemědělci nakoupeno téměř 67 tis. ha půdy s příslíbenou podporou Fondu ve výši 808 mil. Kč, přičemž celkové náklady na takto nakoupenou půdu jsou minimálně ve výši zprostředkovaných úvěrů v celkovém objemu 2 857 mil. Kč.

ELIMINACE RIZIK ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKÁNÍ

- **Program PODPORA POJIŠTĚNÍ** (od roku 2004)
Cílem programů na podporu pojištění je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným rizikům. Formou podpory je částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění a účelem je dosažení vyšší projištěnosti.
- **podprogram Podpora pěstiteli na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin**
Žádosti o poskytnutí finanční podpory na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin, jejíž výše byla stanovena na 18 % celkových nákladů spojených s pojištěním ostatních plodin a na 50 % celkových nákladů spojených s pojištěním speciálních plodin, byly přijímány od 1. března 2014 do 1. října 2014.
- **podprogram Podpora chovateli na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat**
Žádosti o poskytnutí finanční podpory na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat, jejíž výše byla stanovena na 50 % celkových nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat, byly přijímány od 1. března 2014 do 1. října 2014.
- **podprogram Poskytování finanční podpory pojištění produkce škošek s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin**
Žádosti o poskytnutí finanční podpory na úhradu nákladů spojených s pojištěním produkce škošek s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin, jejíž

výše byla stanovena na 30 % celkových nákladů spojených s pojištěním, byly přijímány od 1. srpna 2014 do 1. října 2014.

V rámci všech programů podpory pojištění bylo k 31. 12. 2014 celkem zpracováno 62 817 žádostí (smluv), z nichž bylo schváleno 61 831. Ke stejnému datu bylo Fondem na finančních podporách poskytnuto celkem 3 535 mil. Kč, z čehož již 3 290 mil. Kč bylo vyplaceno.

Plánovanou alokaci prostředků pro rok 2014, která počítala s finančními prostředky ve výši 250 mil. Kč, bylo možné díky zvýšené dotaci od ministerstva zemědělství navýšit, a díky tomu bylo možné udržet sazby podpory pojištění shodné s rokem 2013.

V rámci jednotlivých podprogramů podpory pojištění bylo v roce 2014 zaevidováno 6 470 žádostí (smluv) o podporu v celkové předpokládané výši 321 mil. Kč. Z důvodu ukončení platnosti legislativního základu pro poskytování podpory pojištění bylo nutné všechny žádosti před koncem roku projednat popř. schválit. Před koncem roku 2014 se podařilo vyplatit celkem téměř 76 mil. Kč k 1 173 uzavřeným smlouvám o podpoře pojištění.

Ostatní smlouvy budou uzavírány a vypláceny v roce 2015.

OSTATNÍ PROGRAMY

- **Program PODPORA VE FORMĚ ÚROČENÝCH „POVODŇOVÝCH“ PŮJČEK** (program od roku 2010)

Cílem programu bylo poskytnout finanční prostředky na obnovu provozu podniků zemědělských prvovýrobců a zpracovatelů zemědělské produkce, kterým byla způsobena škoda na neinvestičním majetku povodní, záplavou či přívalovým deštěm, přičemž účelem bylo pořízení neinvestičního majetku a základního stáda.

První kolo příjmu žádostí o poskytnutí podpory ve formě úročené půjčky bylo zahájeno 18. listopadu 2010 a ukončeno ke dni 31. prosince 2010. Posuzování žádostí přijatých v rámci prvního kola a poskytnutí podpory formou úročených půjček bylo realizováno v roce 2011. V rámci vyhodnocení žádostí bylo v roce 2011 celkem schváleno 14 žádostí s poskytnutými půjčkami v celkovém objemu 57,5 mil. Kč. V roce 2012 a 2013 probíhalo splácení těchto půjček podle splátkových kalendářů a splácení těchto půjček celkově vykazovalo pouze minimální delikvenci.

Druhé (zatím poslední) kolo příjmu žádostí bylo reakcí na povodně z června roku 2013. Parametry programu byly po schválení vládou mírně upraveny, čímž se prodloužila splatnost poskytnutých půjček z 2 na 5 let. Příjem žádostí byl otevřen v období od 6. listopadu do 31. prosince 2013. Vyhodnocení žádostí, uzavření smluv a poskytnutí půjček bylo realizováno začátkem roku 2014 a celkem bylo na úročené „povodňové“ půjčky poskytnuto 20 mil. Kč, jejichž splácení započalo již ve 3. čtvrtletí roku 2014.

V roce 2014 byla dále prováděna administrace a vypláceny finanční prostředky v rámci podpůrných programů, jejichž poskytování (přijímání a projednávání žádostí) bylo v minulých letech ukončeno. Zejména se jednalo o doplatky programů podpory úroků z provozních úvěrů (v rámci tzv. provozních nebo krizových programů) nebo výplaty podpory úroků z dlouhodobých investičních úvěrů určených na nákup půdy.

Další formou poskytování podpory PGRLF bylo v minulosti vydávání garancí za podporované úvěry klientů u bank.

V roce 2014 nebyla v rámci platných programů podpory PGRLF již vydávána žádná ručitelství prohlášení.

V roce 2014 Fond neuhradil žádné finanční prostředky za bankami uplatněné garance.

Výsledky PGRLF, a. s. - stav k 31. 12. 2014

Podle typu organizace	Počet žádostí	Z toho schváleno	Výše podporovaných úvěrů (tis. Kč)	Vydané garance (tis. Kč)	Přislíbené podpory (tis. Kč)	Dosud vyplacené podpory (tis. Kč)
SHR	22 867	21 517	33 534 248	6 129 411	5 749 884	5 096 327
s.r.o.	10 057	9 296	28 925 188	7 581 877	4 396 621	4 118 019
a.s.	11 145	10 612	58 800 590	12 118 682	8 241 170	7 838 400
ZD	10 190	9 772	35 605 604	7 957 356	5 467 917	5 339 121
Ostatní	302	266	1 170 881	213 718	155 106	143 939
ČR celkem	54 561	51 463	158 036 511	34 001 044	24 010 698	22 535 805
Podle typu programu						
Provoz	8 598	8 210	28 629 515	7 283 123	2 520 466	2 525 176
Vyrovnaní úrokového zatížení	1 068	1 029	4 642 690	1 717 558	87 302	87 014
Krise - Provoz	940	895	4 610 006	879 719	100 429	97 178
Krise - Zpracovatel - Provoz	140	122	3 058 200	782 750	46 647	46 780
Krise - PKF	6	2	28 000	25 670	1 264	1 534
Krise - Půda	303	283	485 519	0	32 431	32 710
LFA	419	410	808 578	720 098	59 456	59 464
Investice celkem	41 371	39 060	100 062 894	19 561 628	19 101 208	17 714 711
Zemědělec	8 579	7 770	31 067 493	16 009 660	10 184 883	10 207 603
I - zemědělec	31 170	29 934	65 483 301	3 300 201	8 027 464	6 806 319
I - zpracovatel	37	27	337 083	39 895	53 156	53 374
I - odbytová organizace	10	6	205 750	67 693	35 647	35 657
I - hygiena	27	19	546 096	144 179	113 214	113 232
I - půda	1 548	1 304	2 423 171	0	686 844	498 527
Podpora nákupu půdy - de minimis	630	497	948 576	0	88 809	3 619
Export	122	90	7 114 725	0	405 329	405 326
Lesy	71	61	294 356	52 468	44 512	46 874
Služby	536	475	3 782 088	2 780 912	1 249 050	1 241 616
Restituent	14	13	17 869	0	3 487	3 487
Nabyvatel	30	22	34 373	34 193	0	0
TOZ	212	196	544 149	162 925	0	0
Krmné obilí	101	98	2 974 974	0	270 307	270 317
Nezařazeno	0	0	0	0	0	0
Celkem	54 561	51 463	158 036 511	34 001 044	24 010 698	22 535 805
Krajina ¹⁾	4 220	3 963	-	-	-	-
Mládí ¹⁾	9 171	8 761	-	-	-	-
Agroregion ¹⁾	1 841	1 702	-	-	-	-
Povodně ¹⁾	450	439	-	-	-	-
KPV ¹⁾	1	1	-	-	-	-
Skot ¹⁾	634	589	-	-	-	-

¹⁾ Tyto programy nejsou zahrnuty do součtu ČR celkem.

Pramen: PGRLF, a.s.

Poznámky: ¹⁾ Tyto programy nejsou zahrnuty do součtu ČR celkem

Přehled pojištění 2004 - 2014 stav k 31. 12. 2014

Rok	Programy pojištění	Počet žádostí		Pojistné	Výše podpory	Sazba podpory	Skutečně vyplaceno v roce
		celkem	schváleno	v tis. Kč	v tis. Kč	v %	v tis. Kč
2004	Ostatní plodiny	2 410	2 382	505 082	151 524	30,00 %	184 544
	Hospodářská zvířata	2 245	2 228	234 223	35 132	15,00 %	
	celkem	4 655	4 610	739 305	186 656	25,25 %	
2005	Ostatní plodiny	2 541	2 513	480 641	144 191	30,00 %	73 477
	Hospodářská zvířata	2 223	2 176	227 252	34 087	15,00 %	
	celkem	4 764	4 689	707 893	178 278	25,18 %	
2006	Ostatní plodiny	2 548	2 523	405 880	142 057	35,00 %	264 848
	Speciální plodiny	390	386	119 186	59 593	50,00 %	
	Hospodářská zvířata	2 381	2 344	238 086	47 616	20,00 %	
	celkem	5 319	5 253	763 152	249 266	32,66 %	
2007	Ostatní plodiny	2 636	2 571	444 809	155 682	35,00 %	92 304
	Speciální plodiny	400	382	131 169	65 584	50,00 %	
	Hospodářská zvířata	2 194	2 129	195 227	39 045	20,00 %	
	celkem	5 230	5 082	771 205	260 311	33,75 %	
2008	Ostatní plodiny	2 908	2 853	611 494	214 022	35,00 %	263 645
	Speciální plodiny	442	426	157 934	78 967	50,00 %	
	Hospodářská zvířata	2 113	2 074	187 659	37 531	20,00 %	
	celkem	5 463	5 353	957 087	330 519	34,53 %	
2009	Ostatní plodiny	3 082	3 021	535 057	267 528	50,00 %	479 072
	Speciální plodiny	482	468	177 319	88 659	50,00 %	
	Hospodářská zvířata	2 210	2 162	176 622	88 310	50,00 %	
	Lesní školky	2	2	193	58	30,00 %	
	celkem	5 776	5 653	889 190	444 556	50,00 %	
2010	Ostatní plodiny	3 331	3 308	580 159	290 079	50,00 %	305 694
	Speciální plodiny	505	502	199 212	99 606	50,00 %	
	Hospodářská zvířata	2 187	2 165	169 050	84 525	50,00 %	
	Lesní školky	2	2	193	58	30,00 %	
	celkem	6 025	5 977	948 614	474 268	50,00 %	
2011	Ostatní plodiny	3 632	3 606	697 324	327 742	47,00 %	459 199
	Speciální plodiny	495	489	181 317	90 659	50,00 %	
	Hospodářská zvířata	2 290	2 267	163 334	76 767	47,00 %	
	Lesní školky	2	2	178	54	30,00 %	
	celkem	6 419	6 364	1 042 155	495 222	47,52 %	
2012	Ostatní plodiny	3 558	3 492	707 239	120 231	17,00 %	499 195
	Speciální plodiny	570	560	205 945	102 973	50,00 %	
	Hospodářská zvířata	2 172	2 121	153 322	61 329	40,00 %	
	Lesní školky	2	2	219	66	30,00 %	
	celkem	6 302	6 175	1 066 725	284 598	26,68 %	
2013	Ostatní plodiny	3 523	3 496	689 091	124 036	18,00 %	308 948
	Speciální plodiny	723	715	220 347	110 174	50,00 %	
	Hospodářská zvířata	2 146	2 126	152 808	76 404	50,00 %	
	Lesní školky	2	2	163	49	30,00 %	
	celkem	6 394	6 339	1 062 410	310 663	29,24 %	
2014	Ostatní plodiny	3 538	3 470	680 553	122 499	18,00 %	359 369
	Speciální plodiny	758	742	240 380	120 190	50,00 %	
	Hospodářská zvířata	2 172	2 122	156 389	78 195	50,00 %	
	Lesní školky	2	2	142	42	30,00 %	
	celkem	6 470	6 336	1 077 464	320 927	29,79 %	
celkem 2004 - 2014		62 817	61 831	10 025 200	3 535 263	35,92 %	3 290 295

Přehled o úhradách ze záruky v roce 2014

Program	Počet žádostí	Celková garance (tis. Kč)	Úhrady ze záruky	
			Uhrazeno (tis. Kč)	Vráceno (tis. Kč)
I - Zemědělec	0	0	0	0
Nabyvatel	0	0	0	0
Provoz	0	0	0	0
Služby	0	0	0	121
TOZ	0	0	0	148
Zemědělec	0	0	0	1 663
Celkem	0	0	0	1 933

Pramen: PGRLF, a.s.

Poznámka: TOZ = Trvale se obracející zásoby.

Změny národní a evropské legislativy v roce 2014

Národní legislativa v roce 2014

Ekonomické nástroje k podpoře zemědělství

Zákon č. 179/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2015)

Nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Nařízení vlády č. 308/2014 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých zemědělských podpor a nařízení vlády o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Nařízení vlády č. 309/2014 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých zemědělských podpor (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Vyhláška č. 202/2014 Sb., o způsobu výpočtu nároku na vrácení daně z minerálních olejů zaplacené v cenách některých minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě a způsobu a podmínkách vedení dokladů a evidence s nimi souvisejícími (pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2014)

Lesní hospodářství

Nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2014)

Vyhláška č. 132/2014 Sb., o ochraně a reprodukci genofondu lesních dřevin (pozn.: účinnost předpisu od 1. 8. 2014)

Myslivost

Zákon č. 357/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 4. 2015)

Nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2014)

Ochrana zvířat proti týrání

Vyhláška č. 299/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 419/2012 Sb., o ochraně pokusných zvířat (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Potravinářská výroba

Zákon č. 138/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 9. 2014)

Zákon č. 139/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Nařízení vlády č. 128/2014 Sb., o zrušení nařízení vlády č. 317/2012 Sb., kterým se stanoví formulář dokladu o původu některých druhů lihu, destilátu a některých druhů lihovin (pozn.: účinnost předpisu od 1. 9. 2014)

Nařízení vlády č. 211/2014 Sb., o stanovení rozsahu a podmínek informační povinnosti provozovatele potravinářského podniku v místě určení ve vztahu k některým druhům čerstvého ovoce, čerstvé zeleniny a brambor (pozn.: účinnost předpisu od 3. 10. 2014)

Nařízení vlády č. 212/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 125/2011 Sb., o stanovení informačních povinností příjemcům živočišných produktů v místě určení (pozn.: účinnost předpisu od 3. 10. 2014)

Vyhláška č. 159/2014 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 326/2001 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), g), h), i) a j) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších před-

pisů, pro maso, masné výrobky, ryby, ostatní vodní živočichy a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 13. 12. 2014)

Vyhláška č. 320/2014 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení ve vztahu k některým druhům potravin (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Půda, Státní pozemkový úřad a pozemkové úpravy

Nařízení vlády č. 218/2014 Sb., o stanovení rezervy státních pozemků pro uskutečňování rozvojových programů státu (pozn.: účinnost předpisu od 1. 11. 2014)

Vyhláška č. 13/2014 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav (pozn.: účinnost předpisu od 1. 2. 2014)

Vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Rostlinné komodity

Zákon č. 263/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Vyhláška č. 42/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin (pozn.: účinnost předpisu od 31. 3. 2014)

Vyhláška č. 73/2014 Sb., o požadavcích na národní referenční laboratoře a referenční laboratoře v oblasti činností vymezených zákonem o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském (pozn.: účinnost předpisu od 29. 4. 2014)

Vyhláška č. 91/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užité hodnoty odrůd, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2014)

Vyhláška č. 131/2014 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv (pozn.: účinnost předpisu od 1. 8. 2014)

Rostlinolékařská péče

Vyhláška č. 104/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 9. 6. 2014)

Vyhláška č. 207/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2014)

Strukturální politika a ekologie v zemědělství

Zákon č. 179/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Nařízení vlády č. 29/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů, a některá související nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2014)

Nařízení vlády č. 117/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2014)

Nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Nařízení vlády č. 308/2014 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých zemědělských podpor a nařízení vlády o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Nařízení vlády č. 309/2014 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých zemědělských podpor (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Státní zemědělský intervenční fond

Zákon č. 179/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Nařízení vlády č. 29/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů, a některá související nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2014)

Nařízení vlády č. 142/2014 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhu se zemědělskými produkty v oblasti vinohradnictví a vinařství (pozn.: účinnost předpisu od 1. 8. 2014)

Nařízení vlády č. 143/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 245/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhu s vínem, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 8. 2014)

Nařízení vlády č. 156/2014 Sb., o stanovení výše úroku z přeplatku na dávce z výroby v odvětví cukru pro hospodářský rok 2004/2005 (pozn.: účinnost předpisu od 31. 7. 2014)

Nařízení vlády č. 157/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 478/2009 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních (pozn.: účinnost předpisu od 1. 8. 2014)

Nařízení vlády č. 269/2014 Sb., o některých podmínkách k provádění společné organizace trhu s konopím pěstovaným na vlákno (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Nařízení vlády č. 282/2014 Sb., o některých podmínkách k provádění společné organizace trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků (pozn.: účinnost předpisu od 1. 4. 2015, část od 1. 1. 2015)

Nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Nařízení vlády č. 308/2014 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých zemědělských podpor a nařízení vlády o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Nařízení vlády č. 309/2014 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých zemědělských podpor (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Veterinární péče

Zákon č. 139/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2015)

Zákon č. 264/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 29. 12. 2014)

Nařízení vlády č. 212/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 125/2011 Sb., o stanovení informačních povinností příjemcům živočišných produktů v místě určení (pozn.: účinnost předpisu od 3. 10. 2014)

Vyhláška č. 82/2014 Sb., o kadáverech zvířat v zájmovém chovu (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2014)

Vyhláška č. 133/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 377/2003 Sb., o veterinárních kontrolách dovozu a tranzitu zvířat ze třetích zemí, ve znění vyhlášky č. 259/2005 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 8. 2014)

Vyhláška č. 134/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 290/2008 Sb., o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury a na produkty akvakultury, o opatřeních pro předcházení a zdočování některých nákaz vodních živočichů, ve znění vyhlášky č. 59/2013 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 16. 11. 2014)

Vyhláška č. 286/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 382/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 29. 12. 2014)

Vyhláška č. 313/2014 Sb., o označování a pasech psů, koček a fretek v zájmovém chovu při jejich neobchodních přesunech (pozn.: účinnost předpisu od 29. 12. 2014)

Vyhláška č. 11/2015 Sb., kterou se mění vyhláška č. 289/2007 Sb., o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, ve znění vyhlášky č. 61/2009 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2015)

Vodní hospodářství

Vyhláška č. 48/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 4. 2014)

Vyhláška č. 49/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládnutí povodňových rizik

Evropská legislativa v roce 2014

Z hlediska obsahového, poté co byl v r. 2013 přijat „legislativní balíček“ základních nařízení pro fungování **Společné zemědělské politiky**, se legislativní činnost v této oblasti v r. 2014 soustředila především na přijímání prováděcích aktů, které přispívají k aplikaci nařízení v rámci „balíčku“ v jednotlivých členských státech. Pro oblast **přímých plateb** (nařízení EP a Rady (EU) č. 1307/2013) tak byla přijata nařízení Komise v přenesené pravomoci, související např. s režimy plateb a platbami na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Pro oblast tzv. **horizontálního nařízení** (nařízení EP a Rady (EU) č. 1306/2013) byla přijata řada nařízení Komise v přenesené pravomoci, resp. prováděcích nařízení, která např. upřesňují podmínky pro integrovaný administrativní a kontrolní systém, podmínky pro zamítnutí nebo odnětí plateb či správní sankce uplatňované na přímé platby, zpřesňují výdaje na veřejnou intervenci, pokud jde o platební agentury a další subjekty, nebo se týkají finančního řízení, schvalování účetní závěrky, transparentnosti či použití eura. V rámci **společné organizace trhu** (nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013) byla přijata nařízení Komise v přenesené pravomoci týkající se odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, schématu ovoce a zelenina do škol a také nařízení související s programy podpory v odvětví vína. **Oblast rozvoje venkova** (nařízení EP a Rady (EU) č. 1305/2013) byla upřesněna a doplněna nařízeními Komise v přenesené pravomoci, resp. prováděcími nařízeními, která se týkají zejména úpravy podpory v rámci EZFRV a fungování Evropské sítě pro rozvoj venkova a sítě Evropského inovačního partnerství. Upravena byla také oblast prováděcích kontrol IACS, společného rámce pro monitoring a hodnocení SZP a otázky související s finančním řízením a kontrolou. V oblasti **tržních řádů** pak byla přijata nařízení, týkající se celních kvót, resp. množstevních omezení pro vývoz komodit cukru a izoglukózy. V sektoru vína, vinohradnictví a vinařství bylo přijato nařízení EP a Rady (EU) č. 251/2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1601/91. V rámci oblasti **propagace zemědělských produktů** bylo přijato nařízení EP a Rady (EU) č. 1144/2014 o informačních a propagačních opatřeních na podporu zemědělských produktů na vnitřním trhu a ve třetích zemích a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 3/2008. V případě **ekologického zemědělství** bylo přijato nařízení EP a Rady (EU) č. 511/2014 o opatřeních pro dodržování pravidel, která vyplývají z Nagojského protokolu o přístupu ke genetickým zdrojům a spravedlivém a rovnocenném sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání, ze strany uživatelů v Unii. V návaznosti na ukončenou revizi pravidel pro **poskytování veřejných podpor** Evropská komise na konci června 2014 završila proces modernizace veřejných podpor zveřejněním balíčku nových předpisů v Úředním věstníku EU. Nová pravidla vstoupila v platnost 1. července 2014 a budou platit do 31. prosince 2020. Jedná se o následující předpisy k poskytování veřejných podpor dotýkající se oblasti zemědělství (včetně zpracování zemědělských výrobků a jejich uvádění na trh), lesnictví a rozvoje venkova: nařízení Komise (EU) č. 702/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem; Pokyny Evropské unie ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve

venkovských oblastech na období 2014 až 2020; nařízení Komise (EU) č. 651/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem. Co se týče odvětví rybolovu a akvakultury, bylo rovněž přijato nové nařízení k podpoře *de minimis*, a to nařízení Komise (EU) č. 717/2014 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* v odvětví rybolovu a akvakultury, kde zůstal zachován strop maximální možné podpory ve stejné výši jako v předchozím období. Evropská komise následně doplnila balíček nařízení k blokovým výjimkám o nařízení Komise (EU) č. 1388/2014, kterým se určité kategorie podpory pro podniky působící v oblasti produkce, zpracování a uvádění produktů rybolovu a akvakultury na trh prohlašují za slučitelné s vnitřním trhem podle článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie.

V oblasti **potravin a ochrany spotřebitele** byla nově právně upravena oblast tabáku (Směrnice EP a Rady 2014/40/EU o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků a o zrušení směrnice 2001/37/ES) a oblast medu (Směrnice EP a Rady 2014/63/EU, kterou se mění směrnice Rady 2001/110/ES o medu). V roce 2014 bylo také např. novelizováno nařízení EP a Rady (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, přijato bylo rovněž prováděcí nařízení Komise (EU) č. 828/2014 o požadavcích na poskytování informací o nepřítomnosti či sníženém obsahu lepků v potravinách spotřebitelům. Také prostřednictvím prováděcích nařízení Komise byly do rejstříku CHZO zapsány Hořické trubičky (č. 227/2014), Lomnické suchary (č. 326/2014) a Třeboňský kapr (č. 57/2014).

V oblasti **veterinární** bylo přijato z hlediska horizontálního dopadu důležité nařízení EP a Rady, kterým se stanoví pravidla pro řízení výdajů v oblasti potravinového řetězce, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat a zdravých rostlin a rozmnožovacího materiálu rostlin, kterým se mění směrnice Rady 98/56/ES, 2000/29/ES a 2008/90/ES, nařízení (ES) č. 178/2002, (ES) č. 882/2004 a (ES) č. 396/2005, směrnice 2009/128/ES a nařízení (ES) č. 1107/2009 a kterým se zrušují rozhodnutí Rady 66/399/EHS, 76/894/EHS a 2009/470/ES, které především stanovuje a určuje míru spolufinancování a uznatelné náklady, včetně postupů pro přiznání finanční podpory ze strany EU. Dále bylo přijato nařízení Komise (EU) č. 216/2014 a prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1114/2014, kterými se mění nařízení (ES) č. 2075/2005, kterým se stanoví zvláštní předpisy pro úřední kontroly trichinel v mase, nařízení Komise (EU) č. 217/2014, kterým se mění nařízení (ES) č. 2073/2005, pokud jde o salmonelu u jatečně upravených těl prasat, nařízení Komise (EU) č. 218/2014, kterým se mění přílohy nařízení EP a Rady (ES) č. 853/2004 a (ES) č. 854/2004 a nařízení Komise (ES) č. 2074/2005, nařízení Komise (EU) č. 219/2014, kterým se mění příloha I nařízení EP a Rady (ES) č. 854/2004, pokud jde o zvláštní požadavky na prohlídky po porážce prasat domácích, nařízení Komise (EU) č. 633/2014, kterým se mění příloha III nařízení EP a Rady (ES) č. 853/2004 a příloha I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004, pokud jde o zvláštní požadavky na nakládání s velkou volně žijící zvěří a na prohlídku po porážení volně žijící zvěře, nařízení Komise (EU) č. 592/2014, kterým se mění nařízení (EU) č. 142/2011, pokud jde o používání vedlejších produktů živočišného původu a získaných produktů jako paliva ve spalovacích zařízeních, prováděcí nařízení Komise (EU) č. 846/2014, kterým se mění příloha D směrnice Rady 92/65/EHS, pokud jde o podmínky pro dárcovská zvířata z čeledi koňovitých, nařízení Komise (EU)

č. 1137/2014, kterým se mění příloha III nařízení EP a Rady (ES) č. 853/2004, pokud jde o zpracování některých drobnů ze zvířat určených k lidské spotřebě, nařízení Komise (EU) č. 1148/2014, kterým se mění přílohy II, VII, VIII, IX a X nařízení EP a Rady (ES) č. 999/2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií, prováděcí rozhodnutí Komise 2014/92/EU o změně přílohy II rozhodnutí 97/794/ES, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla ke směrnici Rady 91/496/EHS, pokud jde o veterinární kontroly živých zvířat dovážených ze třetích zemí a prováděcí rozhodnutí Komise 2014/709/EU o veterinárních opatřeních pro tlumení afrického moru prasat v některých členských státech a o zrušení prováděcího rozhodnutí 2014/178/EU.

V oblasti **fyto-sanitární** byl přijat důležitý horizontální předpis (pozn.: týká se oblasti *potravinového řetězce, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat a zdravých rostlin a rozmnožovacího materiálu rostlin*) - nařízení EP a Rady (EU) č. 652/2014, kterým se stanoví pravidla pro řízení výdajů v oblasti potravinového řetězce, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat a zdravých rostlin a rozmnožovacího materiálu rostlin, kterým se mění směrnice Rady 98/56/ES, 2000/29/ES a 2008/90/ES, nařízení EP a Rady (ES) č. 178/2002, (ES) č. 882/2004 a (ES) č. 396/2005, směrnice EP a Rady 2009/128/ES a nařízení EP a Rady (ES) č. 1107/2009 a kterým se zrušují rozhodnutí Rady 66/399/EHS, 76/894/EHS a 2009/470/ES. V oblasti *rozmnožovacího materiálu/osiva a sadby/odřůdy* byl přijat balíček směrnic, který souvisí se směrnicí k uvádění rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin a ovocných rostlin určených k produkci ovoce na trh a který aktualizuje a harmonizuje uceleně režim nastavený směrnicemi z roku 1993. Jedná se o prováděcí směrnici Komise 2014/96/EU o požadavcích na označování, uzavírání a balení rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin a ovocných rostlin určených k produkci ovoce, spadajících do oblasti působnosti směrnice Rady 2008/90/ES, prováděcí směrnici Komise 2014/97/EU, kterou se provádí směrnice Rady 2008/90/ES, pokud jde o registraci dodavatelů a odrůd a společný seznam odrůd a o prováděcí směrnici Komise 2014/98/EU, kterou se provádí směrnice Rady 2008/90/ES, pokud jde o zvláštní požadavky na rody a druhy ovocných rostlin uvedených v příloze I uvedené směrnice, zvláštní požadavky na dodavatele a podrobná pravidla pro úřední inspekce. Dále byla přijata prováděcí směrnice Komise 2014/20/EU o vymezení tříd Unie pro základní a certifikovanou sadbu brambor a o podmínkách a označování těchto tříd a prováděcí směrnice Komise 2014/21/EU o minimálních podmínkách a třídách Unie pro sadbu brambor předcházející základní sadbě brambor. V oblasti *zdraví rostlin/ochrana rostlin proti škodlivým organismům* byla přijata řada rozhodnutí týkajících se mimořádných opatření proti určitým škodlivým organismům, v případě přípravků na ochranu rostlin pak bylo přijato několik desítek nařízení, která se týkají povolení účinných látek, resp. doplňují požadavky na údaje o účinných látkách a přípravcích na ochranu rostlin pro účely schvalování či obnovení schválení k zajištění jednotného a harmonizovaného přístupu k posuzování těchto údajů (nařízení Komise č. 1136/2014, kterým se mění nařízení (EU) č. 283/2013, pokud jde o přechodná opatření použitelná na postupy týkající se přípravků na ochranu rostlin).

V oblasti **Společné rybářské politiky** bylo přijato nařízení EP a Rady (EU) č. 508/2014 o Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nařízení EP a Rady (EU) č. 1255/2011.

ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA

ROSTLINNÁ VÝROBA

Výrobní faktory rostlinné výroby

Počasí

Rok 2014 byl s průměrnou teplotou 9,4 °C teplotně mimořádně nadnormální (2,0 °C nad dlouhodobým průměrem 1961–90). V České republice se rok 2014 stal nejteplejším od roku 1961, kdy jsou průměry pro ČR připravovány. Byl o 0,3 °C teplejší než zatím nejteplejší roky 2000 a 2007. Teplotní odchylka v jednotlivých měsících kolísala od +3,7 °C v březnu (teplotně silně nadnormální měsíc) až po –0,5 °C v srpnu (měsíc teplotně normální). Teplotně silně nadnormální březen 2014 s průměrnou teplotou 6,1 °C a březen v roce 1990 se stejnou průměrnou teplotou jsou nejteplejšími březny od roku 1961. Jen dva měsíce (květen a srpen) byly chladnější než by odpovídalo dlouhodobému průměru. Průměrný roční srážkový úhrn 674 mm dovoluje označit rok jako srážkově normální (0,3 % pod dlouhodobým průměrem). Nejvíce srážek napadlo v České republice v květnu (v průměru 114 mm, což bylo 155 % dlouhodobého průměru) a nejméně v únoru (v průměru jen 10 mm, to je 26 % dlouhodobého průměru). Měsíce květen, červenec a září byly nadnormální, průměrný úhrn srážek v srpnu a říjnu byl vyšší než dlouhodobý průměr, ale zůstal v intervalu pro normální srážky. Měsíc listopad byl podnormální, únor a červen byly silně podnormální. Celkově napršelo v pěti měsících více a v sedmi měsících méně, než by odpovídalo dlouhodobému průměru.

Zima roku 2014 byla velmi teplá, suchá a v nížinách prakticky bez sněhové pokrývky. Přezimování za těchto podmínek probíhalo dobře, půda nebyla zamrzlá a porosty vegetovaly prakticky celou zimu. Zima byla jednou z nejteplejších v celé historii meteorologického sledování. Silné mrazy s minimálními teplotami pod –10 °C byly zaznamenány pouze během tří dnů a to ve třetí lednové dekádě. Co se týká srážkových poměrů, tak se celkově letošní zima zařadila k těm sušším díky absenci sněhových srážek. Došlo tak k dobrému zakořenění a odnožení rostlin a postupnému zapojení a vyrovnání i později setých a mezerovitých nebo nevyrovnaných porostů. Ačkoliv trval dlouhodobý srážkový deficit, rostliny zřejmě dovedly využít zásobu vody z ornice (na středních a těžších půdách) a dále využily tzv. horizontální srážky, tj. vláhu ze silnějších mlh a ros. Mírný průběh zimy umožnil bezproblémové přezimování téměř všech porostů ozimů.

Jaro nastoupilo velmi časně, v nížinách již koncem února a ve středních a vyšších oblastech začátkem března. Ozimé plodiny byly tak na začátku jara nejen ve velmi dobré kondici, ale i ve 2 až 3 týdenním vegetačním předstihu proti normálnímu dlouhodobému vývoji. Vegetační období s průměrnou denní teplotou alespoň 5 °C, které trvá minimálně šest po sobě následujících dní, začalo v roce 2014 již 6. března. Průměrné denní teploty

se v tomto období pohybovaly kolem 6–7 °C a maximální teplota dosahovala až 16 °C. Většina porostů se nacházela ve fázích plného odnožování s často nadstandardním počtem odnoží. Březen 2014 byl měsícem abnormálně teplým a také mimořádně suchým. Také v dubnu pokračoval teplejší a sušší ráz počasí. Jarní obiloviny se podařilo zasít z důvodu časného jara včas – většina ploch byla zaseta do začátku dubna. V oblastech, kde se sejí luskoviny, zejména hrách už v březnu, byly porosty zakládány o 3–4 týdny dříve než obvykle. Porosty jarních obilovin vzešly rychle, byly celkově zapojené a vyrovnané. Na porostech řepky se místy negativně promítly ranní mrazíky v půlce dubna (pomrznutí květních orgánů – neoppylené, prázdné šešule).

Až měsíc květen 2014 ukončil více jak půlroční sérii teplotně nadprůměrných měsíců, neboť přinesl počasí teplotně i srážkově normální. Průměrná měsíční teplota dosáhla 14 °C s odchylkou od dlouhodobého průměru –0,5 °C a průměrnou sumu srážek 74,9 mm, což je 113 % k průměrnému dlouhodobému úhrnu měsíce května. Toto napomohlo rostlinám k tomu, aby se v dostatečné míře výrazně formovaly výnosové prvky. V průběhu května s ochlazením a srážkami došlo i k vegetačnímu zpomalení všech porostů. První letní den v roce se vyskytl 19. května ve Staňkově (okres Domažlice) a v dalších dnech na mnoha stanicích. V poslední dekádě května se vyskytly první dny s tropickou nocí. Na konci května byly v intenzivních bouřkách ve východní části Čech a na Moravě zaznamenány přívalové srážky s vysokými úhrny srážek. Přívalové deště způsobily škody především na kvetoucích plodinách a zaplavily pole. Výjimku tvořila jižní Morava, kde se deficiencie vláhy prohlubovala a způsobovala abiotikózní žloutnutí porostů. Chladnější počasí pozastavilo vývoj řady chorob a škůdců. U řady porostů v ČR došlo k poléhání. Následkem tohoto počasí se v průběhu května začaly vyskytovat silné infekce padlí, tečkované listové skvrnitosti pšenice. Délka kvetení řepky v letošním roce se díky doplnění vody a relativně nízkým teplotám protáhla na 5 až 6 týdnů, což naposledy bylo v historicky výnosově neúspěšnějším roce 2004. Díky nataženému kvetení dostaly dostatek prostoru i porosty slabší, které se podstatně vylepšily.

V červnu se po nočním vyjasnění vyskytovala velká denní amplituda teploty. Nejteplejším dnem v roce byl 10. červen, kdy byl zaznamenán tropický den na celém území ČR. Později od června se začaly lokálně vyskytovat silné výskyty žluté rzivosti pšenice, spolu s houbovými chorobami došlo k masivním náletům mšic do porostů obilnin. Z dalších hmyzích škůdců nelze opominout výrazné výskyty obaleče obilního a lokálně vysoká poškození bejlmorkou sedlovou. V průběhu června a července byly sledovány v porostech pšenice časté intenzivní

výskyty feosferiové skvrnitosti pšenice. Díky průběhu počasí a vlivem polehnutí porostů se objevovaly silnější výskyty chorob pat stébel. Teploty v období června a července podnítily rozvoj infekcí v klasech původci růžovnění klasů.

Od května do sklizně se rychle střídala krátká období sucha a vysokých teplot s chladnými a deštivými. Srážky byly na mnoha místech příválové. Srážkově bohaté měsíce květen, červenec a srpen umožnily prodloužení vegetace, což pomohlo k postupnému dozrávání a tvorbě vyšší HTZ (hmotnosti tisíce zrn) obilovin. Na druhou stranu častý a intenzivní déšť způsobil negativní jevy, jakými bylo podmáčení pozemků, posunutí termínů a prodloužení sklizně obilovin, pokles kvalitativních parametrů zrna a následně i pozdější setí obilovin pro sklizeň 2015. První polovina sklizně obilovin (cca do konce měsíce července) proběhla za optimálních klimatických podmínek, druhá polovina sklizně roku 2014 byla přerušována velmi častými a vydatnými srážkami, které způsobily snížení některých kvalitativních parametrů sklizeného zrna. Hlavní sklizeň řepky proběhla ve druhé polovině července za velice dobrých podmínek, ovšem zbylých 15 % plochy se díky již méně příznivému počasí z pohledu srážek sklízelo postupně až do konce druhé dekády srpna. V srpnu se podařilo sklídit i veškerou produkci luskovin.

Na začátku září bylo ukončeno více než 25 dní trvající chladné počasí a 4. září byl zaznamenán letní den (teplota nad 25 °C) s teplotou nad 27 °C. Tlaková níže Biggy přinesla na konci první a na začátku druhé dekády září do střední Evropy deštivé počasí. Na mnoha místech jižní Moravy byly zaznamenány vyšší denní srážkové úhrny. Poslední letní den se na našem území vyskytl 9. října. Na srážky bohaté počasí na přelomu srpna a září komplikovalo zakládání nových porostů řepky a následně zpoz-

dilo také výsev ječmene a pšenice. Ty byly často vysety až tři týdny nebo i měsíc po agrotechnickém termínu. To způsobilo, že porosty byly v období vysokého rizika infekce na přelomu září a října ještě velmi mladé a tím náchylné. V podzimním období byly pozorovány četné výskyty mšice broskvoňové v porostech mladých řepek. Mšice broskvoňová měla v letošním roce nadprůměrnou a časnou migraci, která mohla přenosem viróz ohrozit porosty sadbových brambor v raných vývojových fázích. 22. října byly na celém území zaznamenávány trvalé, místy vydatné, frontální srážky. První sněhová pokrývka v zimním půlroce 2014/2015 byla zaznamenána až 23. října. Začátek listopadu přinesl do střední Evropy návrat teplého počasí, což napomohlo rychlému vzházení ozimů, ale bohužel, i dalšímu letu mšic.

Dne 1. prosince odpoledne se začala na téměř celém území vytvářet ledovka a problémy hlavně v trolejové dopravě přetrvávaly až do 3. 12. V polovině měsíce byly v Česku zaznamenány projevy hluboké tlakové níže Engel, která z oblasti Islandu postupovala nad Skandinávii a ve dnech 18. a 19. prosince způsobila na našem území zesílení větru. Na konci prosince jsme se dočkali velmi nízkých teplot. Výška sněhové pokrývky minimálně 10 cm se alespoň na horách začala tvořit až po 12. prosinci.

Výživa rostlin

Ve srovnání s rokem 2013 došlo, jak vyplývá z níže uvedené tabulky, k mírnému zvýšení spotřeby živin v minerálních hnojivech. Celková spotřeba čistých živin dodaných minerálními hnojivými činila 117,43 kg na 1 ha zemědělské půdy. Na základě informací ČSÚ bylo v roce 2014 kalkulováno s výměrou tzv. „využívané zemědělské půdy“ 3 515 tis. hektarů.

Spotřeba živin v kg na 1 ha zemědělské půdy – minerální hnojiva

Rok	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	Celkem/ha	Celkem tis. tun čistých živin
2001	72,6	12,3	7,3	92,2	394,716
2002	72,3	12,2	7,7	92,2	368,850
2003	60,6	11,7	7,3	79,6	318,604
2004	75,8	13,7	9,9	99,4	401,708
2005	73,2	11,7	7,7	92,6	370,529
2006	77,4	11,7	9,4	98,5	393,956
2007	83,8	15,3	9,9	109,1	436,114
2008	85,4	13,8	11,4	110,6	442,377
2009	63,4	4,3	0,3	68,0	272,000
2010	76,7	8,9	7,5	93,2	327,968
2011	100,7	11,3	6,5	118,5	415,175
2012	98,9	12,2	6,5	117,6	414,671
2013	94,18	11,83	7,03	113,04	398,072
2014	92,64	13,07	11,72	117,43	412,819

Spotřeba vápenatých hmot v ČR

Rok	Celková spotřeba (v tis. t)
2001	212
2002	201
2003	171
2004	141
2005	93,1
2006	103
2007	229
2008	180
2009	200
2010	118
2011	173
2012	201
2013	253
2014	283

Pramen: MZe

Hnojení statkovými hnojivy

V roce 2014 bylo statkovými a organickými hnojivy dodáno 27,3 kg N, 15,1 kg P₂O₅ a 26,3 kg K₂O na hektar zemědělské půdy (vztaženo k využívané půdě 3 515 tis. ha). Celkový výnos čistých živin ze statkových a organických hnojiv byl 68,7 kg/ha. V roce 2014 byl poprvé do této statistiky započítán vstup živin v digestátu. Vzhledem k nárůstu počtu zemědělských bioplynových stanic (BPS) v ČR v posledních letech, které produkují téměř 8 mil. t digestátu, bylo totiž touto formou v roce 2014 dodáno do půdy v průměru 12,0 kg N, 3,6 kg P₂O₅, 8,0 kg K₂O. Část statkových hnojiv již není použita ke hnojení, ale je dodávána do BPS, jako vstupní surovina. Živiny ze vstupujících statkových hnojiv (kejda, hnůj) tvoří odhadem polovinu živin ve výsledném digestátu. Druhá polovina živin pochází z biomasy vstupující do BPS (zejména kukuřice) a o toto množství živin je vlastně navýšen přívod živin do půdy organickým hnojením. (Zdroj VÚRV, v.v.i.)

Velikost kapacita a stav zařízení na skladování hnojiv

Nové údaje svědčí o tom, že kapacita skladovacích prostor se postupně dostává do souladu s legislativními požadavky. Je to z důvodů možnosti čerpat dotace na výstavbu, nebo rekonstrukci těchto prostor v rámci Operačního programu Zemědělství.

Ochrana rostlin

Výskyty škodlivých organismů a poruch v roce 2014

OBILOVINY

Pšenice setá, ječmen setý, oves setý, žito seté

Škodlivé výskyty **růžové sněžné plísňovitosti** obilnin /plíseň sněžná/ (původce *Monographella nivalis* var. *nivalis*) na pšenici ozimé byly zjištěny pouze v kraji Jihomorav-

ském (okr. Znojmo a Břeclav), škodlivé výskyty na ozimém ječmeni nebyly pozorovány.

Šedobílá sněžná plísňovitost obilnin /paluška travní/ (*Typhula incarnata*) se ve škodlivé intenzitě nevyskytovala.

Škodlivé výskyty **padlí pšenice** /padlí travní na pšenici/ (*Blumeria graminis* f.sp. *tritici*) byly zjištěny pouze lokálně v krajích Pardubickém (okr. Ústí n. O.), Královéhradeckém (Rychnov n. K., Náchod), Vysočina (Třebíč, Žďár n. S.), Jihomoravském (Brno-venkov) a Zlínském (Zlín).

Škodlivé výskyty **septoriové skvrnitosti pšenice** /braničnatka pšeničná/ (*Mycosphaerella graminicola*) na ozimé pšenici byly zjištěny v krajích Plzeňském (Domažlice, Klatovy, Rokycany), Jihočeském (Jindřichův Hradec), Karlovarském, Ústeckém (Litoměřice), Libereckém (Česká Lípa), Středočeském (Benešov, Mladá Boleslav, Kolín), Královéhradeckém (Jičín, Trutnov, Rychnov n. K.), Pardubickém (Ústí n. O.), Vysočina (Žďár n. S.), Olomouckém (Přerov) a Jihomoravském (Hodonín).

Škodlivé výskyty **feosferiové skvrnitosti pšenice** /braničnatka plevová/ (*Phaeosphaeria nodorum*) byly zjištěny v krajích Jihočeském (okr. Písek), Libereckém (Liberec), Královéhradeckém (Hradec Králové, Rychnov n. K.), Pardubickém (Chrudim, Ústí n. O.), Olomouckém (Přerov), Moravskoslezském (Bruntál) a Jihomoravském (Hodonín).

Škodlivé výskyty **černání kořenů a bází stébel obilnin** /černání pat stébel/ (*Gaeumannomyces graminis* var. *graminis*) na ozimé pšenici byly zjištěny pouze v krajích Ústeckém (Ústí n. L., Děčín), Jihočeském (Jindřichův Hradec) a Vysočina (Pelhřimov). V ostatních krajích nebyly výskyty zaznamenány nebo byly slabé.

Škodlivé lokální výskyty **růžovnění klasů pšenice** /fuzariózy klasů/ (*Fusarium* spp.) na ozimé pšenici byly zjištěny pouze v kraji Jihočeském (okr. Jindřichův Hradec), slabé výskyty však byly pozorovány ve všech krajích s výjimkou Karlovarského.

Škodlivé výskyty **pyrenoforové skvrnitosti pšenice** /helminthosporiová skvrnitost pšenice/ (*Pyrenophora tritici-repentis*) byly zjištěny v krajích Plzeňském (okr. Klatovy), Jihočeském (Prachatice, Strakonice, České Budějovice, Tábor), Středočeském (Mladá Boleslav, Královéhradeckém (Jičín, Hradec Králové, Trutnov), Vysočina (Jihlava, Pelhřimov, Žďár n. S.) a Jihomoravském (Břeclav, Hodonín).

Škodlivé lokální výskyty **rizoktoniové hniloby pšenice** (*Thanatephorus cucumeris*) byly zjištěny pouze v krajích Pardubickém (okr. Chrudim), Vysočina (Pelhřimov) a Jihomoravském (Břeclav).

Škodlivý výskyt **zakrslé snětivosti pšenice** /sněť zakrslá/ (*Tilletia controversa*) na ozimé pšenici nebyl zaznamenán, pouze v Jihočeském kraji (okr. České Budějovice), kraji Vysočina (Pelhřimov, Třebíč) a Jihomoravském (okr. Břeclav) byl zaznamenán pouze pozitivní výskyt, v ostatních krajích nebyl výskyt choroby vůbec zjištěn.

Škodlivý výskyt **mazlavé snětivosti pšenice** /sněť mazlavá/ (*Tilletia caries*) nebyl zaznamenán, výskyt byl zjištěn v kraji Jihočeském (okr. Strakonice).

Slabé výskyty **černé rzivosti trav** /rez travní/ (*Puccinia graminis*) na ozimé pšenici byly zjištěny v krajích Středočeském (okr. Praha-západ) a Pardubickém (Ústí n. O.). V ostatních krajích nebyl výskyt choroby zjištěn.

Škodlivé výskyty **hnědé rzivosti pšenice** /rez pšeničná/ (*Puccinia recondita*) na ozimé pšenici byly zjištěny v krajích Libereckém (okr. Česká Lípa, Semily) a Vysočina (Žďár n. S.). Pouze slabé výskyty byly pozorovány v krajích Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Středočeském a Pardubickém.

Škodlivé výskyty **žluté rzivosti pšenice** /rez plevová/ (*Puccinia striiformis*) na ozimé pšenici byly zjištěny v krajích Plzeňském (okr. Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Rokycany), Ústeckém (Děčín), Pardubickém (Chrudim, Ústí n. O.), Vysočina (Žďár n. S.) a Jihomoravském (Břeclav).

Pouze slabý lokální výskyt **prašné snětivosti ječmene** /sněť prašná ječná/ (*Ustilago nuda* f.sp. *hordei*) na jarním ječmeni byl zjištěn v kraji Středočeském (okr. Příbram), v ostatních krajích nebyl výskyt choroby zjištěn.

Škodlivé výskyty **síťovité skvrnitosti ječmene** /hnědá skvrnitost/ (*Pyrenophora teres*) byly pozorovány v krajích Jihočeském (okr. Písek, Strakonice), Plzeňském (Plzeň-město, Plzeň-sever), Středočeském (Kolín), Ústeckém (Louny, Litoměřice), Libereckém (Česká Lípa), Královéhradeckém (Hradec Králové, Náchod, Rychnov n. K.), Pardubickém (Chrudim, Ústí n. O.), Olomouckém (Prostějov, Přerov) a Moravskoslezském (Opava, Karviná).

Škodlivé výskyty **spály ječmene** /rhynchosporiová skvrnitost/ (*Rhynchosporium secalis*) na jarním ječmeni byly pozorovány v krajích Středočeském (okr. Benešov) a Jihomoravském (Blansko).

Škodlivé výskyty **padlí ječmene** /padlí travní/ (*Blumeria graminis* f.sp. *hordei*) byly zaznamenány v krajích Plzeňském (Plzeň-město), Jihočeském (Písek), Ústeckém (Litoměřice), Královéhradeckém (Rychnov n. K.), Pardubickém (Ústí n. O.) a Vysočina (Jihlava).

Pouze slabé výskyty **hnědé rzivosti ječmene** /rez ječná/ (*Puccinia hordei*) na jarním ječmeni byly zjištěny v krajích Jihočeském (okr. Tábor), Pardubickém (Chrudim), Vysočina (Jihlava, Havlíčkův Brod) a Olomouckém (Olomouc).

Kukuřice

Škodlivé výskyty **bělorůžové hniloby obilek** /fuzariózy palic/ (*Gibberella fujikuroi*, *G. zeae*) v palicích kukuřice byly zaznamenány v krajích Ústeckém (okr. Litoměřice), Pardubickém (Pardubice, Svitavy) a Jihomoravském (Blansko). Pouze slabé výskyty choroby byly zjištěny v krajích Jihočeském, Plzeňském, Karlovarském, Středočeském, Královéhradeckém a Vysočina, v ostatních krajích nebyl výskyt zaznamenán.

OLEJNINY

Řepka olejná

Škodlivé výskyty **fomového černání stonků řepky** /fomová hniloba/ (*Leptosphaeria maculans* a *L. biglobosa*) byly zjištěny v krajích Jihočeském (okr. Strakonice), Plzeňském (Domažlice, Tachov, Rokycany), Středočeském (Příbram), Ústeckém (Litoměřice), Libereckém (Česká Lípa, Semily), Královéhradeckém (Rychnov n. K.), Pardubickém (Pardubice, Chrudim, Svitavy, Ústí n. O.), Vysočina (Pelhřimov, Havlíčkův Brod, Třebíč), Jihomoravském (Znojmo, Brno-venkov), Olomouckém (Prostějov, Olomouc) a Zlínském (Uherské Hradiště). V ostatních krajích byly výskyty choroby slabé.

Škodlivé výskyty **bílé hniloby řepky** /hlízenka obecná/ (*Sclerotinia sclerotiorum*) byly pozorovány v krajích Jihočeském (okr. Jindřichův Hradec, Strakonice), Plzeňském (Domažlice, Klatovy, Plzeň-sever, Tachov), Ústeckém (Litoměřice, Ústí n. L.), Libereckém (Česká Lípa), Královéhradeckém (Jičín, Náchod), Pardubickém (Chrudim) a Moravskoslezském (Bruntál).

Škodlivé výskyty **šedé plísnovitosti brukvovitých** /plíseň šedá/ (*Botryotinia fuckeliana*) byly zjištěny pouze v kraji Ústeckém (Louny, Litoměřice).

Škodlivé výskyty **alternariové skvrnitosti brukvovitých** /čern řepková/ (*Alternaria brassicae*) byly zjištěny v krajích Plzeňském (Domažlice, Klatovy), Středočeském (Rakovník), Pardubickém (Chrudim, Pardubice), Vysočina (Pelhřimov), Jihomoravském (Blansko, Brno-venkov, Znojmo) a Moravskoslezském (Bruntál).

Slunečnice

Škodlivé výskyty **šedé plísnovitosti** /plíseň šedá/ (*Botryotinia fuckeliana*) na slunečnici byly pozorovány v krajích Plzeňském (okr. Plzeň-sever), Ústeckém (Louny), v ostatních krajích nebyl výskyt choroby zjištěn.

Škodlivé výskyty **bílé hniloby řepky** /hlízenka obecná/ (*Sclerotinia sclerotiorum*) na slunečnici byly zjištěny v krajích Ústeckém (okr. Litoměřice) a Jihomoravském (Znojmo), pouze slabé výskyty byly pozorovány v krajích Jihočeském (Tábor), Plzeňském (Domažlice, Plzeň-sever) a Pardubickém (Pardubice), v ostatních krajích nebyla choroba zjištěna.

Mák setý

Škodlivý výskyt **pleosporové hnědé skvrnitosti máku** (*Pleospora papaveracea*) byl pozorován v kraji Vysočina (okr. Třebíč) počátkem třetí dekády srpna.

Škodlivé výskyty **šedé plísnovitosti máku** /plíseň šedá/ (*Botryotinia fuckeliana*) byly pozorovány v krajích Jihočeském (Jindřichův Hradec, Tábor), Plzeňském (Tachov) a Vysočina (Třebíč),

Škodlivý výskyt **plísně máku** /plíseň maková/ (*Peronospora arborescens*) byl zaznamenán v kraji Plzeňském (okr. Domažlice) a Karlovarském (Karlovy Vary).

OKOPANINY

Cukrovka

Škodlivé výskyty **cerkosporové listové skvrnitosti řepy** /skvrnatička řepná/ (*Cercospora beticola*) byly zjištěny v krajích Královéhradeckém (Hradec Králové, Náchod), pardubickém (Pardubice), Jihomoravském (Břeclav, Znojmo), Olomouckém (Olomouc, Prostějov), Moravskoslezským (Karviná).

Brambor

Škodlivý výskyt **bakteriálního černání stonku a měkké hniloby hlíz bramboru** (*Pectobacterium carotovorum* subsp. *carotovorum*) byl pozorován v kraji Jihočeském (okr. Jindřichův Hradec, Tábor) a Moravskoslezským (okr. Jeseník).

První ojedinělé výskyty **plísně bramboru** /plíseň bramborová/ (*Phytophthora infestans*) byly zjištěny již koncem první nebo počátkem druhé dekady června v kraji Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Jihomoravském, Olomouckém, Zlínském. Škodlivé výskyty choroby byly zjištěny v krajích Jihočeském (okr. Písek), Plzeňském (Domažlice), Ústeckém (Litoměřice, Louny, Ústí n. L.), Libereckém (Česká Lípa, Jablonec n. N., Liberec), Vysočina (Pelhřimov, Třebíč) a Moravskoslezským (Jeseník, Opava, Nový Jičín), pouze slabé výskyty byly zjištěny v krajích Karlovarském, Středočeském, Jihomoravském a Zlínském.

Škodlivé výskyty **terčovité skvrnitosti bramboru** /alternariové skvrnitosti/ (*Alternaria solani*) byly pozorovány od konce července v kraji Olomouckém (okres Olomouc).

LUSKOVINY

Hrách setý

Škodlivý výskyt **mykofereleové hnědé strupovitosti hrachové** (*Mycosphaerella pinodes*) byly zaznamenány pouze v kraji Jihočeském (okr. Strakonice) a Pardubickém (okr. Chrudim).

Škodlivý výskyt **plísně hrachu** /plíseň hrachová/ (*Peronospora pisi*) byl pozorován v krajích Jihočeském (Strakonice, Tábor), Plzeňském (Plzeň-sever), Královéhradeckém (okr. Hradec Králové) a Pardubickém (Chrudim).

Škodlivý výskyt **strupovitosti hrachu** (*Ascochyta pisi*) byl zjištěn v kraji Karlovarském (Okr. Karlovy Vary) a Pardubickém (okr. Chrudim).

Škodlivý výskyt **padlí hrachu** /padlí hrachové/ (*Erysiphe baeumleri*) zjištěn v kraji Jihočeském (okr. Strakonice).

CHMEL

Výskyty škodlivých organismů chmele byly převážně slabé, velké problémy způsobovala pěstitelům především nepřízeň počasí, v některých lokalitách byly chmelnice vlivem intenzivních srážek zamokřené, což způsobovalo problémy při aplikaci pesticidů a později i při sklizni chmele.

První výskyty **plísně chmele** /plíseň chmelová/ (*Pseudoperonospora humuli*) byly zjištěny již v polovině třetí dubnové dekady v Středočeském kraji (okr. Rakovník), počátkem druhé dekady v kraji Libereckém (okr. Česká Lípa) a Ústeckém (okr. Louny, počátkem třetí dekady v kraji Olomouckém (Olomouc, Přerov) a Ústeckém (Litoměřice).

Škodlivý výskyt a poškození pazochů a později hlávek bylo zjištěno již počátkem druhé dekady června v okrese Přerov a od poloviny července v okr. Louny a Rakovník.

Škodlivé výskyty **mšice chmelové** (*Phorodon humuli*) byly pozorovány pouze v kraji Ústeckém (Louny) a Libereckém (Česká Lípa). Přestože první výskyty škůdce byly časně, ve většině chmelařských oblastí byly výskyty slabé.

Škodlivý výskyt **svilušky chmelové** (*Tetranychus urticae*) byl zaznamenán pouze v kraji Středočeském (okr. Rakovník), v ostatních oblastech převládaly pouze slabé výskyty škůdce.

Škodlivé výskyty **lalokonosce libeckového** (*Otiorynchus ligustici*) byly zaznamenány v krajích Středočeském (okr. Rakovník) a Ústeckém (okr. Litoměřice).

Škodlivý výskyt **dřepčika chmelového** (*Psylliodes attenuatus*) byl zjištěn pouze v kraji Olomouckém (okr. Přerov, Olomouc).

Pouze v Ústeckém kraji (okr. Louny) byl zaznamenán škodlivý výskyt **šedavky luční** (*Hydraecia micacea*).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

Jabloň

Vlivem nepříznivých povětrnostních podmínek během vegetace byly zjištěny výskyty různých abiotikóz (poruch a poškození), např. **sluneční úžeh jablek** (poškození plodů slunečním zářením) byl zaznamenán v Jihomoravském kraji (okr. Břeclav), **krupobitní poškození** ve Středočeském kraji (Praha-východ), **mrazové poškození** květů a plodů jarním mrazem v Plzeňském kraji (Tachov).

V některých oblastech došlo z důvodů příznivých podmínek, především bohatých dešťových srážek, vysoké vlhkosti vzduchu a vhodných teplot pro vývoj a šíření některých patogenů ke škodlivým výskytům některých houbových chorob ovocných dřevin.

Škodlivé výskyty **strupovitosti jabloně** (*Venturia inaequalis*) byly zjištěny v krajích Jihočeském (okr. České Budějovice), Plzeňském (Rokycany), Ústeckém (Litoměřice, Louny, Most, Děčín, Teplice), Středočeském (Beroun, Mělník, Praha-východ, Kolín, Rakovník), Libereckém (Semily), Královéhradeckém (Náchod), Pardubickém (Chrudim), Jihomoravském (Znojmo, Břeclav, Blansko) a Zlínském (Uherské Hradiště).

Škodlivé výskyty **padlí jabloně** (*Podosphaera leucotricha*) byly pozorovány v krajích Jihočeském (okr. Tábor, České Budějovice), Plzeňském (Tachov, Plzeň-jih), Ústeckém (Litoměřice), Středočeském (Kolín, Mělník, Praha-východ, Rakovník, Kutná hora) Královéhradeckém (Hradec Králové, Jičín), Jihomoravském (Blansko, Břeclav, Znojmo, Brno-město), Olomouckém (Olomouc, Přerov, Šumperk a Jeseník), Zlínském (Uherské Hradiště, Vsetín) a Moravskoslezským (Opava).

Moniliová hniloba jablek (*Monilinia fructigena*) byla ve škodlivé intenzitě zaznamenána v kraji Královéhradeckém (Hradec Králové, Náchod), Pardubickém (Svitavy, Ústí n. O.), Olomouckém (Olomouc)

Z důvodu předčasného nástupu jara byly zaznamenány velmi časně první výskyty živočišných škůdců.

Škodlivé výskyty **květopasa jabloňového** (*Anthonomus pomorum*) byly pozorovány v krajích Ústeckém (Děčín, Litoměřice), Libereckém, Středočeském (Mělník, Rakovník), Jihomoravském (Blansko), Olomouckém (Prostějov).

Škodlivé výskyty **mšic** (m. jitrocelové - *Dysaphis plantaginea*, m. jabloňové - *Aphis pomi*) byly pozorovány v krajích Středočeském (Kolín, Rakovník), Ústeckém (Louny) a Moravskoslezském (Bruntál).

Škodlivé výskyty mšice **vlnatky krvavé** (*Eriosoma lanigerum*) byly zaznamenány v krajích Středočeském (Rakovník, Kolín), Ústeckém (Louny, Litoměřice), Královéhradeckém (Jičín), Pardubickém (Pardubice, Ústí n. O.), Jihomoravském (Znojmo, Břeclav), Zlínském (Uherské Hradiště) a Olomouckém (Olomouc, Jeseník).

Nejvýznamnějším škůdcem jaderovin je **obaleč jablečný** (*Cydia pomonella*).

Škodlivé výskyty tohoto motýla byly zjištěny v krajích Jihočeském (okr. České Budějovice), Plzeňském (Plzeň-jih, Rokycany, Tachov), Ústeckém (Děčín, Louny, Most, Litoměřice), Libereckém (Česká Lípa), Středočeském (Beroun, Kolín, Kladno, Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk, Praha-východ, Praha-západ, Příbram, Rakovník), Královéhradeckém (Jičín, Náchod), Pardubickém (Chrudim), Vysočina (Třebíč), Jihomoravském (Blansko, Břeclav, Znojmo), Zlínském (Zlín, Vsetín) a Moravskoslezském (Karviná).

Další druh obaleče - **obaleč zimolezový** (*Adoxophyes orana*) byl ve škodlivé intenzitě zaznamenán v krajích Ústeckém (Louny), Středočeském (Praha-východ, Praha-západ, Kutná Hora), Královéhradeckém (Náchod), Pardubickém (Pardubice) a Jihomoravském (Blansko).

Škodlivé výskyty červců, **štítenky zhoubné** (*Quadraspidiotus perniciosus*) a **štítenky čárkovité** (*Lepidosaphes ulmi*) byly zaznamenány v krajích Jihočeském (České Budějovice), Plzeňském (Domažlice), Ústeckém (Most, Louny, Litoměřice), Jihomoravském (Blansko, Znojmo) a Zlínském (Uherské Hradiště, Zlín).

Škodlivé výskyty **pilatky jablečné** (*Hoplocampa testudinea*) byly zjištěny pouze v kraji Zlínském (okr. Uherské Hradiště).

Škodlivý výskyt **svilušky ovocné** (*Panonychus ulmi*) byl pozorován pouze v krajích Ústeckém (Litoměřice) a Moravskoslezském (Přerov, Karviná). V ostatních oblastech byly výskyty škůdce slabé.

Škodlivé výskyty **hraboše polního** (*Microtus arvalis*) ve výsadbách jablek byly zjištěny na jaře v krajích Jihočeském (okr. České Budějovice), Středočeském (Mladá Boleslav, Praha-východ), Ústeckém (Děčín, Chomutov) a Olomouckém (Prostějov) a na podzim v krajích Ústeckém (Louny, Litoměřice) a opět Olomouckém (Přerov, Olomouc, Šumperk).

Hrušeň

Byly zaznamenány další výskyty významné regulované choroby - **bakteriální spály** (*Erwinia amylovora*) na jabloních, hrušních v sadech i na volně rostoucích stromech v krajích Královéhradeckém a Pardubickém.

Škodlivé výskyty **strupovitosti hrušně** (*Venturia pirina*) byly pozorovány pouze v kraji Ústeckém (okr. Litoměřice). V ostatních oblastech byly výskyty choroby slabé.

Další významná choroba hrušní, **rzivost hrušně** (*Gymnosporangium sabinae*) byla pozorována ve škodlivé intenzitě v kraji Plzeňském (Rokycany), Středočeském (Mladá Boleslav, Beroun), Libereckém (Liberec), Královéhradeckém (Jičín), Jihomoravském (Brno-venkov, Břeclav), Zlínském (Uherské Hradiště) a Olomouckém (Prostějov, Olomouc, Šumperk, Jeseník).

Škodlivé výskyty **mery skvrnitě** (*Cacopsylla pyri*) byly zjištěny pouze v kraji Středočeském (Kolín).

Škodlivé výskyty **hraboše polního** (*Microtus arvalis*) ve výsadbách hrušní byly zaznamenány pouze v kraji Středočeském (Mladá Boleslav).

Peckoviny

Slivoně

Další, laboratorně potvrzené, výskyty významné virové choroby peckovin - **virových neštovic slivoně** /šarky švestky (*Plum pox virus*) byly zjištěny v kraji Královéhradeckém (Jičín), Pardubickém (Pardubice) a Jihomoravském (Břeclav, Znojmo).

Nové výskyty **fytoplazmové žloutenky peckovin** (*European stonefruit phytoplasma, ESFY*) na peckovinách - slivoních, broskvoních, meruňkách a třešních byly laboratorně potvrzeny pouze v Jihomoravském kraji (okres Břeclav).

Škodlivý výskyt **puchrovitosti slivoně** (*Taphrina pruni*) byl zjištěn pouze v kraji Olomouckém (okr. Jeseník).

Výskyty **moniliové hniloby slivoní** (*Monilinia spp.*) ve škodlivé intenzitě byly pozorovány v kraji Pardubickém (Svitavy) a Olomouckém (Jeseník). V dalších krajích byly výskyty choroby pouze slabé.

Škodlivé výskyty **suché skvrnitosti listů slivoně** (*Stigmmina carpophila*) byly zjištěny pouze v krajích Královéhradeckém (Jičín) a Olomouckém (Jeseník).

Škodlivé výskyty **puklice švestkové** (*Parthenolecanium corni*) byly pozorovány pouze v kraji Olomouckém (okr. Olomouc, Šumperk).

Škodlivé výskyty **pilatek** (pilatky žluté - *Hoplocampa flava*, p. švestkové - *H. minuta*) byly zjištěny pouze v krajích Středočeském (okr. Kolín), Zlínském (Uherské Hradiště) a Olomouckém (Olomouc).

Na dalších lokalitách byl zaznamenán první výskyt nedávno zavlečeného škůdce **tmavky švestkové** (*Eurytoma schreineri*), např. v kraji Pardubickém (okr. Svitavy).

Škodlivé výskyty **obaleče švestkového** *Cydia funebrana*, významného škůdce slivoní, byly pozorovány v krajích Jihočeském (okr. České Budějovice, Tábor), Plzeňském (Plzeň-jih), Středočeském (Kladno, Kolín, Mladá Boleslav, Nymburk, Praha-západ), Vysočina (Jihlava, Třebíč), Jihomoravském (Znojmo), Olomouckém (Přerov, Prostějov, Jeseník) a Moravskoslezském (Karviná, Nový Jičín, Bruntál). Škodlivé výskyty **obaleče východního** (*Grapholita molesta*) ve slivoních nebyly pozorovány v žádném kraji.

Výskyty **svilušek** (sviluška ovocná *Panonychus ulmi* a sviluška chmelová *Tetranychus urticae*) ve škodlivé intenzitě byly zjištěny pouze v krajích Jihomoravském (Břeclav, Znojmo), Zlínském (Uherské Hradiště) a Olomouckém (Přerov).

Třešně, višně

Škodlivý výskyt **moniliniové spály višně** (*Monilinia laxa*) byl pozorován v kraji Královéhradeckém (Jičín), Pardubickém (Pardubice), Zlínském (Zlín, Vsetín, Uherské Hradiště) a Moravskoslezském (Opava).

Škodlivé výskyty **vrtule třešňové** (*Rhagoletis cerasi*) byly pozorovány pouze v krajích Jihomoravském (Břeclav) a Olomouckém (Olomouc, Jeseník).

Meruňky, broskvoně

Škodlivý výskyt **moniliniové spály meruňky** (*Monilinia laxa*) nebyl v roce 2014 zaznamenán v žádné lokalitě.

Výskyt **moniliniové hniloby meruněk a broskví** (*Monilinia* spp.) ve škodlivé intenzitě byl pozorován pouze v Jihomoravském kraji (okr. Znojmo).

Škodlivý výskyt **kadeřavosti broskvoně** (*Taphrina deformans*) byl pozorován v krajích Královéhradeckém (Hradec Králové, Náchod), Pardubickém (Pardubice) a Zlínském (Uherské Hradiště).

Škodlivé výskyty **obaleče východního** (*Grapholita molesta*) v broskvoních byly zjištěny pouze ve Středočeském (okr. Mladá Boleslav) a Jihomoravském kraji (Znojmo).

Škodlivý výskyt **svilušky chmelové** (*Tetranychus urticae*) v broskvoních byl zjištěn pouze Jihomoravském kraji (okr. Znojmo).

Drobné ovoce

Poškození květů jahodníku **jarními mrazy** bylo pozorováno v kraji Plzeňském (okr. Klatovy).

RÉVA VINNÁ

Průběh zimy byl velmi mírný, nevyskytovaly se extrémní mrazy nebo výrazné teplotní výkyvy. Dny byly většinou bezmrazné, v noci byly pouze mírné mrazy. Během zimního období se vyskytovala ve všech vinařských oblastech pouze krátká období s trvalou sněhovou pokrývkou, teploty byly nadnormální a naopak srážky silně podnormální. Srážky byly převážně přeháňkového charakteru, převažovaly dešťové, případně smíšené.

Nástup vegetace révy byl velmi časný, rovněž první škůdci se objevili nezvykle brzy. Velmi neobvyklé byly mimořádně silné a časně výskyty housenek osenic a různorožce trnkového, které na mnoha lokalitách způsobily značné poškození rašících oček (pupenů) révy.

Rovněž původci chorob z důvodu velmi mírného průběhu zimy dobře přezimovali, a proto byly očekávány i časně a škodlivé výskyty některých houbových chorob, např. padlí révy. Tyto předpovědi se později skutečně vyplnily.

Výskyty abiotických poruch a poškození (abiotikózy) révy vinné

Na počátku vegetace, koncem druhé dekády dubna, došlo obdobně jako v předešlém roce k poškození rašících oček a mladých letorostů révy **jarními mrazy**, a to ve Vinařské oblasti Morava (okr. Znojmo) a počátkem května ve Vinařské oblasti Čechy v okrese Litoměřice.

Vlivem nedostatečných srážek se velmi brzy, již koncem druhé květnové dekády, začaly projevovat ve Vinařské oblasti Morava (okr. Břeclav) příznaky fyziologických poruch, např. **Fe-deficientní vrcholové chlorózy révy**, způsobené nedostupností prvků pro rostliny.

Koncem května byly vinice ve Středočeském kraji (okr. Kutná Hora) silně poškozeny **krupobitím**, bylo poškoze-

no 50–80% porostů, k dalšímu poškození vinic krupobitím došlo v polovině července v okr. Litoměřice.

Již počátkem srpna byly pozorovány v okr. Břeclav první příznaky **sluneční spály révy**, příčinou poškození hroznů je UV-B záření.

V okr. Litoměřice byly zjištěny rovněž první příznaky **B-deficientního sprchávání a hráškovatění hroznů révy**, způsobeného nedostatkem nebo nedostupností bóru.

Výskyty chorob a škůdců révy vinné

První příznaky **fytoplazmového žloutnutí a červenání listů révy** (původce Potato stolbur phytoplasma) byly zjištěny počátkem třetí červencové dekády v kraji Jihomoravském (okres Znojmo, další výskyty choroby, laboratorně potvrzené, byly zjištěny v okrese Břeclav).

První výskyty **padlí révy** (*Erysiphe necator*) na listech révy byly zjištěny již koncem druhé dekády května v okrese Znojmo, koncem května v okr. Hodonín. Následně na počátku června byly pozorovány první výskyty v okrese Břeclav a na dalších lokalitách v okr. Hodonín a Znojmo a až koncem června v okr. Uherské Hradiště. Škodlivé výskyty na listech i mladých bobulích byly zjištěny v polovině třetí červencové dekády v okrese Břeclav a v okresech Hodonín, Znojmo a Litoměřice až od poloviny července. V polovině srpna byly škodlivé výskyty na hroznech (semenná průtrž) pozorovány v okr. Litoměřice.

První výskyty **plísně révy** (*Plasmopara viticola*) byly pozorovány již koncem května ve Vinařské oblasti Čechy (okr. Litoměřice), ve Vinařské oblasti Morava byly první výskyty pozorovány až koncem června v okr. Uherské Hradiště a Břeclav, v polovině července v okr. Mělník a koncem července v okr. Beroun. Škodlivé výskyty na listech byly pozorovány od poloviny července v okr. Hodonín a od počátku srpna v okr. Břeclav. Ve Vinařské oblasti Čechy byly výskyty choroby po celou sezónu většinou pouze slabé.

První výskyt **šedé hniloby hroznů révy** (původce *Botrytis cinerea*) na hroznech byl nalezen koncem druhé dekády srpna v okresech Uherské Hradiště. Škodlivé výskyty byly zjištěny až počátkem druhé dekády září v okr. Břeclav a Uherské Hradiště.

První výskyty **kadeřavosti révy vinné** způsobené **hálčivcem révovým** (*Calepitrimerus vitis*) byly pozorovány již počátkem května v okrese Břeclav, Most. Škodlivý výskyt byl zjištěn koncem května pouze v okr. Břeclav.

První výskyt **plstnatosti révy vinné** způsobené **vl-
novníkem révovým** (*Colomerus vitis*) byl na Moravě zaznamenán již velmi časně, počátkem třetí dekády dubna v okresech Znojmo, Břeclav a Uherské Hradiště, koncem dubna v okr. Litoměřice, na konci první květnové dekády v okr. Mladá Boleslav a na konci května v okr. Beroun. Výskyty škůdce byly v roce 2014 slabé.

Škodlivé výskyty housenek **osenice polní** (*Agrotis segetum*) a **různorožce trnkového** (*Peribatodes rhomboidaria*) byly pozorovány již od poloviny dubna v okr. Břeclav, Hodonín, Znojmo a následně Brno-venkov.

První výskyty dospělců **obaleče mramorovaného** (*Lobesia botrana*) ve feromonových lapácích byly zjištěny v okrese Znojmo i Mělník již koncem druhé dekády dubna a počátkem třetí dekády v okr. Uherské Hradiště a koncem dubna v okr. Litoměřice. Škodlivé výskyty 1. generace byly zjištěny v okresech Břeclav, Hodonín, Znojmo a Uherské Hradiště. Počátek letu 2. generace

byl pozorován již v polovině třetí červnové dekády v okr. Břeclav. Výskyty motýlů 2. generace byly ve vinařské oblasti Čechy i Morava slabé. Konec letové aktivity druhé generace motýlů byl zaznamenán ve vinařské oblasti Morava počátkem srpna.

První výskyty dospělců **obalečika jednopásného** (*Eupoecilia ambiguella*) ve feromonovém lapáku byly zjištěny ve vinařské oblasti Morava (okr. Uherské Hradiště) již počátkem druhé dekády dubna, na konci třetí dekády v okr. Břeclav a Mělník a koncem dubna v okr. Litoměřice, počátkem května v okr. Kladno a Kutná Hora. Škodlivé výskyty 1. generace motýlů byly zjištěny v okresech Břeclav ve třetí dekádě dubna. Let 2. generace obalečů začal v polovině třetí červnové dekády v okr. Břeclav, Znojmo a Uherské Hradiště. Škodlivé výskyty 2. generace motýlů byly zjištěny v okresech Most a Litoměřice. V ostatních okresech byly zjištěny pouze slabé výskyty škůdce.

Zhodnocení roku 2014

Průběh zimy 2013/2014 byl velmi mírný. Během zimního období spadlo pouze velmi malé množství srážek a na polích nebyla déletrvajícím sněhová pokrývka. Počasí bylo bez extrémních teplotních výkyvů a bylo poměrně příznivé k přezimování ozimých i trvalých plodin, nedošlo k vymrzání rostlin způsobenému holomrazy a zdravotní stav přezimujících porostů byl na počátku vegetace hodnocen jako velmi dobrý. Mírná zima však měla také příznivý vliv na přezimování původců některých chorob, živočišných škůdců a plevelů. Vegetace začala o měsíc dříve oproti předchozímu roku. Současně byly velmi brzy, na některých lokalitách již v polovině února, zahájeny i polní práce, např. předseťová příprava pozemků, koncem února probíhalo regenerační přihnojování ozimů a aplikace statkových hnojiv, v polovině března probíhalo setí jařin a následovalo setí máku a hrachu a ošetřování proti plevelům.

Srážky koncem března významně přispěly k rychlé regeneraci porostů ozimů a k lepšímu vzházení jarních plodin. Velmi brzy bylo zahájeno i sázení brambor a zeleniny, setí cukrové řepy, slunečnice a kukuřice. Brzy začalo i kvetení ovocných dřevin. Přízemní mrazy v polovině dubna však způsobily poškození květů ovocných dřevin, ale i vzházejících rostlin zeleniny, cukrovky nebo brambor, květenství řepky a listů obilnin. Celé zimní období i počátek jara, až do dubna, se vyznačovalo velkým srážkovým deficitem. Jarní mrazy počátkem května způsobily další poškození květů nebo mladých plodů ovocných dřevin. Výrazné ochlazení a intenzivní srážky v první polovině května, doprovázené někdy kroupami nebo přivalovými dešti, způsobilo nejen podmáčení pozemků a splavení ornice, ale také zpomalení zemědělských prací, na některých lokalitách napršelo velké množství srážek a pozemky se staly nedostupné pro zemědělskou techniku, na některých lokalitách došlo dokonce k poléhání porostů, k poškození sadů a vinic. Období intenzivních srážek se opakovalo opět koncem května. Přes velké množství srážek, které spadly v květnu, došlo v polovině června v některých, především teplejších, oblastech k projevům poškození porostů suchem - podešychání odnoží, zasychání listů, předčasnému dozrávání ozimů nebo k vadnutí listů u cukrovky nebo bramboru,

zejména na lehkých písčitéch půdách. Na některých lokalitách se vlivem nedostatku srážek objevily i pukliny v půdě.

Během června probíhala intenzivní ochrana plodin nejen proti chorobám a škůdcům, ale i proti plevelům. Velmi brzy v červnu začala sklizeň raných odrůd brambor v Polabí. V teplejších oblastech započala již počátkem července sklizeň ozimých obilnin, řepky a hrachu, intenzivní srážky na konci první dekády dočasně přerušily sklizňové práce, poté během velmi teplotně příznivého období opět pokračovaly přerušované sklizňové práce. Koncem července a počátkem srpna nastalo znovu období s intenzivními srážkami, které postup sklizňových prací zkomplikovalo. Na počátku srpna postupně končila sklizeň ozimého ječmene, řepky a započala sklizeň máku. Počínaje druhou dekádou srpna nastalo výrazné a dlouhodobé ochlazení, doprovázené četnými srážkami a toto období trvalo až do počátku září. Došlo k nárůstu výskytu houbových chorob, došlo ke snížení kvality produkce - nesklizené polehlé porosty obilnin byly sekundárně napadeny černěmi, obdobně vzrostl i výskyt skládkových chorob ovoce a zeleniny, nastalo rychlé šíření pravých plísni, původců významných chorob zeleniny a révy. Docházelo ke značným výnosovým ztrátám a také nárůstu nákladů na pohonné hmoty a dosoušení sklizené produkce. V některých zemědělských podnicích nebyly silně postižené, polehlé porosty obilí dokonce sklizeny. Koncem srpna začala dle možností sklizeň silážní kukuřice, ve druhé polovině září sklizeň herbicidů, u časně setých porostů pšenice také ošetřování proti křískům, přenašečům významných virových chorob obilnin a prováděla se chemická regulace růstu řepky. Zpoždění sklizně vlivem nepříznivého počasí však lokálně způsobovalo problémy se sklizní pícnin a především s předseťovou přípravou půdy pro následné výsevy ozimých plodin. V oblastech, kde byla sklizeň včas ukončena, porosty ozimů a řepky vyšetřené v agrotechnických termínech rychle a kvalitně vzešly.

V září byla dokončena sklizeň chmele v celé chmelářské oblasti. Srážky v polovině října opět zkomplikovaly průběh polních prací, půda byla přemokřená a místy se tvořily laguny se stojící vodou. Setí pšenice probíhalo na některých lokalitách až do poloviny listopadu, ale vlivem teplého a příznivého počasí i pozdě vyšetřené porosty dobře vzešly. Teplé počasí umožnilo dokončit všechny sklizňové práce, včetně sklizně cukrovky a kukuřice. Zdravotní stav prohlédnutých porostů ozimů byl před začátkem zimního období hodnocen jako celkově dobrý, porosty obilnin dobře odnožily. Příznivé počasí však vytvořilo vhodné podmínky pro vývoj listových chorob ozimých obilnin. Porosty řepky však byly na některých lokalitách, přes ošetření regulátory růstu, mírně přerostlé. Na podzim bylo nutno opět provést ošetření porostů řepky proti přemnoženým hrabošům a lokálně také proti slimáčkům polním.

Výskyt biotických činitelů – tedy původců chorob byl z důvodu méně příznivých podmínek v jarním období méně významný a jimi způsobené škody menší. Rovněž očekávané plošné škodlivé výskyty živočišných škůdců nenastaly přes velmi příznivé podmínky pro jejich pře-

zimování, s výjimkou lokálních výskytů hrabošů v jarním období v trvalých travních porostech, jetelovinách a porostech řepky.

V roce 2014 ale opět docházelo k četným výskytům abiotikóz, tedy poruch výživy a poškození rostlin vlivem extrémních meteorologických jevů a nepříznivých podmínek během vegetačního období.

Přes negativní vliv sucha v zimním a jarním období, výkyvy teplot a nadměrné množství srážek na konci vegetačního období byly dle ČSÚ dosaženy v roce 2014 rekordní hektarové výnosy některých plodin a rovněž tak byla dosažena třetí nejvyšší celková sklizeň zemědělských plodin v historii ČR, nižší byla pouze sklizeň žita a hroznů.

Osivo a sadba

Komplexní údaje o produkci osiva a sadby jsou získávány s ročním zpožděním a v členění na sklizňové roky, jelikož v průběhu roku po sklizni je osivo dále zpracováváno a uznáváno. Pokud jde o statistické údaje, týkající se dovozu či kontrol jsou počítány za sklizňový rok od 1. 7. 2013 do 30. 6. 2014.

Zdravotní stav porostů na podzim 2012 byl ovlivněn průběhem počasí. Podzim byl teplotně nadprůměrný, avšak srážkově podprůměrný. Zima byla bez extrémních výkyvů počasí, bez holomrazů, poměrně dlouhá, pravidelně sněžilo nebo pršelo. Celkově tato zima porosty nepoškodila, ale měla na ně spíše kladný vliv. Příchod jara byl pozvolný a chladný a od poloviny dubna se začalo rychle oteplovat. Setí jařin tedy bylo poměrně opožděno. Růst a vývoj porostů příznivě ovlivnil deštivý květen. Naopak červenec byl velmi teplý a suchý, srpen byl rovněž teplotně nadprůměrný měsíc. Vlivem dlouhé zimy byl výskyt chorob, škůdců a plevelů v porovnání s minulými lety nižší. Výnosy ozimů i jařin byly nadprůměrné, pouze výnosy brambor byly výrazně nižší.

Celkový součet uznaných množitelských ploch zaznamenal v roce 2013 mírný pokles o 1 245 ha oproti roku

předešlému. Objem uznaného osiva se naopak zvýšil o 14 220 tun ve srovnání s rokem 2012, na tomto zvýšení se nejvíce podílelo uznané osivo obilovin, kukuřice, luskovin, trav a sadby brambor. K poklesu uznaného osiva v meziročním srovnání došlo především u olejnin a částečně u jetelovin.

Kontrolu osiva a sadby v oběhu provádí ÚKZÚZ a při kontrole se zaměřuje především na kontrolu výroby a oběhu rozmnožovacího materiálu hlavních zemědělských komodit pro velkoobchod a kontrolu prodeje osiva v malém balení. Za sklizňový rok od 1. 7. 2013 do 30. 6. 2014 bylo provedeno 850 kontrol a z toho bylo zaznamenáno 63 nevyhovujících vzorků, což představuje 7,4 %.

Většina exportu osiva (cca 90 %) se realizuje na vnitřním trhu EU, kde jsou tradičně nejvýznamnějšími odběrateli Slovensko a Polsko, dále Německo, Francie, Itálie, Holandsko, Rakousko a Maďarsko. Z mimounijních zemí jsou to země bývalého sovětského svazu především Rusko. Významným vývozním artiklem z ČR je především osivo píce, hořčice, zelenin a trav. Ve sklizňovém roce 2013-2014 se z České republiky vyvezlo 6 740 t osiva hořčice, 3 720 t osiva jílku vytrvalého a italského, 1 944 t osiva jetele, 820 t osiva kostřav. Osivo řepky se vyvezlo v objemu 563 tun a osivo máku v objemu 327. Vývoz osiva zelenin má pozvolně narůstající trend a ve sklizňovém roce 2013-14 bylo vyvezeno v celkovém objemu 1 835 t, přičemž největší část 85 % z tohoto objemu do Rakouska.

V rámci národních dotací byly v odvětví osiva a sadby v roce 2014 poskytnuty finanční prostředky dotačních titulů 3.d. (Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou) a 9.A.b.4. (Podpora zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin). V dotačním titulu 3. d. bylo schváleno 35 žadatelů s vyplacenou celkovou částkou cca 64 mil. Kč. V dotačním titulu 9.A.b.4. bylo schváleno 13 žadatelů s vyplacenou celkovou částkou cca 7,6 mil. Kč.

Vývoj rozsahu uznaných množitelských ploch a objem výroby uznaného osiva

Druh osiva a sadby	Uznaná množitelská plocha (v ha)				Uznané osivo (v t)			
	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013
Obiloviny	68 583	54 658	66 420	65 970	181 703	154 803	177 601	182 405
Kukuřice	1 628	996	809	996	1 451	1 028	1 294	1 599
Luskoviny	5 304	7 346	4 377	4 622	7 207	8 913	5 908	7 099
Olejniny	11 323	9 020	12 485	11 478	7 518	4 375	10 319	9 136
Jeteloviny	8 492	7 868	7 422	7 972	1 495	1 253	2 050	2 492
Trávy	16 149	10 423	10 146	8 912	7 551	5 744	5 999	6 996
Sadba brambor	4 043	2 610	2 441	2 904	69 688	59 925	48 137	55 802
CELKEM	115 522	92 921	104 099	102 854	276 616	236 042	251 309	265 529

Pramen: ÚKZÚZ

Rostlinné komodity

Obiloviny

Klimatické podmínky pro vývoj porostů obilovin byly následující. Počasí na podzim 2013 je nezbytné rozdělit na 2 části. První část od začátku září do poloviny října, kdy převládalo vlhké a chladnější počasí s krátkou dobou slunečního svitu a druhá část od poloviny října do začátku zimy, kdy začalo suché počasí, teplotně nadnormální. Z důvodu deštivého září došlo k opoždění setí větší části ozimých obilovin. Pouze menší část, zejména časněji zasetych ozimých pšenic (do poloviny září) dokázala využít srážek z měsíce září a první poloviny října. Obiloviny seté v říjnu, zvláště ve druhé polovině října vzházely pomaleji. Zima byla velmi teplá, suchá a v nížinách prakticky bez sněhové pokrývky. Přezimování za těchto podmínek probíhalo dobře, půda nebyla zamrzlá a porosty vegetovaly prakticky celou zimu. Došlo tak k dobrému zakořenění a odnožení rostlin a postupnému zapojení a vyrovnání i později setých a mezerovitých nebo nevyrovnaných porostů. Ačkoliv trval dlouhodobý srážkový deficit, rostliny zřejmě dovedly využít zásobu vody z ornice (na středních a těžších půdách) a dále využily tzv. horizontální srážky, tj. vláhu ze silnějších mlh a ros.

Jaro nastoupilo velmi časně, v nížinách již koncem února a ve středních a vyšších oblastech začátkem března. Ozimé obiloviny byly tak na začátku jara nejen ve velmi dobré kondici, ale i ve 2 až 3 týdenním vegetačním předstihu proti normálnímu dlouhodobému vývoji. Proti předchozímu jaru 2013 byl tento předstih ve vegetaci cca 1 měsíc. (60 % pšenic mělo vývojovou fází 23-24 BBCH, tj. třetí až čtvrtou odnož, naproti tomu v roce 2013 dosáhly pšenice podobné fáze až 9. dubna).

Jarní obiloviny se podařilo zasít z důvodu časného jara včas – většina ploch byla zasetá do začátku dubna, na rozdíl od předchozího pozdního jara 2013, kdy setí na začátku dubna začínalo. Porosty jarních obilovin vzešly rychle, byly celkově zapojené a vyrovnané. V průběhu května s ochlazením a srážkami došlo i k vegetačnímu zpomalení

všech porostů. Ještě v polovině května byly ozimé obiloviny v předstihu o cca 2 týdny proti dlouhodobému normálu vývoje. To dokazuje fakt, že cca ¼ pšenice ozimé začala v polovině května 2014 metat (fenologická fáze metání je dosahována na pozorovaných lokalitách průměrně mezi 20. - 30. květnem), ale v druhé polovině května a začátkem června došlo k vyrovnání vývoje s dlouhodobým normálem. Od května do sklizně se pak rychle střídala krátká období sucha a vysokých teplot s chladnými a deštivými. Srážky byly na mnoha místech příválové. Srážkově bohaté měsíce květen, červenec a srpen umožnily prodloužení vegetace, což pomohlo k postupnému dozrávání a tvorbě vyšší HTZ (hmotnosti tisíce zrn) obilovin. Na druhou stranu častý a intenzivní déšť způsobil negativní jevy, jakými bylo podmáčení pozemků, posunutí termínů a prodloužení sklizně obilovin, pokles kvalitativních parametrů zrna a následně i pozdější setí obilovin pro sklizeň 2015.

Obiloviny vstupovaly do minulého marketingového roku 2013/2014 se sníženým množstvím počátečních zásob (1 338,8 tis. tun). Svým objemem se blíží k marketingovému ročníku 2007/2008, kdy také byla snižená úroveň počátečních zásob ve výši 1 210,2 tis. tun. Po mírně nadprůměrné sklizni v roce 2013, která ve všech směrech pokrývala potřeby bilance pro marketingový rok 2013/2014, jak v užití na potraviny tak i na krmiva, nastalo období, kdy stále převažovala nabídka s poptávkou. Cenový vývoj byl touto tendencí výrazně ovlivněn a měl u všech obilovin v ČR postupně snižující se cenový trend.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2014 v množství 8 748,1 tis. tun je v ČR svojí úrovní řazena mezi vysoce nadprůměrné sklizně (třetí nejvyšší sklizeň od roku 1990). Takto vysoká produkce obilovin dostatečně pokrývá domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu se tak znovu objeví velmi vysoké přebytky všech druhů obilovin. Letošní přebytky obilovin v ČR tak znovu velmi negativně ovlivňují ceny jednotlivých obilných druhů, a to především vzhledem k situaci na světových a evropských trzích, kde ceny obilovin také různě kolísají směrem dolů.

Sklizeň obilovin v roce 2014

U	Pšenice			Žito	Ječmen			Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
	ozimá	jarní	celkem		ozimý	jarní	celkem					
P	790,7	45,3	835,9	25,1	102,9	247,6	350,5	42,3	48,5	98,7	8,5	1 409,6
V	6,61	4,85	6,51	5,13	5,74	5,56	5,61	3,60	5,03	8,43	1,47	6,23
S	5 222,7	219,6	5 442,3	129,1	590,7	1 376,3	1 967,0	152,2	243,9	832,3	12,5	8 779,3

Pramen: ČSÚ

Poznámka: U = ukazatel, P = plocha sklizně (tis. ha), V = výnos (t/ha), S = sklizeň (tis. t)

Celková osevní plocha obilovin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2014 opětovně mírně poklesla proti předchozímu roku o 16,9 tis. ha na 1 411,3 tis. ha. Přesto při pohledu z dlouhodobého hlediska se osevní plocha pěstovaných obilovin příliš nemění a stále osciluje kolem výměry 1 500 tis. ha. V procentickém meziročním vyjádření jde o snížení o 1,2 %.

Průměrný výnos všech obilovin v roce 2014 je na úrovni 6,23 t/ha. Ve srovnání s předchozím rokem jde o velmi vysoký nárůst o 0,91 t/ha (tj. o 17,1 %). Výrazné zvýšení výnosu se očekává u všech ozimých i jarních druhů obilovin. Výrazné zvýšení průměrného hektarového výnosu samozřejmě ovlivnilo celkovou produkci obilovin. Došlo k navýšení o 1 266,7 tis. tun obilovin (16,9 %) na celkových 8 779,3 tis. tun.

V marketingovém roce 2014/2015 bylo v České republice sklizeno celkem 8 779,3 tis. tun obilovin. Ve srovnání se sklizní loňského roku jde o velmi výrazný nárůst a ve srovnání s běžnou produkční úrovní obilovin v České republice v letech předchozích, lze hovořit o produkci srovnatelné se sklizňovými ročníky 2004 a 2008. Tato produkce se historicky řadí na třetí místo celkových sklizní od roku 1990. Jedná se o vysoce nadprůměrnou sklizeň, která svým objemem zcela bez problémů zabezpečuje kvantitativní pokrytí domácí potřeby, která činí v dlouhodobém průměru 5 500 - 6 000 tis. tun obilovin celkem.

Předpokládá se, že posklizňový cenový vývoj bude reagovat jak na situaci na našem vnitřním trhu, tak i na zahraničním trhu. Lze očekávat, že ceny jak hlavních tržních obilovin, tak i ostatních obilovin v tomto období budou převážně klesat.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2013/2014

Ukazatel	Jednot.	Pšenice celkem	Žito	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	829,4	37,5	349,0	43,6	46,8	96,9	10,0	1 413,1
Výnos	tis. ha	5,67	4,70	4,57	3,19	4,58	6,97	1,3	5,32
Výroba	tis. t	4 700,7	176,3	1 593,8	139,1	214,2	675,4	13,2	7 512,6
Počáteční zásoby	tis. t	558,8	48,5	194,9	22,3	45,5	461,6	7,3	1 338,8
Dovoz	tis. t	36,2	21,6	36,9	0,4	1,2	128,8	2,1	227,2
Celková nabídka	tis. t	5 295,7	246,4	1 825,6	161,8	260,9	1 265,8	22,6	9 078,6
Domácí spotřeba celkem	tis. t	2 868,0	154,0	1 450,0	124,0	187,0	543,0	9,0	5 335,0
z toho - potraviny	tis. t	1 210,0	140,0	700,0	27,0	0,0	16,0	6,0	2 099,0
- osiva	tis. t	188,0	8,0	105,0	14,0	12,0	17,0	2,0	346,0
- krmiva	tis. t	1 350,0	6,0	640,0	80,0	125,0	420,0	1,0	2 622,0
- tech. užití	tis. t	120,0	0,0	5,0	3,0	50,0	90,0	0,0	268,0
Vývoz	tis. t	2 083,6	71,7	215,5	35,6	19,1	301,9	9,1	2 736,5
Intervenční nákup	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	4 951,6	225,7	1 665,5	159,6	206,1	844,9	18,1	8 071,5
Konečné zásoby	tis. t	344,1	20,7	160,1	2,2	54,8	420,9	4,5	1 007,1

Pramen: ČSÚ

Poznámky: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

Marketingový rok u obilovin začíná 1. 7. běžného roku a končí 30. 6. následujícího roku

Pravidla režimu intervenčního nákupu jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Pro marketingový rok 2013/2014 byl v rámci všech členských států EU stanoven množstevní strop pro intervenční nákup pšenice obecné v souhrnném objemu 3 miliony tun, které mohly být nakupovány za pevnou cenu 101,31 EUR/t. Pro ječmen obecný a kukuřici setou byl platný množstevní strop 0 tun. Ke každé nabídce pšenice byl nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu. Intervenční nákup obilovin v České republice vychází ze základních nařízení, která upravují provádění společné organizaci trhu s obilovinami. Jedná se o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, dále nařízení Komise (EU) č. 1272/2009 ze dne 11. prosince 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

V marketingovém roce 2013/2014 **nebyl**, vzhledem k výši tržních cen, **intervenční nákup** pšenice **realizován**. SZIF neevidoval v hospodářském roce 2013/2014 žádné intervenční zásoby obilovin. Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v ČR ke dni 20. září 2014 vykazovala 555 tis. tun, z toho Loco vlastní činí 392 tis. tun, Loco cizí 34 tis. tun, destinace 129 tis. tun. Skladovatelé mohou operativně snižovat či navyšovat smluvní skladové kapacity. Za držení volných skladových kapacit SZIF skladovatelům nehradí žádné poplatky. SZIF měl ke dni 20. září 2014 uzavřeno 48 smluv v 85 skladech, přičemž jsou všechny smlouvy dlouhodobého charakteru.

Ozimá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami své výjimečné postavení, které se bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin. Celková výroba pšenice opětovně výrazně vzrostla proti skutečnosti předchozího roku o 741,6 tis. tun, tj. o 15,8 % na úroveň 5 442,3 tis. tun. Na vzrůstu výroby pšenice v roce 2014 se jednak podílí nadprůměrný hektarový výnos ozimé pšenice, ale také mírný nárůst osevních ploch. Pšenice tak nadále zůstává na našem trhu s obilovinami zcela dominantní plodinou, která tvoří 62,1 % nabídky všech obilovin.

Letošní úroveň výroby pšenice je rekordní a její produkci se přibližuje pouze sklizňový ročník 2004 (5 042,5 tis. tun). Rekordně vysoká úroveň sklizně pšenice znamená, že se celkový charakter našeho vnitřního trhu

v zásadě nebude měnit (vzhledem k neustále se snižující domácí spotřebě), trh bude mít stále rysy převažující nabídky nad poptávkou, ale s poptávkou po kvalitní surovině. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vývoz do zahraničí celkem 2 160 tis. tun této komodity (vše z volného trhu) a zpracování na technické užití 150 tis. tun.

Z výsledků monitoringu hodnocení kvality letošní produkce (celkem bylo analyzováno 550 sklizňových vzorků) vyplývá, že z celého souboru analyzovaných vzorků ze sklizně 2014 byly potvrzeny pouze průměrné výsledky kvality potravinářské pšenice. Soubor byl hodnocen celkem 6 parametry (vlhkost, objemová hmotnost, sedimentační index, obsah N-látek, číslo poklesu a obsah příměsí a nečistot). Ve všech hodnocených parametrech vyhovělo celkem 58 % vzorků z letošní sklizně, což je sice nižší procento než v předchozím roce, ale je vyšší než v ročnicích 2010 – 2012 (v loňském roce to bylo 76 %, v roce 2012 – 47 %, v roce 2011 – 49 % a v roce 2010 – 43 %). Letošní výsledky ukazují na dobré hodnoty objemové hmotnosti a čísla poklesu a problémové hodnoty obsahu a kvality bílkovin. Značné rozdíly v kvalitě pšenice se projevují na úrovni jednotlivých krajů Čech a Moravy v důsledku výkyvů počasí v jednotlivých regionech, zejména po deštích v měsíci srpnu při pozdější sklizni, které vedly k výskytu porostlých zrn a snížení čísla poklesu. Vliv mají samozřejmě i odlišnosti v pěstebních technologiích.

Obecně je tedy možné konstatovat, že i v marketingovém roce 2014/2015 nebude limitujícím faktorem pro užití potravinářské pšenice ani celková produkce pšenice a ani její kvalita. Dá se proto očekávat, že potravinářská pšenice nebude mít žádné problémy pro splnění všech kvalitativních požadavků pro zajištění domácí spotřeby.

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu. V tabulce je uvedena výroba pšeničných škrobů v ČR v jednotlivých ročnicích. V roce 2009 došlo ve výrobě pšeničných škrobů k mírnému oživení ve výrobě, které pokračovalo také v roce 2010. V roce 2011 však byl zaznamenán mírný pokles a situace ve výrobě pšeničných škrobů se příliš nezměnila ani v roce 2012, a byla na úrovni roku 2009, tj. ve výši 19,3 tis. tun. V roce 2013 došlo k opětovnému poklesu o 1,0 tis. tun na úroveň 18,3 tis. tun. V loňském roce 2014 se výrazně snížila výroba pšeničných škrobů na celkovou úroveň 15,5 tis. tun a tato produkce je čtvrtá nejnižší od roku 2000 (v roce 2000 a 2001 – 12,5 tis. tun). V české legislativě je problematika společné organizace trhu se škrobem zpracována v Nařízení vlády č. 115/2004 Sb., kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření společné organizace trhu se škrobem v platném znění.

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

ROK		2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Výroba pšeničných škrobů v ČR v tis. tun	19,3	19,9	19,2	19,3	18,3	15,5
2.	Spotřeba pšenice (ř. 1x2,7) v tis. tun	52,2	53,8	51,8	52,2	48,3	41,9

Pramen: Český škrobářský svaz

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha ječmene pro rok 2014 výměry 350,5 tis. ha. Ve srovnání se skutečností předchozího roku nevýznamně vzrostla o 1,5 tis. ha (tj. o 0,4 %). Důvodem tohoto mírného navýšení bylo zvýšení osevních ploch u jarního ječmene o 4,8 tis. ha (tj. o 2,0 %) na 247,6 tis. ha, ale u osevních ploch ozimého ječmene došlo ke snížení o 3,3 tis. ha (tj. o 3,1 %) na 102,9 tis. ha. Příčiny nevýrazného nárůstu osevních ploch jarního ječmene lze hledat především v navýšení osevních ploch ozimých pšenic, které byly v roce 2014 prakticky bez zaorávek.

Zastoupení osevních ploch jarního ječmene tak meziročně pokleslo a dosáhlo v letošním roce úrovně 70,6 % z celkových ploch ječmene a je tak jedno z nejnižších od roku 1990. Toto nevýznamné navýšení znamená mírné navýšení v zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 17,5 %. U ječmene ozimého se zastoupení celkových osevních ploch ječmene přiblížilo stavu roku 2006 a dosáhlo úrovně 29,4 %.

Celková sklizeň ječmene dle výsledků definitivní sklizně stanovené ČSÚ je na úrovni 1 967 tis. tun. Z celkového sklizeného množství je 590,7 tis. tun (tj. 30 %) ječmene ozimého a 1 376,3 tis. tun (tj. 70 %) ječmene jarního.

Celková výroba ječmene se zvýšila proti skutečnosti předchozího roku o 373,2 tis. tun, tj. o 23,4 %. Na tomto zvýšení produkce mají podíl oba ječmeny.

Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů. V roce 2014 bylo dosaženo výborných hodnot u přepadu zrna na síť 2,2 mm, kdy požadavkům na hodnoty přepadu v průměru vyhovělo 91,4 % analyzovaných vzorků (je druhým z nejvyšších od roku 2000). Většina ječmene určeného pro potravinářské použití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí.

Podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2014 bylo žito pěstováno v ČR na 25,1 tis. ha. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k poklesu osevních ploch o 12,4 tis. ha (tj. o 33 %). Toto snížení obnovilo situaci v poklesu pěstebních ploch žita, které zde již byly v předchozích sklizňových ročnících, ale nebyly v této době vyřešeny problémy související se zhoršenými odbytovými podmínkami. Současný velmi kolísavý vývoj osevních ploch žita však také přímo souvisí s cenovým vzestupem a pádem této tradiční plodiny. Přesto se pod vlivem změněných možností ve šlechtění žita a získávání nových hybridních odrůd v hlavních pěstebních oblastech žita stále otevírají nové možnosti pro jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebového obilí, ale také na výrobu bioetanolu.

Sklizeň žita v roce 2014, stanovená ČSÚ podle definitivních údajů k 14. 2. 2015 dosahuje výše 129,1 tis. tun. Ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2013 to představuje pokles v produkci o 47,2 tis. tun (tj. o 26,8 %).

Kvalitu žita ze sklizně 2014 lze podle konečných výsledků (35 vzorků) monitoringu kvality hodnotit v dlouhodobé časové řadě jako podprůměrnou (v hodnocených parametrech dle ČSN 46 1100-4 vyhovělo 43 % vzorků, v roce 2013 – 74 % v roce 2012 – 84 %). Nejproblematičtějším parametrem bylo ve sklizni žita 2014 číslo poklesu, kterému vyhovělo pouze 60 % vzorků, i když průměrná hodnota čísla poklesu 154 s je vyšší, než požadavek ČSN (120 s). Objemová hmotnost žita splnila požadavek ČSN (70 kg/hl) v 91 %. Z pohledu příměsí a nečistot vyhovělo normě také 91 % vzorků, ale určité problémy byly s porostlostí zrna

(zejména v Čechách). Pět vzorků žita obsahovalo sklerocia námele, u třech vzorků obsah přesáhl limit pro potravinářské obiloviny ve výši 0,05 %.

Osevní plocha ovsa v ČR v roce 2014 znovu mírně poklesla o 1,3 tis. ha (tj. o 2,9 %) na 42,3 tis. ha. Plocha ovsa představuje jen 3,0 % plochy obilovin. Produkce ovsa v marketingovém roce 2014/2015 dosahuje výše 152,2 tis. tun. Tento údaj je ve srovnání s předchozí sklizní roku 2013 vyšší o 13,1 tis. tun (tj. o 9,4 %).

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ k 31. 5. 2014 dosáhla výměra pěstování pro sklizeň roku 2014 výše 48,5 tis. ha. To představuje meziroční nárůst o 1,7 tis. ha (tj. o 3,6 %). Jedná se o přiblížení k osevní ploše triticale, která zde byla v roce 2007.

Triticale si stále zachovává svůj význam jako plodina velmi vhodná pro krmné užití a na výrobu bioetanolu. Sklizeň triticale v marketingovém roce 2014/2015 dosáhla úrovně 243,9 tis. tun. V porovnání s předchozím marketingovým rokem 2013/2014 se jedná o navýšení celkové výroby o 29,7 tis. tun (tj. o 13,9 %).

Podle údajů ČSÚ (k 31. 5. 2014) bylo pro sklizeň roku 2014 kukuřicí na zrno oseto 100,5 tis. ha. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná o pokles o 11,5 tis. ha (tj. 10,3 %). Přes tento pokles je znovu potvrzen trend nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice. Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k datu 31. 5. daného roku většinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou uvedeny v definitivní sklizni (část ploch kukuřice určených pro sklizeň na siláž je ponechána zemědělci pro sklizeň na zrno, ale v letošním ročníku 2014/2015 tomu bylo naopak a plochy poklesly). Plochy uvedené v definitivní sklizni činí u kukuřice na zrno pro rok 2014 výměru ve výši 98,7 tis. ha. Vysoký hektarový výnos (8,43 t/ha) byl příčinou toho, že došlo k navýšení celkového objemu produkce kukuřice do úrovně 832,3 tis. tun. Tato sklizeň je pátou nejvyšší sklizní kukuřice na zrno v ČR od roku 1990. Kukuřice tak stále potvrzuje, že patří mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná s možností vývozních dispozic. Je však nutné brát v úvahu, že ČR má omezenou výměru oblastí, pro které je pěstování kukuřice skutečně vhodné a konkurenceschopnost našich pěstitelů je do značné míry závislá na příznivých klimatických podmínkách daného pěstebního roku.

Cukrová řepa, cukr

České řepářství a cukrovarnictví se i v roce 2014 svými výsledky řadilo mezi tradiční a soběstačné obory zemědělsko-potravinářského odvětví. I přes zhoršené klimatické podmínky pro pěstování cukrové řepy bylo dosaženo výborných kvantitativních výsledků, které vyrovnaly propad v oblasti kvality, zejména v obsahu cukru v řepě a tím do značné míry dané technologické jakosti při jejím zpracování v cukrovarech. České prostředí nebylo výjimečné, prakticky stejná situace panovala i v okolních státech EU. Přesto si Česká republika udržela statut středně velkého produkčního státu EU s přívlastkem čistého vývozce.

Od vstupu do EU jsou také v ČR aplikována pravidla Společné organizace trhů v odvětví cukru (SOTC). První velká reforma od vzniku SOTC v letech 2006-2009 měla zásadní negativní vliv na celkové postavení EU na světovém cukerním trhu. Došlo ke snížení výroby cukru o 6 miliónů tun, z EU jako vývozce se stal dovozce cukru, v pěti státech výroba cukru skončila úplně, byla zrušena téměř polovina cukrovarů a s pěstováním řepy skončilo téměř 50 tisíc pěstitelů.

Za sníženou minimální cenu řepy byla zavedena tzv. oddělená platba za cukr s dobou aplikace v kalendářních letech 2006 až 2014. V posledním roce existence této platby byla její sazba stanovena pro ČR v celkové výši 382,25 Kč na tunu standardní jakosti řepy. Za základní prvek SOTC je považována produkční kvóta cukru, která po uvedené reformě činí celkem 13 529,6 tis. t, z toho pro ČR 372,5 tis. t. Výroba za rok 2014/15 je odhadována v EU na 20 mil. t, což lze považovat za vysoce přebytečný výsledek výrobní sezóny. Trvání SOTC je po dosaženém kompromisu na úrovni EU v roce 2013 stanoveno do roku 2016/17 včetně.

Z pohledu počasí ani rok 2014 nebyl vůči cukrové řepě nijak příznivý. Cukrová řepa se musela vyrovnávat s velmi rozdílnými obdobími sucha, mrazů a srážek. Vláhly spadlo v roce 2014 méně (672 mm), než v roce 2013 (727 mm) a byla rozložena v čase do extrémních hodnot - v únoru prakticky sucho beze srážek, v červnu pouze 40 mm a v rozhodujícím období pro kvalitu (červenec až září) nadměrné srážky. Podobný vývoj nastal i v rozložení teplot. Průměrná roční teplota byla v roce 9,3 °C, přičemž v lednu rekordních +0,5 °C, v únoru +2,1 °C a v březnu +6,1 °C. Naproti tomu ve stejném období předchozího roku všechny měsíce skončily v záporných hodnotách. Od jara 2014 došlo ke srovnání s normálním vývojem, zdůraznit je možno ještě celkově teplejší podzim. Po zasetí řepa dobře vzešla a od jejího vývoje bylo možno očekávat až vynikající výsledky, od května však nedostatek srážek přivodil na mnohých místech zastavení vegetace. Od července došlo k obnovení růstu, který vlivem srážek pokračoval až do začátku sklizně. Důsledkem proto byla velice nízká cukernatost, zejména na Moravě, oproti nadprůměrným výnosům bulev.

Osevní plocha cukrové řepy v ČR v roce 2014 se zvýšila jen velmi málo, a to výlučně pomocí ploch určených k výrobě kvasného lihu. Plochy určené na cukr stagnují. Celková plocha cukrové řepy v ČR v roce 2014/15 dosáhla 64 tis. ha,

z čehož přes 12 tis. ha tvořila plocha na výrobu kvasného lihu.

Cukrovarnická kampaň 2014/15 proběhla od 8. září 2014 do 3. března 2015. V novodobé historii (za posledních sto let) to byla nejdlejší kampaň. V provozu bylo opět sedm cukrovarů, dva v Čechách a pět na Moravě, přičemž celková délka kampaně dosáhla 177 dnů. Na výrobu cukru bylo celkem zpracováno 4,1 mil. t cukrové řepy, výnos bulev dosáhl hodnoty 77 t/ha. Výroba cukru skončila na rekordní úrovni přes 580 tis. t, tj. meziroční nárůst o 12 %. Mimo uvedené cukru byl v režimu výroby cukru nad kvótu, v rámci předpisů EU, vyroben také cukr mimo území ČR v množství 5 tis. t. Kvalitativní parametry zaznamenaly další zhoršení vlivem nepříznivě rozložených nadměrných srážek ve druhé části vegetace řepy. Cukernatost tak nakonec skončila na průměrné hodnotě pouhých 16 %, tj. o 9 % nižší než v roce 2013. Přesto výnos polarizačního cukru dosáhl výborné úrovně přes 12 t/ha, výtěžek bílého cukru z řepy skončil na hodnotě 14,5 %. Nejdůležitější veličina, výnos bílého cukru z hektaru, dosáhla výborného výsledku hodnotou 11 t/ha. Výroba melasy dlouhodobý trend poklesu v roce 2014 zastavila vyrobenými více než 70 tis. tunami.

Pohyb a zásoby cukru v ČR monitoruje Státní zemědělský intervenční fond. Podle jeho údajů bylo na trh EU v roce 2013/14 z českých cukrovarů dodáno 575 066 t cukru. Z tohoto množství připadá 313 555 t na prodej na tuzemském trhu a 122 061 t bylo prodáno do ostatních zemí EU, zbytek pak na cukr průmyslový.

Minimální cena cukrové řepy v EU je neměnná ve výši 26,29 EUR/t při standardní jakosti, a to od hospodářského roku 2009/10. V roce 2014 dosáhla průměrná CZV cukrové řepy podle údajů ČSÚ hodnoty 828 Kč/t, průměrná CPV krystalového cukru v ČR výrazně klesla na hodnotu 15,62 Kč/t a spotřebitelská cena skončila na průměru 22,00 Kč/kg.

Bilance výroby a spotřeby cukru včetně cukru ve výrobcích a substituentů¹⁾ (tis. t)

Ukazatel	2007/08*	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Počáteční zásoba	119,8	62,5	86,4	41,1	70,9	94,4	75,0
Výroba cukru z řepy	353,9	414,7	431,8	432,8	564,4	535,5	512,3
Dovoz celkem	222,2	237,0	261,9	323,7	305,6	294,0	375,9
- dovoz cukru	83,4	91,9	90,5	76,5	86,0	84,0	130,6
- cukr ve výrobcích	138,8	145,1	209,2	247,2	219,6	210,0	245,3
Celková nabídka	695,9	714,2	780,1	797,6	940,9	923,8	963,2
Domácí spotřeba	395,5	351,3	393,1	437,1	497,9	518,8	418,2
Vývoz celkem	238,2	276,5	346,0	289,6	348,6	330,0	475,0
- vývoz cukru	147,7	155,3	213,3	164,5	227,5	215,0	312,6
- cukr ve výrobcích	90,5	121,2	138,7	125,1	121,1	115,0	162,4
Celková poptávka	633,4	627,8	739,0	726,7	846,5	848,8	893,2
Konečná zásoba	62,5	86,4	41,1	70,9	94,4	75,0	70,0

Pramen: MZe, ČSÚ a SZIF

¹⁾Všechny údaje až do roku 2003/04 jsou uvedeny za období kvótového roku, tedy od 1.9. do 31.8. následujícího roku.

* hosp. roky od 2007/08 jsou od 1.10. do 30.9. příštího roku.

Mezi čisté vývozce cukru se Česká republika zařadila také v roce 2013/14. Nejenom, že opět vyrobila větší množství cukru nad svoji kvótu (o 212 tis. t), ale také velké množství prodala na trh EU. Aktivní saldo bilance obchodu s cukrem tak zůstalo zachováno. Do ČR bylo dovezeno celkem 105,6 tis. t cukru pod položkou CN 1701. Růst dovozu z nových členských zemí se zastavil, Slovensko a Polsko zaznamenaly pokles, nicméně i tak se z Polska dovezlo více cukru (35 589 t), než ze Slovenska (24 039 t), a tak tradiční Slovensko již podruhé skončilo na druhém místě.

Z ČR bylo vyvezeno celkem 307,3 tis. t cukru pod položkou CN 1701, tj. o více než 20 tis. t více, než v předchozím roce. Trend růstu vývozu cukru tak pokračoval, i když v menším množství. Došlo ke zvýšení vývozu

cukru do Německa, na Slovensko, do Maďarska a Rakouska, naopak do Polska vývoz významně klesnul. Vývoz na Slovensko skončil až na hodnotě 58 777 t, tj. o více než 17 tis. t cukru více, a tak celkově vzájemná výměna s ČR skončila opět v kladných číslech. Vývoz cukru do třetích zemí se nepatrně snížil na celkovou hodnotu 90 226 t.

Brambory

V roce 2014 se brambory v České republice pěstovaly na 30 089 ha, přičemž v zemědělském sektoru zaujímaly plochy brambor 23 993 ha a v sektoru domácností 6 096 ha. Sklizeno bylo celkem 832 762 tun brambor, z toho 46 587 t brambor raných, 716 248 t brambor ostatních a 69 927 t brambor sadbových.

Celkové plochy, hektarové výnosy a produkce brambor pěstovaných v ČR

Rok	Produkční plochy v ha	Průměrný výnos v t	Celková produkce v t
2004	42 141	23,57	993 203
2005	41 207	28,05	1 155 996
2006	38 549	21,70	836 614
2007	40 244	24,79	997 671
2008	37 816	25,00	945 234
2009	36 722	25,29	928 752
2010	35 050	23,45	821 862
2011	33 580	29,00	973 859
2012	30 069	26,77	804 980
2013	29 301	22,08	646 871
2014	30 089	27,68	832 762

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Plochy a produkce za zemědělský sektor a domácnosti.

Struktura celkové produkce brambor v ČR v roce 2014

	Zemědělský sektor (ha)	Domácnosti (ha)	Průměrný výnos (t/ha)	Celková sklizeň (t)
Brambory rané *	1 196	1 250	19,04	46 587
Brambory ostatní	19 548	4 846	29,36	716 248
Brambory sadbové	3 248	-	21,53	69 927
Brambory celkem	23 993	6 096	22,08	832 762

Pramen: ČSÚ

Poznámky: * Brambory sklizené do 30.6, Sklizeň za zemědělský sektor a domácnosti.

Dovoz a vývoz brambor v roce 2014

	Položka celního sazebníku	Množství (t)
Dovoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	179 381
Vývoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	31 641

Pramen: ČSÚ

Bramborový a pšeničný škrob**Bramborový škrob**

Množství zpracovaných brambor pro výrobu bramborového škrobu bylo v roce 2014 o 64 742 tun vyšší než v roce 2013. Pro výrobu 30 948 tun bramborového škrobu bylo zpracováno 154 721 tun brambor.

Rokem 2014 skončilo poskytování zvláštní podpory zemědělcům na základě nařízení vlády č. 60/2013 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování zvláštní podpory zemědělcům.

Výroba bramborového škrobu

Rok	Zpracované brambory (t)	Množství vyrobeného škrobu (t)	Průměrná škrobnatost v %
2004	147 898	33 644	20,11
2005	166 353	36 281	18,80
2006	110 576	25 016	19,81
2007	147 878	32 692	18,86
2008	136 177	30 105	19,18
2009	136 581	29 618	18,70
2010	125 686	26 710	18,20
2011	148 441	30 552	17,6
2012	111 761	23 982	18,3
2013	89 979	19 248	18,4
2014	154 721	30 948	17,1

Pramen: Český škrobářenský svaz

Pšeničný škrob

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu.

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

Rok		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Výroba pšeničných škrobů v ČR (tis. tun)	18,6	20,9	21,9	20,5	18,4	19,3	19,9	19,2	19,3	18,3	15,5
2.	Spotřeba pšenice (tis. tun)	50,4	56,4	59,1	55,4	49,7	52,2	53,8	51,8	52,1	48,3	41,8

Pramen: Český škrobářenský svaz

Olejninny

V roce 2014 byly olejinny v České republice sklizeny ze 464,3 tis. ha. Meziročně plocha olejin poklesla o 22,6 tis. ha, tj. pokles o 5 %. I přes celkový pokles ploch olejin dosáhla produkce většího výsledku než v roce předchozím. Díky nadprůměrnému výnosu bylo sklizenno celkem 1 644,1 tis. t. olejin. Meziroční nárůst produkce byl o 7 %.

Kromě slunečnice bylo u všech olejin zjištěno meziroční zvýšení produkce. U máku se produkce meziročně zvýšila dokonce o 77 %. Jediná slunečnice nedosáhla sklizně z předchozího roku a produkce se snížila o 10 %.

Na celkové výši sklizňových ploch se nejvíce podílela řepka olejná se 389,3 tis. ha, následoval mák se sklizňovou plochou 27,0 tis. ha, slunečnice s 18,6 tis. ha a hořčice na semeno s 18,5 tis. ha. Sója byla v roce 2014 sklizena ze 7,2 tis. ha. Len olejný a ostatní olejinny byly pěstovány na celkem 3,7 tis. ha.

Řepka olejná

Řepka olejná je v České republice komoditou, jejíž pěstování je v posledních letech pro většinu zemědělských podniků velmi příznivé. Díky velmi teplému průběhu zimy nedocházelo k žádnému poškození porostů a dobrý zdravotní stav tak zajistil historicky nejlepší pěstelský výsledek.

V roce 2014 bylo sklizeno celkem 1 537,3 tis. t. Tato produkce znamená zvýšení o 6 % oproti sklizni z předchozího roku 2013, kdy dosáhla úroda řepky 1 443,2 tis. t. Zvýšení produkce je dosaženo vyšším hektarovým výnosem (+14 %), který se vyšplhal až na 3,95 t/ha. Plochy řepky meziročně poklesly o 7 % na 389,3 tis. ha. Pro sklizeň v letošním roce byla ozimá řepka vyseta na 392,6 tis. ha.

V m. roce 2013/14 došlo ke zvýšení vývozu řepky o 38 % a kvůli nedostatečné domácí produkci slunečnice k výraznému navýšení dovozu slunečnice o 88 %. M. rok 2013/14 byl pro pěstitele (tak jako předchozí rok) z pohledu výnosnosti úspěšný a vzhledem k vysoké produkci předpokládáme, že se i v průběhu marketingového roku 2014/15 budou ceny zejména řepky držet na nízké hladině. V marketingovém roce 2013/14 byla cena zemědělských výrobců na 10 090 Kč/t.

Slunečnice

Druhou tradičně nejpěstovanější olejinou v České republice slunečnice byla dosud slunečnice. V posledních letech však plochy slunečnice klesají. V roce 2014 byla sklizena z 18 607 ha s produkcí 42 314 t. V produkci je slunečnice po řepce stále na druhém místě, ale v množství osevních ploch je na druhém místě mák.

Konečná výše sklizně slunečnice a její kvalita byla opět v letošním roce výrazně ovlivněna rozmary počasí v průběhu vegetace. Z pohledu pěstitelů slunečnice lze letošní rok velmi obecně hodnotit jako rok se suchým jarem (především Morava, některé její části s extrémním suchem). Nedostatek srážek do konce června negativně ovlivnil počet vyvinutých nažek v úborech. Období dozrávání a sklizně bylo naopak ve znamení častých, místy i vydatných srážek a nižších teplot. Vše se promítlo do výrazného prodloužení sklizně a došlo také k masivnímu rozvoji chorob, především na úborech.

Průměrná cena zemědělských výrobců za slunečnicové semeno byla v m. roce 2013/14 8 728 Kč/t a nadále klesá.

Mák

Pěstitelé máku využili období vysokých cen a pro sklizeň v marketingovém roce 2014/15 oseli 27 020 ha mákem. Meziročně se osevní plochy zvětšily o 33 %. Z této plochy bylo sklizeno 24 665 t makového semena, což je oproti předchozí sklizni o 77 % více. Protože produkce stále není dostačující vůči poptávce, lze i nadále uvažovat o udržení cen na vysoké či alespoň přijatelné úrovni. V marketingovém roce 2013/14 byla průměrná cena zemědělských výrobců máku 61 809 Kč/t.

Hořčice a ostatní olejinny

Příznivé ceny za hořčičné semeno řadí hořčici opět mezi ekonomicky zajímavější plodiny. Plochy meziročně stouply o 12 % na celkových 18 452 ha. Z této plochy bylo v roce 2014 sklizeno celkem 19 835 t semen hořčice. Meziročně vzrostla produkce o 48 %. V marketingovém roce 2013/14 bylo 73 % domácí produkce vyvezeno a průměrná cena zemědělských výrobců se pohybovala na 19 437 Kč/t.

Dále bylo v roce 2014 sklizeno 16 493 t sóji ze 7 242 ha a 2 390 t lnu olejného z 1 813 ha. Oproti předchozímu marketingovému roku došlo také u produkce lnu a sóji ke zvýšení, u produkce lnu o 15 % a u sóji zvýšení o 22 %.

Produkce nejvýznamnějších olejin v České republice v marketingových letech (v tunách)

Plodina	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Řepka	1 048 943	1 128 119	1 042 418	1 046 071	1 109 137	1 443 210	1 537 320
Slunečnice	60 933	61 031	57 358	70 900	56 943	46 799	42 314
Mák	49 428	32 692	23 690	26 918	12 814	13 911	24 665
Hořčice	23 290	38 651	15 586	16 833	15 466	13 378	19 835
Sója	9 419	13 641	16 135	17 934	13 149	13 471	16 493
Len olejný	1 405	4 291	3 928	3 433	2 402	2 066	2 390

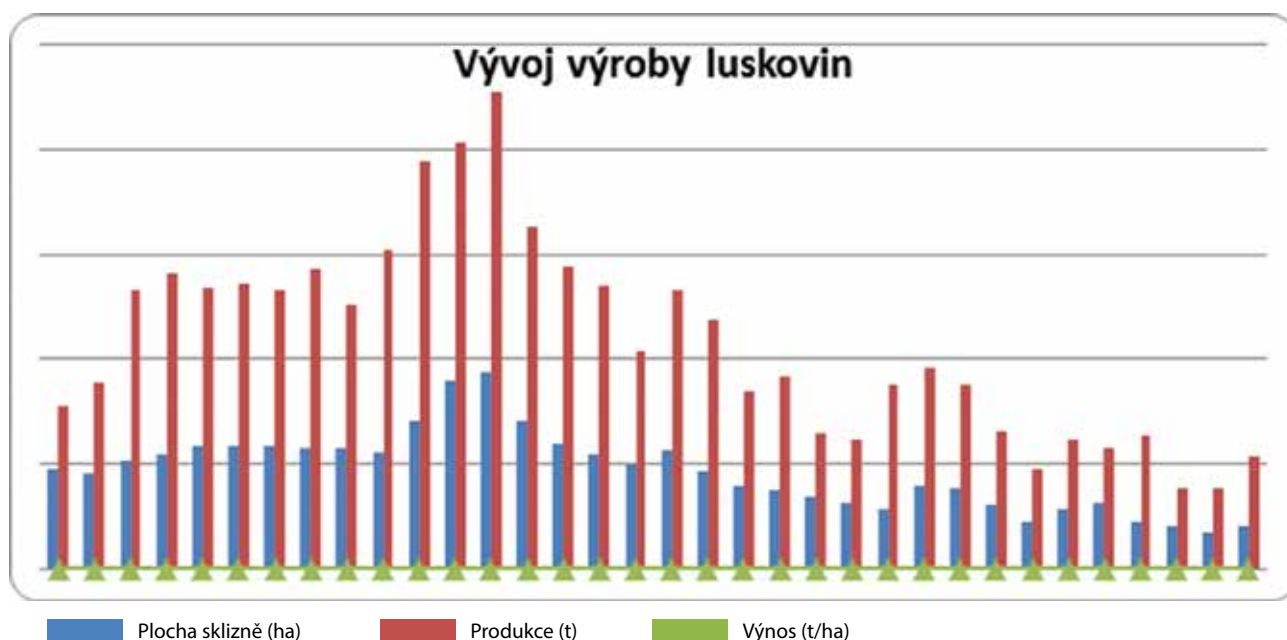
Pramen: ČSÚ

Luskoviny

Pěstování luskovin má v ČR dlouholetou tradici. V posledních letech se nicméně luskoviny dostávají do výrazného útlumu, což se projevuje především poklesem jejich ploch. V ČR poklesly plochy luskovin až na úroveň kolem 1 % orné půdy. V letech 2001 – 2010 stagnovala výměra pěstování luskovin na zrno na úrovni kolem 30 tis. ha. V posledních 5 letech došlo nicméně k propadu a osevnické plochy luskovin se v současnosti drží na úrovni kolem 20 tis. ha. Přes pokračující pokles osevnických ploch zůstává v ČR dominantní luskovinou hrách setý. Hlavním důvodem, který má vliv na trvalé snižování ploch luskovin je záporná míra rentability pěstování. Tato skutečnost je podobná i v ostatních státech EU, proto je tento fakt zahrnut od roku 2014 do nové SZP EU. V rámci reformy SZP pro nové programovací období (2015 - 2020) byla mj. odsouhlasena tzv. dobrovolná podpora vázaná na produkci. Česká republika se rozhodla v období od roku 2015 poskytnout tuto podporu pro řadu citlivých komodit, mezi které patří i proteinové plodiny. Tato podpora bude v ČR s cílem zvýšení rentability chovu hospodářských zvířat podmíněna provázaností na živočišnou výrobu, resp. minimálním zatížením 3 VDJ/ha v období od 1. června do 30. září příslušného hospodářského roku. Novým a zásadním prvkem v rámci přímých plateb je také tzv. ozelenění, implementované jako platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Součástí ozelenění je i povinnost vyhradit určitou výměru jako tzv. plochu využívanou v ekologickém zájmu, za kterou lze považovat i plochu s plodinami, které vážou dusík, mezi jejichž hlavní představitel patří i luskoviny. Kromě řady dalších nových prvků SZP mohou mít právě tyto 2 jmenované prvky největší vliv na situaci v sektoru luskovin.

Rok 2014 byl oproti dvěma předchozím ročníkům pro pěstitele luskovin poměrně klimaticky příznivý. Zima byla velmi teplá a suchá. Tento charakter počasí pokračoval i v jarních měsících a ve většině pěstitelských oblastí umožnil brzký nástup jarních prací. Léto bylo poznamenáno deštivým počasím v červenci. V srpnu se nicméně podařilo sklídit veškerou produkci. Tyto podmínky vytvořily předpoklad pro vzestup produkce luštěnin letošního roku. Dle ČSÚ by v roce 2014 produkce luštěnin sklizená z plochy 20 170 ha měla dosáhnout 53 797 tun, což je o 15 521 t (41 %) více než produkce luštěnin roku minulého. U hrachu dosáhla produkce 42 748 tun semene z plochy 14 449 ha při průměrném výnosu 2,96 t/ha. Produkce semene hrachu je tak na vyšší úrovni než v předchozím roce, kdy ho bylo sklizeno pouze 30 700 t. Z ostatních luskovin byla samostatně sledována ještě lupina pěstovaná na zrno, které bylo z výměry 2 106 ha sklizeno 3 762 tun při průměrném výnosu 1,79 t/ha, což je o 1 608 t (75 %) více než v roce 2013. U skupiny ostatních luskovin, do které patří v ČR především bob obecný, peluška, vikve luskovino-obilní směsky a čočka, došlo taktéž k meziročnímu vzestupu sklizně. Ostatních luskovin pěstovaných na výměře 3 615 ha bylo při průměrném výnosu 2,02 t/ha sklizeno 7 287 t, což je o 1 865 t (34 %) více než v předchozím roce.

Na základě šetření ČSÚ ceny zemědělských výrobců sledovaných luštěnin v roce 2014 vzrostly u hrachu jedlého na rekordních 7 950 Kč/t. Ceny krmného hrachu po sklizni tohoto roku naopak poklesly. Podle údajů ČSÚ se během roku 2014 pohybovaly ceny hrachu krmného v rozmezí od 5 010 Kč/t (srpen) do 6 367 Kč/t (únor). Průměr cen za celý rok byl 5 804 Kč/t.

Pramen: ČSÚ

Len a konopí seté

V posledních několika letech nastal pokles osevních ploch **Inu přadného** v celém světě. Výjimkou nebyly ani tradiční Inářské západoevropské země – Francie, Belgie a Nizozemsko. Největší pokles ploch přadného Inu byl zaznamenán v České republice a také v Litvě, kde pěstování Inu pro průmyslové zpracování bylo ukončeno. Od roku 2005 byl v ČR zaznamenán pokles pěstebních ploch přadného Inu, který dále pokračoval až po prakticky úplný zánik pěstování, který nastal v roce 2011. V současnosti se pěstební plocha pohybuje pouze v řádu několika málo hektarů určených pro účely udržování osiva českých odrůd a produkci osiva pro export.

Ceny Inářských surovin byly na světových trzích v posledních letech velmi nízké. Spolu s podstatně nižšími podpory pro pěstování Inu v ČR ve srovnání s EU 15 to bylo pro české Inářství likvidační a způsobilo praktický zánik pěstování a zpracování Inu přadného. V roce 2011 bylo v ČR zaseto pouze 3,15 ha přadného Inu odrůdy Rina, v letech 2012 a 2013 to bylo 1 ha a 2 ha, podobný byl i rok 2014, kdy byly osety pouze 3 ha. V tradičních Inářských zemích EU (Francie, Belgie, Nizozemsko) se osevní plocha přadného Inu pohybuje v rozmezí 70 - 80 tis. ha, což znamená oproti předchozím letům snížení (v roce 2005 činila osevní plocha až 105 tis. ha), v roce 2014 to bylo 71 593 ha. Snížení ploch bylo vynuceno snahou o vyrovnání nabídky a poptávky po třeném vlákne, protože jeho nadprodukce vedla k cenovému zhroucení trhu. Ve své podstatě je nyní v těchto zemích osévána tradiční průměrná plocha přadného Inu. Dlouhé Iněné vlákno se mj. začíná uplatňovat při výrobě kompozitních materiálů.

Pěstební plochy **Inu olejného** v ČR meziročně kolísají. V roce 2005 došlo ke skokovému nárůstu na 7 335 ha, v roce 2006 na 7 869 ha a v roce 2007 se plochy výrazně snížily na 2 642 ha. Tento pokles byl způsoben odbytovými problémy semene a poklesem jeho ceny. V roce 2011 bylo olejným Inem oseto 2 475 ha, tj. 60,0 % skutečnosti roku 2010. V roce 2013 bylo zaseto pouze 1 513 ha, v roce 2014 došlo k mírnému zvýšení na 1 813 ha.

Pěstováním **konopí setého** se v ČR od roku 2000 začala zabývat stále více pěstitelů. V roce 2006 činily osevní plochy 1 155 ha, v roce 2007 bylo oseto technickým konopím 1 538 ha a v roce 2008 jen 518 ha. Důvodem poklesu bylo snížení ceny krátkého vlákna v důsledku celosvětové hospodářské krize. V roce 2009 se plocha snížila až na cca 200 ha zejména kvůli odbytovým problémům.

V roce 2011 bylo z 290 ha konopí setého sklizeno 2 229 t stonku a 85,3 t semene. V roce 2013 bylo oseto 280 ha, což je v meziročním srovnání o 67 ha více. V roce 2014 byla v evidenci SZIF plocha 127 ha, podle Generálního ředitelství cel byla osetá plocha 212,6 ha.

Způsob sklizně a vhodná sklizňová technika byly dosud slabým článkem pěstitelské technologie konopí na vlákno, v současné době jsou to především zpracovatelské technologie. V roce 2011 ukončila činnost i poslední velká Inářská tírna Lenka Kácov s.r.o., která disponovala i zařízením schopným zpracovat nejen stonky přadného Inu, ale i stonky Inu olejného a konopí setého. V provozu nyní zůstává tírna Inu v Agritecu Farm v Šumperku a menší tírna na zpracování konopí BENEÚ v Dlouhé u Kladna.

Zájem o konopné vlákno má v současné době především papírenský a automobilový průmysl. Roste také použití pro výrobu tepelných izolačních rohoží pro stavebnictví a nábytkářství. Od roku 2009 je výrobní kapacita ve firmě Canabest s.r.o. Břeclav, která uvádí na trh izolační rohože a stavební izolační panely z konopného vlákna a konopného pazdeří určené především pro ekologické stavby. Tato výrobní kap-

cita je zcela závislá na dovozu vhodných kvalit konopného vlákna ze zahraničí, protože v tuzemsku zatím chybí výrobní kapacita na nezbytné prvotní zpracování konopného stonku. Podobně OP Papírna v Olšanech dováží každý rok několik tisíc tun Iněných, konopných a dalších přírodních celulosových vláken ze zahraničí. Je zřejmé, že v ČR velice chybí zpracovatelská kapacita konopného stonku, alespoň pro plochu kolem 500 – 1 000 ha, a na zpracování stonku z olejného Inu k produkci krátkého Iněného vlákna.

V rámci národních dotací podle Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na dotační program 3.i „Podpora použitého uznaného a mořeného osiva Inu a uznaného osiva konopí setého“ bylo vyplaceno celkem 299,7 tis. Kč. V rámci tohoto dotačního programu lze využít finanční prostředky do výše 18 000 Kč/t uznaného a mořeného osiva Inu a do výše 60 000 Kč/t uznaného osiva konopí setého při splnění daných podmínek, které jsou uvedeny v „Zásadách“. Od roku 2011 je tento dotační titul určen pro uznané osivo Inu setého jak pro produkci vlákna, tak i pro produkci semene.

Zelenina

Průběh zimy 2013/14 byl velmi mírný, prakticky bez trvalejších sněhových srážek, což mělo negativní dopad na zásobu zimní vláhy. Pěstitelská sezóna roku 2014 začala velice brzy a tak pěstitelé začali s výsevy a výsadbou raných druhů zeleniny. I přes lokální přepršky trpěly porosty vláhovým deficitem, a proto je bylo nutné intenzivně zavlažovat. Pozdní jarní mrazíky v dubnu 2014 poškodily zeleninu pouze místy. Ve druhé polovině května způsobily přívalové deště na některých polích lokální zaplavení porostů a tvorbu lagun, část porostů byla poškozena také kroupami.

V průběhu května pokračovala výsadba košťálové zeleniny, začal se pozvolna rozšiřovat sortiment i množství sklizených raných druhů zelenin. Cenové i odbytové podmínky byly na dobré úrovni. V důsledku zvýšeného zájmu spotřebitelů o ranou zeleninu měli pěstitelé zboží spíše nedostatku.

V průběhu července byl vývoj počasí v jednotlivých oblastech ČR velice rozdílný, a to především v množství dešťových srážek. Část pěstitelských ploch byla zasažena přívalovými dešti, na některých místech se přidaly i kroupy, které způsobily poškození porostů. Byly ovšem i lokality, kde nepršelo téměř vůbec. Většina porostů byla v dobré kondici, což dávalo předpoklad dobré sklizni.

V průběhu pěstitelské sezóny se prohlubovaly problémy s chorobami a škůdci. Během července pokračovaly nálety mšic a molic na porosty košťálové zeleniny, cibulovou zeleninu napadaly třásněnky. Vyšší škody v porostech košťálovin způsobovaly také housenky zápředníčka. Vlhké počasí a velké teplotní výkyvy prospívaly rozvoji houbových a bakteriálních chorob.

Začátkem srpna 2014 vyhlásilo Rusko zákaz dovozu ovoce a zeleniny ze zemí EU. Tato situace měla v kombinaci s celoevropskou nadúrodou zeleniny následně negativní vliv na pokles výkupních cen zeleniny. S odbytovými problémy se pěstitelé potýkali až do konce pěstitelské sezóny, která díky příznivému počasí pokračovala až do poloviny prosince.

Na základě šetření ČSÚ ceny zemědělských výrobců všech sledovaných druhů zeleniny (kromě rajčat) v roce 2014 klesly, přičemž největší propad cen byl zaznamenán u hlávkového zelí, hlávkové kapusty, listových salátů, květáku, salátových okurek, cibule a česneku. Průměrné spotřebitelské ceny některých sledovaných druhů zeleniny rovněž zaznamenaly oproti roku 2013 pokles, a to zejména ve druhé polovině roku 2014, jako např. papriky, salátové okurky a květák.

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců v ČR v Kč/t

Druh zeleniny	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celer bez natě	9 400	8 405	7 861	11 502	7 829	7 561	8 469	7 765
Cibule suchá	7 688	5 307	4 325	6 320	5 212	4 819	6 488	5 894
Česnek	53 622	66 183	58 423	59 340	113 892	151 786	109 556	100 188
Kapusta hlávková ²⁾	7 028	6 379	5 967	8 166	5 953	8 458	11 601	7 969
Kedlubny s natí ¹⁾	22 266	21 905	20 332	23 239	21 162	19 908	21 979	19 821
Květák	12 094	11 171	10 902	14 127	10 870	12 406	14 532	13 174
Mrkev bez natě	6 515	6 107	4 655	6 509	5 400	4 986	5 254	5 047
Okurky nakládačky	13 000	-	14 166	14 000	13 000	-	-	-
Okurky salátové	19 723	19 203	17 772	18 786	18 832	18 063	17 440	15 820
Paprika zeleninová	17 067	18 291	14 023	18 603	15 188	16 294	24 213	23 356
Petržel bez natě	13 503	14 351	15 871	18 203	14 113	14 635	16 263	16 392
Pór	12 936	12 026	11 064	13 510	15 000	14 000	-	-
Rajčata	19 986	18 597	17 502	20 716	14 616	20 845	18 076	20 299
Ředkvička ³⁾	26 966	26 996	28 877	30 152	29 740	25 677	-	-
Salát ⁴⁾	27 293	23 498	21 487	28 639	23 488	26 862	30 727	25 948
Špenát	2 451	2 450	2 462	2 492	2 505	2 604	-	-
Zelí hlávk. červené ⁵⁾	6 216	4 801	4 573	7 012	5 189	5 099	7 718	5 538
Zelí hlávkové bílé ⁵⁾	4 577	3 520	3 246	4 996	3 100	3 750	5 516	4 033

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ 6 ks = 1 kg, ²⁾ 1 ks = 1 kg, ³⁾ 6 svazků = 1 kg, ⁴⁾ 6 ks = 1 kg, ⁵⁾ 1 ks = 1 kg

Průměrné roční spotřebitelské ceny vybraných druhů zeleniny v ČR v Kč/kg

Druh zeleniny	MJ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Brokolice	kus	-	22,56	22,86	24,53	19,41	21,46	24,63	23,93
Celer	kg	24,34	20,32	20,95	28,10	29,37	17,70	20,65	23,62
Cibule suchá	kg	15,76	12,75	10,45	16,55	14,96	12,47	14,57	15,49
Česnek	kg	91,34	84,82	81,11	111,13	123,82	102,31	103,78	96,54
Květák	kus	28,36	28,64	31,42	33,37	28,66	30,52	35,06	33,55
Melouny	kg	25,06	25,44	24,32	21,67	27,17	23,63	24,49	32,43
Mrkev bez natě	kg	14,11	16,36	16,53	15,66	16,46	17,51	18,73	16,35
Okurky salátové	kg	37,74	35,88	40,57	40,50	30,41	35,59	38,44	36,41
Paprika zeleninová	kg	67,83	61,59	51,82	62,49	53,44	58,94	62,15	60,09
Rajčata	kg	40,41	36,38	34,99	42,29	30,29	37,92	37,06	41,16
Zelí bílé	kg	9,70	11,73	7,94	13,00	13,57	9,16	11,90	11,19

Pramen: ČSÚ

I přes dílčí problémy s vývojem počasí roku 2014, chorobami a škůdci v průběhu pěstitelské sezóny bylo z 13 415 ha sklizeno celkem 294,2 tis. t zeleniny, což byl meziroční nárůst téměř o 23 %. Výrazně vyšší byla sklizeň hlávkového zelí, okurek nakládaček, cibule a rajčat, což bylo ovlivněno i rozšířením jejich sklizňových ploch.

Struktura pěstitelské základny byla v roce 2014 v porovnání s předchozím rokem stabilní. Ze šetření Zelinářské unie Čech a Moravy vyplynulo, že v roce 2014 pěstovalo zeleninu na celkové ploše 9 263 ha 463 pěstitelů, což je o tři pěstitelé méně než v předchozím roce. Tito pěstitelé byli zřejmě demotivováni častými povodněmi, v důsledku kterých přicházejí o produkci na úrodných zelinářských polích podél řek, a rozhodli se v těchto rizikových lokalitách pěstovat jiné plodiny, méně náročné na ruční práci.

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR v roce 2014 se v porovnání s rokem 2013 mírně snížil, a to o 2,7 % na 564,9 tis. t v hodnotě 9,2 mld. Kč. Ze zemí EU pocházelo

517,8 tis. t čerstvé zeleniny (tj. meziroční pokles o 2,4 %, což představovalo 91,7 % podíl na celkovém objemu exportu čerstvé zeleniny do ČR. Největší objemy zeleniny pocházely tradičně z Nizozemska (108,7 tis. t), Španělska (101,4 tis. t), Německa (68,3 tis. t), Polska (74,2 tis. t) a Itálie (47,1 tis. t).

Vývoz čerstvé zeleniny včetně reexportu v roce 2014 výrazně meziročně poklesl z 95,3 tis. t na 87,0 tis. t v hodnotě 1,6 mld. Kč, přičemž do zemí EU směřovalo 86,8 tis. t. Nejvíce čerstvé zeleniny bylo dodáno na trh Slovenska (67,4 tis. t), dále pak do Německa (8,3 tis. t), Polska (4,2 tis. t) a Rumunska (3,1 tis. t).

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou je vysoce pasivní. Zatímco v roce 2013 došlo k výraznému prohloubení salda a dosáhla nejvyšších záporných hodnot v historii jak z hlediska objemového, tak i finančního, v roce 2014 byl zaznamenán mírný pokles o 1,6 %, resp. 0,6 %.

Saldo zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou

Jednotky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tuny	-446 369	-447 883	-464 079	-468 705	-475 031	-441 225	-485 730	-477 875
Tis. Kč	-6 761 911	-6 215 155	-6 592 593	-7 542 131	-6 644 902	-6 906 120	-7 634 127	-7 589 434

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce

Průběh zimy 2013/14 byl velmi mírný, kdy nebyla prakticky vůbec trvalejší sněhová pokrývka, a to ani v horských oblastech. Tento neobvykle mírný průběh zimy s sebou přinesl několik významných rizik. Prvním z nich byla absence zimních srážek, která se pak na jaře negativně projevila zejména v nejsušších oblastech republiky. Vzhledem k vysokým teplotám a ukončené zimní dormanci hrozilo již od února akutní nebezpečí poškození porostů ovocných druhů, zejména teplomilných peckovin, i menšími mrazíky. Mírná zima také nedokázala výrazněji snížit tlak škodlivých patogenů, na jejich ochranu bylo nutné se více zaměřit již v průběhu zimy (korové nekrózy) nebo pak v průběhu nadcházející vegetační sezóny.

Předpoklady pro letošní sklizeň byly díky mírné zimě a dobré násadě květů z počátku velmi dobré. Velmi teplé jaro ještě uspišilo začátek rašení i kvetení, které nastalo u některých ovocných druhů až o měsíc dříve než v běžných letech. V roce 2014 byly ovocné sady zasaženy dvěma vlnami jarních mrazů. První vlna mrazů v období Velikonoc (17. a 18. 4.) více zasáhla Moravu (zejména jižní) a poškodila hlavně peckoviny (nejvíce meruňky a broskve). Druhá vlna mrazů v prvním květnovém týdnu (4. - 6. 5.) poškodila více lokalit v Čechách, kdy se poškození projevilo paradoxně zejména u jaderovin místo u peckovin. Obě mrazové vlny poškodily jmenované druhy až po odkvětu, kdy už jsou ztráty na výnose i kvalitě velmi významné. Úroda je na některých místech Moravy také negativně ovlivněna suchem. V průběhu vegetace byly některé lokality zasaženy krupobitím, ovšem celkově škody nedosahovaly takové výše, jako v předchozích letech.

Průběh léta byl na většině území republiky, včetně

podhorských oblastí, velmi suchý, prakticky bez deštových srážek. Srpen byl poměrně chladný, čímž došlo zejména u pozdějších odrůd téměř k vyrovnání průběhu vegetace (doby zrání).

V letošní sezóně se projevil velký infekční tlak, především u houbových chorob. Celá řada odrůd ovocných druhů se potýkala se silným výskytem padlí, což lze přikládat mírné zimě a dobrému přezimování patogena. Infekce strupovitosti jabloní byly zaznamenány vzhledem k průběhu počasí již v březnu, u peckovin se projevil významnější infekční tlak zejména moniliového úžehu.

Přes netypický průběh počasí byla celková sklizeň ovoce v ČR v roce 2014 meziročně vyšší o 4,4 % v objemu 325,0 tis. t. Produkce se zvýšila zejména u jablek, švestek, jahod a třešní, naopak výrazně méně se sklídilo hrušek, meruněk, broskví a višní. Celková produkce jablek v ČR byla oproti předchozímu roku o 7 % vyšší a činila 208,0 tis. t.

V produkčních ovocných sadech, které jsou rozhodující pro pěstování konzumního ovoce, bylo v roce 2014 sklizeno celkem 152,5 tis. t ovoce (tj. 2% meziroční zvýšení). K výraznému meziročnímu nárůstu produkce došlo u třešní na 2,0 tis. t (+28 %) a jablek na 130,9 tis. t (+8,5 %). Naproti tomu velký propad nastal u broskví (-53 %), kterých se sklídilo pouhých 0,9 tis. t, hrušek (-49,5 %), jejichž sklizeň činila 3,7 tis. t, a meruněk, u kterých produkce klesla o 47 % na 1,9 tis. t.

Celková výměra ovocných sadů v ČR v roce 2014 činila 22 949 ha, z toho 16 524 ha představují produkční plodné sady. Z celkové plochy produkčních sadů je však 46,1 % přestárlých, tzn. v poklesu plodnosti. Mírně se meziročně snížila plocha sadů na začátku plodnosti a v plné plodnosti. Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně

a švestky, u nichž se sady nové a na začátku plodnosti podílí 30 %, resp. 33 % na celkové ploše výsadeb. Naopak u jabloní do těchto dvou kategorií spadá jen 12,5 % ploch a téměř 57 % jsou sady přestárlé. Výrazně na ústupu je pěstování broskví, angreštu, červeného a bílého rybízu. Restrukturalizace ovocných sadů je finančně podporována v rámci dotační politiky státu. V období let 1995 – 2014 bylo nově vysázeno celkem 11 864 ha produkčních ovocných sadů, z toho s podporou státu 9 634 ha.

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR měl od roku 2011 klesající tendenci, avšak v roce 2014 došlo oproti roku 2013 opět k mírnému nárůstu (téměř o 2 %) na objem 546,5 tis. t v hodnotě 13,1 mld. Kč. Dodávky ovoce ze zemí EU meziročně vzrostly o 11 % na 367,2 tis. t v hodnotě 7,5 mld. Kč a na celkovém objemu dovezeného ovoce se tak podílely 67 %. Největšími dodavateli čerstvého

a sušeného ovoce bylo tradičně Španělsko (102,9 tis. t, tj. meziroční pokles o 7,7 %) a Itálie (59,7 tis. t, což je nárůst o 24,9 % oproti předchozímu roku), dále pak Německo (46,1 tis. t, tj. 5% nárůst), Polsko (32,6 tis. t, tj. meziroční pokles o 8,7 %), a Slovensko (18,8 tis. t, tj. snížení o 23,3 %).

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu se meziročně zvýšil o 2,7 % na úroveň 161,1 tis. t v hodnotě 3,6 mld. Kč. Vývoz ve výši 160,5 tis. t ovoce směřoval do zemí EU, nejvíce na trh Slovenska (77,0 tis. t), Rakouska (25,8 tis. t), Německa (21,5 tis. t), Polska (11,5 tis. t) a Rumunska (9,3 tis. t).

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní. V roce 2014 se saldo meziročně zvýšilo z hlediska hmotnostního o 2,6 % a z hlediska finančního o 6,2 %.

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Jednotky	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tuny	-399 685	-395 590	-453 958	-422 975	-338 522	-376 120	-386 047
Tisíc Kč	-8 649 049	-7 920 050	-8 527 326	-8 440 077	-8 392 908	-8 959 139	-9 514 028

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Chmel

České chmelařství neodmyslitelně patří k českému zemědělství a je v zájmu ČR nadále tuto tradici udržet. Proto je v současnosti chmel zařazen do kategorie citlivých komodit ČR. Ze světového pohledu je ČR třetím největším producentem chmele, v rámci EU - 28 je na druhém místě za Německem. Česká republika je největším producentem jemného aromatického chmele na světě. Hodnota vyvezeného chmele dosahuje 0,75 - 1 mld. Kč.

Již třetím rokem můžeme pozorovat výraznou změnu na trhu se chmelem. Ten je ovlivňován poptávkou zejména malých pivovarů kategorie „craft breweries“ v USA. Fenomén malých pivovarů, které jsou zásadně odlišné v dávkách chmelení, se přesouvá i na další kontinenty. Takové pivovary mají odhadem průměrnou dávku desetkrát větší, nežli je konzumní segment piva, kde bylo a stále ještě ve značné míře je trendem snižování nákladů na suroviny. Dalším významným vlivem na změnu trhu byl slabý sklizňový ročník 2013, a to zejména v Německu. Důsledkem je tak výrazná změna poměru pěstovaných odrůd. Zatímco před několika lety byl poměr hořkých a aromatických odrůd 60:40 ve prospěch hořkých odrůd, v současnosti je to přesně naopak. Reakce amerických pěstitelů chmele na současný trend ovlivňuje celý trh. Produkce hořkých odrůd a alfa hořkých kyselin se koncentruje spíše na německém území. Valná většina producentů vyprázdnila své sklady. Loňská bilance alfa hořkých kyselin byla poprvé za několik let na straně převisu poptávky. Podíváme-li se na spotřebu odrůd, je nedostatek aromatických odrůd ještě citelnější. Díky tomu dochází po letech k růstu cen chmele i u dlouhodobých smluv na budoucí období.

Sklizňový rok 2014 byl zejména v Evropě vlivem průběhu počasí nadprůměrný. V Německu bylo vyrobeno zhruba o 4 000 t chmele více, než činí desetiletý průměr. Ve

Slovinsku, Anglii nebo České republice byla úroda dobrá, jen v Polsku byla zřejmě velmi podprůměrná. Podprůměrnou sklizeň i přes nárůst plochy uvádí také USA.

Ve chmelařském roce 2014 došlo podle sumarizace Ekonomické komise IHGC (Mezinárodní sdružení pěstitelů chmele se sídlem v Bruselu) k nárůstu plochy o 1 576 ha (3,3 %), takže celková světová sklizňová plocha chmele dosáhla 47 334 hektarů. Z toho bylo celkem vysázeno 2 019 ha nových porostů. V celkovém výsazu však nejsou zahrnuty změny a výsaz v USA. Světová produkce dosáhla 93 874 t chmele, tj. meziročně o 10,5 % více (vliv velmi dobrých výsledků v Evropě a průměrných výsledků v USA). Množství alfa hořkých kyselin bylo vyrobeno odhadem 9 282 t, tj. o 13,6 % více oproti sklizni 2013, která však zejména v Evropě byla velmi slabá. Desetiletý průměr výroby alfa hořkých kyselin dosahuje objemu 8 955 t.

Podle údajů Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) činila v roce 2014 celková sklizňová plocha chmele v ČR 4 460 ha. Jemná aromatická odrůda Žatecký poloraný červeňák dosáhla podílu 87,5 % z celkové výměry. Před třemi lety byla registrovaná další jemně aromatická odrůda Saaz Late, která byla v průběhu roku 2013 zařazena Výzkumným ústavem pivovarským a sladařským na seznam českých odrůd chmele doporučených pro vaření piva označovaného Chráněným zeměpisným označením „České pivo“. V roce 2014 dosáhla odrůda Saaz Late celkové sklizňové plochy 15 ha.

V ČR se v roce 2014 podle ÚKZÚZ sklídilo celkem 6 201,97 t chmele (2013 - 5 329,75 tun) s průměrným celkovým výnosem 1,39 t/ha (2013 - 1,23 t/ha).

V jednotlivých chmelařských oblastech byla sklizeň následující: v Žatecké chmelařské oblasti bylo vypěstováno celkem 4 688,76 t (2013 - 3 984,93 t), s průměrným výnosem 1,36 t/ha (2013 - 1,19 t/ha). v Ústěcké oblasti celkem 669,38 t (2013 - 584,85 t), výnos 1,41 t/ha

(2013 - 1,28 t/ha) a v Tršické chmelařské oblasti celkem 843,83 t (2013 - 759,97 t), výnos 1,58 t/ha (2013 - 1,51 t/ha).

Největší částí (83,1 %) se na produkci s objemem 5 157,37 t (2013 - 4 365,62 t) podílela jemná aromatická odrůda Žatecký poloraný červeňák. Na Žatecku bylo sklizeno celkem 4 045,62 t, výnos 1,31 t/ha (2013 - 3 377,09 t; 1,13 t/ha), na Úštěcku 542,41 t, výnos 1,33 t/ha (2013 - 476,38 t; 1,22 t/ha) a na Tršicku 569,34 t, výnos 1,42 t/ha (2013 - 512,15 t; 1,29 t/ha) Žateckého poloraného červeňáku.

Druhou nejvíce pěstovanou odrůdou dle plochy je aromatická odrůda Sládek s celkovou produkcí 542,33 t (2013 - 467,50 t). Následuje další česká aromatická odrůda Premiant, které se vypěstovalo celkem 353,93 t (2013 - 357,01 t). Celková produkce u nejrozšířenější české hořké odrůdy Agnus činila 78,36 t (2013 - 79,86 t).

Průměrný obsah alfa hořkých látek, který je měřen metodou EBC 7,7 schválenou Evropskou pivovarskou asociací, byl ve sklizni 2014 za celou ČR následující: Žatecký poloraný červeňák - 3,0 %, Sládek - 6,0 %, Premiant - 8,0 % a Agnus - 10,5 %.

V roce 2014 bylo v rámci dotačního programu 3.h.) „Uznaná certifikovaná sadba“ vyplaceno celkem 17,9 mil. Kč. Celkem bylo tak vysázeno 1 364 947 ks certifikované sadby chmele na ploše 435,86 ha, což je o 18,51 ha více v porovnání s rokem 2013. V roce 2014 byla obnova porostů provedena odrůdami - Žatecký poloraný červeňák (374,05 ha), Saaz Late (29,85 ha), Sládek (19,24 ha), Premiant (5,38 ha), Saaz special (2,26 ha), Agnus (1,94 ha), Kazbek (1,71 ha) a Vital (1,47). Celkem bylo vyplaceno 75,24 % finančních prostředků v Žatecké chmelařské oblasti (68,92 % v roce 2013), 14,09 % v Úštěcké oblasti (6,22 % v roce 2013) a 10,66 % v Tršické chmelařské oblasti (24,84 % v roce 2013).

Mimo výše uvedený dotační program 3.h.) mohou chmelaři již od roku 2001 čerpat finanční prostředky i z dalšího dotačního programu 1.l.) „Podpora vybudování kapkové závlahy ve chmelnicích“. V rámci existence tohoto dotačního programu byla vybudována kapková závlaha již na 886,5 ha chmelnic. V roce 2014 v rámci tohoto podpůrného programu bylo vybudováno závlahové zařízení na 27,4 ha chmelnic. Celkem chmelaři vyčerpali 1,6 mil. Kč při sazbě 60 000 Kč/ha. V porovnání s rokem 2013 bylo vybudováno o 20,6 ha kapkové zařízení více.

Český chmel nadále zůstává důležitou položkou českého agrárního obchodu. V kalendářním roce 2014 bylo vyvezeno z České republiky celkem 4 123,3 t českého chmele v hodnotě 931 mil. Kč, z toho 86,3 % ve formě pelet, zbylá část pak ve formě sušeného lisovaného chmele, šťáva a výtažků a pryskyřic z chmele. Největšími odběrateli je stále Japonsko následované Německem a Čínou. Výraznější nárůst exportu byl zaznamenán u chmele, který směřoval do Japonska, Německa, Slovenska, Austrálie a Číny.

Réva, víno

Národní dotace vyplývající ze zákona o zemědělství

V roce 2014 byly výše dotací poskytnutých z podpůrných národních programů následující:

- 1.l.a. Státní podpora na zavlažování vinic byla v roce 2014 na základě 5 schválených žádostí přiznána na celkem 40,04 ha v celkové výši 1 478 400 Kč.

- 3.b. Podpora na budování technických a prostorových izolátů množitelského materiálu se zaměřením na uchování zdravého genetického materiálu v zájmu udržení biologické rozmanitosti odrůd byla za rok 2014 přiznána 13 žadatelům a celkem bylo vyplaceno za celý dotační titul 2 351 700 Kč.
- 3.c. Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR byla poskytnuta na 1 žádost. V této žádosti byly poskytnuty dotace nejenom na révu, ale také na teplomilné peckoviny, v celkové výši 96 000 Kč.
- 3.d. Podpora šlechtění révy vinné, zaměřené na vyšší odolnost proti škodlivým biotickým a abiotickým činitelům a odpovídající kvalitu výsledné produkce, byla poskytnuta 2 žadatelům v celkové výši cca 3,3 Kč.
- 9.A.b.1 V rámci opatření vydání publikací doporučovaných odrůd a souvisejících informací, poskytovaných pěstitelům zdarma nepožádali v roce 2014 žádní žadatelé.
- 10.D. Státní podpora ve výši 116 856 Kč byla čerpána na podporu evropské integrace nevládních organizací (Svaz vinařů ČR).
- 13.A. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu byla poskytnuta na 1 projekt v celkové výši 2 245 728 Kč.

Podpory v rámci SOT s vínem

Podpory v rámci společné organizace trhu s vínem (dále jen „SOT s vínem“) se v roce 2014 poskytovaly dle Nařízení vlády č. 245/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhu s vínem, ve znění pozdějších předpisů.

Podporována byla opatření restrukturalizace a přeměna vinic se třemi podopatřeními a investice na nová zařízení (3 typy) pro výrobu vinařských produktů.

Od 1. 8. 2014 jsou na základě Programu podpor ve vinohradnictví a vinařství pro Českou republiku na léta 2014 – 2018, a navazujících nařízení vlády (NV č. 142/2014 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhů se zemědělskými produkty v oblasti vinohradnictví a vinařství a NV č. 143/2014 Sb., Nařízení vlády č. 143/2014 Sb., kterým se mění Nařízení vlády č. 245/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhu s vínem, ve znění pozdějších předpisů) **došlo ke změně podopatření následovně:**

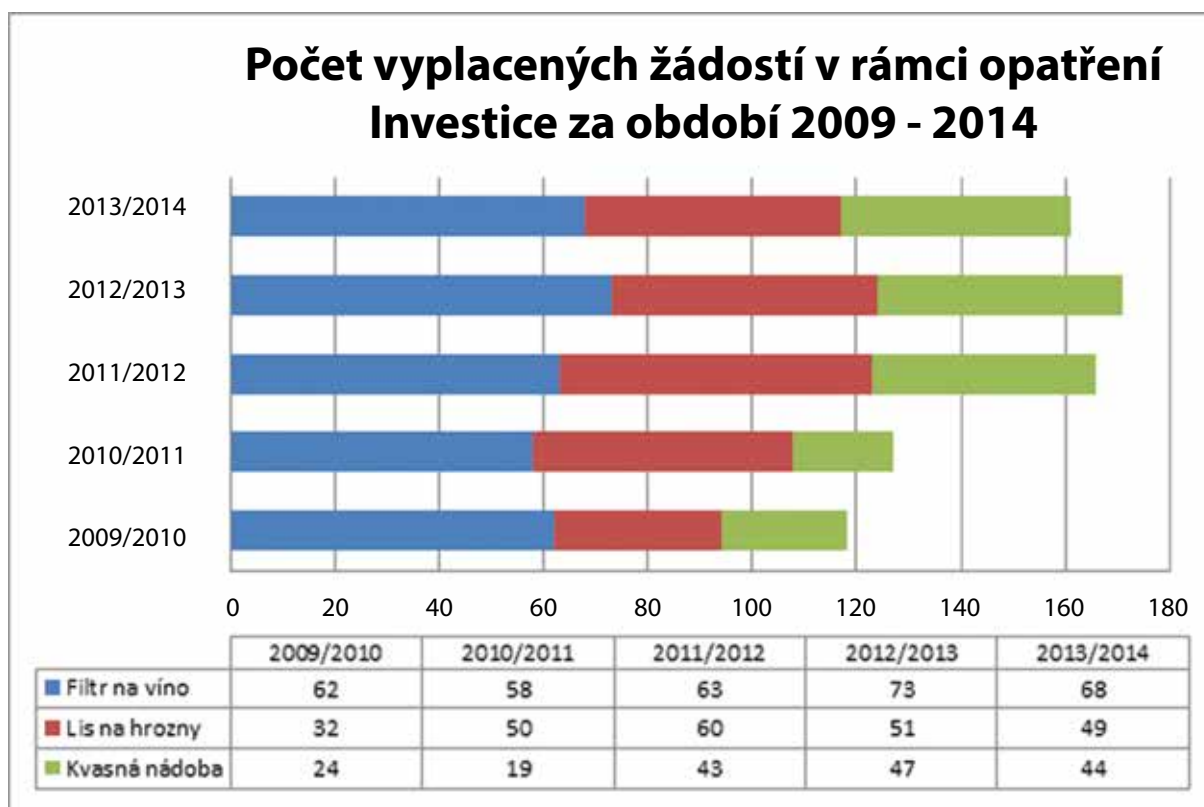
- restrukturalizace a přeměna vinic s podopatřeními:
 - změna odrůdové skladby vinice
 - přesun vinice do svahu
- investice na následující nová zařízení pro výrobu vinařských produktů:
 - dřevěný sud nebo uzavřená dřevěná nádoba na výrobu vína o objemu nejméně 600 litrů
 - speciální kvasná nádoba s aktivním potápěním matolinového klobouku pro výrobu červených vín
 - cross-flow filtr na víno.

Ve vinařském roce 2013/2014, tj. od 1. 8. do 31. 7., došlo k vyplacení podpory v rámci **restrukturalizace vinic** ve výši cca **102,4 mil. Kč** na základě 97 schválených žádostí a v rámci **investičních opatření** bylo vyplaceno **28,3 mil Kč** na základě 161 schválených žádostí.

Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic ve vinařském roce 2013/2014

Žádosti o podporu na restrukturalizaci a přeměnu vinic ve vinařském roce 2013/2014		
Počet přijatých žádostí		120
Počet žádostí stažených žadatelem		1
Počet zamítnutých žádostí		9
Počet schválených žádostí (vyplacených)		97
B - Změna odrůdové skladby vinice	258 ha	87 015 365 Kč
C - Snížení produkce révy vinné na jednom keři révy vinné při současném zachování produkčního potenciálu zvýšením počtu keřů révy vinné	211 ha	15 391 845 Kč
D - Přesun vinice do svahu	0 ha	0 Kč
Žádosti roku 2013 vyplacené ve fiskálním roce 2014	21 ha	2 842 407 Kč
Celkem na žádosti roku 2014 vyplaceno	469 ha	102 407 210 Kč
Celkem vyplaceno ve fiskálním roce 2014	490 ha	105 249 617 Kč

Zdroj: SZIF

Zdroj: SZIF

Podpory v rámci Programu rozvoje venkova

V rámci Programu rozvoje venkova na období 2007 – 2013 byla podporována agroenvironmentální opatření (dále jen „AEO“), která zahrnují i tituly ekologické zemědělství a integrovaná produkce révy vinné; podmínkou bylo uzavření závazku na 5 let. Jedná se o podpory z prostředků EU (80 % nákladů) s kofinancováním Českého státu (20 % nákladů) a od roku 2013 již v poměru 75 % nákladů z prostředků EU a 25 % nákladů s kofinancováním Českého státu.

Od roku 2012 již není možné podávat žádost o zařazení AEO EAFRD do podopatření postupy šetrné k životnímu prostředí titulu **integrovaná produkce révy vinné či ekologické zemědělství**. O dotace tak mohou žádat pouze žadatelé s již uzavřenými závazky.

V roce 2014 bylo podáno celkem 591 žádostí o vyplacení dotace v rámci titulu **integrovaná produkce révy vinné**. Sazba podpory byla stanovena na 13 932,87 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2014 činí 158 027 587 Kč na celkovou výměru 11 342 ha.

V roce 2014 bylo podáno celkem 70 žádostí o vyplacení dotace v rámci **ekologického zemědělství** na kulturu vinice. Sazba podpory byla stanovena na 23 331,37 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2014 činí 19 950 654 Kč na celkovou výměru 855,1 ha.

Podpory z prostředků vinařského fondu

Vinařský fond podporuje marketing vína, prodej produktů a ochranu označování vína podle zeměpisného původu, informuje veřejnost o vinohradnictví a vinařství a o dalších významných skutečnostech souvisejících s vinohradnictvím a vinařstvím, podporuje uchovávání a rozvoj vinohradnictví a vinařství jako významné součásti evropského kulturního dědictví, dále podporuje rozvoj turistiky v oblasti vinohradnictví a vinařství.

Vinařský fond vydal v roce 2014 na propagaci prostředky ve výši 58,5 milionů Kč. Tato částka zahrnuje výdaje na komunikační kampaň značky „Vína z Moravy, vína

z Čech“ a značek „Svatomartinské“ a „Růžové CZ“, činnost Fondu dle ust. § 31, odst. 4, zákona č. 321/2004 Sb. (viz výše) realizovanou prostřednictvím smluvních vztahů a žádosti o poskytnutí podpory dle vyhlášky č. 97/2006 Sb.

Příjmy Vinařského fondu jsou tvořeny odvody za víno poprvé uvedené do oběhu (0,50 Kč z litru), odvody z plochy vinic (350 Kč/ha), penále, úroky, dotacemi z rozpočtu územních samosprávných celků a finanční podporou státu ve výši součtu všech příjmů Fondu.

Odrůdová skladba registrovaných vinic

Z celkových 17 611,44 ha obhospodařované plochy vinic tvoří více než **dvě třetiny odrůdy moštové bílé, jednu třetinu odrůdy moštové modré** a zanedbatelný podíl necelé 0,5 % připadá na **stolní a podnožové odrůdy**, ke kterým lze přiřadit i šlechtitelský materiál.

Odrůdová skladba registrovaných vinic v roce 2014 v závislosti na velikosti osázených ploch zahrnovala **nejčastěji pěstované odrůdy**: Veltlínské zelené (1645,62 ha), Müller Thurgau (1539,61 ha), (Ryzlink rýnský 1244,18 ha) a Ryzlink vlašský (1 207,50 ha) z bílých odrůd, Svatovavřínecké (1229,12 ha), Frankovku (1159,34 ha), Zweigeltrebe (786,64 ha) a Rulandské modré (724,11 ha) z modrých odrůd. Tato skladba je dlouhodobě stabilní.

Z dat o struktuře ploch vinic je zřejmý vliv podpor na restrukturalizaci a přeměnu vinic. Podíl mladých výsadeb se proti roku 2013 zvýšil o 1 %. O 8 procent se zvýšil podíl plodných vinic. V plné plodnosti je více než polovina ploch vinic. Nepatrně se snižuje podíl vinic nad 30 let, z nichž některé jsou pěstiteli opouštěny pro nerentabilitu pěstování hroznů.

Produkční potenciál vinic k datu 31. 12. 2014

Plocha vinic, představující současný produkční potenciál ČR, činí **19 633,45 ha**. Z toho 17 611,44 ha tvoří obhospodařovaná plocha; ostatní plochy zahrnují vykloučené vinice, práva na opětovnou výsadbu a státní rezervu, viz tabulka.

Jednotlivé položky produkčního potenciálu vinic v ČR v roce 2014

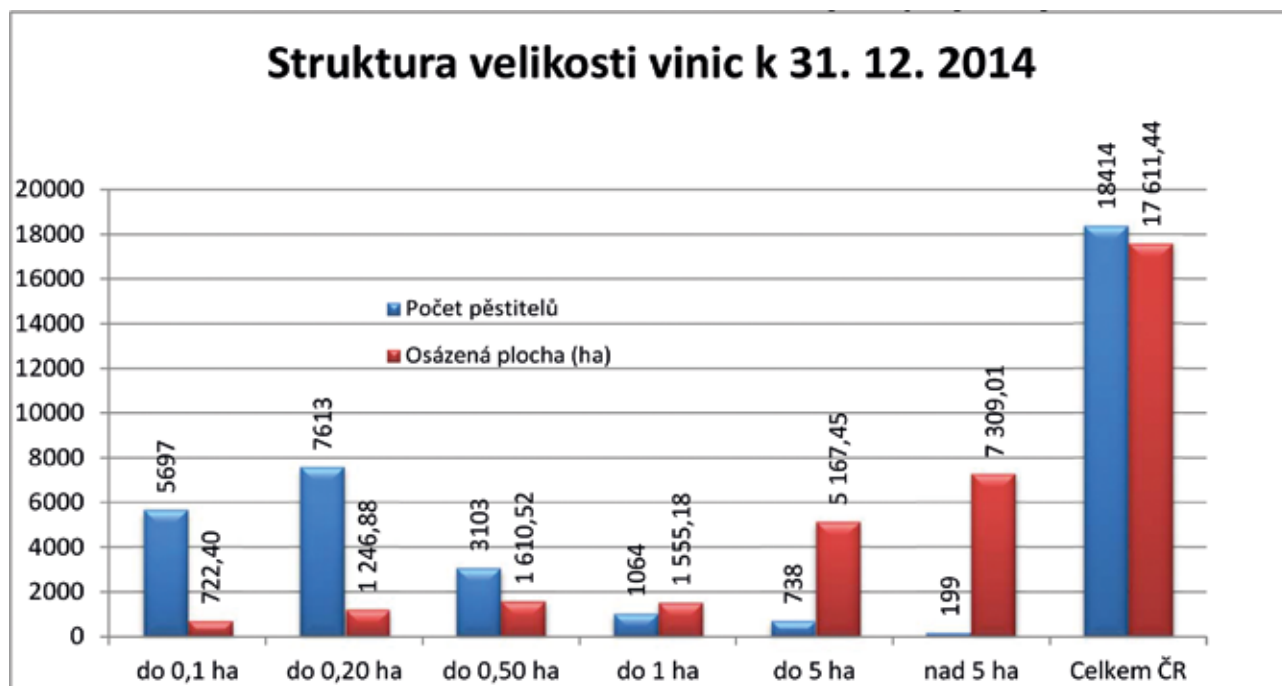
obhospodařované plochy vinic	17 611,44 ha
plochy vykloučených vinic	70,90 ha
plochy s právem na opětovnou výsadbu vinic	656,25 ha
stávající práva na výsadbu ve státní rezervě	1 294,86 ha

Zdroj: ÚKZÚZ

V roce 2014 bylo rozděleno 95,08 ha plochy státní rezervy, což je oproti roku 2013 nárůst o 33 %. Z toho ve vinařské oblasti Čechy 8,20 ha a ve vinařské oblasti Morava 86,88 ha. V kategorii „mladý vinař“ bylo předloženo 13 žádostí na plochu 4,16 ha. Nárůst požadované plochy v této kategorii je 35 %. K dispozici je stále více než 1 000 ha nerozdělených práv ze státní rezervy.

Dále je evidována plocha vinic, která může být na základě vykloučení a žádosti pěstitele převedena na tzv. právo na opětovnou výsadbu. V roce 2013 bylo 113,87 ha registrovaných vykloučených ploch, **v roce 2014 pak 70,90 ha**, z toho čtvrtina ve vinařské podoblasti slovácké za oba roky.

Z rozboru aktuální struktury vinic v ČR dle jejich **velikosti a počtu pěstitelů** (viz graf), lze vysledovat, že **31 %** z celkového počtu pěstitelů obhospodařuje vinice s plochou **do 0,1 ha**. Součet ploch těchto drobných vinic však tvoří pouze **4 % z celkové plochy** vinic v ČR. Na druhé straně dochází ke koncentraci vinic o velké rozloze u malého počtu „velkých“ pěstitelů. Pěstitelů s vinicemi **nad 5 ha** osázené plochy je pouze **1 %** z celkového počtu pěstitelů, tyto však obhospodařují více než **40 % celkové plochy** vinic v ČR. Za posledních šest let došlo k nárůstu osázené plochy vinic s plochou do 0,5 ha o 41%, u vinic s plochou do 1 ha o 18%. U ostatních ploch nedošlo ke změně nebo jen k mírné změně do 10 %.

Zdroj: ÚKZÚZ, počet pěstitelů se vztahuje pouze na osázené vinice

Zatřídování tuzemských vín v roce 2014 v rámci SZPI

Celkem proběhlo **115 zasedání komisí** pro hodnocení a zatřídování vín podle § 26 vinařského zákona č. 321/2004 Sb., zatřídování podléhají jakostní, přívlastková, jakostní šumivá, aromatická jakostní šumivá, jakostní perlivá a jakostní likérová vína a pěstitelský sekt, pokud je takové víno vyrobeno z vinných hroznů sklizených ve vinařské oblasti Morava nebo Čechy a nebylo zatříděno jako VOC víno dle § 23 vinařského zákona č. 321/2004 Sb.

Bylo předloženo celkem 5 706 vzorků vín. Tyto vzorky reprezentovaly 285 393 hl vína. Na Moravě bylo celkem předloženo k zatřídění 281 333 hl vína (počet vzorků 5 564) a v Čechách to bylo 4 061 hl vína (počet vzorků 142). Z pohledu objemu byl nejčastěji zatřídovaným vinařským

produktem jakostní víno odrůdové (148 584 hl), co se týká počtu vzorků, byl nejčastěji zatřídovaným vinařským produktem jakostní víno s přívlastkem pozdní sběr (90 664 hl).

Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny

V roce 2014 dosáhly pěstební plochy LAKR na 5 566 ha s produkcí 5 066 t a výnosem 0,91 t/ha, což oproti roku 2013 představuje úbytek ploch o 2 %, pokračující už od roku 2011. V dlouhodobém horizontu je právě kolísání pěstebních ploch pro LAKR charakteristické. Vrcholy pěstování LAKR představovaly roky 1996 (15 800 ha), 2003 (11 000 ha) a 2011 (8 500 ha), nejslabšími roky byly naopak 1999 (3 000 ha) a 2008 (4 000 ha).

Vývoj ploch a produkce LAKR v ČR

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Plocha (v ha)	4 015	5 674	7 864	8 588	7 225	5 659	5 566
Produkce (v t)	3 847	3 900	5 605	7 016	6 098	3 775	5 066
Výnos (v t/ha)	0,96	0,69	0,71	0,82	0,86	0,67	0,91

Pramen: ČSÚ

Produkce LAKR v ČR (v ha)

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Léčivé rostliny	2 400	3 539	3 977	4 063	4 177	3 397	3 310
Kořeninové rostliny	1 615	2 135	3 887	4 525	3 048	2 262	2 256
- z toho kmín	1 490	1 944	3 670	4 372	2 954	2 109	2 173
LAKR celkem	4 015	5 674	7 864	8 588	7 225	5 659	5 566

Pramen: ČSÚ

Mezi významné komodity v ČR v rámci pěstovaných LAKR stále patří ostropestřec mariánský (cca 4 500 ha v roce 2014) a kmín kořený. Pěstování námele a máku pro použití na makovinu závisí čistě na zadání zpracovatele. Nejvýznamnějšími maloplošně pěstovanými LAKR jsou koriandr setý, fenýkl obecný a heřmánek lékařský, jehož pěstování má dlouhou tradici především v západních a středních Čechách.

Stoupá použití a obliba zeleného koření, tj. řezané čerstvé nati některých druhů LAKR, zvyšují se i plochy pěstování LAKR právě pro tyto účely. Mezi pěstované druhy v ČR patří především libeček lékařský, majoránka zahradní, kopr vonný, bazalka pravá, dobromysl obecná, satirejka

zahradní, rozmarýn lékařský, máta peprná, šalvěj lékařská, tymián obecný a koriandr setý. Tyto druhy jsou pak také nejčastěji pěstovány i jako hrnkové či kontejnerové živé rostliny, především v podnicích okrasného zahradnictví.

Zvyšuje se také podíl pěstování LAKR na produkci ekologického zemědělství v ČR. V roce 2013 byly LAKR v EZ pěstovány na 1 858 ha s výnosem 0,57 t/ha, což oproti roku 2012 představuje 17,5% nárůst. Převážná část (80 %) vypěstovaných LAKR byla v roce 2013 realizována jako BIO produkt, zbývající podíl jako konvenční výrobek. Většina ekologické produkce LAKR je určena pro export (69 % v roce 2013).

Ekologická produkce LAKR v ČR

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	Index 13/12
Počet farem pěstujících LAKR v EZ	35	42	47	68	80	73,5
Výměra pěstování LAKR v EZ (ha)	252	499	1 449	1 582	1 858	117,4
Produkce LAKR v EZ (t)	91	271	538	891	950	106,6
Výnos LAKR v EZ (t/ha)	0,36	0,54	0,66	0,56	0,57	101,7

Pramen: Šetření ÚZEI

Zahraniční obchod s léčivými, kořeninovými a aromatickými rostlinami zahrnuje dle celní nomenklatury koření dle kapitol 0904–0910 a rostliny pro voňavkářství

a farmacii dle kapitoly 1211. Celková bilance zahraničního tohoto obchodu sektoru vykazuje záporné saldo, které v roce v roce 2014 dosáhlo hodnoty 823,1 mil. Kč.

Bilance zahraničního obchodu s kořením ČR a léčivými rostlinami (v tis. Kč)

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Koření KN 0904–0910	-365 403,5	-382 840,0	-476 737,6	-471 347,6	-508 450,0	-601 422,1
Rostliny pro voňavkářství a farmacii KN 1211	-48 716,8	-30 318,6	-130 070,0	-184 410,7	-132 421,1	-221 724,6
Saldo celkem	-414 120,3	-413 158,6	-606 807,6	-655 758,3	-640 871,1	-823 146,7

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

V roce 2013 vzrostl objem dovezeného koření o 4,8 % na hodnotu 8 652 t, v roce 2014 došlo naopak k poklesu o 3,1 % a bylo dovezeno 8 383,7 t koření. Hlavními dovozenými komoditami byly v roce 2014 paprika, zázvor, pepř a také kmín. Mezi tradiční dovozcí do ČR náležejí Čína, Španělsko, Polsko a Vietnam, ze kterých se každoročně doveze cca 60 % celkového objemu dovozeného koření, v roce 2014 v následujícím poměru: Čína 18 %, Španělsko 16 %, Polsko 12 %, Vietnam 9 %.

Na vývozu komodit skupiny koření se významně podílí kmín (dlouhodobě více než 40 %). V roce 2013 vývoz koření z ČR vzrostl oproti předchozímu roku o 20 %

a dosáhl 3 239 t, v roce 2014 pak o 6,2 % na 3 440 t. Dlouhodobě tradičními zeměmi, kam směřuje vývoz koření z ČR, jsou Slovensko, Německo, a Polsko, v roce 2014 v následujícím poměru: 33 % Slovensko, 21 % Německo a 13 % Polsko.

Celkový vývoz léčivých rostlin od roku 2010 klesl o více než 70 % na objem 2 048 t v roce 2014. Dovoz rostlin pro farmaceutické a kosmetické zpracování v roce 2014 dosáhl 3 844 t, největší část (tj. 99,5 %) byla uskutečněna pouze v rámci položky Části rostlin ostatní. Tradiční zemí původu dovozených léčivých rostlin jsou Polsko, Bulharsko, Kanada a Německo.

Bilance zahraničního obchodu s kmínem (kód KN 0909 3000, 0909 4000, 0909 3100, 0909 3200)

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tuny	-76,4	508,3	1 088,0	714,4	753,9	716,7
Tisíc Kč	-2 847,1	10 537,1	30 256,8	19 660,3	12 240,1	24 576,4

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Kmín je českou významnou exportní komoditou s dlouhodobě pozitivní bilancí zahraničního obchodu, výjimečný byl pouze rok 2009. Každoročně je z ČR vyvezeno v průměru 50 % tuzemské produkce kmínu. V roce 2014 bylo dovezeno 830 t kmínu v hodnotě 38,3 mil. Kč, což znamená 22% meziroční nárůst. Mezi hlavní dovozce kmínu do ČR patří tradičně Polsko, Slovensko a Finsko. Oproti kolísajícímu dovozu se vývoz kmínu z ČR dlouhodobě pohybuje okolo 1 300 t, k výraznějšímu poklesu došlo pouze v letech 2005 a 2006. V roce 2014 bylo z ČR vyvezeno 1 547 t v hodnotě téměř 63 mil. Kč, tj. nárůst o 8 %. Český

kmín míří do obvyklých destinací – na Slovensko, do Polska, Německa, Maďarska a Rakouska.

Květiny a okrasné rostliny

Okrasné zahradnictví zahrnuje květinářství a okrasné školkařství. Toto odvětví, včetně ovocného školkařství, je významnou složkou rostlinné výroby. V roce 2014 se dle ČSÚ podílel tento sektor 4,8 % na tuzemské rostlinné produkci a 2,7 % na celkové zemědělské produkci, produkce v tomto roce dosáhla 3,8 mld. Kč.

Vývoj sektoru okrasného zahradnictví a školkařství (v mil. Kč)

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	2014	index 2014/13
Produkce zemědělství celkem	97 683	98 464	118 866	122 374	128 068	136 575	106,6
Rostlinná produkce celkem	51 051	53 477	70 238	71 806	75 162	79 544	105,8
Sazenice a květiny	3 483	3 527	3 627	3 677	3 854	3 820	99,1
z toho - školkařské výpěstky	388	342	292	245	378	-	-
- okr. rostliny a květiny	2 897	2 995	3 128	3 232	3 308	-	-
- výsadby kultur	198	190	207	169	168	-	-

Pramen: ČSÚ, za rok 2014 předběžné výsledky, nejsou zatím dostupné pro všechny kategorie

Plochy okrasných rostlin a školek (v ha)

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	2014	index 2014/13
Květiny a okrasné rostliny	1 108	1 280	612	653	340	315	92,5
Školky (okrasné a ovocné)	374	424	1 663	1 934	1 693	1 915	113,1
Celkem	1 482	1 704	2 275	2 587	2 033	2 230	109,6

Pramen: ČSÚ

Poznámka: v roce 2011 došlo ke změně metodiky vykazování dle nařízení NEPR (EU) č. 543/2009, proto nejsou údaje před a po tomto roce úplně srovnatelné

Produkce květin v ČR od roku 2001 stoupá. Příčinou je intenzifikace výroby a implementace moderních technologií. Mírné propady produkce se projevily pouze v letech 2009 (vliv světové ekonomické krize) a 2013 (vliv průběhu

počasí v zimních měsících a záplav v červnu 2013). V roce 2014 vzrostla produkce květin oproti roku 2013 o 6,8 % na hodnotu 2,0 mld. Kč.

Produkce květinářství v ČR (v mil. Kč)

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1 495	1 577	1 641	1 715	1 801	1 798	1 815	1 870	1 944	1 881	2 008

Pramen: Svaz květinářů a floristů ČR

Květinářství je úzce spojeno s pěstováním květin na krytých plochách, a to především ve sklenících. Proto je limitujícím faktorem tuzemské květinářské produkce modernizace skleníků včetně technologií. V české květinářské produkci trvá rostoucí trend zejména v pěstování záhonových a hrnkových rostlin, naopak ustupuje produkce čerstvých řezaných květin a zeleně. Produkce záhonových rostlin vzrostla od roku 2007 o 25,5 % na 1,015 mld. Kč v roce 2014 a dosáhla tak 50,5% podílu na celkovém objemu tuzemské květinářské produkce. Prodej květin vzrostl v roce 2014 zhruba o 10 % na úroveň 936 Kč na osobu za rok. Čeští producenti květin podporují prodej marketingovou akcí „Česká květina“, která se pomalu dostává do povědomí koncových zákazníků.

Zahraniční obchod květinami vykazuje záporné hodnoty a dlouhodobě se pohybuje v rozpětí 2 – 2,5 mld. Kč. V roce 2014 dosáhlo saldo zahraničního obchodu hodnoty 2,29 mld. Kč. Vývoz květin skokově narostl v roce 2013 (téměř na dvojnásobek oproti roku 2012), v roce 2014 pak opět mírně poklesl na 699 mil. Kč. Z ČR se květiny v roce 2014 vyvezly především do Nizozemska, Německa, Rakouska a na Slovensko, osiva pak mířila nejvíce do Ruska a na Slovensko. Dovoz květin se v roce 2014 po mírném poklesu v předcházejícím roce opět zvýšil na hodnotu 2,99 mld. Kč. Hlavní dováženou komoditou byly i v tomto roce čerstvé řezané květiny. Mezi hlavní dodavatele květin ve všech skupinách patřilo v roce 2014 Nizozemsko, Německo, Dánsko, Itálie a Polsko, u čerstvých řezaných květin pak Nizozemsko, Kolumbie a Keňa.

Bilance zahraničního obchodu s květinami (v mil. Kč)

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dovoz	2 339	2 462	2 648	2 666	2 908	2 930	2 899	2 990
Vývoz	202	195	246	294	295	411	802	699
Saldo zahraničního obchodu	-2 137	-2 267	-2 402	-2 372	-2 613	-2 519	-2 097	-2 291

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Okrasné školkařství

Produkce školkařských výpěstků okrasných v ČR roste. V roce 2012 sice poklesla výměra školek, v roce 2013 se ale opět zvýšila na 1 485 ha a 262 ha kontejneroven. V posledních letech dochází se struktuře pěstovaného

sortimentu tohoto oboru k výrazným změnám. Školky se specializují, vznikly množirenské podniky, které svou produkci dodávají dalším pěstitelům k dopěstování do větších prodejních velikostí.

Základní údaje o produkční základně školkařských výpěstků (v ha)

Celková výměra školek			Plocha		
2011	2012	2013	2011	2012	2013
1 400	1 377	1 485	197	197	262

Pramen: Svaz školkařů ČR

Bilance zahraničního obchodu ČR se školkařskými výpěstky je dlouhodobě pasivní. Po roce 2000 se schodek

platební bilance meziročně mírně prohlubuje. V 2014 dosáhlo záporné saldo zahraničního obchodu 510 mil. Kč.

Vývoj bilance zahraničního obchodu se školkařskými výpěstky - okrasné školkařství (v mil. Kč)

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dovoz	552	575	556	560	668	681	729
Vývoz	142	160	184	152	147	182	210
Saldo zahr. obchodu	-410	-415	-372	-408	-521	-499	-510

Pramen: Celní statistika

Dovoz produktů okrasného školkařství do ČR od roku 2010 roste, v roce 2014 byly dovezeny školkařské výpěstky okrasných druhů v hodnotě 729 mil. Kč, tj. o 7 % více než v roce 2013. Nejvýznamnějšími dodavateli bylo v roce 2014 tradiční Nizozemsko a Německo, dále Itálie, Maďarsko a Rakousko. Vývoz školkařských výpěstků z ČR se od roku 2010 snižoval, v letech 2013 a 2014 však došlo opět k jeho zvýšení. Důvodem je nárůst vývozu na Slovensko, kam v roce 2014 mířilo 58 % vývozu z ČR. V roce 2014 byly vyvezeny školkařské výpěstky v hodnotě 210 mil. Kč, tj. 15% nárůst oproti roku 2013. Mezi zeměmi určení bylo v tomto roce zmíněné Slovensko, dále Německo, Polsko a Nizozemsko.

Geneticky modifikované organizmy

Ve světě každoročně podíl plochy geneticky modifikovaných rostlin (dále jen „GM“) roste, v Evropské unii stagnuje nebo klesá. Také v České republice podle evidence MZe plocha GM kukuřice v roce 2014 dosáhla jen 1 754 ha, což je o 806 ha méně než v předchozím roce. Počet pěstitelů klesl téměř na polovinu. Hlavní důvody poklesu jsou administrativní zátěž, dodržování poměrně přísných koexistenčních pravidel v praxi a dražší cena osiva.

Vývoj ploch a počtu pěstitelů GM kukuřice od začátku pěstování v ČR

Rok	Plocha (ha)	Počet pěstitelů
2005	150	51
2006	1 290	82
2007	5 000	126
2008	8 380	167
2009	6 480	121
2010	4 680	82
2011	5 090	64
2012	3 050	41
2013	2 560	31
2014	1 754	18

Zdroj: MZe

Uplatnění GM plodin na trhu EU je velmi problematické právě dílem vyšší nákladovosti, pravidly koexistence, ale také dílem značné nedůvěry obyvatelstva. Výsledkem je mj. i stagnace či pokles ploch GM plodin v některých zemích. Plocha GM plodin v EU poklesla v roce 2014 téměř

o 4 % oproti předchozímu roku. První místo v pěstování GM plodin v EU tradičně zaujímá právě Španělsko, kde ovšem došlo k poklesu plochy o 4 %, druhé je Portugalsko. K poklesu plochy pěstování došlo ve Španělsku, České Republice a v Rumunsku, což dokládá níže uvedená tabulka.

Pěstování GM kukuřice v EU (ha)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Španělsko	53 200	53 670	75 148	79 269	76 057	76 575	97 325	116 306	136 962	131 537
Portugalsko	780	1 250	4 500	4 851	5 094	4 868	7 723	9 278	8 171	8 542
ČR	150	1 290	5 000	8 380	6 480	4 677	5 091	3 053	2 561	1 754
Polsko	0	100	320	3 000	3 000	3 000	3 900	4 000	0	0
Slovensko	0	30	900	1 900	875	1 248	760	189	100	415
Rumunsko	0	0	350	7 146	3 244	822	588	217	834	770
Francie	500	5 000	21 147	0	0	0	0	0	0	0
Německo	340	950	2 685	3 171	0	0	0	0	0	0
CELKEM	54 970	62 290	110 050	107 717	94 750	91 190	115 387	133 043	148 628	143 018

Zdroj: www.transgen.de

V celosvětovém měřítku jsou GM plodiny významnou složkou zemědělské výroby, celková plocha GM plodin ve 28 zemích světa v roce 2014 dosáhla rekordní výše 181,5 mil. ha. Podíl ploch v EU je však zanedbatelný, naproti tomu nárůst pěstování je zaznamenán zejména v rozvojových zemích (celkem 20 zemí). Oproti loňskému roku došlo k navýšení plochy GM plodin ve světě o 3,6 % z 175,2 mil. ha. Od roku 1996, kdy se GM plodiny začaly ve světě pěstovat na výměře 1,7 mil. ha, došlo během 19 let k více než sto násobnému nárůstu plochy. V roce 2014 z celkové plochy GM plodin ve světě (181,5 mil. ha) tvoří 40 % plocha v USA, tři největší státy (USA, Brazílie a Argentina) zaujímají plochu 77 % z celku. GM plodiny pěstovalo rekordních 18 mil. pěstitelů. Největší výměry GM plodin (kukuřice, sóji, bavlníku, řepky, cukrové řepy, vojtěšky, papáji a dýně) jsou v USA (73,1 mil. ha), Brazílii (42,2 mil. ha - sója, kukuřice a bavlník), Argentině (24,3 mil. ha - sója, kukuřice a bavlník), Indii (11,6 mil. ha - bavlník), Kanadě (11,6 mil. ha - řepka, kukuřice, sója a cukrová řepa) a v Číně (3,9 mil. ha - bavlník, papája, topol, rajče, sladká paprika).

V roce 2014 byla pro komerční využití pěstována na území EU, a tedy i v ČR, jediná geneticky modifikovaná plodina, kukuřice. Je současně také jinou povolenou GM plodinou od roku 2005, kdy byla na území EU schválena pro komerční užití. V roce 2010 sice byl poprvé také vysázen GM brambor s určeným použitím mimo potravinářství (v ČR na 150 ha), ale již následný rok tato plodina pěstována nebyla a v roce 2012 byl projekt s GM bramborem ukončen.

Ve srovnání s jinými regiony světa EU přistupuje ke GM plodinám s vysokou mírou obezřetnosti, s principem předběžné opatrnosti a nevyužívá tedy GM plodiny v takové míře jako např. USA, kde tato technologie nachází stále větší uplatnění. Proces uvádění GM plodin do životního prostředí je dlouhý, finančně a administrativně náročný.

Vlastní schvalovací proces nového GMO v EU je velmi důkladný: Po vlastním vývoji GMO a zpracování žádosti o jeho uvedení na trh je žádost administrativně posouzena příslušným úřadem členského státu, ve kterém byla žádost podána. Dále ji posuzuje odborný orgán EU, kterým je EFSA. Žádost je následně zveřejněna a připomínky k ní mohou vznášet členské státy a veřejnost. EK připraví návrh rozhodnutí, následuje hlasování o návrhu na úrovni členských států. Jestliže návrh nezíská kvalifikovanou většinou pro ani proti návrhu, je žádost postoupena tzv. Odvolacímu výboru (orgán EK). Pokud není opět dosažena kvalifikovaná většina pro ani proti návrhu o uvedení nového GMO na trh, rozhodne o návrhu EK.

V oblasti právního rámce v roce 2014 došlo k následujícím změnám. Evropský parlament schválil dne 13. 1. 2015 právní předpis (novelu směrnice 2001/18/ES),

který umožní členským státům EU omezit nebo zcela zakázat pěstování GM plodin na jejich území. O povolení k pěstování GM plodin v Evropské unii budou rozhodovat všechny členské státy společně stejným postupem jako dosud, na základě vědeckého posouzení rizik EFSA. Povolení pro uvedení konkrétní GM plodiny na trh bude v případě kladného rozhodnutí vydáno na úrovni EU. Přijatá změna směrnice 2001/18/ES dává členským státům možnost následně omezit nebo zakázat pěstování těchto plodin, schválených pro pěstování v EU. Žádný členský stát nemůže povolit pěstování GM plodin samostatně.

S účinností od 1. ledna 2014 došlo ke změně zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů. Tímto se ruší duplicita hlášení o pěstování GM kukuřice na MZe a zároveň na MŽP. Zůstává tedy nově pouze ohlašovací povinnost pěstitelů na příslušná pracoviště SZIF. Došlo tak ke snížení administrativní zátěže pěstitelů GM plodin. Vlastní pravidla a povinnosti pro pěstitelů GM plodin v ČR pro pěstování zůstala nezměněna.

Organizační změnou je rovněž s účinností od 1. ledna 2014 spojení ÚKZÚZ a SRS. Součástí ÚKZÚZ se tak staly některé útvary, které do 31. prosince 2013 existovaly samostatně jako SRS. Tyto útvary nadále zodpovídají svým dílem za kontrolu pravidel pěstování GM plodin na místě pěstování. Nadále provádí kontroly a posouzení dopadu pěstování na životní prostředí.

V souvislosti s legislativní změnou v rámci novely zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a dalších souvisejících zákonů, došlo od 1. 1. 2015 v oblasti kontroly pravidel pěstování geneticky modifikovaných plodin v České republice ke změně úřadu provádějícího předběžnou kontrolu nahlášených dat u pěstitelů v terénu, z místně příslušných KAZV MZe na SZIF.

Z důvodu využití odborných kapacit ÚKZÚZ a také vzhledem k tomu, že kontrola pravidel pěstování není spojena s žádnou dotací a je pouze odbornou záležitostí, činnosti spojené s obsluhou databáze LPIS a fyzická předběžná kontrola nahlášených dat u pěstitelů v terénu jsou převedeny z MZe na SZIF, avšak další odborné úkony kontroly bude provádět ÚKZÚZ. Z tohoto důvodu byla také provedena změna zákona o ÚKZÚZ.

Vzhledem ke stávající situaci v oblasti GMO v EU lze očekávat, že zájem českých pěstitelů o technologii, založenou na GM plodinách, se bude vyvíjet úměrně s mírou tolerance GMO evropskými spotřebiteli, a s tím spojeným vývojem legislativy v EU. ČR nadále předpokládá, že bude existovat možnost svobodného výběru každého pěstitelů mezi pěstováním GM kukuřice a konvenčním či ekologickým pěstováním.

ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA

Výrobní faktory živočišné výroby

Plemenářská práce a evidence zvířat

Plemenářská práce a evidence hospodářských zvířat v roce 2014

Pravidla pro šlechtění a plemenitbu hospodářských zvířat jsou upravena zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon). Zákon byl od doby svého vzniku v roce 2000 již několikrát novelizován, především z důvodů harmonizace s předpisy Evropských společenství.

Prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu je vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů.

Příslušná ustanovení zákona dále provádí vyhláška č. 370/2006 Sb., o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat, a vyhláška č. 447/2006 Sb., o genetických zdrojích zvířat významných pro výživu a zemědělství, která obsahuje vzor žádosti o zařazení do Národního programu, podrobnosti o rozsahu a způsobu hodnocení genetických zdrojů a stanovuje povinnosti účastníka Národního programu.

Ministerstvo podle § 5 plemenářského zákona uznává chovatelská sdružení, která vedou plemenné knihy nebo plemenářské evidence, vystavují potvrzení o původu plemenným zvířatům a zpracovávají chovné cíle a šlechtitelské programy jednotlivých druhů a plemen. Členy těchto uznaných chovatelských sdružení je rozhodující většina chovatelů plemenných zvířat. Ve šlechtitelských programech jsou zakotveny vlastnosti a znaky jednotlivých plemen, postupy provádění kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek a testování, způsoby hodnocení zvířat a další šlechtitelská opatření. V roce 2014 ministerstvo evidovalo 25 uznaných chovatelských sdružení – v oblasti chovu skotu 5, chovu koní 13, drůbeže 2, v chovu ovcí i koz 2 a v chovu prasat, ryb a včel po 1. Ministerstvo také eviduje 4 chovatelské podniky prasat, které mají vlastní šlechtitelský program postavený na bázi zahraničních firemních programů P.I.C., Seghers Hybrids, Hypor a Dalland.

Souhlas k provádění odborné činnosti v chovu hospodářských zvířat v rozsahu kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek, testů a posuzování hospodářských zvířat podle § 7 zákona udělilo ministerstvo 125 oprávněným osobám, z toho 39 v chovu skotu, mezi něž se řadí též 14 provozovatelů odchoven masných plemen býků a 28 v chovu koní. Souhlas k činnosti při ověřování původu a stanovování genetického typu plemenných zvířat ve svých imunogenetických laboratořích mají 4 oprávněné osoby.

K inseminaci, případně vlastnímu přenosu embryí podle § 17 zákona má oprávnění 337 oprávněných fyzických nebo právnických osob, podnikajících podle ustanovení

§ 3 plemenářského zákona, především v plemenitbě skotu, koní, prasat a ovcí. Za odbornou způsobilost osob oprávněných podle § 7 a § 17 plemenářského zákona považuje plemenářský zákon též praxi v příslušném oboru po dobu nejméně 5 let. Chovatelé mohou provádět inseminaci vlastních plemenic, pokud absolvují odborný kurz v zařízení, pověřeném ministerstvem.

Vedení ústřední evidence zvířat, kterou ve většině zemí Evropské unie provádí státní organizace nebo organizace s účastí státu a to ve spojitosti se stále vzrůstajícími nároky na evidenci a označování hospodářských zvířat, v České republice zajišťuje od roku 2001 na základě vyhlášených výběrových řízení Českomoravská společnost chovatelů, a.s. Tato společnost již od roku 1996 zpracovává a zveřejňuje výsledky kontroly užitkovosti hospodářských zvířat, výsledky testování a posuzování hospodářských zvířat.

Českomoravská společnost chovatelů, a.s. (pověřená osoba) předává chovatelům a ostatním povinným osobám veškeré potřebné formuláře k poskytování údajů, pokyny k vedení evidence a provádí mezi chovateli poradenskou činnost. Přiděluje identifikační čísla a vede evidenci těchto čísel, vystavuje průvodní listy skotu a průkazy koní nebo jejich duplikáty a náhradní doklady a vede o nich evidenci. Významnou úlohu splňuje při kontrole identifikačních čísel a údajů předávaných chovateli, při opravách a doplňování databáze, archivaci a ochraně údajů.

Českomoravská společnost chovatelů, a.s., také zastupuje Českou republiku zároveň v mezinárodních organizacích ICAR, ISAC a INTERBULL (tvorba mezinárodních standardů a pravidel kontroly užitkovosti, odhadu plemenných hodnot, identifikace zvířat, atp.).

Krmiva

Výroba krmných směsí

Celková výroba krmných směsí v roce 2014 činila 2 347 995 tun, tzn. že proti roku 2013 stoupla o 83,3 tis. tun (3,7 %).

Nejvíce krmných směsí se vyrobilo pro drůbež a pro prasata, méně pak pro skot, domácí zvířata a pro ostatní zvířata. Vzhledem k výrobě předcházejícího roku byl zaznamenán v roce 2014 růst výroby u všech krmných směsí, kromě ostatních zvířat, kde meziročně výroba poklesla o 2,9 %. U krmných směsí pro prasata se výroba zvýšila proti roku 2013 o 518 tun (1,8 %), u krmných směsí pro drůbež došlo v tomto srovnání ke zvýšení výroby o 53 496 tun (10,4 %), u krmných směsí pro skot nárůst činil 31 817 tun (6,7 %). Nárůst výroby v roce 2014 proti roku 2013 byl zaznamenán také u krmných směsí pro domácí zvířata a to o celé 1 %. Bylo zjištěno, že produkce pro uvedení do oběhu pro cizí odběratele výrazně převahuje nad produkcí pro vlastní spotřebu. Produkce pro vlastní spotřebu vzhledem k celkové produkci činí u krmných směsí pro prasata 34,2 %, pro drůbež 40,7 % a pro skot 21,5 %.

Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (tun)

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prasata celkem	1 268 147	1 093 191	929 194	935 197	795 558	734 501	802 308	802 826
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	1 051 171	917 460	751 592	766 338	715 122	654 548	716 584	709 712
Určené pro vlastní spotřebu	216 976	175 731	177 602	168 841	80 436	79 953	85 724	93 114
Drůbež celkem	1 074 327	1 073 615	1 039 020	993 296	886 958	853 396	902 463	955 959
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	967 603	958 254	921 721	889 778	827 112	816 626	860 151	909 521
Určeno pro vlastní spotřebu	106 724	115 361	117 299	93 518	59 846	36 770	42 312	46 438
Skot celkem	547 957	535 885	502 475	469 118	447 894	426 769	473 419	505 236
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	462 411	445 814	415 320	383 675	371 596	347 326	383 626	404 876
Určeno pro vlastní spotřebu	85 546	90 071	87 155	85 442	76 298	79 443	89 793	100 360
Ostatní zvířata	112 015	95 767	106 499	88 959	74 777	72 049	86 376	83 974
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	111 342	91 730	106 250	88 577	74 278	71 470	85 942	83 530
Určené pro vlastní spotřebu	673	4 037	249	382	499	579	434	444
Celkem	3 002 446	2 798 458	2 577 188	2 486 552	2 205 188	2 086 715	2 264 566	2 347 995

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Položka „Ostatní zvířata“ obsahuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO.

Vývoj výroby krmných směsí v ČR pro domácí zvířata (tuny)

Skutečná výroba krmných směsí v tunách

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Psi a kočky	118 313	164 506	174 523	260 679	266 283	147 574	204 537	211 288	213 533
Ptactvo	1 257	1 373	1 416	1 277	1 373	1 793	1 956	2 228	2 826
Ostatní	2 948	8 797	4 481	1 821	3 194	4 815	4 192	5 646	4 375
Celkem	122 518	174 676	180 420	263 777	270 853	154 183	210 685	219 162	220 554

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Vývoj výroby krmných směsí celkem v ČR (tuny)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Krmné směsi pro hospodářská zvířata a ost.	2 838 741	3 002 446	2 798 458	2 577 188	2 486 552	2 205 188	2 086 715	2 246 566	2 347 995
Krmné směsi pro domácí zvířata	122 518	174 676	180 420	263 777	270 853	154 183	210 685	219 162	220 554
Celkem krmné směsi	2 961 259	3 177 122	2 978 878	2 840 965	2 757 405	2 359 371	2 297 400	2 465 728	2 568 549

Pramen: MZe

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

V roce 2014 byla zjištěna celková spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí 2 484,5 tis. tun a došlo tak k meziročnímu nárůstu o 82,3 tis. tun (3,4 %).

Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí byly z krmných surovin obiloviny (63,0 %) s tím, že obiloviny v roce 2014 byly tvořeny z 34,6 % pšenicí, 12,5 % ječmenem, 12,1 % kukuřicí, 2,9 % žitem a triticale, 1 % ovsem a dále ostatními obilovinami, jejichž podíl je méně než 1 %.

U obilovin byl oproti roku 2013 zaznamenán růst celkové spotřeby k výrobě krmných směsí o 54,9 tis tun (10,4 %). Ze spotřeby obilovin k výrobě krmných směsí

stouply v roce 2014 proti roku 2013 pšenice o 13,4 %, také všechny ostatní obiloviny kromě žita a triticale stouply.

Nárůst byl zjištěn u krmných surovin z olejnatých semen o 32,5 tis. tun (7 %), u ostatních produktů potravinářského průmyslu byl nárůst o 9,7 tis. tun (25,7 %), u krmných surovin živočišného původu byl vykázan ale nárůst o 2,6 tis. tun (2,4 %).

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí se snížila v roce 2014 proti roku 2013 o 514 tun (4,0 %). V roce 2014 se proti premixům naopak zvýšila spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí o 8,8 %.

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Druh krmné suroviny	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obiloviny	1 993,5	1 862,5	1 681,9	1 658,3	1 478,9	1 406,1	1 511,1	1566,0
pšenice	1 076,1	936,2	850,4	882,8	812,5	766,9	747,3	848,1
ječmen	524,7	413,2	391,9	419,9	327,5	270,8	324,1	310,4
oves	33,8	29,4	26,5	26,9	23,9	22,8	26,9	24,5
žito a triticale	48,1	60,8	69,7	56,3	48,4	54,5	68,4	73,0
kukuřice	293,1	415,1	339,7	265,3	260,1	285,4	340,6	301,3
ostatní	17,6	7,8	3,7	7,2	6,3	5,7	7,4	8,7
Luštěniny	21,1	8,5	8,7	9,9	8,9	8,7	*	*
hrách	15,0	6,8	5,1	6,7	6,8	6,4	*	*
ostatní	6,1	1,7	3,6	3,1	2,2	2,2	*	*
Mlýnské krmné suroviny	154,0	134,8	117,9	117,9	113,3	116,3	127,2	118,8
krmná mouka	38,5	35,9	36,5	35,8	32,5	27,2	32,3	29,1
otruby	110,5	94,5	79,1	78,2	72,9	80,5	84,8	80,0
ostatní	4,9	4,4	2,3	3,9	7,9	8,6	10,0	9,7
Krmné suroviny z olej. semen	613,4	585,0	557,6	493,6	439,5	435,5	463,9	496,6
sojový extrahovaný šrot	462,5	430,9	365,1	352,6	311,9	296,2	296,3	307,2
řepkový extrahovaný šrot a výlisky	100,6	111,0	153,8	105,9	96,6	100,6	124,3	137,1
slunečnicový extrahovaný šrot a výlisky	15,4	10,7	12,4	9,8	10,8	14,5	20,9	25,1
ostatní	34,9	32,4	26,2	25,3	20,1	24,1	22,4	27,1
Sušené pivovarské mláto	0,5	1,1	1,4	1,6	0,2	1,5	*	*
Ostatní produkty potr. průmyslu	17,3	19,5	23,1	22,1	23,9	26,5	37,6	47,2
Krmiva živočišného původu	70,9	78,5	91,2	67,6	59,0	77,1	107,1	109,7
živočišné moučky	30,5	31,9	26,6	27,2	31,1	39,9	37,9	50,2
rybí moučka	9,3	9,8	9,4	5,9	3,5	2,6	2,4	3,2
sušené mléko	2,9	3,6	3,5	3,1	2,6	2,6	3,0	1,2
ostatní	28,2	33,2	51,7	31,2	21,9	32,0	63,8	55,0

Úsušky pícnin	19,4	16,7	16,3	13,0	12,9	11,9	12,8	14,0
Minerální krmiva	101,7	104,3	92,2	91,7	73,5	75,3	87,0	87,4
Ostatní krmné suroviny	78,7	73,0	83,4	59,9	68,7	57,5	44,8	39,0
Celkem krmné směsi	3 070,4	2 884,0	2 673,6	2 535,7	2 278,7	2 216,3	2 402,2	2 484,5

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spotřeba premixů celkem pro všechna zvířata	31,029	15,258	18,025	18,352	17,263	13,124	12,610

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv (DK) určených pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
DK pro prasata	9,19	9,19	11,834	3,664	4,097	7,210	5,019	3,487	3,717
DK pro drůbež	2,738	2,738	1,287	1,037	0,499	4,654	1,071	1,123	1,665
DK pro skot	12,957	12,957	10,357	7,333	7,497	12,056	12,207	7,048	7,166
DK pro ostatní zvířata	1,227	1,227	0,575	0,925	0,542	0,655	0,585	1,195	1,433
Celkem DK	26,112	26,112	24,053	12,959	12,635	24,575	18,882	12,853	13,981

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Ochrana zvířat

Oblast ochrany zvířat proti týrání je upravena zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále zákon na ochranu zvířat). Zákon na ochranu zvířat stanovuje jako hlavní orgány ochrany zvířat MZe a SVS. Ochrana zvířat a péče o jejich pohodu (welfare) patří do kompetencí MZe, které pro tento účel zřídilo v rámci odboru živočišných komodit oddělení ochrany zvířat, a také odborný poradní orgán ministra zemědělství – ÚKOZ. Dozor na úseku ochrany zvířat provádějí inspektoři krajských veterinárních správ SVS.

Na VFU absolvovalo 38 veterinárních lékařů kurs k získání osvědčení o odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat proti týrání podle § 26 odst. 1 zákona na ochranu zvířat. Na dalších školicích pracovištích proběhly kurzy k získání kvalifikace k navrhování pokusů a projektů pokusů na zvířatech, k získání osvědčení pro řidiče a průvodce silničních vozidel, i jiné kurzy stanovené právními předpisy ČR a EU v oblasti ochrany zvířat. Především zajištění kursů k obnovení kvalifikace v oblasti pokusných zvířat bylo velmi náročné kvůli velkému počtu účastníků (1 973).

Na VFU úspěšně proběhla 21. konference s mezinárodní účastí „Ochrana zvířat a welfare 2014“. Témata vztahující se k dobrým životním podmínkám zvířat byla obsahem i 29. semináře „Aktuální otázky bioklimatologie 2014“.

Situace na úseku ochrany zvířat v ČR v roce 2014 je detailně rozvedena v Informačním bulletinu SVS „Program ochrany zvířat - situace v roce 2014“, který vydává SVS spolu s MZe. Program ochrany zvířat SVS je realizován již od roku 1993, za toto období bylo v ČR provedeno inspektory KVS celkem 242 125 kontrol dodržování zákona na ochranu zvířat.

V souladu s právními předpisy bylo v roce 2014 v rámci dozoru nad ochranou zvířat a péčí o jejich pohodu provedeno celkem 7 972 kontrol (z toho u hospodářských zvířat 4 041 kontrol), při 872 kontrolách byla zjištěna nevyhovující péče, která se týkala 203 917 zvířat (z toho u hospodářských zvířat nevyhovující péče při 355 kontrolách u 194 064 zvířat).

Podle informací Ministerstva spravedlnosti bylo podle trestního zákona za týrání zvířat v roce 2014 stíháno 26 a odsouzeno 31 osob.

Živočišné komodity

Mléko, mléčné výrobky

Vývoj sektoru mléka v České republice je silně ovlivňován situací na evropském a světovém trhu s mlékem a mléčnými výrobky, proto jsou v této kapitole uvedeny i údaje o vývoji této komodity na evropském trhu.

Vlivem výrazného růstu cen za mléčnou surovinu a mimořádně příznivých podmínek v posledních dvou letech došlo k výraznému nárůstu dodávek mléka, a to jak v EU, tak po celém světě. Nadprodukce mléka vedla k výraznému snížení cen, které se dále prohloubilo po zavedení protipatření, kterými Ruská federace reagovala na uvalení sankcí ze strany USA a EU. S platností od 6. 8. 2014 trvá zákaz dovozu vybraných potravin, v délce jednoho roku, původem z USA, Kanady, EU, Austrálie a Norska. Nicméně rozměr evropského vývozu v roce 2014 předstihl objemy vývozu roku 2013 u většiny obchodovaných mlékárenských komodit, s výjimkou sýrů, jejichž objem vývozu se snížil o 7,6 %. Ztráta ruského trhu byla částečně kompenzována zvýšením vývozem másla do USA a Saudské Arábie, sušeného mléka zejména do Alžírsku, ale i do Číny, Egypta a Indonésie. Ve druhé polovině roku se více sýrů vyvezlo do USA.

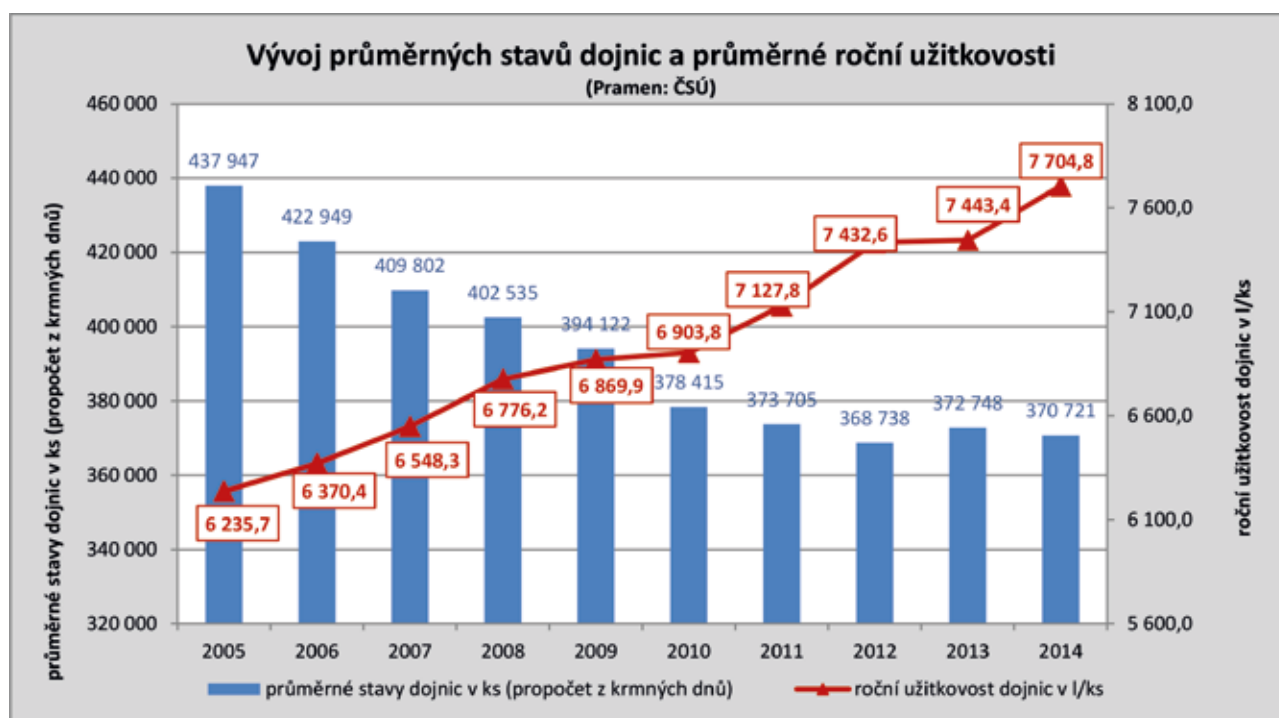
Nárůst dojnic je meziročně vyšší zejména v Irsku (o 4,2 %), v Nizozemsku (meziročně o 0,8 %), v Německu (o 0,7 %). V zemích EU-N13 počet dojnic klesal z důvodů probíhající restrukturalizace. V Polsku, které má třetí největší stádo dojnic v rámci Evropské unie, klesl počet dojnic o 2,2 %, přitom produkce mléka se dále zvyšuje vlivem rostoucí užitkovosti dojnic. Počet jalovic v Polsku je výrazně vyšší než v předchozím roce, což nazna-

čuje potenciál pro větší objemy výroby mléka. V zemích EU-28 meziročně mírně vzrostla užitkovost dojených krav z 6 482 kg /dojnici na 6 744 kg/dojnici, v zemích EU-15 z 7 038 kg/dojnici na 7 288 kg/dojnici. Komise očekává, že se užitkovost v roce 2015 a 2016 bude nadále zvyšovat.

Průměrné roční stavy dojených krav byly v České republice v roce 2014 meziročně nižší o 0,5 % (snížení průměrných stavů z 372,7 tis. ks v roce 2013 na 370,7 tis. ks v roce 2014). Zvýšení průměrné roční dojivosti krav v roce 2014 o 3,5 %, představuje zvýšení o 261,4 l/ks, na 7 704,8 l/ks. Na celkovém meziročním navýšení užitkovosti se podílely všechny kraje. Nejvyšší užitkovost byla v roce 2014 dosažena v kraji Zlínském (8 245,9 l/ks), Hl. m. Praha + Středočeský (8 122,1 l/ks) a Moravskoslezském (8 102,8 l/ks). Procenticky nejvyšší meziroční nárůst užitkovosti vykázal kraj Liberecký, a to o 6,0 % (z 6 603,9 na 7 001,7 l/ks).

Vlivem příznivých klimatických a cenových podmínek v první polovině roku 2014 dosáhla výroba mléka v zemích EU-28 v roce 2014, podle předběžných údajů, objemu 160,4 mil. t, v meziročním porovnání tento nárůst produkce představuje 4,2 %. Komise ve svých výhledech uvádí odhad produkce mléka v roce 2016 na 163,4 mil. t.

Roční produkce mléka v České republice v roce 2014 ve výši 2 856,3 mil. l představovala meziroční zvýšení o 2,9 % (o 33,8 mil. l). Rovněž i tržní produkce mléka, tzn. celkový prodej mléka, oproti předchozímu roku vzrostla o 3,3 % (o 87,7 mil. l), a to na 2 753,2 mil. l. Z celkové tržní produkce mléka bylo zejména prostřednictvím odbytových organizací prodáno celkem 20,8 % mléka do zahraničí, převážně do Německa.

Vývoj v sektoru mléka v České republice

Ukazatel/rok	MJ	1989	2010	2011	2012	2013	2014 ¹⁾
Zemědělství							
Průměrné stavy dojnic	tis.ks	1 228,5	378,4	373,7	368,7	372,7	370,7
Průměrná roční dojivost	l/ks	3 982,0	6 903,8	7 127,8	7 432,6	7 443,4	7 704,8
Průměrná denní dojivost	l/ks	10,91	18,91	19,53	20,31	20,39	21,11
Výroba mléka	mil.l	4 892,5	2 612,5	2 663,7	2 740,7	2 774,5	2 856,3
Tržnost	%	91,4	96,0	95,9	95,9	96,1	96,4
Celkový prodej mléka	mil.l	4 473,3	2 508,4	2 554,7	2 628,6	2 665,5	2 753,2
CZV za mléko I a vyšší třídy	Kč/l	4,74	7,42	8,26	7,67	8,50	9,37
Mlékárenský průmysl a produkce hlavních výrobků							
Nákup syrového mléka	mil.l	4 473,3	2 251,4	2 303,9	2 381,8	2 319,5	2 350,7
Průměrný obsah tuku	%	3,999	3,86	3,88	3,85	3,88	3,87
Průměrný obsah bílkovin	%	-	3,37	3,38	3,39	3,40	3,42
Produkce							
Konzumní mléko	tis.l	920 701,0	620 702,1	627 222,0	601 609,9	631 819,3	631 862,5
Konzumní smetana	tis.l	44 744,0	50 601,0	46 779,4	46 547,9	49 881,4	53 457,3
Jogurty	tis.l	40 982,0	139 350,2	132 567,5	131 392,9	127 476,3	121 564,7
Ostatní kysané výrobky	tis.l	36 872,0	57 270,9	56 454,6	48 245,6	49 669,3	48 894,6
Tvarohy	tuny	52 846,0	29 550,3	30 448,3	30 506,2	32 970,3	34 285,0
Sýry	tuny	104 440,0	96 155,0	93 565,8	95 742,7	101 794,0	98 293,3
Máslo	tuny	119 818,0	40 688,5	39 287,2	38 867,0	38 031,0	39 495,5
Sušená mléka celkem	tuny	139 829,0	26 924,2	29 087,0	29 986,5	31 517,3	39 822,6
z toho: SOM ²⁾	tuny	-	15 570,7	14 511,2	16 884,2	18 056,7	26 141,8
Celková domácí spotřeba vybraných výrobků							
Konzumní mléko, smetana	tuny	965 445,0	550 996,2	557 921,4	569 333,1	570 083,0	510 424,5
Mléčné konzervy ³⁾	tuny	62 262,1	19 034,1	14 641,6	14 388,0	16 990,8	21 797,7
Kysané mléčné výrobky	tuny	77 854,0	169 880,8	161 521,6	170 257,5	156 388,1	152 680,9
Sýry, tvarohy	tuny	148 431,0	172 813,5	171 586,5	175 608,5	170 976,2	172 917,2
Máslo	tuny	94 161,0	51 507,9	51 570,6	54 960,2	53 027,9	53 327,6

Pramen: Chov skotu ČSÚ, Statistická ročenka ČSFR 1990, MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu - celní statistika MZe, SZIF (celkový prodej mléka = dodávky a přímý prodej), propočty MZe

Pozn.: ¹⁾ předběžný údaj, ²⁾ sušené odtučněné mléko, ³⁾ sušená a zahuštěná mléka a smetany

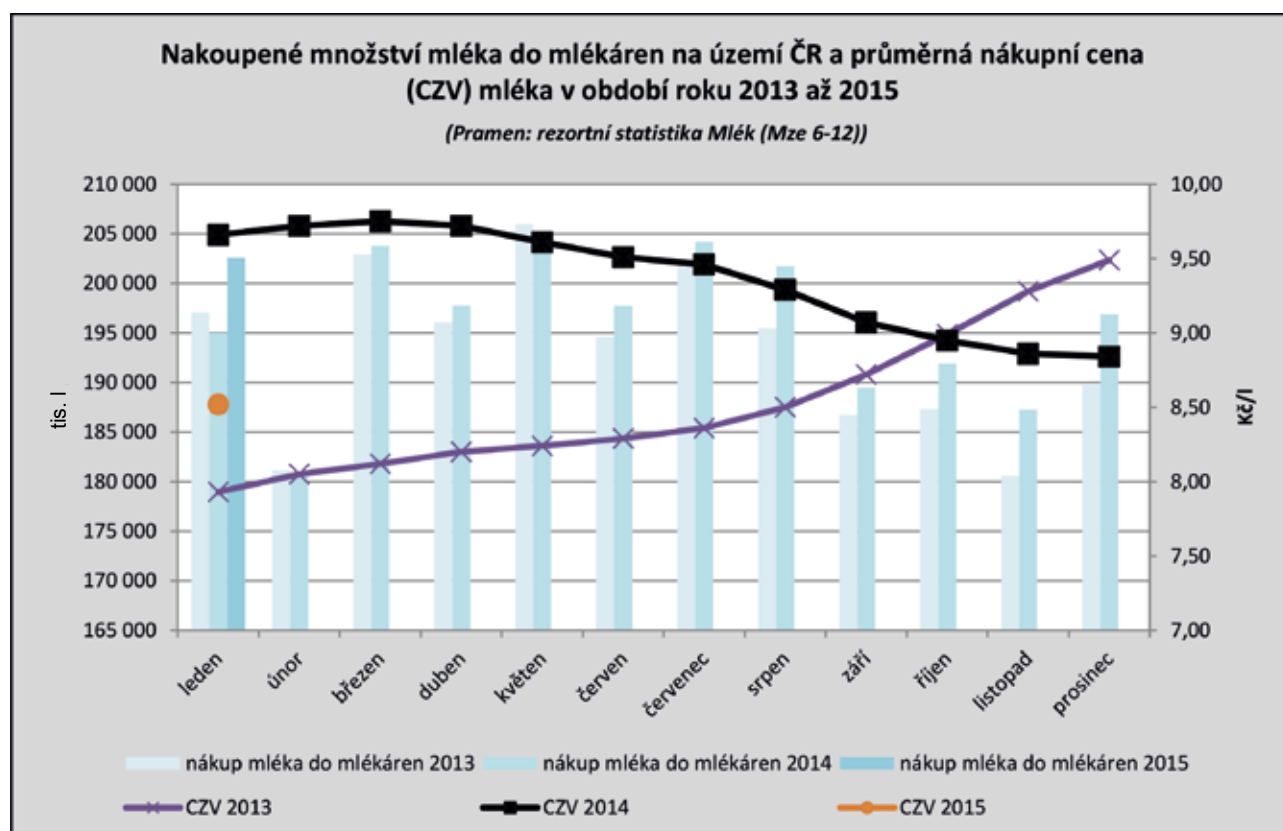
Objem dodávek mléka do mlékáren se v roce 2014 v evropských zemích zvýšil o 4,5 %, což představuje více jak 6 mil. t mléka za rok. Nárůst dodávek mléka byl zvláště výrazný (nad 6 %) v Lotyšsku, Velké Británii, Litvě, Polsku, Maďarsku, Estonsku, Lucembursku a Belgii. Rekordně vyšší dodávky mléka vykázalo Rumunsko (13 %). Ke konci roku 2014 producenti mléka v mnoha členských zemích začali snižovat dodávky mléka v souvislosti s klesající cenou mléka a obavami z placení sankcí za případné překročení mléčné kvóty. Zvýšené dodávky mléka se začaly zpomalovat nejen v zemích, které by mohly překročit své kvóty, ale i ve Francii, zejména od prosince 2014, a ve Spojeném království, v návaznosti na snížení ceny za mléčnou surovinu. Kromě toho, soukromé mlékárenské společnosti ve Francii postupně snižují možnost pro producenty mléka navyšovat dodávky mléka oproti předchozímu roku, a to s cílem přizpůsobit nabídku poptávce. Za objem nad dohodnuté množství dostávají producenti zaplacenou pouze nízkou cenu.

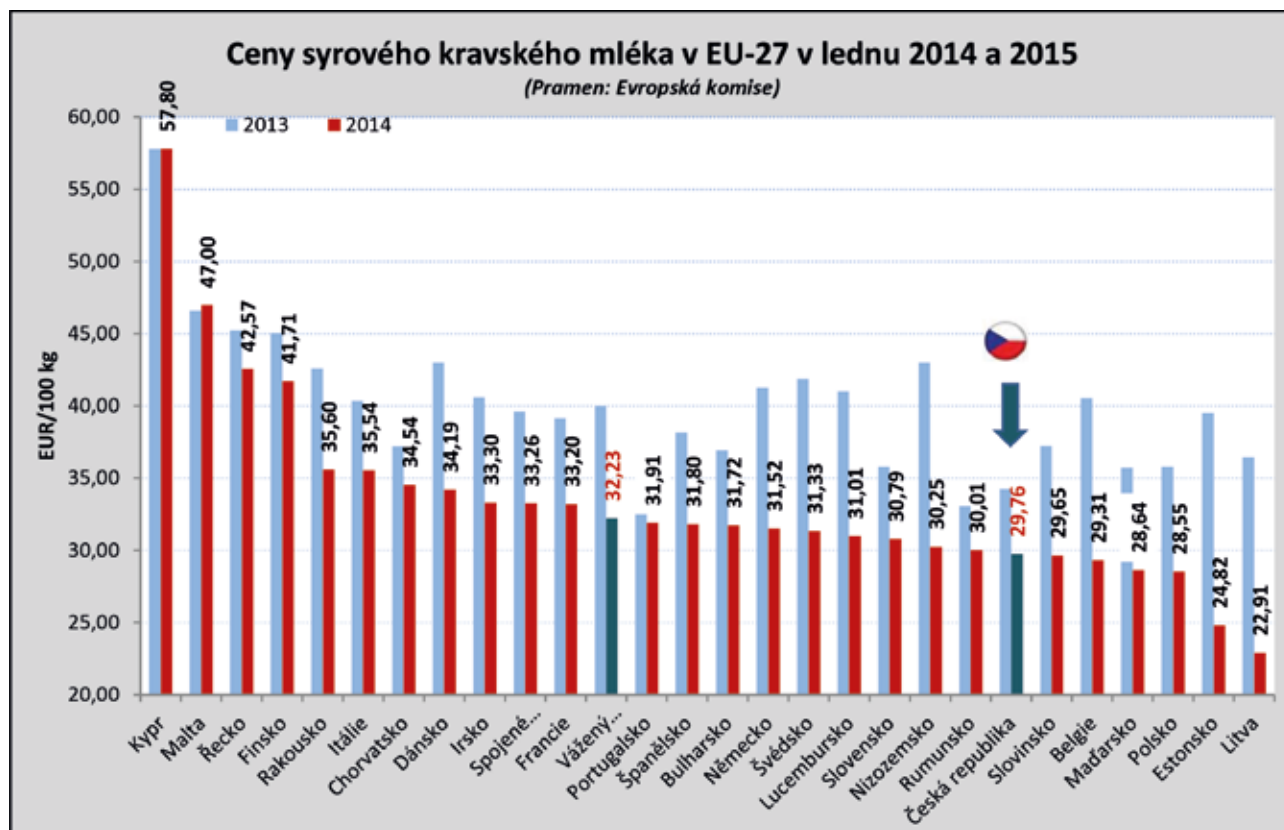
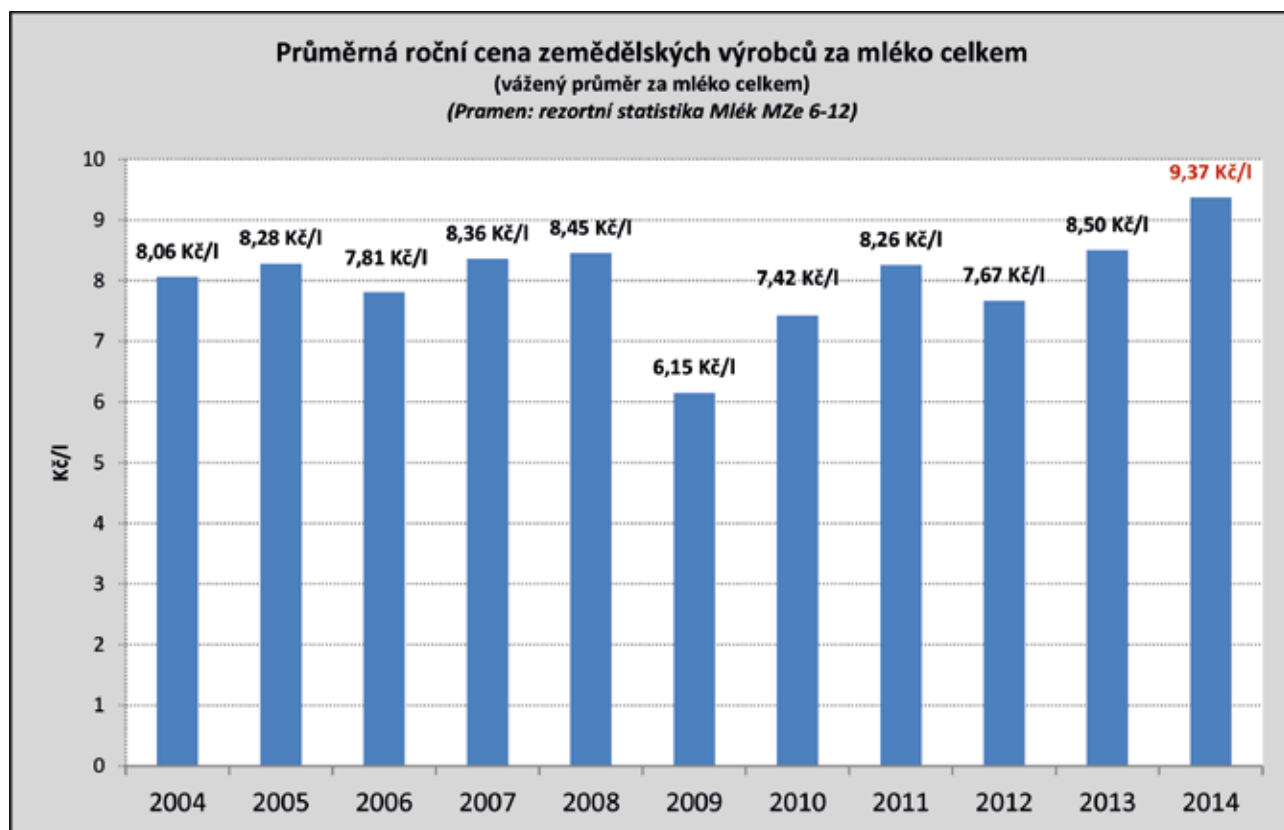
V roce 2014 mlékárenský průmysl nakoupil od českých producentů 2 350,7 mil. l mléka, tj. o 31,2 mil. l více v porovnání s rokem 2013. Z uvedeného nákupu bylo cca 168,7 mil. l (7,2 % z nákupu mléka) vyvezeno ke zpracování do zahraničí. V porovnání s rokem 2013 se v roce 2014 mírně zvýšil objem mléka ke zpracování v tuzemských mlékárnách o 0,4 %, snížil se objem výroby jogurtů o 4,6 %, přírodních sýrů o 3,4 %, tavených sýrů o 6,5 %, kondenzovaného mléka o 1,6 %, čerstvého konzumního mléka o 6,5 %, kondenzovaného mléka o 9,8 %, smetanových krémů o 3,3 % a ostatních kysaných mléčných výrobků o 1,6 %. Naopak meziročně vyšší objemy výroby vykázala výroba sušeného odtučněného mléka o 44,8 %,

konzumních smetan o 7,2 %, másla o 3,9 %, tvarohů o 4,0 %, tvarohových dezertů o 11,5 %, mléčných dezertů o 2,5 %.

Pokles cen mlékárenských komodit v roce 2014 na světových trzích se promítl do výrazného snížení průměrné ceny za syrové kravské mléko. Ta v prosinci 2014 v zemích EU-28 dosáhla 33,02 ct/kg, a byla o 17,9 % nižší než cena 40,21 ct/kg v prosinci 2013. V rámci jednotného evropského trhu však byly pozorovány podstatné rozdíly mezi členskými státy. V pobaltských zemích, Belgii a Nizozemsku došlo k meziročnímu propadu ceny zhruba o 30 %. V Dánsku, Německu, Irsku, Polsku, Lucembursku a Švédsku představoval propad ceny kolem 20 %. Pro první pololetí roku 2015 lze očekávat obrát trendu, vlivem sezonního snížení dodávek mléka, omezení produkce mléka v rámci mléčných kvót a omezení dodávek mléka v Oceánii, způsobených suchým počasím. V následujícím období lze předpokládat pokračování trvale rostoucí globální poptávky. Oživení cen komodit by mělo vést ke stabilizaci a následnému zvýšení výkupní ceny mléka v EU.

Tržby za mléko v roce 2014 v České republice dosáhly 22 mld. Kč a byly meziročně vyšší o 11,7 %. Průměrná roční cena za mléčnou surovinu vyplacená mlékárnami na území České republiky za rok 2014 dosáhla 9,37 Kč/l a byla meziročně vyšší o 10,2 %. Od března 2014 docházelo k postupnému snižování ceny mléka z 9,75 Kč/l na 8,84 Kč/l v prosinci 2014, což představuje cenový propad o 9,3 %. Cena mléka v České republice v roce 2014 v porovnání s dosaženými cenami producentů mléka v ostatních evropských zemích ukazuje na propad cenových rozdílů uvnitř evropského trhu.

Podle předběžných údajů za rok 2014 došlo ke **zvýšení celkové domácí spotřeby mléka a mléčných výrobků meziročně o 1,1 %**. Ze sledovaných výrobků se zvýšila spotřeba přírodních sýrů, tvarohů, tvarohových dezertů, smetan, sušeného a zahuštěného mléka. U ostatních sledovaných výrobků došlo ke snížení jejich spotřeby. **Podíl celkového dovozu mléka a mléčných výrobků**

(v přepočtu na mléko) **na celkové domácí spotřebě se v roce 2014 zvýšil na 42,9 %**. Podíl dovozu přírodních sýrů na jejich spotřebě v roce 2014 představoval **65,3 %**, u tavených sýrů podíl dosáhl 46,9 %, u másla 36,4 %, u jogurtů ostatních zakysaných mléčných výrobků 27,4 % - z toho podíl dovozu ostatních zakysaných mléčných výrobků na jejich spotřebě je 40,4 %.

Vývoj zahraničního obchodu u mléka a mléčných výrobků v tunách

Ukazatel/rok	2004	2010	2011	2012	2013	2014 ¹⁾
Vývoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné	89 976,3 ²⁾	581 113 ²⁾	636 043 ²⁾	697 165	702 221	768 383
Mléko, smetana, zahuštěné	59 494,0	31 081	34 223	38 546	33 009	33 432
Jogurty, kefíry, podmásli apod.	16 520,9	68 775	69 098	61 476	61 077	59 636
Syrovátka	41 240,0	42 964	50 753	49 633	53 283	56 640
Máslo a tuky z mléka	19 263,3	8 115	4 957	3 651	4 103	5 581
Sýry, tvarohy	20 388,6	29 218	31 050	33 302	46 926	47 162
Dovoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné	73 813,4 ²⁾	71 823	72 950	83 235	73 150	76 047
Mléko, smetana, zahuštěné	4 009,7	8 298	7 302	6 624	7 843	8 320
Jogurty, kefíry, podmásli apod.	29 651,7	42 053	41 634	44 034	40 728	41 858
Syrovátka	15 318,9	27 182	25 743	31 462	29 768	42 679
Máslo a tuky z mléka	4 519,5	19 251	18 827	19 487	19 208	19 410
Sýry, tvarohy	31 159,1	76 707	78 347	82 522	84 797	89 196
Saldo zahraničního obchodu						
Mléko, smetana, nezahuštěné	+ 16 162,9 ²⁾	+ 509 290	+ 563 093	+ 613 930	+ 629 071	+ 692 336
Mléko, smetana, zahuštěné	+ 55 484,3	+ 22 783	+ 26 921	+ 31 922	+ 25 166	+ 25 112
Jogurty, kefíry, podmásli apod.	- 13 130,8	+ 26 722	+ 27 464	+ 17 442	+ 20349	+ 17 778
Syrovátka	+ 25 921,1	+ 15 782	+ 25 010	+ 18 171	+ 23 515	+ 13 961
Máslo a tuky z mléka	+ 14 743,8	- 11 136	- 13 870	- 15 836	- 15 105	- 13 829
Sýry, tvarohy	- 10 770,5	- 47 489	- 47 297	- 49 220	- 37 871	- 42 034

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu - celní statistika MZe

Pozn.: ¹⁾ předběžný údaj – únor 2015, ²⁾ včetně syrového mléka v „cisternách“ pro zpracování,

Mléko a mléčné výrobky se z ČR, v roce 2014, vyvezly do 82 zemí světa. V meziročním porovnání (rok 2014/rok 2013) došlo ke zvýšení finanční hodnoty vývozu o 11,0 %, na celkových 19 534,3 mil. Kč. 64,6 % finančního objemu vývozu představuje export do 3 zemí (do Německa 32,3 % - jedná se především o vývoz mléčné suroviny, dále export mlékárenského zboží na Slovensko 20,7 % a do Itálie 11,6 %). Na celkové finanční hodnotě vývozu v daném období se vývoz tekutých mlék a smetan podílel 44,0 %. Podíl vývozu mléčné suroviny na celkové finanční hodnotě vývozu mléka a mléčných výrobků činil v daném období 29,3 %. Významným vývozním artiklem mlékárenského zboží jsou sýry

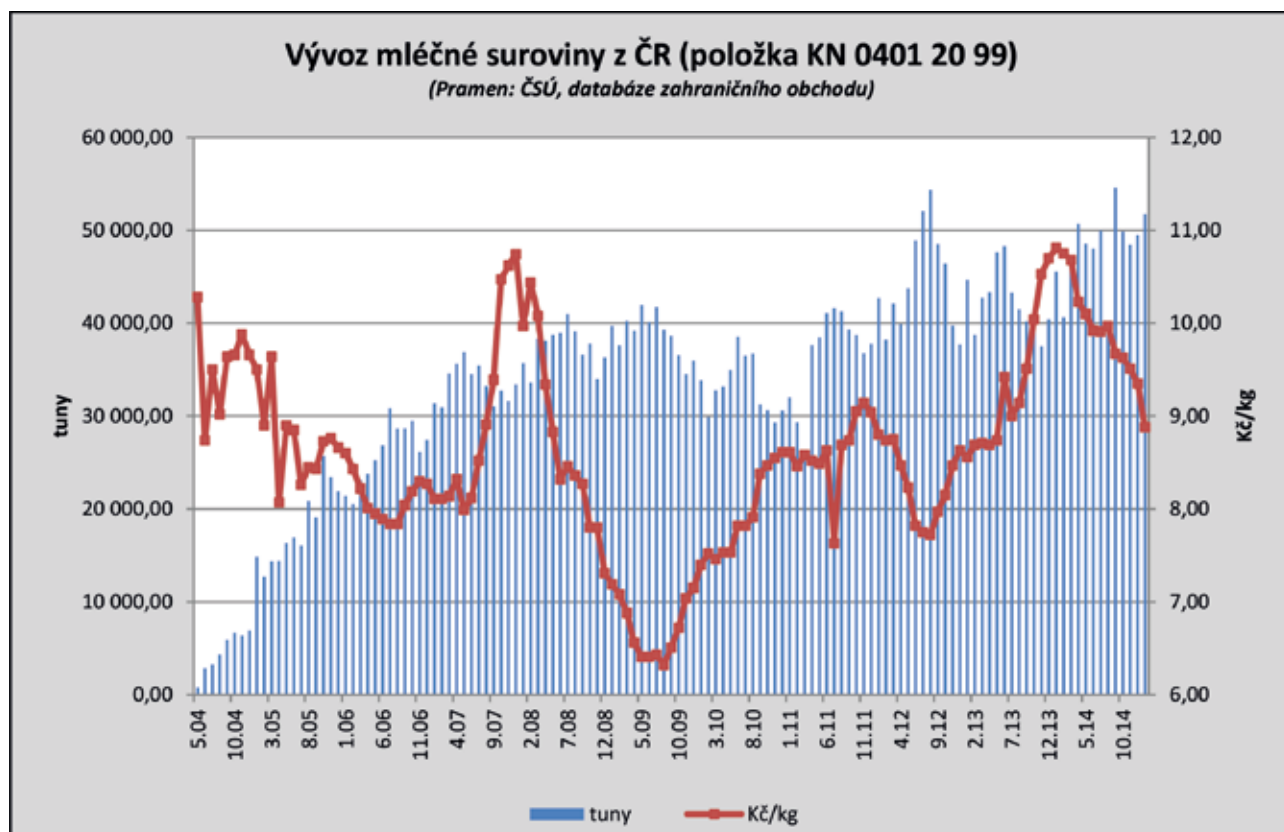
a tvarohy (podíl na celkové finanční hodnotě vývozu představují 24,5 %).

V rámci zahraničního obchodu došlo v roce 2014 ke zvýšení finanční hodnoty dovozu o 9,1 %, na celkových 13 634,1 mil. Kč. Dovozy ze tří zemí - z Německa (44,1 %), Polska (25,3 %) a Slovenska (12,3 %) představují celkem 81,7 % veškerého dovozu mléka a mléčných výrobků (z finančního vyjádření). Pokračuje zvyšování objemu dovozu sýrů a tvarohů, kterých se do České republiky během roku 2014 dovezlo 89 196 tun. Toto dovezené množství představuje 67,3 % objemu jejich domácí výroby. Obchodní bilance sýrů a tvarohů a másla je pro Českou republiku dlouhodobě záporná.

Dovozy z vybraných zemí (% z celkově dovezeného objemu daného sortimentu zboží)

Název zboží	Jednotky	Leden – prosinec 2014			
		Země celkem	Německo	Polsko	Slovensko
Mléko a smet. nezah. (0401)	%	100,0	30,1	13,8	50,3
	t	76 047	22 910	10 525	38 284
Mléko a smet. zahuš. (0402)	%	100,0	47,9	18,7	22,7
	t	8 320	3 987	1 558	1 886
Jogurty, kefíry apod. (0403)	%	100,0	53,8	29,8	9,4
	t	41 858	22 521	12 480	3 923
Syr ovátka (0404)	%	100,0	35,2	4,1	16,6
	t	42 679	15 024	1 768	7 086
Máslo (0405)	%	100,0	42,2	24,4	12,7
	t	19 410	8 186	4 735	2 471
Sýry a tvarohy (0406)	%	100,0	49,6	30,3	7,3
	t	89 196	44 258	27 053	6 532

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu, MZe

Pro poslední kvótový rok 2014/15 představuje výše vnitrostátní kvóty pro dodávky mléka 2 910 128 t a pro přímý prodej 25 017 t mléka. Za uplynulé období kvótového roku (duben 2014 – leden 2015) bylo odběratelům mléka v rámci dodávkové kvóty mléka dodáno celkem 2 393 845 t mléka a vnitrostátní kvóta pro dodávky byla za uvedených 10 měsíců kvótového roku za Českou republiku plněna na 82,3 %. Za stejné období kvótového roku bylo přímo spotřebitelům mléka prodáno 9 668 t mléka a mléčných výrobků a vnitrostátní kvóta pro přímý prodej byla v daném období plněna na 38,6 %. Od 31. března 2015 končí systém mléčných kvót, který reguloval produkci mléka v Evropské unii.

V roce 2014 byla chovatelům dojníc vyplacena podpora, která vychází z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1112/2009 a nařízení vlády č. 60/2012 Sb., v platném znění. V rámci této zvláštní podpory na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka bylo v roce 2014 podáno 1 765 žádostí. Sazba dotace byla stanovena na 2 750,62 Kč/VDJ.

V České republice je od roku 1999 podporován program školního mléka. Ve školním roce 2013/2014 bylo do programu podpory školního mléka zapojeno 6 subjektů, které dodávaly podporované mléčné výrobky do cca 3 001 škol. Meziročně se zvýšil počet zapojených škol do programu o 1,4 %. Oproti roku 2012/2013 došlo ke zvýšení celkových dodávek podporovaných mléčných výrobků do škol o 3,2 %. V roce 2014 bylo na podporu spotřeby školního mléka vyplaceno celkem 57 930 tis. Kč, z toho 47 266 tis. Kč ze státního rozpočtu a 10 664 tis. Kč z rozpočtu Evropské unie.

V rámci podpory propagace zemědělských produktů, konkrétně mléka a mléčných výrobků, byl v roce 2013 realizován program propagace spotřeby mléka a program propagace kvalitních evropských mléčných výrobků. Česká republika v rámci uvedených opatření realizovala program „Bílé plus (Mléko. Velké PLUS pro Vás)“. Tento tříletý program byl zahájen 1. října 2010. V roce 2013 byl rozhodnutím Komise C(2013) 7297 schválen nový tříletý program „Bílé plus (Mléko a mléčné výrobky VELKÉ PLUS pro vás)“, který je pokračováním programu propagace spotřeby mléka „Bílé Plus (Mléko. Velké PLUS pro Vás)“. Mezi plánované akce patří tiskové konference, účast na veletrzích, webových stránkách, akce pro školy Putování za kravičkou a mléčný festival Milkparade. Na toto opatření byly v roce 2014 celkem vyplaceny finanční prostředky ve výši 2 905 tis. Kč, z toho 1 090 tis. Kč ze státního rozpočtu a 1 815 tis. Kč z rozpočtu Evropské unie.

Česká republika dále realizuje v rámci uvedeného opatření propagační program s názvem „Kvalitní evropské mléčné výrobky“ Tříletý program byl zahájen dne 23. července 2013 a jeho cílem je zvýšit celkové povědomí o mléčných výrobcích, jejich vysoké kvalitě, vynikající dostupnosti a široké variabilitě na ruském a ukrajinském trhu. Ruská federace zavedla protiopatření, kterými reagovala na uvalení sankcí ze strany USA a Evropské unie. S platností od 6. 8. 2014 platí zákaz dovozu potravin, včetně mléka a mléčných výrobků na ruský trh, které mají původ z USA, Evropské unie, Kanady, Austrálie a Norska. Proto výše uvedené opatření bylo směřováno především na ukrajinský trh. V roce 2014 byly celkem čerpány finanční prostředky na uvedené opatření ve výši 19 458 tis. Kč, z toho 7 297 tis. Kč ze státního rozpočtu a 12 162 tis. Kč z rozpočtu Evropské unie.

Skot, hovězí maso

Vývoj početních stavů skotu

K 1. dubnu roku 2014 bylo dle údajů ČSÚ v České republice chováno 1 373 560 kusů skotu, což ve vztahu k předchozímu roku představuje navýšení o 20 738 kusů (+ 1,5 %). V roce 2014 tedy došlo po stagnaci početních stavů skotu v roce 2013 k jejich mírnému navýšení. Z pohledu několika posledních let se v roce 2011 při počtu 1 343 686 kusů jednalo o nejnižší počet kusů skotu v České republice od roku 1990, kdy byly stavy skotu nejvyšší tj. k 1. 1. 1990 bylo v České republice chováno 3 506 222 kusů skotu.

V kategorii krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka dochází v roce 2014, na rozdíl od uplynulých cca 20 let, poprvé k nárůstu jejich početního stavu. V tomto roce došlo k vzestupu o 5 305 kusů na 372 632 kusů (+ 1,4 %). V kategorii krav chovaných v systému bez tržní produkce mléka došlo, tak jako i v předchozích 4 letech, k početnímu vzestupu, a to o 6 734 kusů na 191 331 kusů (+ 3,7 %), což představuje nejvyšší dosažený počet v této kategorii od počátku jejího sledování a v dalším či přespříštím roce lze očekávat pokoení hranice 200 000 kusů krav chovaných tímto způsobem chovu. V rámci sledování krav celkem jako národního základního stáda skotu došlo po čtyřleté stagnaci k navýšení jejich početních stavů. V roce 2014 se tedy jedná o nárůst počtu krav celkem o 12 039 kusů (+ 2,2 %). Z celkového počtu krav chovaných v České republice podíl krav chovaných v systému chovu bez tržní produkce mléka činí 33,9 % (+ 0,4 %).

Vývoj početních stavů skotu celkem a krav k 1. 4. daného roku (ks)

Kategorie	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Skot celkem	1 473 828	1 428 329	1 397 308	1 373 645	1 391 393	1 401 607
Krávy dojené	466 173	436 806	432 578	424 017	410 349	405 532
Krávy bez tržní produkce mléka	124 149	136 081	141 146	139 706	154 337	163 163
Krávy celkem	590 322	572 887	573 724	563 723	564 686	568 695

Pokračování tabulky (ks)

Kategorie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Skot celkem	1 363 213	1 349 286	1 343 686	1 352 685	1 352 822	1 373 560
Krávy dojené	399 518	383 523	373 832	373 136	367 327	372 632
Krávy bez tržní produkce mléka	160 285	167 722	177 704	178 089	184 597	191 331
Krávy celkem	559 803	551 245	551 536	551 223	551 924	563 963

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat

V chovu krav bez tržní produkce mléka od roku 1995, tedy roku od kdy jsou početní stavy této kategorie v České republice statisticky sledovány, dochází s mírnými krátkodobými výkyvy naopak k neustálému zvyšování počtu chovaných kusů. Chov masného skotu plně projevuje svou nezastupitelnou úlohu nejen ve svém potenciálu produkovat spotřebiteli žádané kulinářsky a dieteticky kvalitní maso, ale i v naplňování jeho mimoprodukčních funkcí v rámci utváření krajiny a vůbec celého českého venkova. Jedná se jak o přirozené protierozní udržování trvalých travních porostů pastevním způsobem s pozitivním vlivem na biodiverzitu a spoluvytváření kulturně-estetického vzhledu krajiny, tak také o vytváření pracovních příležitostí a dalších podnikatelských aktivit, formou jak dodavatelských, tak i odběratelských vztahů vztahujících se k chovu masného skotu. S tím velmi úzce souvisí zachování osídlení našeho venkova a také rozvoj turistického ruchu v našich horských a podhorských oblastech s příznivým dopadem do mnoha dalších pracovních a sociálních oblastí a to nejen v daných lokalitách, kde se chov masného skotu realizuje.

Kontroverzním a mnohokrát v chovatelské veřejnosti diskutovaným trendem, který se stále ve velké míře v chovu masného skotu projevuje, je mnoha jeho chovateli z ekonomických důvodů prováděný sezónní vývoz zástavového skotu do okolních zemí po ukončení pastevního období. Důsledkem je skutečnost, že se následně nedostatečně využívá možný potenciál naší krmivové základny a následná realizace přidané hodnoty masa, která vzniká při porážení zvířat a následném zpracování masa, se rovněž uskutečňuje mimo území České republiky. Nehledě na skutečnost, že čeští konzumenti jsou ochuzeni o značnou část produkce kulinářsky velmi kvalitního hovězího masa.

Výše zmíněné dlouhodobé snižování početních stavů krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka je způsobeno vedle výkyvu poptávky po syrovém kravském mléce, také jednak vlivem zavádění nových výrobních technologií, ale zejména se na tomto poklesu počtu dojnic projevuje vliv intenzivního šlechtění. V cca posledních 25 letech docházelo, a dnes stále dochází, k navyšování mléčné užitkovosti skotu. Při růstu průměrné roční mléčné užitkovosti krav dochází vlivem působení již v roce 2015 končícího systému mléčných kvót stále ke snižování počtu dojených krav. V roce 2014 bylo sice zaznamenáno mírné navýšení, ale pouze o 1,4 %. Vzhledem k výše uvedenému ukončení systému mléčných kvót k 31. 3. 2015 je předpokládáno tak, jako v mnoha dalších zemích EU další navýšení početních stavů dojených krav. Skutečností však je, že na tento trend bude mít nemalý vliv výše ceny syrového kravského mléka, která od dubna 2014, kdy kulminovala na výši 9,75 Kč za 1 l mléka, neustále, i v počátku roku 2015 klesá.

Produkce hovězího masa

Výroba hovězího masa je dlouhodobě určována především poptávkou na domácím trhu a možnostmi exportu hovězího masa a zejména živého skotu na zahraniční trhy, ale také vzhledem k ekonomice chovu skotu vyšší evropských a národních dotačních opatření, včetně nastavení podmínek možnosti jejich čerpání jednotlivými chovateli skotu. V tomto směru je velmi aktuální, v současné době probíhající, vyjednávání při nastavování podmínek příští společné zemědělské politiky EU do roku 2020, nejen z pohledu chovu skotu a produkce hovězího masa, ale i z komplexního vlivu chovu skotu na celou zemědělskou výrobu včetně souvisejících dalších návazných odvětví služeb a zpracovatelského průmyslu, a to při dodržování požadovaných ekologických opatření.

Bilance výroby a spotřeby hovězího masa tis. t živ. hm.

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počáteční zásoba	9,0	7,7	11,9	12,0	7,1	9,1	11,8	11,3	11,8	7,1	8,7
Výroba	177,0	166,9	170,6	170,3	182,7	180,9	170,6	170,3	170,8	164,0	169,6
Dovoz	19,2	35,8	31,6	35,6	29,9	37,1	43,1	43,2	37,7	42,4	44,8
Celková nabídka	205,2	210,4	214,1	217,9	219,7	227,1	225,7	224,8	220,3	213,5	223,1
Domácí spotřeba	151,0	158,0	159,7	163,5	149,5	149,4	149,3	139,7	129,9	112,2	121,1
Vývoz	46,5	40,5	42,4	47,3	61,1	65,9	65,1	73,1	83,5	92,6	94,6

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celková poptávka	197,5	198,5	202,1	210,8	210,6	215,3	214,4	212,8	213,4	204,8	215,7
Konečná zásoba	7,7	11,9	12,0	7,1	9,1	11,8	11,3	11,8	7,1	8,7	7,4
Soběstačnost	117,2	105,6	106,8	104,2	122,2	121,1	114,5	121,6	131,5	146,2	140,0

Pramen: ČSÚ, ÚZEI, MZe, Celní statistika

Výroba v roce 2014 byla na úrovni 169,60 tis. t živé hmotnosti skotu, což představuje meziroční nárůst o 5,6 tis. t. (+ 3,4 %). Dovoz byl ve výši 44,8 tis. t, což činí meziročně vzestup o 2,4 tis. t (+ 5,7 %). U vývozu se také projevilo zvýšení na 94,6 tis. t živé hmotnosti skotu, meziročně tedy o 2,0 tis. t více (+ 2,2 %). Domácí spotřeba po dlouhodobém neustálém poklesu se zvýšila na

121,1 tis. t hovězího masa z historicky nejnižší úrovně v roce 2013, která činila pouze 112,2 tis. t, došlo tedy ke zvýšení o 8,9 tis. t (+ 7,9 %). V soběstačnosti výroby hovězího masa došlo z historického maxima v roce 2013, 146,2 % v roce 2014 k poklesu na 140,0 % (pokles o 6,2 %).

Vývoj zahraničního obchodu – živý skot a hovězí maso

	Období	Objem (tuny)			Průměrná cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)			Směn. relace ¹⁾
		dovoz	vývoz	saldo	dovoz	vývoz	dovoz	vývoz	saldo	
Živý skot (CS 0102)	2004	2 256	25 835	+ 23 579	40,55	53,34	91 470	1 378 000	+ 1 286 530	1,32
	2005	1 480	36 709	+35 229	57,65	55,08	85 351	2 022 072	+ 1 936 721	0,96
	2006 ²⁾	-	-	-	-	-	50 652	2 051 360	+ 2 000 708	-
	2007 ²⁾	-	-	-	-	-	108 627	2 078 860	+ 1 970 233	-
	2008 ²⁾	-	-	-	-	-	101 909	2 349 709	+ 2 247 800	-
	2009	1 978	51 182	+49 204	42,41	46,75	83 904	2 392 574	+ 2 308 670	1,10
	2010	1 062	47 411	+46 349	46,55	47,43	49 454	2 248 553	+2 199 099	1,02
	2011	574	51 209	+50 635	50,98	55,76	31 979	2 610 648	+2 578 669	0,90
	2012	642	67 538	+66 896	78,22	57,13	50 253	3 858 327	+3 808 074	0,73
	2013	794	71 007	+70 213	66,67	53,44	52 645	3 794 951	+3 742 306	0,80
	2014	1 251	78 977	+77 726	50,77	51,69	63 520	4 082 085	+4 018 565	1,02
Hov. maso čerstvé, chlazené (CS 0201)	2004	5 844	10 594	+ 4 750	64,58	70,35	377 366	77 890	- 299 476	0,11
	2005	13 478	1 794	- 11 684	67,69	84,22	912 330	151 097	- 761 233	1,24
	2006	13 733	2 357	-11 376	81,20	86,15	1 115 175	203 017	- 912 158	1,06
	2007	14 845	3 312	-11 533	89,21	87,05	1 324 329	288 302	- 1 036 027	0,97
	2008	12 866	5 346	-7 520	92,93	80,51	1 195 676	430 397	- 765 279	0,87
	2009	16 503	4 494	-12 009	92,01	82,59	1 518 448	371 151	- 1 147 297	0,90
	2010	18 692	5 677	-13 015	89,09	85,71	1 665 232	486 546	-1 178 668	0,96
	2011	18 302	7 261	-11 041	96,88	87,00	1 773 150	631 727	-1 141 423	0,89
	2012	17 221	7 708	-9 513	111,51	96,19	1 920 211	741 377	-1 178 834	0,86
	2013	19 316	7 554	-11 762	110,02	96,79	2 125 232	731 129	-1 394 103	0,88
	2014	23 159	7 680	-15 479	109,82	100,91	2 543 443	774 968	-1 768 475	0,92

	Období	Objem (tuny)			Průměrná cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)			Směn. relace ¹⁾
		dovoz	vývoz	saldo	dovoz	vývoz	dovoz	vývoz	saldo	
Hov. maso zmrazené (CS 0202)	2004	2 717	276	- 2 441	78,60	87,72	213 569	24 174	- 189 395	1,12
	2005	3 859	303	- 3 556	82,21	89,63	317 254	27 188	- 290 066	1,09
	2006	2 809	387	-2 422	75,30	109,91	211 519	42 571	- 168 948	1,46
	2007	2 749	643	- 2 106	90,98	62,65	250 084	40 256	- 209 828	0,69
	2008	2 168	723	-1 445	93,96	61,90	203 710	44 737	- 158 973	0,66
	2009	1 967	581	- 1 386	99,25	78,78	195 187	45 798	- 149 389	0,79
	2010	2 739	835	-1 904	92,19	81,60	252 489	68 124	- 184 365	0,89
	2011	3 171	756	-2 415	95,84	101,94	303 922	77 080	-226 842	1,06
	2012	2 500	921	-1 579	124,21	121,76	310 520	112 083	-198 437	0,98
	2013	2 420	910	-1 510	135,06	138,24	326 913	125 800	-201 113	1,02
	2014	2 510	752	-1 758	136,11	147,73	341 622	111 133	-230 489	1,08

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka:

¹⁾ Vyjadřuje podmínky, za nichž určitá země prodává své vývozní produkty a nakupuje své dovozní produkty – poměr indexu vývozních cen k indexu dovozních cen, číselné údaje jsou zaokrouhleny.

²⁾ Od 2. čtvrtletí 2006 do 31. 12. 2008 se nesledovala živá hmotnost skotu.

Ceny placené zemědělským výrobcům (CZV) za jatečný skot

V historii cca 10 let chovu skotu u nás CZV všech kategorií jatečného skotu kulminovaly v roce 2006. Kdy po té následovalo několikaleté období jejich poklesu. Nejmarkantnější následné meziroční poklesy byly následně zaznamenány jak v roce 2007, tak i v roce 2008, a zejména pak v kategorii jatečných telat. Zde bylo zaznamenáno snížení průměrné realizační ceny za 1 kg živé hmotnosti v roce 2007 až o 7 Kč, tj. z 65,69 Kč na 58,67 Kč a dále v roce 2008 přibližně o 6 Kč na 52,28 Kč. Tento pokles se však v roce 2009 zastavil. V následujícím období se CZV jatečných telat pohybovaly na úrovni 57 až 58 Kč za 1 kg živé hmotnosti, s výjimkou roku 2012, kdy se cena dostala na průměr roku cca 61 Kč/kg. (V roce 2014 však cena jatečných telat.) V roce 2014 došlo v kategorii jatečných býků k celkové stagnaci. Průměr roku činil 45,88 Kč za kg živé hmotnosti zvířat (nárůst pouze o 0,8 %). V kategorii jatečných krav došlo k meziročnímu poklesu o 1,27 Kč na úroveň

29,87 Kč/kg ž. hm. (pokles o 4,1 %). U kategorie jatečných jalovic se projevila stagnace. Průměrná cena za rok činila 35,98 Kč (pokles pouze o 0,8 %). K významnějšímu poklesu ceny zemědělských výrobců hovězího masa došlo u kategorie jatečných telat a to o 4,49 Kč (pokles o 8,2 %).

V posledních letech lze ve všech kategoriích jatečného skotu sledovat poměrně stabilní stav cen s jejich mírným růstem v posledních dvou letech, kromě již zmíněné kategorie jatečných telat, kde dochází ke kolísání cen. Tyto ceny se nyní pohybují na úrovni – býci jateční cca 46 Kč, krávy jatečné cca 30 Kč a jalovice jatečné 36 Kč za 1 kg živé hmotnosti v průměru tříd zmasilosti S, E a U.

V České republice se na rozdíl od jiných okolních zemí, vzhledem ke kulinářské kvalitě, bohužel dlouhodobě neprojevuje odpovídající výše ceny za jatečné jalovice. Jejich cena se stále pohybuje mírně nad CZV za jatečné krávy (cca + 5 Kč) a hluboko pod průměrnou CZV za jatečné býky (cca – 10 Kč).

CZV - býci jateční tř. j. S, E, U Kč/kg živ. hm.

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	35,89	36,48	36,77	37,15	37,11	37,67	38,60	39,21	39,48	39,24	38,87	39,13	38,27
2005	39,54	39,84	40,87	41,44	41,93	41,92	42,29	42,15	42,09	41,18	40,83	40,72	41,31
2006	41,07	41,70	41,89	42,80	42,61	42,45	42,77	42,58	41,96	41,69	41,07	40,63	41,89
2007	40,58	40,48	40,77	40,71	40,57	40,38	39,81	39,27	39,27	39,08	38,62	38,57	39,84
2008	39,00	38,90	38,89	39,19	39,05	39,27	38,90	38,73	38,48	38,40	38,38	38,58	38,81
2009	39,27	40,71	41,72	41,74	41,22	40,75	39,92	39,44	39,32	38,47	38,16	38,64	39,95
2010	38,70	39,58	40,07	40,14	39,82	39,93	39,40	39,33	39,25	39,23	39,69	40,36	39,63
2011	41,70	42,44	42,39	42,42	42,10	41,46	41,20	41,46	41,45	42,32	42,64	43,53	42,08
2012	43,70	45,02	45,41	45,23	45,88	46,78	47,73	47,33	47,77	47,36	47,60	47,24	46,42
2013	46,73	47,19	46,81	47,00	45,76	45,72	44,81	44,74	44,67	44,16	44,21	44,58	45,53
2014	44,99	45,35	45,95	46,27	46,08	45,93	46,01	46,10	46,10	45,87	46,02	45,97	45,88

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV - krávy jatečné tř. j. S, E, U Kč/kg živ. hm.

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	18,41	18,52	18,83	19,29	20,52	22,17	23,97	24,78	24,97	25,24	24,94	25,09	22,96
2005	25,24	25,87	26,38	27,16	27,52	27,84	28,21	28,12	28,35	27,57	26,95	26,39	27,26
2006	26,82	26,84	26,96	27,00	27,26	27,52	27,76	27,51	27,17	27,23	27,02	27,48	27,24
2007	27,03	27,25	27,09	26,66	27,12	27,07	27,06	27,15	27,26	26,94	26,78	26,88	27,02
2008	26,65	26,68	26,72	27,14	27,24	27,64	27,95	27,02	26,76	26,62	26,83	26,46	26,97
2009	26,24	26,56	27,22	26,95	27,04	26,74	27,13	26,70	26,05	25,86	25,21	25,24	26,41
2010	25,42	25,54	26,27	26,03	25,82	25,97	26,13	26,18	26,03	25,85	26,01	25,55	25,90
2011	26,09	26,53	26,57	26,79	27,38	27,83	27,66	27,76	28,08	28,17	28,82	29,05	27,56
2012	29,25	29,73	30,57	31,07	31,10	31,94	31,90	32,83	33,52	32,71	33,56	32,54	31,73
2013	31,07	31,42	31,73	32,21	32,14	31,85	31,56	31,17	30,77	30,61	29,49	29,60	31,14
2014	29,16	29,10	29,71	29,79	30,13	30,74	30,36	30,67	30,26	29,58	29,05	29,03	29,87

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV – jalovice jatečné tř. j. S, E, U Kč/kg živ. hm.

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	25,03	25,33	25,41	25,85	26,56	27,18	27,81	28,61	28,70	28,98	28,48	29,18	27,63
2005	28,97	29,46	30,06	30,10	30,79	31,32	31,74	31,47	31,27	31,11	30,75	30,50	30,77
2006	30,65	30,68	31,16	32,06	31,50	31,59	31,60	32,61	31,79	31,23	30,41	29,99	31,28
2007	30,15	30,43	30,31	29,98	30,46	29,74	30,39	31,00	30,79	30,78	30,11	30,22	30,36
2008	30,34	30,13	30,03	30,72	31,14	31,12	30,68	30,72	30,14	30,37	30,32	30,95	30,55
2009	29,99	30,34	30,81	30,84	31,24	30,49	31,04	31,16	30,07	30,28	30,06	30,62	30,58
2010	30,34	30,62	30,94	30,54	30,57	29,96	30,33	31,00	30,10	30,19	30,58	30,20	30,45
2011	30,87	30,91	31,13	31,60	31,68	31,46	31,71	31,57	32,41	32,14	32,85	33,14	31,79
2012	32,47	32,88	33,64	34,15	34,78	35,44	35,92	36,25	36,91	36,47	36,22	36,37	35,13
2013	35,92	36,24	36,19	36,72	36,62	36,45	36,88	36,38	36,04	35,97	36,30	35,37	36,26
2014	35,79	36,03	35,70	35,20	36,05	36,18	36,37	35,86	36,91	35,85	35,86	35,44	35,98

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV - telata jatečná Kč/kg živ. hm.

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	42,28	38,61	40,71	42,38	44,84	50,29	54,31	56,79	54,71	55,86	55,47	57,27	51,21
2005	56,73	62,32	61,79	65,56	69,66	70,41	68,51	69,72	63,95	64,21	65,25	61,73	65,29
2006	63,23	65,73	69,38	68,15	70,91	69,87	73,06	67,11	66,56	61,65	60,43	58,55	65,69
2007	58,57	59,38	60,44	59,84	59,54	60,28	60,04	58,77	58,05	58,25	55,31	55,53	58,67
2008	56,13	54,68	55,15	55,52	53,41	53,80	52,46	52,49	49,50	47,98	48,93	47,32	52,28
2009	47,28	47,27	49,37	52,19	54,53	56,33	59,41	58,88	58,70	58,50	57,69	58,37	54,88
2010	58,92	58,82	59,81	58,00	58,23	57,83	58,75	58,14	58,31	56,60	56,46	57,38	58,10
2011	57,40	53,84	56,74	56,92	57,70	58,11	58,40	58,46	58,62	58,35	58,81	58,28	57,64
2012	58,98	58,86	59,16	60,04	60,58	60,99	60,56	62,63	63,79	63,84	62,50	63,26	61,27
2013	60,91	59,88	56,02	55,97	55,83	57,11	57,99	56,97	52,18	48,54	48,61	48,16	54,85
2014	47,67	46,27	49,93	49,19	51,70	51,16	50,37	51,91	52,43	52,61	50,73	45,82	50,36

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Spotřebitelské ceny (SC) hovězího masa

Ve sledovaných SC nejzastoupenějších druhů hovězího masa se do roku 2011 projevovala jejich celková vyrovnanost s jejich pozvolným vzestupem. V letech 2012 a 2013 však dochází k jejich výraznému vzestupu. V roce 2014 byl v souvislosti s pokles CZV hovězího masa zaznamenán jejich mírný pokles.

U hovězího masa zadního bez kosti, které je bráno jako reprezentativní druh hovězího masa, se SC po dvouletém vzestupu v průběhu roku 2014 dostala na 208,48 Kč za kg v prosinci 2013, což byla nejvyšší cena v historii, na úroveň 203,07 Kč za kg v prosinci 2014. V meziročním srovnání průměrů uvedených let došlo k poklesu o 2,13 Kč na 204,38 Kč za kg (-1,0 %). Tento pokles kopíruje již výše uvedený mírný pokles CZV.

Spotřebitelské ceny za hovězí maso zadní bez kosti Kč/kg

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	147,39	147,79	147,92	147,69	146,93	147,48	151,16	152,57	153,86	155,08	153,25	153,73	150,40
2005	154,15	153,75	154,10	155,95	156,51	157,75	159,35	160,26	159,16	159,80	161,25	160,42	157,70
2006	160,88	161,42	162,77	164,40	164,49	165,44	165,75	166,24	166,69	167,51	167,91	167,41	165,08
2007	168,53	168,00	167,36	167,28	168,54	167,81	167,65	169,49	169,04	169,29	168,66	169,66	168,44
2008	172,84	173,22	172,32	173,65	174,17	174,62	175,49	176,47	175,83	174,79	176,23	176,17	174,65
2009	175,63	177,94	178,34	177,33	178,62	179,36	178,01	177,70	177,02	178,58	176,35	177,88	177,73
2010	177,89	176,73	175,29	175,23	175,67	174,87	176,92	175,09	173,75	173,53	173,03	175,27	175,31
2011	177,78	178,49	177,94	174,07	178,78	176,63	180,54	181,12	178,13	182,57	184,22	187,21	179,79
2012	192,23	193,63	192,88	199,53	195,52	199,84	201,05	202,67	203,79	206,50	206,12	205,25	199,92
2013	206,80	204,13	206,65	207,32	206,52	206,72	207,02	206,83	206,78	203,52	207,31	208,48	206,51
2014	207,92	207,18	204,44	203,14	205,50	201,00	201,31	199,85	206,37	205,80	205,89	203,07	204,38

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Kontrola mléčné užitkovosti

V rámci kontroly mléčné užitkovosti v posledním sledovaném kontrolním období 2013/2014 došlo poprvé po cca 25 letech k navýšení počtu dojnic zapojených do kontroly z 350 162 kusů dojnic na 354 835 kusů, tedy nárůst o 4 673 kusů (meziročně nárůst o 1,33 %).

Dlouhodobý trend poklesu krav zapojených do kontroly mléčné užitkovosti, a tím i početních stavů dojnic, se v současné době zastavil. Projevuje se tak odezva chovatelů na končící systém mléčných kvót, který omezoval produkci mléka v celé Evropské unii. Na snižování počtu dojených krav však také v předchozích letech působila zejména velmi nízká tržní cena syrového kravského mléka. Ta zejména v období let 2008 a 2009, byla hluboce pod výrobními náklady producentů mléka.

V kontrole mléčné užitkovosti je v posledních několika letech v České republice z hlediska plemenné příslušnosti početně nejvíce zastoupeno plemeno holštýnského skotu. Jedná se, v posledním uzavřeném kontrolním roce 2013/2014, o 159 146 normovaných laktací z celkového počtu 287 502 normovaných laktací všech plemen v České republice (55,4 %). Na plemeno holštýnského skotu početním zastoupením navazuje hned naše národní plemeno českého strakatého skotu s možným výhodným využitím obou směrů jeho kombinované užitkovosti. Tyto krávy měly v roce 2014 uzavřeno celkem 107 686 normovaných laktací, tj. 37,5 % ze všech.

V rámci celé České republiky bylo v uplynulém kontrolním roce 2013/2014 dosaženo mléčné užitkovosti 8 370 kg mléka za normovanou laktaci, což představuje navýšení o 103 kg mléka oproti minulému kontrolnímu období. V rámci početně nejzastoupenějších plemen chovaných v České republice se jednalo u plemene holštýnského skotu o užitkovost 9 405 kg mléka (nárůst o 130 kg) a u plemene českého strakatého skotu byla dosažena užitkovost 7 016 kg mléka (nárůst o 56 kg).

V pozvolném zastavení rapidního poklesu početních stavů krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka, které se projevuje v posledních čtyřech letech a celkově vyrovnané mléčné užitkovosti, která je na výborné úrovni, je vidět, že dochází k postupné konsolidaci v chovu dojeného skotu. Zásadní vliv na tuto skutečnost má postupný vývoj tržní ceny syrového kravského mléka. Tato během svého vývoje v roce 2014 kulminovala v dubnu na výši 9,75 Kč za 1 l, v prosinci však již byla na úrovni pouze 8,84 Kč, přičemž průměrná cena zemědělských výrobců byla v roce 2014 9,37 Kč za 1 l mléka.

Ve vývoji počtu kusů krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka se nejen v České republice začíná projevovat očekávaný konec kvótového systému výroby mléka. Tento systém omezování produkce mléka, který byl v rámci EU zaveden 31. 3. 1984, byl v ČR uplatňován od 1. 4. 2001 a jeho ukončení je v rámci celé EU plánováno ke konci kvótového roku 2014/2015, tedy k 31. 3. 2015. Správu tohoto systému v České republice provádí Státní zemědělský intervenční fond.

Reprodukce skotu

V úzkém vztahu se zvyšující se mléčnou užitkovostí je také vývoj reprodukčních ukazatelů. Především se jedná o výši mezidobí, které se dá z ekonomických důvodů označit za jeden ze základních reprodukčních ukazatelů. Tento ukazatel byl v uplynulém kontrolním roce 2013/2014 na úrovni 407 dní, což znamená, že se meziročně tato hodnota zvýšila o 1 den. V několika předchozích letech tento ukazatel zaznamenával mírný pokles, ale přesto je stále velmi vysoký a vlastní reprodukce skotu, včetně navazujícího procentního ukazatele odchovu telat (zejména v chovu skotu bez tržní produkce mléka), zůstává jedním z hlavních ekonomických problémů chovatelů mnoha stád v České republice.

Taktéž hodnota průměrného pořadí laktace ve výši 2,4 na jednu dojnici je z ekonomického hlediska značně nevyhovující. Takto nízká životnost dojnic znamená velké zvýšení nákladů na 1 litr vyrobeného mléka v rámci odpisů hodnoty základního stáda skotu, tzn. že se zde proje-

vují značně vysoké částky na zařazování vysokobřezích jalovic, které jsou někteří chovatelé dokonce nuceni v rámci udržení odpovídajícího početního stavu jejich základního stáda nakupovat.

Plemenářská práce v chovu skotu

V dosahovaných výsledcích v chovu u mnoha chovatelů skotu se pozitivně projevuje nejen um a vyspělost jich samotných, ale také i práce chovatelských svazů a sdružení. Dále také činnost spolupracujících krmivářských a výživářských firem, plemenářských a šlechtitelských společností, vědecko-výzkumných a vývojových pracovišť, včetně našeho zemědělského školství. O těchto výsledcích práce v chovu skotu se můžeme několikrát ročně přesvědčovat na pravidelně pořádaných výstavách hospodářských zvířat a chovatelských dnech, kde jsou prezentováni nejlepší jedinci všech u nás chovaných plemen (kombinovaných, dojných a masných).

V oblasti chovu skotu v České republice je nutno zde zmínit, že se v současné době, tak jako ve všech vyspělých zemích, v návaznosti na domácí populace, v rámci výzkumných projektů, připravují postupy stanovení plemenných hodnot na základě jednotlivých nukleotidů. Toto vede ke stanovení genomických plemenných hodnot a následně rozvoji nově zaváděné genomické selekci. Na úrovni světového žebříčku plemenných býků „Interbull“ se v nejbližší době postupně očekává celosvětové genomické hodnocení. Každá země má své jedinečné chovatelské podmínky a své populace skotu, proto je třeba vytvořit vlastní metody hodnocení v každé zemi samostatně. V České republice se jedná zejména o populace plemen českého strakatého skotu a holštýnského skotu. V rámci tohoto progresivního hodnocení plemenných hodnot skotu se za podpory zainteresovaných chovatelských svazů zahájil výzkumný projekt, který má za úkol zabezpečit, aby Česká republika nezůstala pozadu

ve šlechtění dojeného skotu, či aby postupně díky vysokému ekonomickému přínosu genomického hodnocení plemenných hodnot, nezankla kvalitní česká plemenářská práce, která by díky tomu byla v brzké budoucnosti chovatelsky vyspělým světem překonána.

Národní ozdravovací program od IBR

K 31. 12. 2014 činil podíl hospodářství, která byla prohlášena za úředně prostá IBR 82,81 %. To znamená, že v ČR zbývá cca 17 % hospodářství, v nichž dosud nebylo dokončeno ozdravování. V konkrétním číselném vyjádření to znamená, že z 19 383 hospodářství aktivně chovajících skot bylo ozdravování ukončeno (hospodářství byla převedena do úředně prostých) v 16 052 hospodářstvích a dosud zbývá dokončit v 3 331 hospodářstvích – jedná se především o malá hospodářství o počtu 1 až 3 kusy s výkrmem skotu a dokončení je víceméně administrativní záležitostí. Dokončení národního ozdravovacího programu v ČR však limitují hospodářství, v nichž je dosud chován infikovaný skot. K datu 31. 12. 2014 zbývá v ČR pouze 81 hospodářství s infikovaným skotem. Poslední infikovaná zvířata se nacházejí především v základních stádech (u krav) v hospodářstvích s vyšším počtem skotu. Na uvedených 81 hospodářství a jsou napojena další, především teletníky, odchovny mladého skotu, případně samostatné výkrmny, v nichž infikovaná zvířata již chována nejsou, ale dokončením jsou na hospodářstvích s infikovanými zvířaty závislá. Kromě toho je v ČR velmi rozšířený chov skotu v malém počtu zvířat, zejména se jedná o výkrm skotu. Velké množství chovatelů vykrmuje 1 až 3 kusy skotu.

NOP od IBR byl zahájen v lednu 2006. Za devět roků jeho průběhu stoupl procento IBR prostých a ozdravených hospodářství z 19,02 % na 82,81 %. Podíl hospodářství, v nichž byla eliminována infekce, se tak od začátku ozdravování zvýšilo o 63,79 %. Oproti stavu k 31. 12. 2013 (71,74 %), došlo v roce 2014 ke zvýšení o 11,07 %.

Vývoj nálezové situace v průběhu NOP od IBR charakterizuje následující přehled:

Stav k datu	% IBR prostých hospodářství	nárůst v % od předchozího období
31. 12. 2005	19,02	-
31. 12. 2006	29,82	10,80
31. 12. 2007	47,99	18,17
31. 12. 2008	57,32	9,33
31. 12. 2009	59,90	2,58
31. 12. 2010	62,71	2,81
31. 12. 2011	64,98	2,27
31. 12. 2012	69,75	4,77
31. 12. 2013	71,74	1,99
31. 12. 2014	82,81	11,07

Počet skotu ve skupině prostých hospodářství se zvýšil z 1 110 551 ks k 31. 12. 2013 na 1 254 351 ks k 31. 12. 2014. Jedná se o zvýšení o 143 800 ks skotu. Vyjádřeno v procentech to znamená, že z celkového počtu skotu chovaného v ČR činí podíl skotu v hospodářstvích, v nichž byla eliminována infekce 89,11%. Porovnáme-li údaje o prostých hospodářstvích a skotu chovaném v nich, vyplývá

z toho, že kromě několika velkokapacitních hospodářství, která dosud neukončila ozdravování, je nutné dořešit situaci u drobných chovatelů skotu (zejména výkrmců) a tyto z velké části na základě individuálního posouzení nálezové situace nebo vyšetření převést do kategorie úředně prostých hospodářství.

Situace ohledně úspěšnosti ozdravování v krajích

Kraj	% IBR prostých hospodářství k 31. 12. 2005	% IBR prostých hospodářství k 31. 12. 2014	Úspěšnost (nárůst) v ozdravování v %
Hl. město Praha	10,00	94,44	84,44
Středočeský	6,02	72,81	66,79
Jihočeský	21,60	87,67	66,07
Plzeňský	51,34	94,88	43,54
Karlovarský	6,50	88,81	82,31
Ústecký	6,70	67,24	60,54
Liberecký	27,82	70,78	42,96
Královéhradecký	26,54	89,91	63,37
Pardubický	2,76	78,03	75,27
Vysočina	47,70	92,20	44,50
Jihomoravský	2,57	55,13	50,56
Olomoucký	1,91	62,65	60,74
Zlínský	1,46	96,84	93,38
Moravskoslezský	0,52	86,43	85,91
CELKEM ČR	19,02	82,81	63,79

Z pohledu počtu hospodářství, v nichž byla eliminována nákaza, a tato byla převedena do kategorie prostých, jsou nejdále kraje Zlínský 96,84 %, Plzeňský 94,88 %, Vysočina 92,20 % a Královéhradecký 89,91 %. V průběhu roku 2014 stoupl počet hospodářství, která ukončila ozdravování a obdržela status úředně prostého o 11 %. Jedná se o dobrý výsledek, ale vzhledem k tomu, že s ozdravováním končí převážně drobní chovatelé, mělo být o 2 až 3 % vyšší. V roce 2014 přibylo nejvíce hospodářství v kategorii prostých ve Zlínském, Moravskoslezském, Pardubickém, Jihočeském a Plzeňském kraji. Neupokojuje je v tomto ohledu situace v Olomouckém a Jihomoravském kraji.

Úkolem roku 2014 bylo podstatně zredukovat počet hospodářství, kterým dosud nebyl udělen status úředně prostého. To znamená, aby bylo ukončeno ozdravování především u chovatelů, kteří již nechovají infikovaný skot. Výjimkou jsou hospodářství provozně (obratem stáda) navázaná na hospodářství s infikovaným skotem. Přesto, že v kategorii prostých přibylo v roce 2014 více než 11 % hospodářství, nepodařilo se stanoveného cíle dosáhnout. Určitě se na tom podílí i zvýšení počtu chovatelů aktivně chovajících skot téměř o šest set v loňském roce.

Opatření v závěrečné fázi NOP od IBR:

Důležitá, z pohledu délky procesu ozdravování, je kromě zastavení koloběhu infekce i procento obměny základních stád skotu. Úroveň obměny v dojených stádech je taková, že původně infikovaná zvířata zjištěná vstupním sérologickým vyšetřením se až na výjimky již ve stádech nechovají. Problémem v tomto směru jsou některá masná stáda, v nichž ozdravování probíhalo a dosud probíhá bez problémů, ale průměrná dlouhověkost krav je natolik vysoká, že chovatel v rámci přirozené obměny, ani za devět roků ze stáda všechna infikovaná zvířata nevyřadí. Inspektorům KVS se podařilo s mnohými chovateli domluvit vyřazení starých infikovaných krav a ozdravení ukončit. Se zbývajícím bude nutné dále jednat, aby staré infikované krávy nadále nepřipouštěli a vyřadili.

Kromě masných stád, je nutné zaměřit se i na drobná reprodukční stáda, nepovolit další připouštění infikovaných zvířat, tato vyřadit a ozdravování ukončit. V případě potřeby nákupu samičího materiálu k dalšímu chovu, orientovat tyto chovatele výhradně na prostá stáda.

V roce 2014 došlo v důsledku nedodržení zásad biologické bezpečnosti k zavlečení infekce do chovatelsky významných prostých stád skotu a ke katastrofálním

chovatelským a ekonomickým důsledkům pro postižená hospodářství. Nákazová situace z hlediska IBR je v ČR stále riziková. Většina chovatelů si bohužel tuto skutečnost neuvědomuje a podceňuje ji. Z toho důvodu by bylo potřebné, aby ve všech chovatelsky významných hospodářstvích byly individuálně stanoveny zásady biologické bezpečnosti s vymezením konkrétních chovatelských opatření proti zavlečení původce IBR do stáda.

Pro dokončení ozdravování od IBR vydalo MZe v květnu 2012 ve Věstníku MZe zásady, které byly doplněny do NOP od IBR jako nový článek 17. Podle ustanovení tohoto článku podali všichni chovatelé, pro které bylo nezbytné pokračovat v přípouštění infikovaných krav po 30. 9. 2012, žádost na KVS. Žadatelům bylo vyhověno, u některých po konzultaci a přepracování podkladů. Ozdravování u těchto chovatelů pokračuje dle aktualizovaných ozdravovacích programů. Zaveden byl kontrolní režim spočívající jednak ve čtvrtletních hlášeních chovatelů a následných kontrolách ze strany KVS. O prodloužení termínu přípouštění infikovaných plemeních mohou požádat i chovatelé, kteří přišli v důsledku zavlečení infekce IBR do stáda o status IBR prostého hospodářství.

NOP od IBR v České republice dospěl do závěrečné fáze, kdy je nutný individuální přístup k chovatelům, kteří

dosud ozdravování neukončili. V této fázi již nelze vystačit s obecnými zásadami, stanovenými na začátku ozdravování v zásadách NOP od IBR. Metodikou kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2015 byl v NOP od IBR stanoven datum 31.12.2016, jako datum ukončení programu ozdravování od IBR v ČR.

Prasata, vepřové maso

Během roku 2014 docházelo k růstu stavů prasat i prasnic, přihlídneme-li k údajům z Českého statistického úřadu v rámci prováděných šetření. Celkový stav prasat v České republice k 1. dubnu 2014 dosáhl 1 617 tis. kusů a k 1. srpnu 1 632 tis. kusů podle Soupisu hospodářských zvířat vydávaného každoročně ČSÚ. Ve čtvrtém čtvrtletí však došlo vlivem klesajících nákupních cen jatečných prasat k opětovnému poklesu stavů prasat celkem. Meziročně proto sice došlo k nárůstu stavů prasat, avšak pouze o 3,7 % k 31. 12. 2014. U prasnic se objevuje obdobný trend již koncem prvního pololetí, a proto stav prasnic k 1. dubnu činil 103 tis. kusů, k 1. srpnu 2014 již jen 101 tis. kusů a k 31. prosinci pouze 98 tis. ks, což představuje meziroční pokles o 3,9 %.

Vývoj stavů prasat v ČR příslušného roku / stav ke konci období v tis. kusech

Q.	Prasata celkem								z toho prasnice							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.4.	2 834	2 433	1 971	1 909	1 749	1 579	1 587	1 617	225	179	142	133	112	100	102	103
1.8.	2 816	2 352	2 130	1 948	1 658	1 574	1 513	1 632	218	166	139	130	103	101	102	101
31.12.	2 662	2 135	1 914	1 848	1 485	1 534	1 548	1 607	197	149	136	122	97	98	102	98

Vývoj v chovu prasat a produkce vepřového masa v ČR

Ukazatel	Jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Stavy prasat celkem k 1. 4.	tis.kusů	2 876	2 840	2 830	2 433	1 971	1 909	1 749	1 579	1 587	1 617
z toho stav prasnic k 1. 4.	tis.kusů	232	229	225	179	142	133	112	100	102	103
Stavy prasat celkem k 31.12.	tis.kusů	2 719	2 741	2 662	2 135	1 914	1 846	1 487	1 534	1 548	1 607
z toho stav prasnic k 31. 12.	tis.kusů	244	221	197	149	136	122	97	98	102	98
Počet narozených selat	mil. kusů	5,63	5,27	5,15	4,17	3,59	3,47	3,02	2,84	3,03	3,18
Produkce jatečných prasat*)	tis. tun ž.hm.	472,0	449,3	463,7	431,6	370,3	366,4	350,3	303,6	299,2	302,5
Spotřeba vepřového masa*)	tis. tun ž.hm.	569,9	564,0	588,9	583,0	568,9	574,0	576,3	556,6	540,7	541,8
Spotřeba vepř. masa na kosti	kg/osoba/rok	41,5	40,7	42,0	41,3	40,9	41,6	42,1	41,3	40,3	xxx
Dovoz prasat a vepřového masa	tis. tun ž.hm.	147,0	154,6	177,7	212,4	256,2	279,6	301,7	328,5	321,1	337,8
Vývoz prasat a vepřového masa	tis. tun ž.hm.	44,7	42,3	51,5	64,6	58,8	68,6	76,8	77,6	79,0	91,9
Soběstačnost ČR v produkci vepřového masa	%	82,8	79,7	78,7	74,0	65,1	63,8	60,8	54,5	57,6	55,8

K poklesu stavů prasat došlo ve všech kategoriích, kromě odchovaných selat. Vývoj celkových stavů prasat se zpožděním jednoho reprodukčního cyklu prasnic reaguje na změny v důsledku ekonomických vlivů působících na tuto komoditu, i přes kladně působící vliv státní koncepce ozdravování chovů prasat. Rentabilitu tohoto odvětví nepříznivě ovlivňuje růst nákladů, především ceny krmiv (66 % z celkových nákladů) a energií, meziroční i měsíční výkyv cen zemědělských výrobců za jatečná prasata a dovozy živých prasat a vepřového masa. Zahraniční obchod je ovlivňován i aktuálním kurzem české koruny.

Objem dovozu vepřového masa zůstává i nadále ve srovnání s ostatními druhy mas nejvyšší. Dovoz prasat a vepřového masa se v roce 2014 ve srovnání s rokem 2013 zvýšil o necelých 5,2 %. Z celkového objemu dovezených prasat a vepřového masa byla téměř polovina dovezena z Německa (46 %). Dalšími významnými dovozci byli Belgie, Španělsko a Polsko. I když se vývoz živých zvířat a vepřového masa meziročně zvýšil o 16,3 %, zůstává saldo zahraničního obchodu v roce 2014 vysoce záporné,

a dosahuje hodnoty -11 332 mil. Kč. Nízké počty prasnic a následně ostatních kategorií prasat mají za následek nedostatek vepřového masa na domácím trhu, který je řešen dovozem živých prasat, především selat k výkrmu, v roce 2014 to bylo téměř 465 tis. kusů.

Vývoj soběstačnosti v produkci vepřového masa v České republice má od roku 2004 (96,9 %) trvale klesající tendenci a přes mírné zlepšení v roce 2013 (57,6 %) se v roce 2014 pohybuje okolo 56 %. V České republice zatím soběstačnost ve výrobě není všeobecným společenským tématem, ale v řadě členských států Evropské unie i v dalších zemích dochází ke snižování dovozu potravin díky tomu, že občané preferují stále více potraviny vyrobené z vlastních zdrojů, které považují za bezpečnější, zdravější a chutnější. Tento vývoj, vedoucí ke zvyšování domácí výroby potravin, má příznivý dopad na růst zaměstnanosti, snižování nákladů na výrobu včetně mezinárodní dopravy, na snižování spotřebitelských cen a na strategické zabezpečení v případě celosvětových nebo lokálních výpadků v zásobování potravinami.

Vývoj spotřeby vepřového masa (kg/os/rok)

Rok	Maso celkem na kosti	Z toho vepřové maso	Podíl spotřeby vepřového k masu celkem (%)
2006	80,6	40,7	50,6
2007	81,5	42,0	51,5
2008	80,4	41,3	51,4
2009	78,8	40,9	51,9
2010	79,1	41,6	52,6
2011	78,6	42,1	53,6
2012	77,4	41,3	53,4
2013	74,8	40,3	53,9

Vepřové maso tvoří v České republice 53,9 % z celkové spotřeby masa, která činila v roce 2013, v posledním roce hodnoceném Českým statistickým úřadem, 74,8 kg. Z toho spotřeba vepřového masa na 1 obyvatele České republiky činila 40,3 kg. Došlo tedy k mírnému poklesu celkové spotřeby masa o 3,4 % ve srovnání s rokem 2013. U vepřového masa na 1 obyvatele České republiky činila spotřeba 40,3 kg za současného zvyšování spotřebitelských cen vepřového masa a masných výrobků.

Přes velké množství problémů, se kterými se chovatelé prasat v minulém desetiletí potýkali, došlo v posledních letech k výraznému zlepšení reprodukčních ukazatelů a ostatních parametrů užitkovosti prasat díky zkvalitněným stád prasnic, výrazným zlepšením výsledků inseminace, cíleným dovozům plemenných prasat včetně ucelených hybridizačních programů, využitím moderních technologií krmení a ustájení a celé řadě jiných faktorů, včetně stabilizace zdravotního stavu prasat.

Počet odchovaných selat na prasnici za rok

Rok	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Odchov selat na prasnici	18,0	18,2	19,1	22,5	24,2	24,5	25,1	26,0

Výsledky masné užitkovosti

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Porážková hmotnost v kg	109,8	111,5	111,1	111,4	111,5	111,3
Podíl svaloviny v %	56,4	56,2	56,2	56,8	57,7	58,8
Jat. prasat ve třídách SEU v %	95,1	95,0	95,3	95,8	97,6	97,7

Dosahovanými výsledky užitkovosti se chovatelé prasat v České republice zařadili mezi nejúspěšnější chova-

telské země, jako je například Dánsko, Holandsko nebo Německo.

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat, ceny selat a zemědělských výrobků

Rok		2011	2012	2013	2014	Index 2014/2011
Jatečná prasata v živém Kč/kg ž. hm.		28,66	33,25	34,43	33,0	115,2
Jatečná prasata v mase ve třídě SEU Kč/kg masa		36,84	37,70	37,79	43,05	116,9
Ceny chovných selat Kč/kg ž. hm.		48,29	56,99	59,07	59,05	122,3
Spotřebitelské ceny Kč/kg	V. kýta	103,00	112,9	119,7	122,6	119,0
	V. bůček	65,8	77,28	83,55	84,14	127,9

Růst cen zemědělských výrobců za jatečná prasata v živém i v mase zařazená do tříd SEU od roku 2011 stoupá, avšak nekoresponduje s růstem nákladů na chov a výkrm prasat. Výrazně se naopak zvýšily ceny za chovná selata a zvláště spotřebitelské ceny vybraných masných partií.

Ministerstvo zemědělství reagovalo na nepříznivou situaci v sektoru chovu prasat a také v roce 2014 zařadilo v rámci dotačního programu 8 Nákazový fond podprogram podpory vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat a prasnic. Pro uvedené kategorie prasat bylo z tohoto podprogramu v roce 2014 schváleno 617 žádostí o podporu a vyplaceno 576,9 mil. Kč.

Potřeba zařazení preventivních ozdravovacích programů chovů prasat vyplývá ze skutečnosti, že zdravotní stav hospodářských zvířat představuje nejen pro Českou republiku závažný zdravotně-hygienický a ekonomický problém z hlediska ochrany zdraví lidí i zvířat, zajištění kvality a bezpečnosti potravin a zároveň jejich konkurenční schopnosti na světových trzích.

V roce 2014 byl v rámci národních dotačních programů podporován sektor chovu prasat v oblasti udržování a zlepšování genetického potenciálu v celkové výši 34,5 milionů Kč. Jednalo se o podporu ověřování původu, zavádění plemenných knih, kontrolu užitkovosti a kontrolu dědičnosti.

Ministerstvo zemědělství průběžně analyzuje účinnost vynaložených prostředků do sektoru chovu prasat, aby finanční prostředky byly vynaloženy účelně, s očekávanou návratností. Cílem je stabilizace celkových stavů prasat

a následné zvýšení soběstačnosti ve výrobě vepřového masa, biologická bezpečnost a zvýšení prevence proti šíření nálezů, které se na evropském kontinentě vyskytují.

Drůbež, drůbeží maso a vejce**Drůbež, drůbeží maso**

V roce 2014 byl zaznamenán po několika letech příznivý vývoj produkce drůbežního masa. Produkce se meziročně zvýšila o 0,8 % na 236,8 tis. tun ž. hm. Na zvýšení se podílela hlavně stagnace cen a také vysoká poptávka po tomto druhu masa vzhledem k jeho cenovým relacím vůči ostatním druhům masa a také rychlé kuchyňské úpravě.

Na situaci na trhu masa má vliv i výše podpor z evropských, ale také zejména tuzemských dotačních titulů. Na výši produkce se podílí výše investic do výrobních technologií, kde chovatelům pomáhají podpory z Programu rozvoje venkova (www.eagri.cz).

Bilance drůbežního masa je dlouhodobě záporná, to znamená, že rozdíl mezi produkcí a poptávkou je řešen dovozy. V oblasti zahraničního obchodu v roce 2014 nedošlo proti roku 2013 k výraznějším změnám. Dovoz drůbežního masa byl něco málo přes 100 tisíc tun a vývoz se pohyboval kolem 33 tisíc tun drůbežního masa. V průměru se dováželo za 52,84 Kč/kg a vyváželo za 60,55 Kč/kg. Vyšší průměrná vývozní cena je způsobena vývozem kvalitnějších dílů masa, než byly dovozové druhy drůbežního masa. Nejvíce se dovezlo z Polska, Brazílie a Maďarska a většina vývozu směřovala na Slovensko.

Bilance výroby, spotřeby drůbeže a ceny kuřat (tis. t ž. hm. a Kč/kg)

Rok	Výroba	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	Spotřeba kg/obyv./rok	CZV kuřat	CPV kuřat	SC kuřat
1989	199	-	13,2	180	13,0	18,50	-	-
1990	210	-	21,5	188	13,6	18,50	-	-
1991	208	-	26,1	177	12,2	20,60	34,61	39,07
1992	170	0,6	20,8	168	12,0	21,31	37,98	43,02
1995	180,0	11,7	10,2	178,8	13,0	22,22	38,81	46,80
2000	294,0	21,6	9,6	307,0	22,2	21,82	43,72	53,63
2001	312,5	20,4	12,5	302,0	22,9	25,82	51,60	63,53
2002	317,0	26,0	16,0	335,0	23,9	21,95	40,98	51,42
2005	321,7	74,5	36,5	355,0	26,1	21,18	38,06	51,58
2010	263,0	103,9	35,6	332,6	24,5	20,38	39,06	56,79
2011	236,8	120,2	33,9	323,3	24,5	22,11	40,56	57,97
2012	241,7	148,9	42,8	348,4	25,2	23,09	41,35	62,57
2013	235,0	139,4	43,5	331,9	24,3	24,74	43,57	69,14
2014	236,8	147,7	44,2	341,2	24,7*	23,86	43,82	71,60

Pramen: ČSÚ, SDP, celní statistika, Situační a výhledové zprávy MZE

Vysvětlivky: CZV – ceny zemědělských výrobců

CPV – ceny průmyslových výrobců

SC – spotřebitelské ceny

Pozn.: * odhad

Podle Soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2014 klesly výrazněji stavy drůbeže celkem o 7,7 % ve srovnání s rokem 2013 na 21,5 mil. ks. Stavy kuřat na výkrm se meziročně snížily pouze o 1,6 %, tj. o 185,1 tis. ks. U ostatních kategorií bylo, s výjimkou kohoutů a kachen celkem, jejichž stavy meziročně vzrostly, zaznamenáno snížení

markantnější. Jednoznačně k zásadnímu propadu došlo v kategorii kuřat určených na chov, kde pokles v porovnání s rokem 2013 dosáhl hodnoty téměř 36 %. U ostatních kategorií drůbeže se nárůst početních stavů pohyboval v rozmezí od 5,8 do 29,6 %, stavy hus v tomto porovnání stagnovaly.

Vývoj stavů jednotlivých kategorií drůbeže v ČR (v tis. ks)

Rok	Kuřata na chov	Kuřata na výkrm	Slepice	Kohouti	Husy	Kachny	Krůty	Drůbež celkem
2004	3 663	14 166	6 394	142	32	258	837	25 494
2005	3 706	14 322	5 941	134	33	420	816	25 372
2006	3 608	14 670	6 316	175	17	494	456	25 736
2007	2 813	14 310	6 288	188	16	410	566	24 592
2008	3 465	16 183	6 309	149	19	496	697	27 317
2009	3 003	15 868	6 464	153	21	504	478	26 491
2010	2 755	14 884	6 216	187	19	402	376	24 838
2011	2 932	11 320	6 137	188	18	289	365	21 250
2012	2 686	11 824	5 355	242	15	249	320	20 691
2013	3 364	11 693	7 243	233	20	272	440	23 265
2014	2 155	11 508	6 756	237	18	393	396	21 464

Pramen: ČSÚ - Soupis hospodářských zvířat k 1.4. daného roku

Vejce

V roce 2012, od kdy platí nové požadavky na obohacené kletce, došlo k poklesu produkce vajec v ČR o 8 % (zejména v důsledku poklesu stavů nosnic o cca 1,1 milionů kusů). V roce 2013 se situace ustálila a produkce

se dostala zhruba na úroveň roku 2011 a také se zvýšily stavy nosnic. V roce 2014 pokračoval růst stavů nosnic proti roku 2013 o 4,7 %. Růst stavů nosnic byl jak v zemědělském sektoru, tak i v domácích hospodářstvích.

Bilance výroby a spotřeby vajec (mil. ks) a ceny zemědělských výrobců (CZV) a spotřebitelské ceny (SC) v Kč/ks

Rok	Výroba	z toho samoz.	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	CZV	SC
2001	3 190	1 658	45,8	60,6	3 174,2	1,92	2,77
2002	3 150	1 321	64,3	140,7	3 073,6	1,58	2,39
2003	2 626	982	117,0	143,0	2 600,0	1,76	2,44
2004	2 423	944	290,4	175,6	2 537,8	1,80	2,76
2005	2 148	876	409,7	165,9	2 393,8	1,47	2,32
2006	2 191	968	497,2	154,3	2 528,3	1,48	2,33
2007	2 203	958	519,4	372,1	2 350,3	1,67	2,48
2008	2 647	926	421,6	180,1	2 888,5	1,75	2,56
2009	2 275	916	527,9	146,3	2 656,6	1,73	2,59
2010	2 125	888	615,7	191,7	2 549,0	1,63	2,47
2011	2 168	896	647,5	157,5	2 658,0	1,43	2,31
2012	2 001	852	650,5	179,5	2 472,0	2,23	3,58
2013	2 160	926	614,4	255,2	2 519,2	1,77	3,03
2014	2 237	943	676,0	214,4	2 698,6	1,79	3,08

Pramen: ČSÚ – Výsledky chovu skotu, prasat a drůbeže, celní statistika, MZe

Koeficient pro přepočítání kg na kusy vajec: skořápková vejce 17,4 ks
tekuté vaječné produkty 20 ks
sušené vaječné produkty 72 ks

Produkce vajec se vlivem nárůstu počtu nosnic proti roku 2012 zvýšila, ale stejně jako u drůbežního masa, tak i u vajec je bilance dlouhodobě záporná a rozdíl je vyrovnán dovozem.

Dovozy se pohybují kolem 600 milionů kusů a vývozy kolem 200 milionů kusů. Údaje jsou uváděny jako položky

celkem za zahraniční obchod jak s konzumními vejci, tak s melanžemi po přepočtu na konzumní vejce.

Ceny zemědělských výrobců vajec, a ceny spotřebitelské v roce 2014 nezaznamenaly větší výkyvy a pohybovaly se zhruba na úrovni cen roku 2013.

Stavy nosnic po dopočtu domácích hospodářství obyvatelstva v ČR

Rok	Zemědělský sektor	Domácí hospodářství	Celkem
2004	6 344 869	4 767 869	11 112 349
2005	5 539 143	4 378 116	9 917 259
2006	5 426 940	4 961 646	10 388 586
2007	5 749 022	4 912 030	10 661 052
2008	6 044 670	4 746 182	10 790 852
2009	5 744 053	4 698 720	10 442 773
2010	3 998 409	4 555 230	8 553 639
2011	4 142 277	4 596 268	8 738 545

Rok	Zemědělský sektor	Domácí hospodářství	Celkem
2012	3 733 242	4 368 340	8 101 582
2013	4 003 130	4 749 092	8 752 223
2014	4 324 306	4 835 730	9 160 036

Pramen: Výsledky chovu drůbeže ČSÚ – údaj vyjadřuje průměr v roce, nikoliv stav k 31. 12.

Ministerstvo zemědělství podporuje chov drůbeže v několika rovinách. Jde o podporu investic pro chovatele v rámci Programu rozvoje venkova, dále vynakládá finanční prostředky na zlepšování genetického potenciálu drůbeže a ochrany zdraví drůbeže a v neposlední řadě také podporuje činnosti zaměřené na ozdravování chovu drůbeže.

Ostatní živočišné komodity

Ovce a kozy

Početní stavy ovcí a koz pokračují v trendu dlouhodobého růstu. Stavy ovcí se od roku 2000, kdy se chovalo pouze 84 108 kusů, zvýšily na 225 397 kusů v roce 2014, což představuje nárůst o 141 289 kusů, tj. o 168,0 % a v meziročním srovnání 2013/2014 byl nárůst o 4 876 kusů tj. o 2,2 %.

Stavy bahnic překročily v roce 2013 hranici 125 tisíc kusů (125 136 ks) a společně s 25 747 ks jehnic to je základ pro další rozvoj chovu ovcí u nás. Tento vývoj pokračoval i v roce 2014, kdy se chovalo 128 986 ks bahnic a 26 545 kusů jehnic.

Početní stavy koz měly stoupající úroveň do roku

1995, po kterém následoval pokles stavů trvajících do roku 2004, kdy bylo v ČR chováno pouze 11 912 kusů koz. K výraznému zvýšení početních stavů koz o 5 035 ks, tj. o 30,2 % došlo mezi roky 2009/2010 a tento trend pokračoval i v dalších letech. V roce 2011 došlo oproti roku 2010 ke zvýšení početních stavů koz o 1 554 ks, tj. o 7,2 %. V roce 2013 se chovalo celkem 24 042 kusů koz, to znamenalo proti roku 2012 další zvýšení početních stavů koz o 422 ks, tj. o 1,8 %.

V roce 2014 se chovalo celkem 24 348 kusů koz, což představuje proti roku 2004 (kdy byl vůbec od roku 1990 nejnižší stav koz) zvýšení o 12 436 kusů, tj. o 104,5 %, oproti roku 2013 došlo k dalšímu zvýšení početních stavů koz o 306 ks, tj. o 1,3 %.

Spotřeba skopového a kozího masa (dle statistiky včetně koňského masa) je v České republice velmi nízká a pohybuje se na úrovni 0,4 kg na obyvatele za rok. Na jatečných porážkách je poráženo pouze kolem 10 % ovcí, jehňat, koz a kůzlat, zatímco v rámci samozásobení je poráženo 90 % jatečných zvířat.

Vedle produkce kvalitního a dieteticky hodnotného masa je chov ovcí nezastupitelný pro udržování oblastí s trvalými travními porosty v kulturním stavu pastvou.

Ukazatel	MJ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Stavy ovcí celkem k 1. 4.	ks	183 618	183 084	196 913	209 052	221 014	220 521	225 397
Stavy koz celkem k 1. 4.	ks	16 627	16 674	21 709	23 263	23 620	24 042	24 348
Výroba	tis. t j. hm.	1,94	1,94	2,15	2,38	3,01	3,32	3,49
z toho - domácí hospodářství	tis. t j. hm.	1,65	1,65	1,65	1,89	2,84	3,14	3,30
Dovoz *)	tis. t j. hm.	0,46	0,48	0,31	0,34	0,34	0,39	0,34
Celková nabídka	tis. t j. hm.	2,40	2,42	2,46	2,72	3,35	3,71	3,83
Domácí spotřeba	tis. t j. hm.	2,32	2,35	2,34	2,68	3,28	3,61	3,65
Vývoz *)	tis. t j. hm.	0,08	0,07	0,12	0,04	0,07	0,10	0,18
Celková poptávka	tis. t j. hm.	2,40	2,42	2,46	2,72	3,35	3,71	3,83
Soběstačnost	%	83,6	82,6	91,8	90,2	91,5	92,0	95,6

Pramen: ČSÚ, MZe, Statistika zahraničního obchodu ČSÚ, Svaz chovatelů ovcí a koz, z.s.

Poznámky: *) Dovoz a vývoz včetně živých zvířat
Koefficient přepočtu živé hmotnosti na jatečnou = 0,46

V roce 2013 se proti roku 2012 zvýšila produkce o 10,6 % i přesto, že se mírně snížily početní stavy zvířat. Důvodem je skladba stád, kde se zvýšil stav bahnic. V roce 2014 se zpomalil růst produkce proti roku 2013, a to o 5,1 %. Důvodem je hlavně menší meziroční nárůst stavů zvířat než tomu bylo v minulých letech a také stagnace poptávky po tomto druhu masa v roce 2014 z důvodů poměrně vysokých spotřebitelských cen ve srovnání s oblíbenějšími a cenově dostupnějšími druhy mas jako je vepřové a drůbeží. Na růst produkce v minulých letech kromě stoupajících stavů ovcí a koz měla vliv i rostoucí poptávka po tomto druhu masa, které je však stále jen doplňkovým masem na tuzemském trhu. Většinou se jedná pouze o tradiční sváteční spotřebu a spotřeba v průběhu roku je oproti ostatním druhům masa stále na nízké úrovni.

Na zvyšování početních stavů těchto zvířat má nemalý podíl i dotační politika státu – státní podpory, podpory z Programu rozvoje venkova, přímé platby.

Zvláštní podporu dle nařízení Rady (ES) č. 73/2009 mohli čeští zemědělci čerpat poprvé na ovce a kozy od roku 2012. Základní podmínkou pro tuto platbu je chov bahnic, popřípadě koz pastevním způsobem chovu, což znamená, že žadatel musí bahnice nebo kozy pást na travních porostech minimálně v období od 15. května do

11. září příslušného kalendářního roku. Zároveň je tato platba poskytována na minimálně 2 velké dobytčí jednotky (VDJ), přičemž přepočítací koeficient u bahnic a koz je 1 koza či bahnice = 0,15 VDJ. Veškeré podmínky čerpání zvláštní podpory na bahnice, popřípadě kozy stanovuje nařízení vlády č. 60/2012 Sb.

Králičí

Spotřeba králičího masa

Od roku 2003 se snižovala poptávka po relativně drahém králičím masu ve srovnání s ostatními druhy masa na tuzemském trhu. Snížení poptávky způsobilo pokles ceny za jatečné králíky, a proto většina farmových chovatelů omezila svoji činnost nebo ji ukončila. Stav králiků poklesly ve farmových chovech, ale i v malochovech. Výrazný pokles stavů králiků se zpomalil a v roce 2014 došlo k poklesu pouze o 1,9 % proti roku 2013. Tuzemská produkce králičího masa se pohybuje kolem 12 – 13 tisíc tun jat. hm., což je v porovnání s ostatními druhy masa (vepřové, drůbeží a hovězí) nízká produkce svědčící spíše o doplňkové komoditě v jídelníčku tuzemských spotřebitelů. Nejvyšší poptávka po králičím masu je v období Vánoc a Velikonoc. V obchodní síti se čím dál tím víc vyskytují výrobky vyšší finalizace, to znamená především chlazené porcované maso.

Stavy králiků v tis. kusech

Druh chovu	Kategorie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Faremní	Chov	41,5	39	35	34	32	26	25	23	21	21
	Výkrm	796	748	671	652	619	503	484	452	305	310
Malochovy	Chov	1 570	1 500	1 350	1 300	1 235	1 100	1 050	920	850	820
	Výkrm	9 529	9 105	8 195	7 891	7 496	6 677	6 373	5 900	5 300	5 200
Celkem		11 936	11 392	10 251	9 877	9 382	8 306	7 932	7 295	6 476	6 351

Pramen: ČZU

Státní podpory na chov králiků jsou následující:

„Zásady, kterými se na základě § 2 a 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, stanovují podmínky pro poskytování dotací na udržování a využívání genetických zdrojů pro výživu a zemědělství“ – tyto zásady jsou na www.eagri.cz v kolonce dotace – národní dotace – genetické zdroje – dotace.

„Program rozvoje venkova“ v programovém období 2014 – 2020 budou nově podporovány i investice související s chovem a výkrmem králiků, a to v dotačním titulu 4.1.1. Investice do zemědělských podniků – vše o tomto

dotačním titulu je na www.eagri.cz – Program rozvoje venkova – období 2014 – 2020.

Spotřeba králičího masa

Spotřeba králičího masa od roku 2004 neustále klesá. Důvodem je vyšší cenová hladina a to nejenom celých králiků, ale především výrobků vyšší finalizace a to především králičích dílů, v porovnání s ostatními druhy masa na tuzemském trhu. Králičí maso na tuzemském trhu je pouze doplňkovým druhem masa obdobně jako maso jehněčí.

Spotřeba králičího masa v ČR v kg na obyvatele a rok

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
3,0	3,0	2,9	2,8	2,6	2,6	2,5	2,3	2,2	1,8	1,4	1,3

Pramen: ČSÚ

Zahraníční obchod s živými králíky a králíčím masem

Zlomovým rokem v zahraničním obchodě v komoditě králíci byl rok 2011, kdy se dovezl větší počet živých jatečných králíků (dříve převažovali králíci chovní) a tak se dovoz dostal na úroveň roku 2009. V tomto roce zahraniční obchod s králíčím masem po několika letech vykázal pozitivní saldo, což znamená převládající vývoz nad dovozem.

V roce 2012 došlo k situaci, kdy se žádný dovoz živých králíků neuskutečnil a tato situace trvala až do roku 2014. Naopak od roku 2012 do roku 2014 se zvyšoval výrazně dovoz králíčího masa, a tak bylo saldo zahraničního obchodu vysoce záporné. Důvodem v roce 2014 dosáhl úrovně 1 162 tun masa a vývoz byl pouze 408 tun králíčího masa. Vzhledem ke klesající spotřebě králíčího masa na obyvatele a rok a snižující se produkci této komodity je nutné schodek poptávky a produkce řešit dovozem.

Největším dovozcem králíčího masa do ČR je po několik posledních let Čína, která dováží 67,4 % z celkového objemu dovozu, dále Španělsko, Francie a Německo.

Ryby

V České republice je rybářství jako takové součástí zemědělství. Z hlediska produkce rybiho masa patří stále ještě mezi úspěšné oblasti zemědělské výroby. České rybářství z pohledu svého výkonu lze rozdělit na produkční a rekreační rybářství.

Na tento sektor navazuje rovněž nezanedbatelný sektor služeb, který produkční rybářství pro svou existenci nutně potřebuje, jako jsou výrobci různých síťových systémů, další nutné techniky a nástrojů, které jsou nezbytné pro fungování oboru jako takového.

Další důležitou oblastí rybářství je hospodaření ve volných vodách, podpora existence rybních druhů, ale hlavně udržování rovnováhy rybních společenstev v povrchových vodách, jmenovitě ve vodotečích a dalších vodních útvech. Nadstavba funguje jako důsledek biologických aspektů funkce rybářského hospodaření v rybářských revírech. Tuto činnost provozuje přibližně 370 tis. rekreačních rybářů, kteří jsou organizováni převážně ve dvou největších rybářských svazech (Český rybářský svaz, Moravský rybářský svaz). Počet rybářských revírů v České republice se pohybuje kolem čísla 2000 a dosahuje rozlohy 42 tis. ha vodních ploch. Na rekreační rybářství následně navazuje řada dalších odvětví. Na od-

bytu svých výrobků u sportovních rybářů je závislá celá řada výrobních firem, obchodů a podnikatelů v cestovním ruchu, apod.

Nejvýznamnější oblastí rybářství s nezastupitelnou krajinnotvornou funkcí, je chov ryb v rybnících (produkční rybářství). Na našem území se nachází přibližně 24 tis. rybníků a vodních nádrží o celkové ploše kolem 52 tis. ha. Z toho na více než 41 tis. ha se uskutečňuje vlastní chov ryb.

Produkce tržních ryb v roce 2014 dosáhla celkem 20 135 tun, z toho bylo vyloveno 19 453 tun ryb z rybníků. Ze speciálních zařízení (převážně z pstruhařství) bylo získáno 645 tun a 37 tun ryb bylo vyloveno z přehrad. V průběhu desetiletí se produkce nijak významně neměnila a kolísala především v závislosti na vnějších klimatických podmínkách, tlaku rybožravých predátorů či na omezeních v souvislosti s požadavky ochrany přírody.

Na tuzemský trh bylo dodáno 8 472 tun živých ryb, čímž došlo k meziročnímu poklesu o 560 tun. Vývoz živých ryb dosáhl 8 407 tun, což představovalo nárůst o 34 tun. V roce 2014 bylo zpracováno 2 138 tun ryb v živé hmotnosti, tedy 10,6 % z objemu vylovených tržních ryb.

Druhové zastoupení tržních ryb je relativně stabilní a výrazněji se proti předchozím rokům nezměnilo. Kapr se podílel na celkovém objemu lovených ryb 88,6 %, lososovité ryby zaujímaly 3,4 %, býložravé ryby 3,9 %, výlov lína činil 0,8 % a dravé ryby představovaly 1,0 % z celkového výlovu.

Domácí trh nadále preferoval dodávky ve formě živých ryb, které v posledních třech letech představovaly 42-47 % produkce získané chovem. Vývoz živých ryb odpovídal během tří předešlých let z celkového výlovu 42-43 % a dokladoval stabilní zájem o ryby produkované převážně členskými subjekty profesního sdružení. V rybních zpracovnách bylo zpracováno na výrobky 11-12 % vyprodukovaných sladkovodních tržních ryb.

Spotřeba sladkovodních ryb v České republice získaných chovem dosáhla 0,975 kg/osobu/rok. Pro výpočet celkové spotřeby sladkovodních ryb za rok 2014 na 1 obyvatele bylo uvažováno s počtem obyvatel k 31. 12. 2014 ve výši 10 538 275. Celková spotřeba ryb získaných chovem včetně úlovků ryb na udici (v roce 2014 dosáhly úlovky sportovních rybářů 3 812 tun) představovala 1,34 kg/osobu/rok.

Tržní produkce chovaných ryb v České republice (v tunách)

Druh	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kapr	18 006	17 947	17 507	17 258	17 746	18 198	17 972	16 809	17 833
Celkem	20 431	20 447	20 395	20 071	20 420	21 010	20 763	19 358	20 135

Užití tržních ryb vyprodukovaných chovem v České republice (v tisících tun)

Rok	Produkce celkem	Z toho *)		
		Prodej živých ryb v tuzemsku	Zpracované ryby (živá hmotnost)	Vývoz živých ryb
2006	20,4	8,5	1,9	10
2007	20,4	8,6	1,9	9,6
2008	20,4	8,4	1,7	9,0
2009	20,1	9,1	1,6	8,9
2010	20,4	9,5	1,8	9,1
2011	21,0	9,7	2,1	8,8
2012	20,8	9,5	2,3	8,6
2013	21,3	9,0	2,4	9,9
2014	20,3	8,5	2,1	9,7

*) Zahřnutý zásoby na počátku a konci roku, ztráty a dovoz živých sladkovodních ryb

Zahraniční obchod se sladkovodními rybami vykazuje v ČR dlouhodobě kladné saldo.

V roce 2013 bylo vyvezeno 9,93 tis. tun hmotnosti za celkem 539,71 mil. Kč, v roce 2014 pak bylo vyvezeno o něco méně a to celkem 9,73 tis tun hmotnosti za celkem 550,89 mil. Kč, z čehož je zřejmé, že ceny vyvážených sladkovodních ryb mírně stouply.

V uvedených údajích vývozu jsou uvedené sladkovodní ryby (živé, čerstvé, chlazené, zmrazené, filé – položky 0301, 0302, 0303 a 0304 – v údajích nejsou zahrnuty lososovitité ryby, úhoř, akvarijní a okrasné ryby).

Ve vývozu sladkovodních ryb představuje největší položku kapr živý:

V letech 2013 -2014 představoval kapr živý cca 77 % ve vývozu sladkovodních ryb z České republiky.

V roce 2013 bylo vyvezeno celkem 7,67 tis. tun hmotnosti kapra živého za celkem 383,76 mil. Kč, v roce 2014 bylo vyvezeno pak o trochu méně a sice 7,55 tis. tun živé hmotnosti za celkem 392, 81 mil. Kč, což značí, že i naše vývozní ceny kapra živého mírně vzrostly.

Průměrná vývozní cena kapra živého v roce 2013 činila 49,98 Kč / 1 kg, v roce 2014 činila pak cena 52,07 Kč / 1 kg.

Tradičně hlavními odběrateli kapra živého z České republiky jsou Německo, Polsko a Slovenská republika.

V roce 2013 bylo z České republiky vyvezeno, pokud jde o živé kapry, do:

Německo – 2,41 tis tun, Polsko – 2,13 tis tun a Slovenské republiky – 1,03 tis. tun.

V roce 2014 pak do Německa – 2,35 tis. tun, Polsko – 2,22 tis. tun a Slovenské republiky – 1,03 tis. tun.

Dalšímu větším odběrateli kapra živého jsou pak: Rakousko, Francie a Maďarsko.

Rovněž je z České republiky vyvážen pstruh živý, pro srovnání s kaprem však v daleko menším měřítku (jedná se pouze u tuny, ne tis. tun):

V roce 2013 bylo vyvezeno celkem 21,35 tun pstruha živého za celkem 2,11 mil. Kč, s průměrnou cenou 99,01 Kč/ 1 kg, největšími odběrateli byly státy:

Rakousko (14,66 tun), Maďarsko (4,18 tun) a Slovenská republika (2,50 tun).

V roce 2014 bylo vyvezeno celkem 24,93 tun pstruha živého za celkem 2,60 mil. Kč (nárůst oproti roku 2013), s průměrnou cenou 104,55 Kč/1 kg.

Hlavními odběrateli byly opět státy:

Rakousko (18,13 tun), Maďarsko (4,05 tun) a Slovenská republika (2 tuny).

V roce 2013 bylo dovezeno celkem 5,15 tis. tun hmotnosti za celkem 275,11 mil. Kč, v následujícím roce 2014 bylo dovezeno celkem 2,73 tis tun hmotnosti za celkem 190,73 mil. Kč. V oblasti dovozu došlo oproti roku 2013 k poměrně výraznému snížení.

V uvedených údajích dovozu jsou uvedené sladkovodní ryby (živé, čerstvé, chlazené, zmrazené, filé – položky 0301, 0302, 0303 a 0304 – v údajích nejsou zahrnuty lososovitité ryby, úhoř, akvarijní a okrasné ryby).

Největší položky z daného výčtu dovozu sladkovodních ryb tvořily:

V roce 2013:

- filé ze sumců zmrazené: 3,20 tis. tun za 138,93 mil. Kč,*
- kapři živí : 294 tun za 13,57 mil. Kč
- pstruzi živí: 485,18 tun za 35,23 mil. Kč
- pstruh čerstvý nebo chlazený: 37,64 tun za 5,19 mil. Kč
- filé z tilápie, zmrazené: 714,41 tun za 50,33 mil. Kč

V roce 2014 :

- filé ze sumců zmrazené 1,13 tis. tun za 64,18 mil. Kč,*
- kapři živí : 123,63 tun za 5,38 mil. Kč
- pstruzi živí : 526,29 tun za 37,88 mil. Kč
- pstruh čerstvý nebo chlazený : 37,19 tun za 5,51 mil. Kč
- filé z tilápie, zmrazené : 677,10 tuny na 54,50 mil. Kč.

* V této položce je zahrnuta především sladkovodní ryba pangasius dolnooký, která je dovážena jako zmrazené filé především z Vietnamu, v roce 2014 však dovezené množství oproti roku 2013 výrazně kleslo (v roce 2013 bylo dovezeno z Vietnamu 2,98 tis tun za 122,08 mil. Kč, v roce 2014 již pouze 811,41 tun za 38,50 mil. Kč).

Včely

Včelařství je jedním z nejstarších oborů lidské činnosti. Lidstvu nejdříve přinášelo včelí produkty, jako je med a vosk a v pozdějších obdobích se začalo s využíváním příznivých účinků mateří kašičky, včelího jedu a pylu. Pro své antibakteriální vlastnosti našel uplatnění i propolis. V České republice produkováný med dosahuje v souladu se základními pravidly ošetřování včelstev a zpracování medu významně lepší kvality než udává vyhláška č. 76/2003 Sb., oddíl 2 Med, popřípadě směrnice Rady (ES) 2001/110. Většina produkce odpovídá vyšší kvalitě, kterou deklaruje norma Českého svazu včelařů, o. s. (dále jen ČSV) č. 1/1999 Český med. Fyzikální a chemické požadavky se v rámci této normy hodnotí dle metod „Harmonised methods of the European Honey Commission, 1997“. Certifikáty specifických vlastností: jsou vydávány podle normy jakosti ČSV 1/1999 Český med, v platném znění.

V České republice stále přetrvává převaha drobných včelařů, chovajících do 15 včelstev. Tato skutečnost napomáhá optimálním způsobem zajistit rovnoměrné opylování krajiny a současně dává ideální předpoklady pro produkci regionálních potravin a možnosti regionální nabídky včelích produktů na celém území ČR. Současně je tato struktura cennou zárukou stability oboru jako celku s nejvíce flexibilním chováním podmíněným zvýšenou odolností vůči změnám v ekonomických podmínkách trhu, které menší včelařské jednotky bez přímé ekonomické závislosti na oboru mohou lépe překonávat.

Důležitá je i současná existence 118 větších včelařských provozů v ČR tj. se včelstvy nad 150, které jsou regionálními centry propagace pokrokových metod a racionalizace ve včelařství, a současně se pořádáním vzdělávacích kurzů podílejí i na zlepšování úrovně chovu u drobných chovatelů včel, pro které svými přidruženými aktivitami zajišťují výrobu včelařských pomůcek, ale i odbyt části jejich produkce, kterou nedokážou sami uvést na trh. To vytváří bázi pro globální rozvoj včelařství v ČR. Zároveň větší včelařské provozy, včetně několika velkoprovozů, mají kvalitnější technické vybavení a používají i modernější technologie v ošetřování včelstev, z nichž některé přebírají včelaři s menšími počty včelstev, kteří tak současně vytvářejí základnu pro budoucí růst provozů komerčního charakteru, potřebných pro rozvoj progresivních metod v českém včelařství.

Rizikovým faktorem stále zůstává věková struktura chovatelů včel, proto je kladen tak velký důraz na práci s mládeží.

Významnou roli ve včelařství v České republice dlouhodobě zaujímá Výzkumný ústav včelařský v Dole, s.r.o. Ten se kromě dalších aktivit zabývá výzkumem v oblasti nemocí včel, genetikou, šlechtěním, uchováváním genových zdrojů, řeší chemii včelích produktů, otázky toxikologie agrochemikálií, včelařskou technologii, botaniku a opylování a v neposlední řadě i biologii a chov čmeláků. Veřejnost je s výsledky seznamována formou jak odborných publikací, metodických pokynů, tak články v časopisech. Pořádají se zde přednášky a kurzy pro včelaře, žáky základních, středních i vysokých škol i pro širokou veřejnost. Výzkumný ústav včelařský, s.r.o. má akreditovanou zkušební laboratoř, která byla ředitelem Státní veterinární správy současně jmenována Referenční laboratoř pro náklady včel.

Silnou stránkou oboru je vysoký stupeň organizovanosti českých včelařů v jednotlivých základních a okresních organizacích ČSV, o. s. a ostatních spolicích. Odborná úroveň včelařů je zajišťována systémem vzdělávání prostřednictvím vzdělávacích přednášek kurzů a seminářů, vedených zkušenými lektory.

Včelařské vzdělávání s možností získání profesní kvalifikace má v České republice dlouholetou tradici. Vzdělávání dospělých a mládeže a výchova nových učitelů včelařství se uskutečňuje prostřednictvím Středního odborného učiliště včelařského – Včelařského vzdělávacího centra, o.p.s., (SOUV – VVC) v Nasavrkách. SOUV-VVC je zařízení založené společně Ministerstvem zemědělství a Českým svazem včelařů, o. s., a je hlavním vzdělávacím zařízením poskytujícím celostátně komplexní teoretickou a praktickou výuku ve včelařství formou dálkového studia. Tato včelařská škola je též významným příjemcem evropských dotací pro zajištění výuky včelařů.

Jedním z dalších významných center včelařského vzdělávání v České republice s akreditovaným učebním oborem Včelař je SOU Blatná, jehož zřizovatelem je Jihočeský kraj. Toto učiliště zajišťuje komplexní teoretickou a praktickou výuku ve včelařství, ve které je garantem výuky Pracovní společnost nástavkových včelařů CZ. Další školy, které otevřely obor Včelař, je např. Střední lesnická škola Žlutice, Střední škola hospodářská a lesnická ve Frýdlantu nabízí studentům obor chovatel včel a Střední škola zahradnická a zemědělská Antonína Emanuela Komerse v Děčíně, obor zpracovatel včelích produktů.

Z vysokých škol zaujímá stěžejní roli ve vzdělávání Mendelova univerzita v Brně, ve které má včelařství vlastní oddělení v rámci Ústavu zoologie, rybářství, hydrobiologie a včelařství. Česká zemědělská univerzita v Praze je pak garantem předmětu Včelařství na katedře zoologie a rybářství Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů a Jihočeská univerzita, Katedra rostlinné výroby a agroekologie Zemědělské fakulty nabízí jednosemestrální volitelný předmět Včelařství.

Výsledky výzkumu a aktuální informace jsou široké včelařské veřejnosti prezentovány rovněž prostřednictvím časopisu Včelařství (vydavatel ČSV, o. s.) a časopisu Moderní včelař (vydavatel PSNV- CZ, o. s.). Časopis Včelařství je interní odborný časopis určený členům ČSV, o. s., a je distribuován pro všech 51 651 členů této organizace. Časopis Moderní včelař vychází v celkovém nákladu 8 000 výtisků, včetně Slovenska, a je volně prodejný.

Podpora včelařství je i v dnešní době potřebná z mnoha společenských hledisek.

Významné hodnoty z ekonomického hlediska přináší opylovací činnost včel. Včela medonosná je nejvýznamnějším opylovačem. Zvláště v zemědělství je opylování zemědělských entomofilních plodin zásadní, a to především za účelem zajištění hospodářské produkce a ve vztahu k přírodním ekosystémům je zárukou zachování biodiverzity krajiny.

Včelařství je významným zdrojem biologicky hodnotných potravin - medu, farmakologicky významných antimikrobiálních látek - propolisu, látek biostimulujících imunitní systém - pylu, mateří kašičky, jedu i technicky významných látek - vosku, nalézajícího uplatnění v různých průmyslových odvětvích i ve farmacii.

Včely mohou sloužit i k indikaci a monitorování stavu životního prostředí vzhledem k velké citlivosti k některým škodlivinám jako je arsen, pesticidy nebo radiace.

Podaří-li se zachovat současnou úroveň českého včelařství a tento obor přizpůsobovat novým společensko-ekonomickým požadavkům, dokáže plnit veškeré funkce i spolupůsobit při zajištění potravinové bezpečnosti ČR v oblasti produkce řady zemědělských komodit závislých na opylování i všech včelích produktů, tak jak je tomu dosud.

Česká republika je rozložením včelstev celoplošně relativně dobře pokryta. Hustota „zavčelení“ se pohybuje v průměru okolo 7 včelstev na 1 hektar. V českém včelař-

ství výrazně převažují zájmoví chovatelé včel, které lze zařadit do skupiny drobných chovatelů.

V neposlední řadě je české včelařství podporováno i v národních právních předpisech jako je např. oblast veterinární péče. Státní veterinární správa připravuje návrh vyhlášky „O veterinárních požadavcích na chov včel a včelstev a o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nebezpečných nálezů včel“ tzv. včelí vyhláška. Hlavním motivem pro vytvoření tohoto nového legislativního předpisu v oblasti chovu a ochrany včel je skutečnost, že nálezová problematika u včel je velmi specifická a odlišná od jiných druhů hospodářských i volně žijících zvířat.

Stavy včelstev a počty včelařů v České republice od roku 2005

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet včelstev celkem	551 681	525 560	520 084	461 086	497 946	528 186	565 419	540 705	553 040	603 392
Včelařů s 1–15 včelstvy	39 315	38 802	38 197	37 145	36 689	36 471	37 130	37 990	38 389	39 124
Včelařů s 16–30 včelstvy	6 442	6 087	5 994	5 140	5 503	6 001	6 468	6 030	6 185	6 648
Včelařů s 31–150 včelstvy	2 661	2 496	2 442	2 133	2 435	2 721	3 005	2 747	2 825	3 155
Včelařů nad 150 včelstev	81	83	90	83	97	100	120	110	106	118
Včelařů mimo ČSV	1 325	1 210	1 243	1 103	1 265	1 280	1 331	1 255	1 365	1 460
Včelařů celkem	49 824	48 678	47 966	45 604	46 033	46 573	48 057	48 132	48 870	53 447
Průměrný počet včelstev na včelaře	11,07	10,80	10,84	10,11	10,82	11,34	11,77	11,23	11,32	11,29

Zdroj: ČSV

Zhodnocení stávajícího stavu v oblasti dotační politiky EU

Aplikace nařízení Rady (ES) č. 797/2004, nařízení Rady (ES) 1234/2007 a nařízení Komise (ES) č. 917/2004 v platném znění, se projevila výrazně větším zájmem chovatelů včel o modernizaci zařízení pro získávání a zpracování včelích produktů. Kladný vliv využití nařízení je zvláště patrný na obnově specializovaných včelařských zařízení. Dále pak mohou chovatelé včel zvyšovat svou kvalifikaci prostřednictvím přednášek, kurzů a seminářů. Trvale je hodnocena úroveň odborných akcí, včetně odborné i pedagogické kvality lektorů na všech úrovních vče-

lařského vzdělávání. Díky aplikaci některých opatření z citovaných nařízení stále stoupají počty obnovených včelstev, která jsou osazena matkami vysoké genetické hodnoty. Tyto dodávají širokému okruhu včelařů šlechtitelské chovy včelích matek.

V České republice je k provádění opatření podle Českého včelařského programu vydáno nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh, které je pravidelně pro každé programovací období novelizováno. Právě probíhá programovací období 2014 až 2016.

Přehled o čerpání dotací dle nařízení Rady (ES) č. 797/2004 a dle nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 v letech 2005 - 2014 (v tisících Kč)

opatření	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
technická pomoc	1 939	7 040	10 862	24 167	26 792	24 030	34 460	36 897	35 629	34 307
boj proti varoáze	4 882	9 267	10 522	13 816	10 198	11 448	11 112	15 949	18 932	17 238
racionalizace kočování	1 480	3 108	4 287	7 844	10 765	11 503	5 016	4 478	3 867	2 259
rozboru medu	113	324	550	505	471	503	1 836	937	494	678
obnova včelstev	4 734	5 778	6 213	8 526	8 705	8 903	8 804	8 159	7 286	9 465
celk. čerpání v Kč	13 148	25 518	32 434	54 859	56 931	56 387	61 231	66 420	66 208	63 947
možnost čerpání v Kč	30 480	38 600	45 720	54 860	56 962	56 389	62 653	66 421	66 212	63 947
čerpání v %	43,14	66,11	70,94	100,00	99,95	100,00	97,73	100,00	99,99	100,00

Zdroj: SZIF

Další podpory do včelařství

Na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, byla poskytnuta chovatelům včel v roce podpora z národních zdrojů 1. D. – „Podpora včelařství“ směřovaná na zabezpečení opylování zemědělských hmyzosnubných rostlin. V roce 2014 bylo v rámci této podpory na 602 910 včelstev vyplaceno 80 mil. Kč, což představovalo skutečně vyplacenou finanční částku na včelstvo ve výši 126 Kč.

Českému svazu včelařů, o. s., je poskytována dotace z titulu usnesení vlády ČR z oblasti státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím. Z ní jsou poskytovány prostředky na aktivity spojené s prací se včelařskou mládeží a činnosti, které nejsou podporovány z prostředků EU. Dotace ze státního rozpočtu v roce 2014 byla poskytnuta ve výši 22 500 000 Kč.

V roce 2014 byla poskytnuta částka 200 000 Kč „Včelí stráž“, o. s., na projekt „Mikrovčely“. Projekt byl zaměřen na výcvik mikroskopovacích technik využitelných v kroužcích včelařské mládeže. Do projektu bylo zahrnuto

45 včelařských kroužků, včelařskou veřejností byl velice kladně hodnocen.

V ČR existuje díky aktivním opatřením zahrnutým do Českého včelařského programu příznivá situace nejen v oblasti zdravotního stavu včelstev, ale i využití cílené průhledné a kontrolovatelné administrace veškerých finančních příspěvků. S ohledem na celosvětově ojedinělou organizovanost českých včelařů (v Českém svazu včelařů 98 %), je příznivá situace nejen v oblasti zvládnutí zdravotního stavu včelstev, ale i ve využití svazu k cílené, průhledné a kontrolovatelné distribuci veškerých finančních příspěvků.

Koně

Česká republika patří mezi země s tradičním chovem koní. Chov koní, ačkoli plní i jiné funkce než chov ostatních hospodářských zvířat, spadá jednoznačně do oblasti zemědělské výroby. Podle plemenářského zákona č.154/2000 Sb., je kůň nadále hospodářským zvířetem.

Obliba koní v české společnosti trvá a počet koní se od roku 1996 každoročně zvyšuje.

Počet koní registrovaných v ústřední evidenci

Období	Počet kusů
2004	49 512
2005	54 956
2006	59 165
2007	63 196
2008	66 671
2009	71 223
2010	73 932
2011	76 365
2012	79 473
2013	81 124
2014	82 105

Pozn. k 31.12. daného roku

V posledních letech ale dochází vlivem nepříznivé ekonomické situace ke stagnaci chovu, ke snížení počtu reprodukčně využívaných klisen a tím i narozených hříbat. Nejrozšířenějším plemenem je český teplokrevník. Dalšími početnými plemeny koní chovanými v ČR jsou anglický plnokrevník, slovenský teplokrevník, velšská plemena pony a kob, českomoravský belgický kůň, Quarter Horse, hafling, klusák, starokladrubský kůň, norik, Paint Horse, huculský kůň, slezský norik a další.

Speciální úlohu v chovu koní plní dva státní podniky, a to Zemský hřebčinec Písek a Zemský hřebčinec Tlumačov, a státní příspěvková organizace Národní hřebčín Kladruhy nad Labem.

Plemenářská práce byla před rokem 1989 řízena Státním plemenářským podnikem. V roce 1991 přešla většina pravomocí v řízení šlechtitelské práce ze státu na chovatelské svazy. V oblasti šlechtění je v ČR v současné době činných 13 uznaných chovatelských sdružení, která realizují své šlechtitelské programy celkem pro 22 plemen koní. Nejvíce plemen, celkem deset, zastupuje Asociace svazů chovatelů koní ČR, o.s., která je také chovatelským sdružením, které zastupuje nejvíce chovatelů koní.

Českými plemeny jsou starokladrubský kůň, český teplokrevník, českomoravský belgický kůň, slezský norik, český sportovní pony, moravský teplokrevník a kůň Kinský. Z toho jsou starokladrubský kůň, českomoravský belgický kůň a slezský norik zařazeni do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných pro výživu a zemědělství. K těmto speciálně chráněným plemenům náleží ještě populace huculského koně, jehož významná část je chována právě v ČR.

Zootechnickým unikátem a součástí národního kulturního dědictví ČR je kůň starokladrubský. Již přes čtyři století je chován v hřebčíně v Kladrubech nad Labem, který je považován za jeden z nejstarších velkých dosud fungujících hřebčinů na světě. Jedná se o plemeno vyšlechtěné k ceremoniálním účelům rakouského císařského dvora. Světovým unikátem je skutečnost, že vedle historického areálu hřebčina bylo zařazeno mezi národní kulturní památky i kmenové chovné stádo starokladrubských koní chované v hřebčíně.

Od roku 2010 je za národní kulturní památku prohlášen i Zemský hřebčinec v Písku a od roku 2011 je kulturní památkou základní objekt Zemského hřebčince Tlumačov, s.p.

Podpory

Cílem podpor pro chovatele koní je jednak zachování původních málopočetných populací plemen koní, která byla zařazena do tzv. genetických zdrojů a jednak zlepšování genetického potenciálu koní a tím zvýšení konkurenceschopnosti českých chovatelů.

Po vstupu ČR do EU byly zachovány stávající podpory poskytované formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství vydávané každoročně v samostatných „Zásadách“ včetně podpor poskytovaných na genetické zdroje. Mezi významné národní dotační programy na podporu chovu koní patří program 2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat. Jedná se o dotace na vedení plemenných knih, na Kritérium mladých koní, na zajištění kontroly užitkovosti a kontroly dědičnosti anglického plnokrevníka a klusáka formou dostihů, na zkoušky výkonnosti klisen, na zajištění plemenitby formou inseminace a na testování a posuzování hřebečků v testačních odchovnách.

Dále je možnost čerpat národní dotace prostřednictvím podpor nestátních neziskových organizací, v rámci kterých je vypisován dotační program pro podporu rozvoje jezdeckého sportu, péče o koně a hipoterapie.

Veškeré informace včetně Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování státních dotací, jsou zveřejněny na webových stránkách ministerstva: www.eagri.cz - Dotace - Národní dotace.

Chov koní je spojen také s některými podporami z rozpočtu EU, zejména tzv. LFA a agroenvi opatřeními Programu rozvoje venkova, kdy je podpořena údržba trvalých travních porostů pastvou koní.

Označování a evidence

Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je každý chovatel koně povinen zajistit označení a zaregistrování koně do ústřední evidence. Od 1. 1. 2005 musí každého koně doprovázet identifikační dokument – průkaz koně, který vydává osoba pověřená vedením ústřední evidence. Od 1. 7. 2009 je podle evropské legislativy povinné označování koní čipováním. U koní plemen starokladrubský kůň, lipický kůň, Shagya-arab, norik, slezský norik, českomoravský belgický kůň a moravský teplokrevník lze čipování nahradit označením výžehem podle příslušného řádu plemenné knihy.

Ekologické zemědělství

Statistické údaje k 31. 12. 2014

Ekologické zemědělství (EZ) se v ČR rozvíjí již od roku 1990. Zatímco v tomto roce byly registrovány první 3 ekologické farmy, k 31. 12. 2014 to bylo již více než 4 000 certifikovaných ekologických farem, které obhospodařují výměru téměř 500 000 ha zemědělské půdy, což představuje podíl téměř 12 % z celkové výměry zeměděl-

ské půdy v České republice. Každoročně se také zvyšuje počet výrobců biopotravin, které se nyní vyrábí ve více než 500 provozovnách. Registrováno je také 16 ekologických včelařů. Konkrétní čísla ukazuje tabulka, která obsahuje také srovnání s předchozím rokem.

Srovnání základních statistických ukazatelů EZ

	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Počet výrobců biopotravin	493	539
Počet ekofarem	4 060	4 023
Výměra zemědělské půdy v ekologickém zemědělství (ha)	493 394	494 405
Podíl ekologického zemědělství na celkové výměře zemědělské půdy (%)	11,68	11,70
Výměra orné půdy (ha)	57 654	68 298
Výměra trvalých travních porostů (ha)	411 015	401 707
Výměra trvalých kultur (sady) (ha)	6 792	6 779
Výměra trvalých kultur (vinice) (ha)	1 037	1 001
Výměra trvalých kultur (chmelnice) (ha)	14	10
Ostatní plochy (ha)	16 882	16 610

Ze srovnání vyplývá, že celkově stagnuje počet ekologických farem i celková výměra zemědělské půdy (počet ekofarem mírně klesl, výměra ekologické půdy se mírně zvýšila). Počet ekofarmářů stagnuje již několik let a to především díky tomu, že v posledních 3 letech nebyla vyplácena dotace pro nové začínající ekologické zemědělce. Tato situace se s novým programovacím obdobím mění, od roku 2015 již budou moci noví ekologičtí zemědělci o dotaci žádat.

Mezi hlavní priority v oblasti ekologického zemědělství patří rozvoj domácího trhu s biopotravinami. Z tohoto hlediska je velmi pozitivní, že se meziročně zvýšil počet výrobců biopotravin (za rok 2014 přibylo téměř 50 nových výrobců) a také, že se zvyšuje výměra orné

půdy, na které se pěstují suroviny pro jejich výrobu (orné půdy přibylo za rok 2014 téměř 10 000 ha).

Akční plán pro ekologické zemědělství

Hlavním strategickým dokumentem v oblasti rozvoje produkce biopotravin je „Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2011-2015“. Akční plán byl připraven MZe v úzké spolupráci s nevládními organizacemi a byl dne 14. 12. 2010 přijat vládou ČR. Hlavním cílem Akčního plánu je dosažení 15% podílu ekologického zemědělství do roku 2015 a v oblasti produkce biopotravin je cílem dosáhnout 3% podíl biopotravin na celkovém množství zpracovaných potravin a zvýšit podíl českých biopotravin na 60% na trhu s biopotravinami. Aktuální stav plnění těchto měřitelných cílů ukazuje tabulka:

Hlavní měřitelné cíle a stav jejich plnění

Měřitelný cíl	Cíl AP (k 31. 12. 2015)	Stav plnění
Podíl EZ	15 %	11,7 % (k 31. 12. 2014)
Podíl biopotravin na trhu s potravinami	3 %	cca 1 % (rok 2013)
Podíl českých biopotravin na trh s biopotravinami	60 %	54 % (rok 2012)

Jak již bylo řečeno, od roku 2015 očekáváme nárůst počtu ekologických zemědělců díky nastavení nových dotačních podmínek. Nárok na dotaci budou mít po 3leté pauze také nově začínající ekologičtí zemědělci. Podíl biopotravin na trhu s potravinami se dlouhodobě pohybuje kolem 1 %, i když se trh s biopotravinami každoročně rozvíjí cca o 5 %. Podíl českých biopotravin na trhu s biopotravinami se již blíží stanovenému cíli v Akčním plánu.

Kontrolní organizace ekologického zemědělství

V současné době jsou pověřeny výkonem kontroly a certifikace v ekologickém zemědělství 4 kontrolní organizace (KEZ o.p.s., ABCERT AG, BIOKONT CZ, s.r.o. a Bureau Veritas Czech Republic s.r.o.). Všechny 4 kontrolní organizace musí plnit podmínky normy ČSN EN 45011 (závazná norma pro kontrolní a certifikační postupy), inspektoři provádějící kontrolu musí mít dostatečné vzdělání a praxi, organizace musí mít dostatečné technické a materiální vybavení. Bližší informace je možné nalézt na adrese: www.eagri.cz - sekce Zemědělství - Ekologické zemědělství - Kontrola.

Státní podpora ekologického zemědělství

Dotace jsou ekologickým zemědělcům vypláceny od roku 1998 formou dotací na plochu zařazenou do ekologického zemědělství nebo přechodného období. Od roku 2007 je podpora ekologickým zemědělcům na plochu vyplácena v rámci Programu rozvoje venkova 2007 – 2013 (PRV), kde je ekologické zemědělství jedním z tzv. agroenvironmentálních opatření v rámci Osy II PRV. Výše dotace je následující:

- 155 EUR/ha při hospodaření na orné půdě, s výjimkou pěstování zeleniny nebo speciálních bylin,
- 89 EUR/ha při hospodaření na travních porostech pro 100 % ekologického zemědělce (bez souběhu s konvenčním zemědělstvím), 71 EUR/ha pro zemědělce se souběhem,
- 849 EUR/ha, při obhospodařování vinic, ovocných sadů nebo chmelnic/ 510 EUR/ha při obhospodařování extenzivních ovocných sadů,
- 564 EUR/ha při pěstování zeleniny nebo speciálních bylin na orné půdě.

Vyplacené finanční prostředky v rámci agroenvironmentálního opatření „Ekologické zemědělství“ - dotace na plochu zařazenou do ekologického zemědělství nebo přechodného období v letech 1998 - 2014.

Rok	Vyplacené finanční prostředky
1998	48 091 000
1999	84 168 000
2000	89 101 971
2001	167 966 104
2002	210 861 131
2003	230 810 809
2004	292 200 000
2005	285 828 855
2006	304 995 064
2007	536 410 176
2008	687 594 517
2009	980 809 000
2010	1 154 028 000
2011	1 160 709 973
2012	1 245 193 855
2013	1 256 975 454
2014	1 237 100 163

Propagace biopotravin, spotřebitelský průzkum

V září 2014 se uskutečnil jubilejní 10. ročník informační akce pro spotřebitele „Září – Měsíc biopotravin“. Hlavním cílem bylo především propagovat konkrétní akce, na kterých se spotřebitelé mohou setkat s ekologickými farmáři, výrobci biopotravin a ochutnat jejich produkty. Jednalo se o dny otevřených dveří na ekologických farmách a u výrobců biopotravin, biodožínky, biojarmarky, nebo ochutnávky biopotravin. Byl tak podporován nákup lokálních (regionálních) biopotravin. Konkrétní informace o všech konaných akcích bylo možné nalézt na www.mesicbiopotravin.cz.

Mottem tohoto ročníku byl slogan „BIO pro každého“, který měl za cíl zdůraznit, že biopotraviny nejsou určeny pouze pro vybranou skupinu obyvatel, ale že svoji biopotravinu si vybere každý. Sortiment biopotravin je velmi široký, zahrnuje téměř 3 000 položek, a to jak produkty každodenní spotřeby, tak i pochutiny, nápoje nebo cukrovinky.

Biopotraviny mají výhody pro každého spotřebitele, ženy nakupují biopotraviny denní spotřeby a nakupují je častěji než muži. Biopotraviny lze nakoupit nejenom v prodejnách potravin, ale také v lékárně, v drogerii, nebo na internetu. Především ženy nakupují biopotraviny pro své děti. Dětská výživa je vůbec nejprodávanější kategorií biopotravin, tvoří téměř 25 % všech prodaných biopotravin. Do této kategorie spadají nejen přesnídávky nebo náhradní mléčná výživa, ale také kaše, maso, zeleninové příkrmy, nápoje, sušenky či oplatky.

Podle výsledků spotřebitelského průzkumu ze září 2014 kupuje biopotraviny již 41 % spotřebitelů. Hlavním důvodem k nákupu je skutečnost, že jsou biopotraviny zdravé a chutné a jejich produkce je šetrná k životnímu prostředí. Naopak hlavní překážkou k nákupu biopotravin je pro většinu spotřebitelů jejich cena. Hlavním důvodem, proč jsou biopotraviny dražší, než klasické potraviny je fakt, že se biopotraviny vyrábějí v menších objemech a zvyšují se tak náklady na jednotku produkce. Pokud se ale biopotraviny vyrábějí v dostatečných objemech, cenový rozdíl se snižuje, případně není žádný. Například u biojogurtů je jejich cena srovnatelná s cenou klasických jogurtů stejné kategorie. Stejně tak se cena biomléka přibližuje ceně klasického mléka. Mezi

cenově dostupné a tudíž nejnepřítější druhy biopotravin na českém trhu patří další mléčné výrobky, především sýry a dále dětská výživa, nebo pečivo.

Národní logo, kterým se označují biopotraviny, zná 75 % spotřebitelů, evropské biologo zná 25 % spotřebitelů. Značka BIO na obalu biopotravin je tak osvědčenou zárukou kvality biopotravin, které mohou spotřebitelé důvěřovat. Tuto značku si nemůže dát na svůj výrobek každý, produkce biopotravin má svá jasně daná pravidla. Každý ekologický zemědělec, nebo výrobce biopotravin musí být registrovaný na Ministerstvu zemědělství a podléhá pravidelné kontrole dodržování pravidel.

Podpora vzdělávání

V rámci Ročního vzdělávacího plánu MZe každoročně finančně podporuje konání mezinárodní konference „Evropská letní akademie ekologického zemědělství“ (podpora MZe ve výši 100 000 Kč) a vzdělávání zaměstnanců a inspektorů pověřených kontrolních organizací (podpora MZe ve výši 80 000 Kč).

Spolupráce s nevládními organizacemi

MZe spolupracuje v oblasti ekologického zemědělství tradičně zejména se svazem ekologických zemědělců PRO-BIO a také s kontrolními organizacemi ekologického zemědělství. Dalšími významnými organizacemi v této oblasti je Bioinstitut o.p.s., EPOS spolek poradců v ekologickém zemědělství a PRO-BIO liga ochrany spotřebitele.

V roce 2009 vznikla Česká technologická platforma pro ekologické zemědělství, která sdružuje zástupce univerzit, výzkumných ústavů, ekologických zemědělců i spotřebitelů. Platforma byla založena za účelem sjednocení a propojení aktivit široké škály zainteresovaných aktérů v oblasti ekologického zemědělství a produkce biopotravin. Hlavním cílem platformy je budovat a zajišťovat rozvoj znalostního systému v oblasti ekologického zemědělství a produkce biopotravin s důrazem na přenos poznatků ve všech klíčových oblastech sektoru. Činnost platformy podpořilo MZe v roce 2014 částkou 1 250 000 Kč.

Bližší informace o činnosti platformy lze nalézt na webu www.ctpez.cz.

Biopaliva

Výrobní kapacity, požadavky na udržitelnost biopaliv a související legislativa

Výrobní kapacity

Jmenovité produkční kapacity na výrobu FAME/MEŘO zůstaly v roce 2014 na stejné úrovni jako v minulých le-

tech. Přehled výrobců, roční produkční kapacity a výchozí suroviny pro výrobu FAME/MEŘO s kvalitou ČSN EN 14214 v roce 2014 ukazuje tab. 1.

Tabulka 1: Současné výrobní kapacity FAME/MEŘO v ČR (využití 330 dní za rok v třísměnném provozu)

	Rok zahájení výroby/	Roční produkční kapacita MEŘO – FAME (t)	Rozhodující použitá surovina
AGROPODNIK, a.s. Jihlava	2004	70 000	řepka olejka
Oleo Chemical, a.s. Liberec	2009	70 000	odpadní rostlinné oleje a živočiš. tuky, řepkový olej
Primagra, a.s. Milín	2007	35 000	řepka olejka
Preol, a.s. Lovosice	2009	120 000	řepka olejka
Kratolia Trade, a.s. Ústí nad Labem	2013	100 000	odpadní rostlinné oleje a živočišné tuky, řepkový olej
Ostatní	-	15 000	řepka olejka
CELKEM	-	410 000	-

Pramen: MZe

Výrobu certifikovaného FAME/MEŘO v roce 2014 zajišťovaly pouze společnosti Kratolia Trade a.s. Ústí nad Labem, Preol, a.s. Lovosice a Primagra, a.s. Milín. Někteří z ostatních provozů buď výrobu přerušili nebo se zaměřili na dílčí činnosti, jako je lisování řepky olejky, prodej řepkového oleje a surových FAME. Někteří další výrobci zajišťovali výrobu směsné motorové nafty SMN B30 (ČSN 65 6508) spojenou s nákupem FAME/MEŘO a dodáv-

ku SMN B30 a FAME na trh s motorovými palivy v souladu s platnou legislativou.

V tab. 2 jsou uvedeny kapacity, rok zahájení provozu a použitá výchozí surovina pro výrobu bioethanolu jako složky automobilových benzinů nebo paliva Ethanol E85. Stejně jako v roce 2013 výrobu v roce 2014 zajišťovaly jen závody Agroetanol Tereos TTD, a.s. Dobruška a Ethanol Energy, a.s. Vrdu.

Tabulka 2: Bioethanolové lihovary v ČR a jejich roční kapacita

Název společnosti	Rok zahájení výroby	Roční produkční kapacita		Základní použitá surovina
		hl	t	
Agroetanol Tereos TTD, a.s. (lihovar Dobruška)	2006	1 000 000	79 000	cukrová řepa
PLP, a.s. (lihovar Trmice)	2007	1 000 000	79 000	obiloviny, kukuřice
Ethanol Energy, a.s. (lihovar Vrdu)	2007	700 000	55 200	obiloviny, kukuřice
Korfíl, a.s. (lihovar Hustopeče)	2008	1 000 000	79 000	obiloviny
CELKEM		3 700 000	292 200	

Zdroj: Svaz lihovarů ČR, 2008

V EU činí disponibilní kapacity na výrobu FAME/MEŘO 22,1 mil. t (818 PJ), cca 1,5 mil. t (66 PJ) hydrogenačně rafinovaných rostlinných olejů a tuků (HVO) a hydrozpracovaných esterů a mastných kyselin (HEFA). Produkční kapacity bioethanolu cca 5,8 mil. m³ mají energetickou hodnotu 157 PJ. Přitom výroba v EU dosáhla v roce 2012 cca 8 mil. t FAME/MEŘO, 1,3 mil. t HVO/HEFA. Dovoz FAME činil cca 2 mil. t. Výroba bioethanolu se pohybovala okolo 4,6 mil. m³ a čisté dovozy činily cca 1,7 mil. m³.

Velké výrobní kapacity pro konvenční biopaliva, která jsou v EU k dispozici, jsou tak v současnosti v případě bio-nafty využity pouze na necelých 40 % a v případě bioethanolu na cca 80 %.

Povinnost snižování emisí GHG z pohonných hmot a související legislativa

Dne 23. 4. 2009 byla přijata směrnice 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (RED) a téhož dne i směrnice 2009/30/ES o kvalitě paliv (FQD). Podle směrnice RED každý členský stát zajistí, aby podíl energie z obnovitelných zdrojů ve všech druhích dopravy v roce 2020 činil alespoň 10 % konečné spotřeby energie v dopravě, tj. benzínu, motorové nafty, biopaliv spotřebovaných v silniční a železniční dopravě a elektřiny. Směrnice FQD zavádí povinnosti dodavatelům pohonných hmot snižovat emise GHG vyprodukované v celém životním cyklu z jimi dodaných pohonných hmot o 6 % do roku 2020 ve srovnání se základní normou pro fosilní pohonné hmoty. Směrnice RED a FQD se rovněž zabývají tzv. kritérii udržitelnosti biopaliv.

Transpozice uvedených směrnic byla v ČR provedena zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, který byl nahrazen zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“) ze dne 2. 5. 2012 a prováděcím nařízením vlády č. 351/2012 Sb., ze dne 3. 10. 2012 o kritériích udržitelnosti biopaliv. Zákon o ochraně ovzduší zahrnuje povinnost zajištění minimálního obsahu biopaliv (§19) a povinnost snižování emisí CO₂eq z pohonných hmot (§20) v jejich úplném životním cyklu tak, aby dosáhla ve srovnání se základní hodnotou

produkce emisí CO₂eq pro referenční fosilní palivo snížení o 2 % do 31. 12. 2014, o 4 % do 31. 12. 2017 a o 6 % do 31. 12. 2020. V tomto zákoně jsou dále specifikována kritéria udržitelnosti biopaliv. Nařízení vlády o kritériích udržitelnosti biopaliv (č. 351/2012) zpracovává směrnice RED a FQD. Toto nařízení stanovilo kritéria udržitelnosti biopaliv a výši úspor emisí CO₂eq při jejich používání oproti emisím CO₂eq referenčního fosilního paliva.

Cíle směrnic RED a FQD pomáhá naplňovat také Víceletý program podpory dalšího uplatnění biopaliv v dopravě, vypracovaný Ministerstvem zemědělství, prostřednictvím přiměřených podpor čistých a vysokoprocentních biopaliv. Program byl schválen vládou ČR dne 25. 2. 2008 usnesením č. 164/2008 a následně odeslán Evropské komisi, která jej schválila 23. 13. 2008 rozhodnutím K(2008) 8931 ve věci N 305/2008 na dobu 6 let (do 30. 6. 2015).

Zákon č. 221/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, stanovují, že plnění povinnosti zajištění minimálního obsahu biopaliv (4,1 % V/V z celkového množství motorových benzinů a 6,0 % V/V z celkového množství motorové nafty) a daňová zvýhodnění pro čistá a vysokoprocentní biopaliva mohou být uplatněna pouze na biopaliva splňující kritéria udržitelnosti.

Od 1. 1. 2014 se tak vedle ceny biopaliv stává také podstatným faktorem ovlivňujícím jejich prodej i hodnota úspor emisí GHG, potvrzená platným certifikátem. Dochází tak k postupné změně závazků minimálního množství biopaliv (viz tab. 3) na povinnost redukce emisí GHG z pohonných hmot prostřednictvím udržitelných biopaliv. Přirozeně dodavatelé a distributoři pohonných hmot začali preferovat biopaliva s nejuvhodnějším poměrem mezi úsporou emisí GHG a prodejní cenou, což začíná vytvářet konkurenci mezi jednotlivými druhy udržitelných biopaliv. V návaznosti na tab. 3 jsou v tab. 4 uvedeny synergie pro povinnosti snižování emisí GHG, minimální úsporou emisí GHG u biopaliv a dosažení podílu biopaliv a obnovitelné elektřiny v dopravě na celkové spotřebě.

Tabulka 3: Vývoj minimálních podílů biopaliv v ČR v období 2007 - 2013 a hodnoty snížení emisí GHG při minimální úspoře emisí GHG u biopaliv

	2007 ¹⁾		2008		2009		2010 ²⁾		2011 - 2013	
	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.
Biopaliva v motorové naftě	0,66	0,61	2	1,84	4,5	4,1	5,4	5,0	6,0	5,5
Biopaliva v motorových benzinech	-	-	2	1,32	3,5	2,3	3,9	2,6	4,1	2,7
Biopaliva v pohonných hmotách celkem	-	0,32	-	1,59	-	3,3	-	3,8	-	4,22
Kritéria udržitelnosti biopaliv - úspora emisí GHG (%)	Nebyla definována, pro výpočet snížení stanovena hodnota 35						min. 35 ³⁾			
Snížení emisí GHG (%)	0,11		0,56		1,15		1,33		1,5	

1) Od 1.9.2007, leden - srpen 0 %, září - prosinec 2 % jen MEŘO - FAME v motorové naftě

2) Od 1.6.2010, leden - květen 4,5 % V/V, červen - prosinec 6 % V/V MEŘO - FAME v motorové naftě, leden - květen 3,5 % V/V, červen - prosinec 4,1 % V/V bioethanolu v motorových benzinech

3) V souladu se směrnicemi RED a FQD a nařízením vlády č. 351/2012 Sb., ze dne 3.10.2012, o kritériích udržitelnosti biopaliv s účinností od 1.11.2012

% V/V = % objemová

% e.o. = % energetického obsahu

Tabulka 4: Kvóty biopaliv a obnovitelné elektřiny pro dopravu s ohledem na kritéria udržitelnosti biopaliv¹⁾ a povinnost snižování emisí GHG z pohonných hmot²⁾ v letech 2014 - 2020

	Povinnost snižování emisí GHG o (%)	Minimální úspora emisí GHG u biopaliv (%)	Podíl biopaliv a obnovitelné elektřiny v dopravě na celkové spotřebě (% e.o.)
2014 - 2016	2	35	5,71
2017 - 2019	4	50	8,00
2020	6	60	10,00

¹⁾ V souladu se směrnicemi RED a FQD a Nařízením vlády č. 351/2012 Sb., ze dne 3. 10. 2012 o kritériích udržitelnosti biopaliv

²⁾ V souladu se směrnicí FQD a zákonem č. 201/2012 Sb., ze dne 2. 5. 2012, o ochraně ovzduší

Stav novelizace směrnic RED a FQD

Navrhované znění revize směrnic RED a FQD předložené Radou, které upravilo původní návrh Evropské Komise, dále EK (návrh předložený Radě již v roce 2012), omezuje příspěvek biopaliv vyrobených z „potravinářské“ biomasy do celkového 10% podílu obnovitelných zdrojů energie (OZE) v dopravě na 7 % a stanoví 0,5% podíl pro moderní biopaliva (biopaliva vyrobená z nepotravinářské zbytkové nebo odpadní biomasy), kterého by se každý členský stát měl snažit dosáhnout. ČR toto znění, které zpřísňuje podmínky pro splnění 10% cíle OZE v dopravě v roce 2020 nakonec podpořila. Na jednání Rady ČR konstatovala, že text bude dále podporovat pouze v případě, když bude zachováno maximálně 7% omezení pro podíl biopaliv vyrobených z „potravinářské“ biomasy a nezmění se nezávazný 0,5% cíl pro moderní biopaliva. Znění revize dále obsahuje hodnoty ILUC emisí (emise vzniklé nepřímou změnou ve využívání půdy) způsobené pěstováním biomasy pro výrobu biopaliv.

Návrh Výboru pro životní prostředí v závěru roku 2014 však tyto zásadní body výrazným způsobem mění. Výbor navrhuje snížit možný příspěvek biopaliv vyrobených z „potravinářské“ biomasy na 6 % a stanoví závazný 2,5% podíl pro moderní biopaliva. Tyto změny výrazně zpřísňují podmínky pro splnění 10% cíle OZE v dopravě v roce 2020. Výroba moderních biopaliv je v současné době stále ve stádiu výzkumu či poloprovozu a nelze předpokládat, že by jejich podíl byl v roce 2020 nějak významný, např. v ČR není v současné době žádný výrobce moderních biopaliv a ani zatím neexistuje reálný záměr na jejich výrobu. ČR by tak nebyla schopná splnit toto zpřísnění.

Výbor pro životní prostředí dále ruší rozmezí hodnot ILUC emisí a opětovně stanovuje povinnost členských států tyto hodnoty uvádět ve zprávě o snižování emisí GHG z pohonných hmot. V pozici Rady, kterou ČR podpořila, bylo dosaženo znění, kdy členské státy podávají zprávu o množství biopaliv a ILUC emise dle rozmezí hodnot vypočítává EK. Jelikož neexistuje vědecká shoda na výši ILUC emisí k jednotlivým skupinám biopaliv, je nutné do směrnice zahrnout i rozpětí hodnot a v co nejbližší době provést novou analýzu, která by hodnoty dále zpřesnila. Konečný kompromis tak může vzejít až z třístranného jednání mezi zpravodajem Výboru pro životní prostředí Evropského parlamentu (EP), EK a Radou v roce 2015, když budou schopni se shodnout na konečném znění, které bude přijatelné pro plenární zasedání EP a převážnou většinu členských států EU.

2. Tuzemská výroba biopaliv, směsných motorových paliv, spotřeba výchozích surovin, využití zemědělské půdy pro výrobu biopaliv a jejich cenové relace v roce 2014

2.1 Bionafta FAME/MEŘO a směsná motorová nafta

Bilanci výroby FAME/MEŘO v ČR, jejich vývoz, dovoz, hrubou spotřebu, prodej FAME/MEŘO jako čisté palivo B100 a směsné motorové nafty SMN B30 v roce 2014 uvádí tab. 5.

Z obr. 1 je patrný průběh výroby, dovozu, vývozu a hrubé spotřeby FAME/MEŘO na trhu s motorovými palivy ČR v letech 1992 - 2014 a na obr. 2 za jednotlivé měsíce roku 2014. Průběh hrubé spotřeby SMN B31 (do roku 2009) resp. SMN B30 ukazuje obr. 3.

Výroba 219 316 t FAME/MEŘO v roce 2014 byla o cca 21 % vyšší než výroba FAME/MEŘO v roce 2013. Hrubé spotřeby FAME/MEŘO ve výši 300 413 t bylo dosaženo o cca 32 % zvýšeným dovozem FAME/MEŘO oproti roku 2013. Vývoz FAME/MEŘO v roce 2014 (35 221 t) činil 81 % vývozu FAME/MEŘO v roce 2013 (43 216 t).

Z údajů o jmenovitých výrobních kapacitách FAME/MEŘO (viz tab. 1) a výše skutečné produkce v ČR plyne, že jejich průměrné využití v roce 2014 dosáhlo 53,5 %. Hrubá spotřeba FAME/MEŘO jako palivo B100 stoupla podle předběžných údajů o 16 % ve srovnání s rokem 2013. Průběh hrubé spotřeby FAME/MEŘO B100 v období 2010 - 2014 ukazuje obr. 4. Oproti roku 2013 se zvýšila v roce 2014 spotřeba SMN B30 o 20 %. Její hrubou spotřebu v letech 1992 - 2014 ukazuje obr. 3. V roce 2014 (viz také tab. 6) bylo v ČR vyrobeno cca 2 000 t FAME z využitých kuchyňských olejů.

Tuzemská výroba biopaliv, směsných motorových paliv, spotřeba výchozích surovin, využití zemědělské půdy pro výrobu biopaliv a jejich ceny v roce 2013

Bionafta FAME/MEŘO a směsná motorová nafta

Bilanci výroby FAME/MEŘO v ČR, jejich vývoz, dovoz, hrubou spotřebu, prodej FAME/MEŘO jako čisté palivo B100 a směsné motorové nafty SMN B30 v roce 2014 uvádí tab. 4.

Tabulka 5: Bilance výroby, vývozu, dovozu a uplatnění na trhu ČR FAME/MEŘO B100 a SMN B30 v období 2009 - 2014

	2012 (t)	2013 (t)	2014 (t)	Index 2014/2013
Výroba FAME/MEŘO v ČR	172 729 ¹⁾	181 694 ¹⁾	219 316 ¹⁾	1,21
Dovoz FAME do ČR	78 314 ¹⁾	85 551 ¹⁾	118 278 ¹⁾	1,38
Vývoz FAME/MEŘO z ČR	6 703 ¹⁾	43 216 ¹⁾	35 221 ¹⁾	0,81
Hrubá spotřeba v ČR ³⁾	242 267 ¹⁾	228 084 ¹⁾	300 413 ¹⁾	1,32
MEŘO jako čistá pohonná hmota	56 312 ²⁾	73 769 ⁴⁾	73 622 ⁴⁾	1,16
SMN B30 (obsahuje pouze MEŘO)	131 023 ²⁾	90 831 ¹⁾	149 396 ¹⁾	1,20

¹⁾ MPO - Eng (MPO) 6-12

²⁾ Generální ředitelství cel

³⁾ Při zohlednění počátečních a konečných zásob

⁴⁾ Odhad SVB Praha

Pro tuto bilanci se použily hodnoty hustot při 15 °C: MEŘO: 891,9 kg/m³, SMN B30: 853,6 kg/m³, motorová nafta: 837,2 kg/m³.

Pro výrobu MEŘO se v ČR v roce 2014 spotřebovalo 554 153 t řepkového zrna, což při průměrném výnosu 3,95 t/ha představuje plochu 140 292 ha, resp. 36 % celkové sklizňové plochy řepky olejky v roce 2014 (viz tab. 6).

Na obr. 5 jsou znázorněny týdenní průběhy velkoobchodních cen (VOC) motorové nafty, SMN B30

a FAME/MEŘO jako palivo B100 v roce 2013 a 2014. Průměrné ceny SMN B30 a FAME/MEŘO B100 potvrzují dostatečnou konkurenceschopnost k motorové naftě a přiměřenou výhodnost jejich použití ve vozidlech pro taková paliva určená.

Tabulka 6: Bilance osevních ploch a produkce řepky olejky využitá na výrobu MEŘO

	Jed.	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výroba FAME: ¹⁾		154 923	197 988	210 092	172 729	181 694	219 316
z toho MEŘO	t	144 013	186 268	197 492	159 979	181 694	217 315
Spotřeba řepky olejky na výrobu MEŘO ²⁾	t	367 233	474 983	503 605	407 946	463 320	554 153
Sklizňová plocha řepky olejky ³⁾	ha	354 826	368 824	373 386	401 319	418 808	389 298
Výnos řepky olejky ³⁾	t/ha	3,18	2,83	2,80	2,76	3,45	3,95
Produkce řepky olejky ³⁾	t	1 128 119	1 042 418	1 046 071	1 109 137	1 443 210	1 537 320
Plocha řepky olejky, při daném výnosu, určená pro výrobu MEŘO	ha	115 482	167 838	179 859	147 807	134 296	140 292
Podíl ploch řepky olejky zpracované na MEŘO z celkových ploch	%	32,5	45,5	48,2	36,8	32,1	36,0

¹⁾ Zdroj: MPO - Eng (MPO) 6-12

²⁾ Zdroj: VÚZT & SVB s ohledem na účinnost získávání řepkového oleje a jeho reesterifikaci, řepka olejka 2,55 kg na 1 kg MEŘO

³⁾ Zdroj: ČSÚ

Bioethanol a paliva na jeho bázi

Výroba, dovoz, vývoz a hrubá spotřeba bioethanolu, dovoz bio-ETBE (ethyl-tertio-butyl-ether) a hrubá spotřeba paliva Ethanol E85 ve vozidlech „flexi fuel vehicles“ k takovému palivu určeným v ČR v období 2010 - 2013 uvádí tab. 7.

Tuzemská výroba bioethanolu v roce 2014 zůstala téměř na stejné úrovni jako v roce 2013. Zvýšil se jeho dovoz z 1 979 t v roce 2013 na 37 352 t v roce 2014. O 31 % stoupl vývoz bioethanolu v roce 2014 oproti roku

2013. Hrubá spotřeba bioethanolu v roce 2014 stoupla o 38 % na 119 042 t oproti roku 2013. Spotřeba paliva Ethanol E85 vzrostla o 8 % ve srovnání s rokem 2013. Využití bioethanolových lihovarů (viz tab. 2) v roce 2014 nepřevýšilo 36 %. Výrobu, dovoz, vývoz a hrubou spotřebu bioethanolu v ČR v období 2005 - 2014 ukazuje obr. 6. Na obr. 7 je znázorněn měsíční průběh výroby, dovozu, vývozu a hrubé spotřeby bioethanolu v ČR za celý rok 2014.

Tabulka 7: Bilance bioethanolu v ČR v období 2010 - 2013

	2011 (t)	2012 (t)	2013 (t)	2014 (t)	Index 2013/2012
Výroba ¹⁾	54 412	102 195	104 488	104 112	1,00
Dovoz ¹⁾	35 696	5 184	1 979	37 352	18,88
Vývoz ¹⁾	7 378	16 644	17 475	22 812	1,31
Hrubá spotřeba ¹⁾	78 961	89 592	86 432	119 042	1,38
Dovoz bio-ETBE ^{1),3)}	13 969	10 970	10 530	6 100	0,58
Spotřeba E85 ²⁾	5 450 ²⁾	15 523 ²⁾	21 486 ²⁾	23 288¹⁾	1,08

¹⁾ MPO - Eng (MPO) 6-12

²⁾ GR cel

³⁾ Jen do automobilových benzinů BA 98 a určených na export

Tabulka 8: Bilance cukrovky a obilovin využitých na výrobu palivového bioethanolu v období 2009 - 2014

	Jed.	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výroba palivového bioethanolu: z toho ¹⁾		89 625	94 523	54 412	102 195	104 488	104 112
- cukrovka technická	t	53 775 ²⁾	57 814 ²⁾	54 412	69 920	80 852	66 000
- pšenice		35 850 ²⁾	36 709 ²⁾	-	-	-	2 875
- zrno kukuřice		-	-	-	32 275	23 636	35 234
Spotřeba výchozích surovin pro bioethanol:							
- cukrovka technická	t	644 762	693 190	652 400	838 341	969 415	791 340
- pšenice		118 305	121 140	-	-	-	9 497
- zrno kukuřice		-	-	-	88 433	64 763	96 541
Sklizňové plochy: ³⁾							
- cukrovka technická	ha	52 500	56 400	58 300	61 161	62 401	62 959
- pšenice		831 300	833 600	863 100	815 381	829 393	835 941
- kukuřice na zrno		105 300	103 300	109 700	119 333	96 902	98 749
Výnos: ³⁾							
- cukrovky technické	t/ha	57,92	54,36	66,84	63,26	60,00	70,28
- pšenice		5,24	4,99	5,79	4,32	5,67	6,51
- zrna kukuřice		8,45	6,71	8,12	7,78	6,97	8,43
Produkce: ³⁾							
- cukrovky technické	t	3 038 000	3 065 000	3 899 000	3 868 829	3 743 772	4 424 619
- pšenice		4 358 100	4 161 600	4 993 400	3 518 896	4 700 696	5 442 349
- zrna kukuřice		889 600	692 600	890 500	928 147	675 380	832 235
Plocha:							
- cukrovky technické	ha	11 132	12 752	9 761	13 252	16 157	11 260
- pšenice		22 577	24 277	-	-	-	1 459
- kukuřice na zrno při daném výnosu využítá pro výrobu bioethanolu		-	-	-	11 367	9 292	11 452
Podíl ploch							
- cukrovky technické	%	21,2	22,6	16,7	21,6	25,9	17,9
- pšenice		2,7	2,9	-	-	-	0,2
- kukuřice na zrno zpracovaných na bioethanol z celkových ploch těchto plodin		-	-	-	9,5	9,6	11,6

¹⁾ Zdroj: MPO - Eng (MPO) 6-12

²⁾ Zdroj: Svaz lihovarů ČR

³⁾ Zdroj: ČSÚ

Bilance výtěžnosti: cukrovka: 11,99 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 9,3 kg na 1 l bioethanolu
pšenice (měkká): 3,3 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 2,6 kg na 1 l bioethanolu
zrno kukuřice: 2,74 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 2,13 kg na 1 l bioethanolu

Pro výrobu bioethanolu v roce 2014 se spotřebovalo 791 340 t cukrovky, 96 541 t zrna kukuřice a 9 497 t zrna pšenice. Podíl ploch cukrovky zpracované na palivový bioethanol činil téměř 17,9 %, 11,6 % sklizňových ploch kukuřice na zrno a 0,2 % sklizňových ploch pšenice. Průběhy VOC automobilového benzínu BA 95N, včetně spotřební daně a paliva Ethanol E85 včetně spotřební daně na podíl benzínu v něm obsaženém bez DPH v období 2010 – 2014 ukazuje obr. 9. V roce 2014 byl průměrný obsah bioethanolu v palivu Ethanol E85 77,27 % V/V.

Energetická bilance biopaliv a související využití

zemědělské půdy k produkci výchozích surovin pro jejich výrobu v roce 2014

Celková energetická bilance a potřeba zemědělské půdy využitě k výrobě biopaliv v ČR v roce 2014 je patrná z tab. 9. Pro výrobu biopaliv v ČR v roce 2014 bylo využito 164 463 ha zemědělské půdy. To představuje 4,7 % celkem obhospodařované půdy v ČR (3 480 tis. ha), 14,7 % zemědělské půdy deklarované Akčním plánem pro biomasu v ČR na období 2012 - 2020 (1 120 tis. ha) a 43,3 % zemědělské půdy pro biopaliva (380 tis. ha). V ČR v roce 2014 činila energetická hodnota vyrobených biopaliv 10,92 PJ a jejich hrubá spotřeba na trhu s motorovými palivy dosáhla 14,32 PJ (viz tab. 9).

Tabulka 9: Celková energetická bilance biopaliv a související využití zemědělské půdy k produkci výchozích surovin pro jejich výrobu v roce 2014

	Vyrobené množství v ČR		Hrubá spotřeba v ČR		Potřeba zemědělské půdy k výrobě biopaliv v ČR	
	(t)	(PJ)	(t)	(PJ)	(ha)	index 2014/2013
FAME/MEŘO	219 316	8,11	300 413	11,11	140 292	1,04
Bioethanol	104 112	2,81	119 042	3,21	24 171	0,95
Celkem	-	10,92	-	14,32	164 463	1,02

Geneticky modifikované plodiny

V České republice, stejně tak v EU, byla v roce 2014 pro komerční využití pěstována jediná GM plodina, kukuřice. Jedná se o GM plodinu s vloženým genem z půdní bakterie *Bacillus thuringiensis* (odtud také označení Bt-kukuřice). Tato bakterie kukuřici propůjčuje odolnost proti škodlivému zavíječi kukuřičnému. Jiná GM plodina nebyla v uplynulém období v EU schválena.

V celosvětovém měřítku jsou GM plodiny významnou složkou zemědělské výroby, podíl ploch v EU v rámci světa je však zanedbatelný. Celková plocha GM plodin ve světě v roce 2014 dosáhla rekordní výše 181,5 mil. ha. GM plodiny se pěstovaly ve 28 zemích světa, nárůst pěstování je zaznamenán zejména v rozvojových zemích (celkem 20 zemí). Oproti loňskému roku došlo k navýšení plochy GM plodin ve světě o 3,6 % z 175,2 mil. ha. Od roku 1996, kdy se GM plodiny začaly ve světě pěstovat na výměře 1,7 mil. ha, došlo během 19 roků k více než sto násobnému nárůstu plochy. V roce 2014 z celkové plochy GM plodin ve světě (181,5 mil. ha) tvořila ze 40 % plocha v USA. Tři největší státy (USA, Brazílie a Argentina) zaujímaly plochu 77 % z celku. GM plodiny pěstovalo rekordních 18 mil. pěstitelů. Největší výměry GM plodin (kukuřice, sóji, bavlníku, řepky, cukrové řepy, vojtěšky, papáji a dýně) se nacházely v USA (73,1 mil. ha), v Brazílii (42,2 mil. ha - sója, kukuřice a bavlník), v Argentině (24,3 mil. ha - sója, kukuřice a bavlník), v Indii (11,6 mil. ha - bavlník), v Kanadě (11,6 mil. ha - řepka, kukuřice, sója

a cukrová řepa) a v Číně (3,9 mil. ha - bavlník, papája, topol, rajče, sladká paprika).

Ve srovnání s jinými regiony světa EU přistupuje ke GM plodinám s vysokou mírou obezřetnosti, s principem předběžné opatrnosti a nevyužívá tedy GM plodiny v takové míře jako např. USA, kde GM technologie nacházejí stále větší uplatnění. Proces uvádění GM plodin do životního prostředí je dlouhý, finančně a administrativně náročný. Postoje jednotlivých členských států EU na pěstování GM plodin jsou značně odlišné, převažuje spíše negativní stanovisko, avšak bez opory vědeckých stanovisek. ČR se řadí spíše k liberálním státům, které při nakládání s GMO vychází z vědeckých poznatků.

Evropský parlament schválil dne 13. 1. 2015 právní předpis (novelu směrnice č. 2001/18/ES), který umožňuje členským státům EU omezit nebo zcela zakázat pěstování GM plodin na jejich území. O povolení k pěstování GM plodin v Evropské unii budou rozhodovat všechny členské státy společně stejným postupem jako dosud, na základě vědeckého posouzení rizik EFSA. Povolení pro uvedení konkrétní GM plodiny na trh bude v případě kladného rozhodnutí vydáno na úrovni EU. Přijatá změna směrnice č. 2001/18/ES dává členským státům možnost následně omezit nebo zakázat pěstování těchto plodin, schválených pro pěstování v EU. Žádný členský stát nemůže povolit pěstování GM plodin samostatně. Nový předpis přináší právní oporu pro zákazy pěstování GM plodin v jednotlivých státech, jeho výsledkem rozhodně nebude rozšiřování používání těchto technologií.

Uplatnění GM plodin na trhu EU je velmi problematické dílem vyšší nákladovosti, dílem značné nedůvěry obyvatelstva. Výsledkem je mj. i stagnace či pokles ploch GM plodin v některých zemích. Plocha GM plodin v EU poklesla v roce 2014 téměř o 4 % oproti loňskému roku.

První místo v pěstování GM plodin v EU tradičně zaujímá právě Španělsko, kde ovšem došlo k poklesu plochy o 4 %, druhé je Portugalsko. K poklesu plochy pěstování došlo ve Španělsku, České Republice a v Rumunsku, což dokládá níže uvedená tabulka.

Tab: Pěstování GM kukuřice v EU (ha)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Španělsko	53 200	53 670	75 148	79 269	76 057	76 575	97 325	116 306	136 962	131 537
Portugalsko	780	1 250	4 500	4 851	5 094	4 868	7 723	9 278	8 171	8 542
ČR	150	1 290	5 000	8 380	6 480	4 677	5 091	3 053	2 561	1 754
Polsko	0	100	320	3 000	3 000	3 000	3 900	4 000	0	0
Slovensko	0	30	900	1 900	875	1 248	760	189	100	415
Rumunsko	0	0	350	7 146	3 244	822	588	217	834	770
Francie	500	5 000	21 147	0	0	0	0	0	0	0
Německo	340	950	2 685	3 171	0	0	0	0	0	0
CELKEM	54 970	62 290	110 050	107 717	94 750	91 190	115 387	133 043	148 628	143 018

Zdroj: www.transgen.de

V rámci České republiky podle evidence MZe plocha GM v roce 2014 dosáhla 1 754 ha, což je o 806 ha méně než v předchozím roce. Počet pěstitelů klesl téměř na polovinu. Hlavní důvody poklesu podle informací přímo od pěstitelů jsou administrativní zátěž, dodržování přísných koexistenčních pravidel v praxi a dražší cena osiva.

Produkce GM kukuřice je ve většině případů využívána jako krmivo pro hospodářská zvířata, z menší části také jako surovina pro výrobu bioethanolu či bioplynu. Vypěstovaná GM kukuřice není v ČR užívána pro potravinářské účely.

V oblasti právního rámce ČR v roce 2014 došlo k následujícím změnám. S účinností od 1. ledna 2014 došlo ke změně zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů. Tímto se ruší duplicita hlášení o pěstování GM kukuřice původně na MZe a zároveň na MŽP. Zůstává tedy nově pouze ohlašovací povinnost pěstitelů nově na příslušná pracoviště SZIF. Došlo tak ke snížení administrativní zátěže pěstitelů GM plodin. Vlastní pravidla a povinnosti pro pěstitelů GM plodin v ČR pro pěstování zůstala nezměněna.

Organizační změnou je rovněž s účinností od 1. 1. 2014 spojený ÚKZÚZ a SRS. Součástí ÚKZÚZ se tak staly některé útvary, které do 31. prosince 2013 existovaly samo-

statně jako SRS. Tyto útvary nadále zodpovídají svým dílem za kontrolu pravidel pěstování GM plodin na místě pěstování. Nadále provádí kontroly a posouzení dopadu pěstování na životní prostředí.

V souvislosti s legislativní změnou v rámci novely zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a dalších souvisejících zákonů, došlo od 1. 1. 2015 v oblasti kontroly pravidel pěstování GM plodin v České republice ke změně úřadu provádějícího předběžnou kontrolu nahlášených dat u pěstitelů v terénu, z místně příslušných KAZV MZe na SZIF.

Z důvodu využití odborných kapacit ÚKZÚZ a také vzhledem k tomu, že kontrola pravidel pěstování není spojena s žádnou dotací a je pouze odbornou záležitostí, činnosti spojené s obsluhou databáze LPIS a fyzická předběžná kontrola nahlášených dat u pěstitelů v terénu jsou převedeny z MZe na SZIF, avšak další odborné úkony kontroly bude provádět ÚKZÚZ. Z tohoto důvodu byla také provedena změna zákona o ÚKZÚZ.

Lze předpokládat, že zájem českých pěstitelů o pěstování GM plodin, se bude vyvíjet úměrně s mírou tolerance GMO evropskými spotřebiteli, a s tím spojeným vývojem legislativy v EU. V ČR bude nadále existovat možnost výběru mezi pěstováním GM kukuřice a konvenčním či ekologickým pěstováním. Pěstování GM plodin je tedy svobodnou volbou každého pěstitelů.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 110 00 Praha 1
www.eagri.cz, info@mze.cz, +420 221 811 111
Praha 2015

Foto na obálce: Fotoarchiv MZe

ISBN 978-80-7434-219-6